

**Muncă
și Pace**

flacăra

anul XXXVI
1-2 (1646-1647)
MERCURI
6 IANUARIE
1987

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL DEMOCRATIEI ȘI UNITĂȚII SOCIALISTE

Acestea sînt direcțiile de esență ale programului construcției naționale definite în primul document politic românesc al anului 1987

Mesajul tovarășului Nicolae Ceaușescu adresat cu prilejul Anului Nou

In pagina 2

An de vrednicie, an de rodnicie

Am încheiat un an și am pășit într-altul cu bucuria matură a contemplării unui rodnic bilanț de muncă și viață, vast cit și timpul celor 365 de zile, vast cit și țara, și a „semnelor bune” ce se vestesc la orizontul noii trepte a timpului și a țării. Noi, oamenii de la Munăre și Carpați, am crezut, de cînd ne știm, în astăzi de semne, oricum ar fi fost timpul sau anul. Credeam în ele măcar o dată pe an. Acestea ne-au fost neamul și credința, am trăit prin încredere, am existat prin încredere. Încrederea aceasta, astăzi, la noi, nu mai ține de clipă, e a tuturor clipelor, nu mai ține de semne, ține de vii și tofere certitudini. Ține de certitudinea, fruct al noii noastre istorii, că tot ce mișcă în țara asta, rîul, ramul, orașul, satul, timpul cu densa și impetuoasă sa curgere către miine se așază sub semnul – sau sensul – continuei înnoierii a peisajului și a vieții noastre, răsplătindu-ne tot mai din plin eforturile, zbuțuimul, căutările. Cu acest sentiment am sărbătorit Revelionul '87, cu acest sentiment ne-am despărțit de un an ca să urcăm într-altul.

Ca totdeauna în ceasurile deschizătoare de cicluri noi ale existenței noastre și ale istoriei, poporul și țara și-au ascultat conducătorul. Am ascultat Mesajul de Anul Nou adresat națiunii de secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, mesaj care, din însăși clipa rostirii sale, sărbătorește marcînd cumpăna dintre ani, a devenit platforma națională – marea platformă națională – de muncă și de creație a întregului nostru popor, în acest ceas înalt al devenirii sale. Un mesaj în care, ca în toate cuvintele conducătorului, ne recunoaștem cu tot ce gîndim, simțim, plînuim, încercăm, rivnim. Un mesaj-program de muncă și de construcție națională precis definit, clar exprimat, fără amăgitoare miraje, arătîndu-ne drumul spre viitor nu mai senin și mai lin decît este, dezvăluindu-ni-l cu tot ce-i al lui, cu împliniri și cu încordări, cu noile și grandioasele altitudini ale progresului și civilizației, dar și cu aprigele eforturi cerute de ele, statornicindu-l pe o direcție profund realistă, științific fundamentată, în consonanță deplină cu posibilitățile și resursele țării, cu nevoile ei, cu stringentele dezve țării ei. Un mesaj precedat, în ultima lună a lui 1986, de cuprinzătoare analize ale zilei noastre de azi

(Continuare în pag. 11)

„Plugușorul” la Palatul Republicii

**„Vă adresăm în ceas de sărbătoare
Profund respect și tînără urare”**

Comentariul în pagina 3

4518

Mesajul de Anul Nou adresat întregului popor la posturile de radio și televiziune, de tovarășul Nicolae Ceaușescu

Dragi tovarăși și prieteni,
Cetățeni ai Republicii Socialiste România,

Am deosebită plăcere ca, în numele Comitetului Central al partidului, al Consiliului de Stat și Guvernului, precum și al meu personal, să adresez tuturor oamenilor muncii, întregului nostru popor, cu prilejul Anului Nou, cele mai calde felicitări și cele mai bune urări.

Încheiem anul 1986 cu satisfacția unor noi realizări pe calea dezvoltării economico-sociale a patriei, a făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și a comunismului pe pământul românesc. În condițiile economice internaționale grele, am reușit, prin munca unită a întregului popor, să realizăm o creștere a producției industriale de peste 7 la sută față de anul trecut, să obținem progrese însemnate în sporirea productivității muncii și ridicarea nivelului tehnice și calitativ al produselor, în creșterea eficienței economice și a venitului național. În agricultură, am obținut cea mai mare recoltă de cereale din istoria țării — de peste 28 milioane tone. Au continuat să se dezvolte învățământul, știința, cultura, întreaga viață economică și socială a țării.

Toate aceste realizări evidențiază cu putere justiția politicii generale a partidului nostru, care, aplicând în mod creator adevărurile și legitățile obiective la realitățile și condițiile concrete din România, își îndeplinește cu cinste misiunea istorică de a conduce națiunea română pe calea socialismului și comunismului, a independenței, bunăstării și fericirii.

Privind retrospectiv activitatea desfășurată în acest an, putem aprecia că 1986 — primul an al celui de-al 8-lea cincinal — a fost un an în care poporul nostru, constructor conștient al socialismului, și-a demonstrat încă odată, prin fapte, voința și capacitatea sa de a învinge orice greutate și de a asigura mersul neabătut înainte al societății noastre pe calea dezvoltării sale materiale și spirituale, a civilizației socialiste.

Pentru toate aceste mari realizări, adresez, din toată inima, eroicele noastre clase muncitoare, țărănimii, intelectualității, tuturor oamenilor muncii, întregului nostru popor, cele mai calde felicitări și urări de noi și tot mai mari succese în activitatea viitoare consacrată progresului și înfloririi patriei socialiste.

Dragi tovarăși și prieteni,

Începem cel de-al doilea an al actualului cincinal cu un program de largă perspectivă, temelie fundamentală, de muncă și acțiune revoluționară. În vederea realizării în cele mai bune condițiuni a importanțelor obiective cuprinse în planul și programele pe 1987 se impun măsuri organizatorice ferme pentru dezvoltarea intensivă a întregii economii, accentuarea puternică a laturilor calitative ale activității economice, promovarea în producție a celor mai noi euceriri ale revoluției tehnico-științifice, creșterea productivității muncii și sporirea eficienței în toate sectoarele. Sînt necesare măsuri hotărîte pentru întărirea ordinii și disciplinei, creșterea răspunderii și spiritului revoluționar în vederea îndeplinirii programelor de perfecționare a organizării muncii și de modernizare a producției, de ridicare a nivelului tehnice și calitativ al produselor, de aplicare a noului mecanism economic, a normativelor economico-financiare, a autoconducerii și autogestunii muncitorești. Trebuie să perfecționăm în continuare și să folosim și mai larg cadrul democratic care asigură participarea nemijlocită la organizarea și conducerea producției, a întregii vieți economico-sociale, a tuturor oamenilor muncii în calitate lor de proprietari, producători și beneficiari direcți a tot ceea ce se realizează în

societatea noastră. O preocupare de prim ordin trebuie să o constituie realizarea în cele mai bune condițiuni a producției de export, dezvoltarea activității de comerț exterior și cooperare economică internațională, a colaborării în C.A.E.R. pe baza Programului complex al progresului tehnico-științific, pînă în anul 2000, sporirea participării României la schimbul mondial de valori.

Disponem de tot ce este necesar pentru îndeplinirea în bune condițiuni a tuturor obiectivelor prevederilor înscrise în planul de dezvoltare economică și socială a țării pe 1987. Să luăm toate măsurile pentru a asigura, chiar din primele zile, îndeplinirea exemplară a tuturor acestor prevederi. Să ne angajăm în modul cel mai hotărît în lupta pentru ridicarea la un nivel superior de calitate și eficiență a întregii activități din industrie, agricultură, din întreaga economie! Să desfășurăm larg noua revoluție tehnico-științifică, noua revoluție agrară, noua revoluție de dezvoltare a societății noastre socialiste. Să facem astfel încît anul 1987 să marcheze, prin realizările ce le vom obține în toate domeniile vieții economice și sociale, o etapă importantă pe calea îndeplinirii obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului privind trecerea României la un stadiu superior de dezvoltare — cel de țară socialistă mediu dezvoltată —, realizarea unei noi calități a muncii și vieții întregului nostru popor!

Dragi tovarăși și prieteni,

În anul 1986, situația internațională s-a menținut deosebit de gravă și complexă. A continuat cursa înarmărilor, inclusiv a înarmărilor nucleare, s-au menținut și chiar s-au amplificat o serie de conflicte și focare de tensiune din diferite regiuni ale lumii, au avut loc noi manifestări ale politicii de forță, de amestec în treburile interne ale altor state. Încălcîndu-se interesele de pace și securitate ale popoarelor în Europa și în alte părți ale lumii s-au amplasat noi rachete nucleare și arme de distrugere în masă, au continuat experiențele nucleare și acțiunile de extindere a cursei înarmărilor în spațiul cosmic. Norii amenințători ai unui război nuclear pustitor continuă să plutească la orizonturile plantei noastre.

În fața acestor grave primejdii la adresa vieții și civilizației întregii omeniri, s-a intensificat lupta forțelor înaintate, progresiste de pretutindeni, a tuturor popoarelor, a opiniei publice mondiale, pentru oprirea cursului periculos al evenimentelor spre încordare și război, pentru afirmarea fermă a politicii de pace, de colaborare, de apărare a dreptului suprem al oamenilor, al națiunilor, la viață, la pace, la existență liberă și demnă.

Evenimentele anului 1986 au demonstrat, încă o dată, cu putere, că problema fundamentală a epocii noastre o constituie oprirea cursei înarmărilor, trecerea la dezarmare, în primul rînd la dezarmarea nucleară, apărarea păcii și vieții popoarelor. Este mai necesar ca oricînd ca popoarele lumii să-și unească eforturile, să concluzeze cît mai strîns pentru a determina să se treacă în mod real la soluționarea problemelor dezarmării, îndeosebi nucleare. România a salutat și sprijină propunerile Uniunii Sovietice privind lichidarea, în mai multe etape, pînă în anul 2000, a tuturor armelor nucleare și consideră că trebuie depuse în continuare toate eforturile pentru ca, pornindu-se de la concluziile întîlnirii sovieto-americeane la nivel înalt din Islanda, să se ajungă, într-un timp cît mai scurt, la înțelegerea corespunzătoare care să deschidă calea lichidării armelor nucleare și a reducerii substanțiale a armelor convenționale.

Trebuie făcut totul pentru ca anul 1987 să fie un an în care să se treacă hotărît de la declarații, la fapte concrete de dezarmare! România apreciază că este posibil ca, în 1987, să se ajungă la un acord în problema rachetelor cu rază medie de acțiune în Europa.

În mod deosebit considerăm că trebuie intensificată activitatea pentru încetarea experiențelor nucleare — ca un prim pas pe calea dezarmării, a eliminării pericolului nuclear.

Prin votul său unanim, exprimat în cadrul referendumului național de la 23 noiembrie, poporul nostru a demonstrat că este hotărît să lupte pentru dezarmare, pentru pace, România fiind prima țară din cadrul celor două blocuri militare care a trecut efectiv la reducerea cu 5 la sută a efectivelor, armamentelor și cheltuielilor militare. Avem satisfacția că această inițiativă a poporului român a găsit un puternic ecou pe plan internațional — și ne exprimăm convingerea că ea va constitui un îndemn și pentru alte state de a trece la măsuri reale de dezarmare.

În viața internațională sînt multe probleme complicate și grele, care trebuie soluționate cu participarea activă a tuturor statelor, fără deosebire de mărime sau orînduire socială. Trebuie făcut totul pentru excluderea forței și amenințării cu forța din relațiile internaționale și rezolvarea tuturor problemelor litigioase dintre state numai pe calea pașnică, a tratativelor. De asemenea, se impune să fie intensificate eforturile și acțiunile îndreptate în direcția lichidării subdezvoltării și instaurării noului ordin economic mondial.

Este necesar să crească și mai mult rolul Organizației Națiunilor Unite, al altor organisme internaționale în soluționarea democratică, în spiritul păcii și colaborării, a marilor probleme ce confruntă lumea contemporană.

În ce o privește, România este hotărîtă să întărească continuu conlucrarea cu toate țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare și nealiniate, precum și cu statele capitaliste dezvoltate, în spiritul principiilor coexistenței pașnice. Situăm ferm — ca și pînă acum — la baza tuturor relațiilor noastre cu celelalte state, principiile depline egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. În spiritul și pe baza acestor principii, vom conlucra larg cu toate popoarele și țările lumii, cu forțele iubitoare de pace de pretutindeni, pentru afirmarea fermă a politicii de dezarmare, de colaborare și securitate internațională, pentru o lume fără arme și fără războaie, a păcii și înțelegerii între toate națiunile planetei.

Dragi tovarăși și prieteni,

Cetățeni ai Republicii Socialiste România,

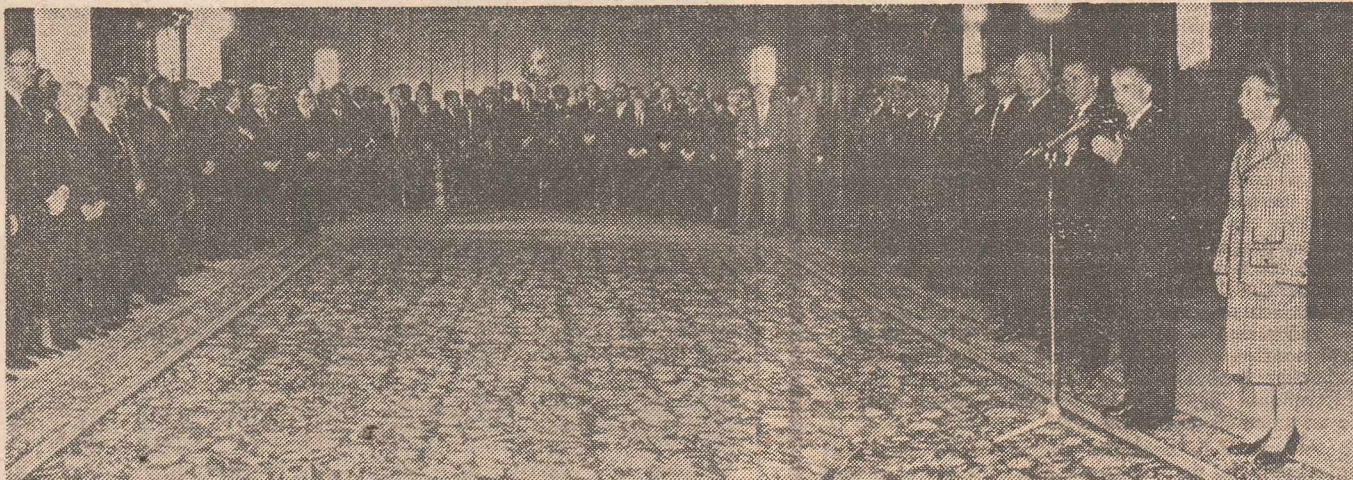
Fie ca anul 1987 să reprezinte pentru poporul nostru un an de noi și tot mai bogate realizări, de mari victorii în îndeplinirea hotărîrilor Congresului al XIII-lea, a mărețelor obiective ale edificării socialismului și comunismului pe pământul României!

Fie ca anul 1987 să aducă tuturor popoarelor lumii împlinirea năzuințelor și aspirațiilor lor legitime de a trăi și munci într-un climat de înțelegere și largă colaborare internațională, deplină securitate și pace!

Cu prilejul Anului Nou vă urez, din toată inima, dragi compatrioți, succese în realizări tot mai bogate pe calea progresului și înfloririi patriei noastre socialiste, libere, independente și suverane! Vă urez, tuturor, satisfacții depline în muncă și viață, multă sănătate și fericire!

LA MULȚI ANI!

Felicitările corpului diplomatic

La sfîrșitul anului trecut, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, a primit pe șefii misiunilor diplomatice, pe reprezentanții unor organizații acreditate în țara noastră, care au prezentat felicitări cu prilejul celui de-a 39-a aniversării a proclamării Republicii și al Anului Nou. Diplomații au transmis președintelui României din partea șefilor de state și guverne, a conducătorilor organizațiilor pe care le reprezintă cele mai calde felicitări împreună cu urări de sănătate și fericire, de noi succese în activitatea pe care o desfășoară în fruntea statului român, pentru dezvoltarea colaborării cu toate statele lumii, pentru instaurarea unui climat de pace și înțelegere între națiuni. În cuvîntul său, prodecanul cor-

pului diplomatic a arătat că numărul mare de diplomați rezidenți la București, demonstrează importanța pe care statul român, președintele Nicolae Ceaușescu o acordă relațiilor internaționale cu toate statele lumii, indiferent de mărimea sau orînduirea lor socială, și constituie, totodată, expresia recunoașterii față de participarea activă a României la viața internațională, față de activitatea și eforturile președintelui României îndreptate spre soluționarea problemelor cu care se confruntă omenirea în prezent, în primul rînd asigurarea păcii, dezarmarea, încetarea stării conflictuale și rezolvarea lor exclusiv pe cale pașnică. Spre sfîrșitul anului, a arătat vorbitorul, poporul român și-a dat votul pentru re-

ducerea unilaterală cu 5 la sută a efectivelor, armamentelor și cheltuielilor militare. Prodecanul corpului diplomatic a adus mulțumiri tovarășului Nicolae Ceaușescu, guvernului român, celorlalte instituții române pentru ajutorul și cooperarea manifestate în anul care s-a scurs în îndeplinirea misiunii diplomaților acreditați la București. În același timp, el a adresat tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarășei Elena Ceaușescu, Consiliului de Stat, guvernului, întregului popor român sentimente de respect și prietenie, o dată cu cele mai calde și sincere urări de sănătate și fericire, de viață lungă și pace, pentru a se putea consacra în continuare nobilele sale misiuni în folosul României socialiste, al poporului român,

al înțelegerii între națiuni. Cu prilejul celui de-a 39-a aniversare a proclamării Republicii, vorbitorul a exprimat felicitări și a transmis poporului român urarea sinceră de prosperitate, de noi îndepliniri, urarea de a trăi mereu în libertate și pace.

În cuvîntarea rostită cu acest prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu a reafirmat poziția României în cele mai importante probleme ale contemporaneității. „Am dori — a spus șeful statului român în încheiere — ca relațiile dintre România și statele pe care le reprezintă dumneavoastră în țara noastră să cunoască, în 1987, progrese mai importante, în toate domeniile de activitate. În ajutorul Anului Nou, doresc să adresez popoarelor dumnea-

voastră, tuturor popoarelor lumii cele mai bune urări în dezvoltarea economico-socială, astfel ca anul 1987, în ciuda aprecierilor economiștilor, să determine totuși o înviore a activității economice, a conlucrării, a soluționării problemelor grave ale subdezvoltării. Doresc să adresez tuturor popoarelor urări de succes în lupta pentru dezarmare și pace, de a face astfel încît anul viitor să marcheze pași reali în direcția dezarmării, și nucleare, și convenționale. Vă rog să transmiteți șefilor de state, de guverne, guvernelor, țărilor dumneavoastră salutul meu, al Consiliului de Stat, al guvernului și poporului român, împreună cu urările cele mai bune pentru anul viitor.

P. NICOARA ■

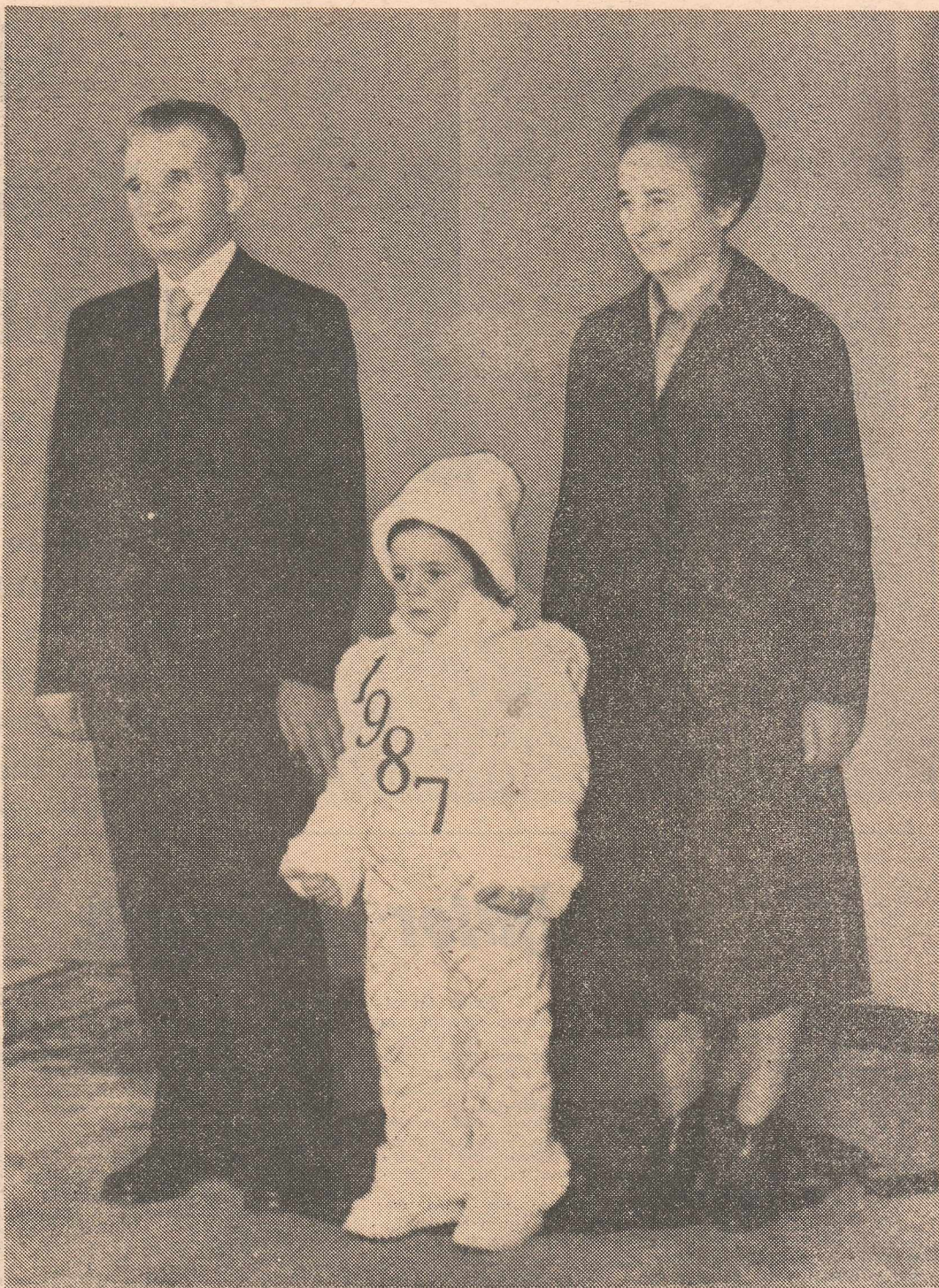
Gîndul celor tineri,
simțămîntul întregii națiuni:

Vă urăm, într-o simțire,

La Mulți Ani, cu fericire,

Să conduceți țara toată

Către culmea mult visată!

Luni, 29 decembrie 1986, la Sala Palatului Republicii s-a desfășurat sărbătoarea tradițională a Plugusorului, prilej ca de fiecare dată, pentru tînăra generație de a-și exprima sentimentele de adîncă dragoste și de prețuire față de secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, față de tovarășa Elena Ceaușescu, recunoscînta profundă pentru minunatele condiții de viață și de pregătire create de partidul și de statul nostru socialist și pentru posibilitățile largi de afirmare asigurate tuturor tinerilor din România. Au participat reprezentanți ai tinerilor, pionierilor și șoimilor patriei de pe întreg cuprinsul țării.

După frumoasa noastră tradiție, la minunata sărbătoare a Plugusorului au fost de față membri și membri supleanți ai Comitetului Politic Executiv al

C.C. al P.C.R., secretarii ai Comitetului Central al partidului. Erau, de asemenea, prezenți membri ai Secretariatului C.C. al U.T.C., cadre de conducere ale Consiliului Uniunii Asociațiilor Studenților Comunisti din România și Consiliului Național al Organizației Pionierilor.

Alături de reprezentanții tînerei generații, numeroși membri ai unor colective de muncă din întreprinderi și instituții bucureștene au venit cu mare bucurie să adreseze și el tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarășei Elena Ceaușescu strămășorul „La mulți ani!”, urări de sănătate și fericire, de noi și tot mai mari succese în strălucita activitate consacrată dezvoltării necontenite a patriei noastre socialiste, binelui poporului român și păcii în întreaga lume.

Alături colindătorilor, alcătuit din tineri și copii din diferite

zone folclorice ale țării, prezenta, ca într-o splendidă paradă a portului popular, de o neasemuită bogăție cromatică, imaginii vii ale obiceiurilor noastre strămoșesti legate de sărbătoarea Anului Nou. Un adevărat spectacol de gală al bucuriei, al copilăriei fericite, al tineretii avîntate s-a desfășurat în chip de omagiu pentru partid, pentru conducătorul său iubit.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au răspuns cu căldură, cu afecțiune părintească urărilor adresate de micii colindători.

În această atmosferă sărbătorească încărcată de emoție, a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, care a spus: „Societatea noastră e o societate a muncii libere. Tot ceea ce am

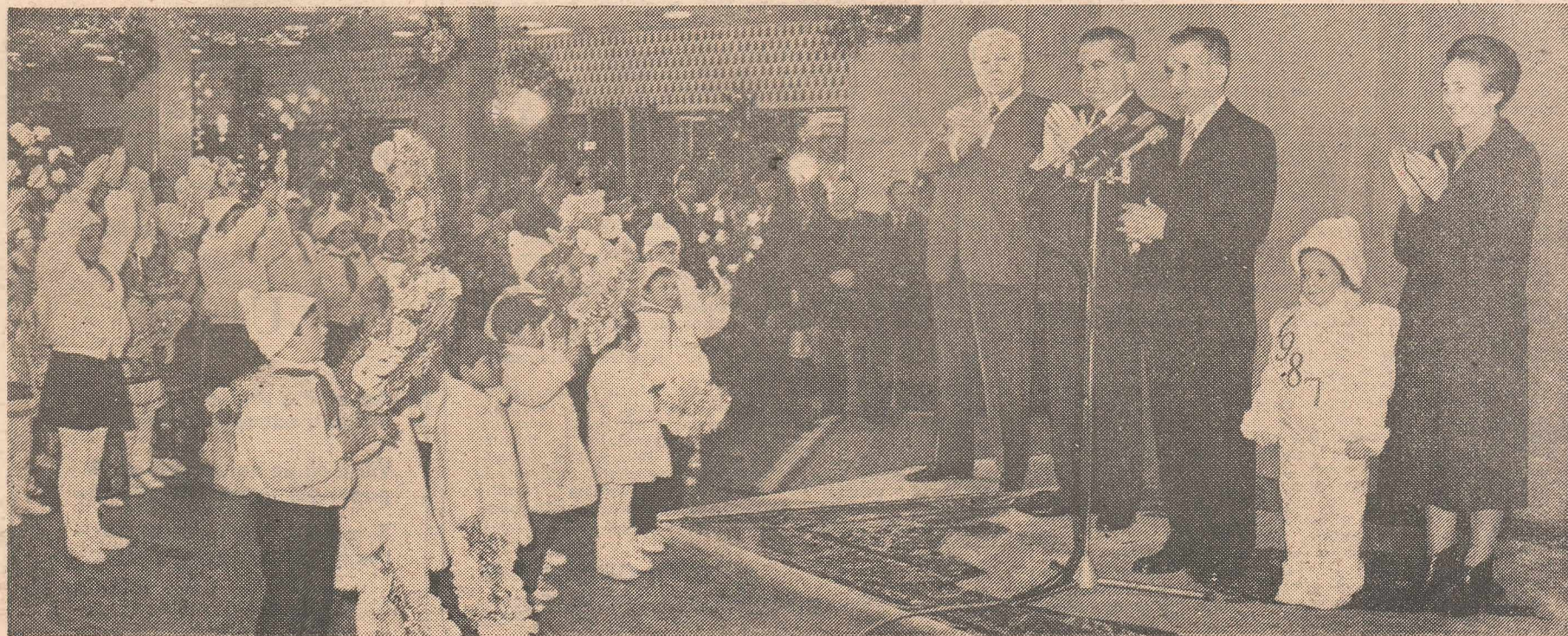
realizat nu se poate înfăptui decît prin muncă. Ce mai avem de realizat și ce trebuie să facem întotdeauna vom înfăptui prin muncă bazată pe cele mai noi cunoștințe în toate domeniile de activitate. Cred că toți copiii mă vor înțelege dîndu-le un sfat: să ascultați pe părinți pentru că ei v-au născut, ei vă cresc, ei vă asigură viitorul, înfăptuind politica partidului. muncesc ca voi să duceți o viață îmbelsugată, fericită!“. „Acum, în pragul Anului Nou, a mai spus secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, în numele poporului nostru adresez încă o dată chemarea tuturor națiunilor europene și întregii lumi de a acționa împreună, cu toată răspunderea față de popoarele noastre, față de copiii popoarelor noastre, de copiii întregii lumi pentru a le face cel mai minunat și fru-

mos dar: acela de a reduce armamentele și cheltuielile militare. Să facem astfel încît copiii să poată să crească fără teamă că vreo armă nucleară sau chimică le va lua viața! În numele vieții, al copiilor să facem totul pentru dezarmare și pace!“

Cuvîntarea conducătorului partidului și statului nostru a fost urmărită cu viu interes de toți cei prezenți. S-a scîndat cu în-sufletire „Ceaușescu, La mulți ani!“, „Ceaușescu — P.C.R.!\", „Ceaușescu — Pace!\", „Ceaușescu — România ocrotesc copilăria“, „Ceaușescu — tinerii!\", „Ceaușescu și poporul!“.

După datina străbună, tinerilor și copiilor le-au fost oferite daruri de Anul Nou.

DORIN GHERGHINESCU ■

Militant de frunte al partidului comunist, neobosit luptător pentru fericirea poporului român

„Doresc să subliniez că intrarea mea în partid a reprezentat un moment esențial pentru întreaga mea viață. Am considerat întotdeauna că nu există o satisfacție mai mare decât aceea de a sluji cauza clasei muncitoare din rindurile căreia m-am ridicat, cauza celor mulți, cauza partidului.”

Înălțător exemplu

Am început, în aceste zile, cel de al doilea an al cincinalului care va marca intrarea României într-un nou stadiu de dezvoltare economico-socială, fapt ce va determina realizarea unei noi calități a muncii și a vieții întregului popor. Grandioasele realizări și citorii, rod al muncii avântate a harnicului nostru popor, mărturisesc cu puterea adevărului unitatea de nezdrunțat a întregii națiuni în jurul partidului, în jurul secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Trăim și muncim într-o epocă de lumină, ale cărei dimensiuni se măsoară prin îndrăzneala proiectelor noastre, prin înălțimea marilor împliniri.

În acest cadru, la început de nou an, care va așeza noi pagini de glorie în cronică de aur a celei mai înfloritoare epoci din istoria României, printr-o superbă tradiție a neamului nostru, aceea de a cinști marile personalități care definesc prin activitatea lor progresul social, politic, științific sau cultural, avem bucuria să aniversăm cu nețărmurită dragoste ziua de naștere și îndelungata activitate revoluționară a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, membru al Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al partidului, prim viceprim-ministru al guvernului. Această sărbătoare prilejuiește omagierea unei proeminente personalități, cu o contribuție de prim rang la viața socială și politică a țării, strălucit militant al partidului, exemplu de neînfricat luptător revoluționar pentru cauza clasei muncitoare, eminent om de știință de largă recunoaștere internațională.

Pentru contribuția de înaltă competență și răspundere comunistă adusă la elaborarea și traducerea în viață a mărețelor planuri de dezvoltare economico-socială a patriei, pentru dăruirea și abnegația cu care se consacră progresului continuu al României socialiste, alături de cel mai de seamă fiu al poporului român, revoluționar și patriot înflăcărat, ilustră personalitate a lumii contemporane, tovarășul Nicolae Ceaușescu, întregul popor, întregul partid, aduc la această aniversare un omagiu fierbinte tovarășei Elena Ceaușescu, exprimând întreaga grațitudine și cele mai alese sentimente pentru tot ceea ce înfăptuiește spre progresul neîntrerupt al țării.

Viața și activitatea tovarășei Elena Ceaușescu, înaltele sale calități politice și morale o așază la loc de cinste între personalitățile de seamă din istoria contemporană, ale aceluia care și-au închinat puterea de muncă și de creație binelui țării și propășirii ei. Prezintă încă din tinerețe în centrul luptelor revoluționare ale clasei muncitoare, ale întregului nostru popor pentru libertate socială și națională, tovarășa Elena Ceaușescu a inițiat prin militanțismul său, prin claritatea și fermitatea opțiunilor sale ideologice și politice desfășurarea multor momente cruciale ale istoriei acestor lupte, așa cum a fost, de pildă — suficient de amintit în acest cadru — marea demonstrație antifascistă de la 1 Mai 1939.

Întregul nostru popor vede în pilda biografiei luminoase a tovarășei Elena Ceaușescu mărturia vie a crezului de viață al unui comunist înflăcărat și deopotrivă, expresia grăitoare a modului în care partidul a conceput rolul femeilor în viața societății, luptând pentru drepturi de participare activă, dinamică, egală, a acestora la făurirea orânduirii în care trăim.

Militanță comunistă, încă din anii ilegalității, pentru dreptate și egalitate între oameni, pentru schimbarea condiției sociale a femeii, tovarășa Elena Ceaușescu își consacră și astăzi, cu energie și dăruire, toate forțele înfăptuirii politicii partidului privind afirmarea deplină a femeii, implicarea ei în toate domeniile vieții politice, economice și sociale. Așa cum sublinia secretarul general al partidului, plecând de la faptul că femeile reprezintă peste jumătate din populația țării, ele constituie o mare forță ce este chemată să se implice plenar în procesul de făurire a bunurilor materiale și spirituale necesare societății noastre. Rezultată a mutațiilor calitative care au avut loc în statutul lor social, participarea femeilor la viața politică și obștească, la conducerea democratică a societății constituie una din cuceririle de seamă ale noii orânduirii, o dovadă grăitoare a democratismului din România socialistă, a afirmării spiritului revoluționar din întreaga noastră activitate. Nu putem desprinde aceste mutații de seamă care au condus la o prezentă puternică a femeilor în viața societății noastre contemporane de consecvență cu care partidul, secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu au acționat pentru asigurarea condițiilor afirmării depline

a personalității umane, a principiilor egalității și demnității sociale în viața întregului popor.

Înaltul prestigiu al tovarășei Elena Ceaușescu, eminent om politic și comunist devotat cauzei sociale, se îmbină în mod fericit, cu personalitatea sa științifică, de savant de renume mondial. Ca președinte al Consiliului Național pentru Știință și Învățământ, tovarășa Elena Ceaușescu a adus și aduce o contribuție de cea mai mare însemnătate la orientarea activității de cercetare științifică spre obiectivele prioritare ale progresului social-economic, la elaborarea și înfăptuirea politicii partidului de dezvoltare a științei și tehnologiei, la realizarea unei integrări tot mai strânse între învățământ, cercetare și producție, acționând cu fermitate pentru mobilizarea întregului potențial creator al națiunii noastre la soluționarea mai rapidă și cu eficiență sporită a problemelor pe care le pun în fața științei și tehnologiei dezvoltarea continuă a economiei românești, noua etapă a revoluției tehnico-științifice contemporane. Datorită îndrumării cu înaltă competență de către tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, știința românească este tot mai puternic implicată în procesul de înnoire și modernizare a industriei și agriculturii, în accentuarea laturilor intensive ale dezvoltărilor economice, în obținerea unui salt calitativ în toate domeniile — imperative de prim ordin ale actualului cincinal, statuate la cel de-al XIII-lea Congres al partidului.

Alături de această importantă activitate, merită să crească an de an prestigiul științei românești în lume, o contribuție de excepțională semnificație o au lucrările științifice de înaltă tinută ale tovarășei Elena Ceaușescu, opere teoretice unanim apreciate și traduse în nenumărate țări, ca o dovadă a interesului și prețurii de care se bucură în rindul oamenilor de știință. Pe plan internațional, această eminentă activitate de om de știință, de cercetător cu mare experiență și cu deosebite rezultate în cîmpul teoretic și aplicativ al științei este bine cunoscută și se bucură de o largă și unanimă prețuire.

Înaltul stadiu de dezvoltare a științei românești n-ar fi desigur, posibil fără un învățământ puternic, fără o școală care să țină seama de toate cuceririle științei. La toate marile realizări din domeniul învățămîntului, la orientarea fundamentelor programatice ale acestuia, tovarășa Elena Ceaușescu și-a adus și își aduce o contribuție de excepțională însemnătate. Datorită concepției sale de organizare, pe temeuri noi, adecvate cerințelor actuale și de perspectivă, învățămîntul românesc poate să traducă în viață misiunea de a da țării specialiștii de care are nevoie, oamenii care să ducă România pe noi culmi de progres și civilizație.

Relevind strălucita activitate desfășurată fără răgaz de tovarășa Elena Ceaușescu pe planul politicii interne este firesc să punem în lumină și vasta sa activitate în domeniul vieții internaționale. Îmbinarea calităților proprii patriotului înflăcărat cu acelea ale omului de știință, care își dedică întreaga energie creatoare binelui și fericirii popoarelor, idealurilor de pace ale umanității, tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu acordă o importanță deosebită problemelor legate de răspunderea ce revine oamenilor de știință și cultură în înfăptuirea unei lumi mai bune, a unei noi ordini internaționale, în apărarea și consolidarea păcii. Preocupată în mod constant de necesitatea ca știința să se afirme ca un mijloc de dialog și comunicare între națiuni, tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, președinte al Comitetului Național Român „Oamenii de știință și pacea” militază activ pentru ca minunatele cuceriri ale științei, ale tehnicii, ale cunoașterii, energia nucleară să fie puse numai în slujba dezvoltării pașnice a civilizației umane.

Iată de ce gândurile noastre, ale tuturor fiilor patriei se îndreaptă astăzi, cu vie recunoștință, către tovarășa Elena Ceaușescu, adresându-i și cu acest prilej cele mai calde și pline de respect urări de sănătate, de fericire personală, de viață lungă, de putere de puncă și noi împliniri în activitatea pe care o desfășoară alături de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, spre binele și fericirea poporului, pentru pace, colaborare și progres social, pentru cauza socialismului în lume.

MARIA GHIȚULICĂ ■

membru supleant al Comitetului Politic Executiv,
secretar al C.C. al P.C.R.

Floare măiastră

**În plin viscol,
în plin ger,
în sclipire de astre,
din oglindă lui Argeșis,
cristalin și neschimbat
de veacuri
pentru nobila femeie,
pentru militanta revoluționară,
pentru promovarea științei,
a modernei gândiri,
răsără și înflorească
la început de ianuarie
floarea măiastră de dar,
crescută din inimă
pentru inimă
din iarnă
tot spre primăvară.**

SANDU STELIAN ■

Eroina țării

**Sînteți o eroină a acestei țări,
Iar țara știe a-și cinsti eroii.
Ei sînt totodată oamenii faptei
Dar și acei ce visează.
Miinile lor oțelului dau chip.
Din visele lor urcă școli și palate.
Puterea apei se face lumină
Și satul se preschimbă-n oraș.
Sînteți o eroină a acestei țări
Și eroii muncii
Aduc pacea în lume : de aceea
Frumoși sînt precum luna Mai.
Buni ca razele soarelui
Și tari ca uriașii.
Sînteți o eroină a acestei țări,
Unul dintre eroii muncii,
Pe umerii căroră țara,
Spre frumusețe se-nalță !**

KATALIN BOKOR ■

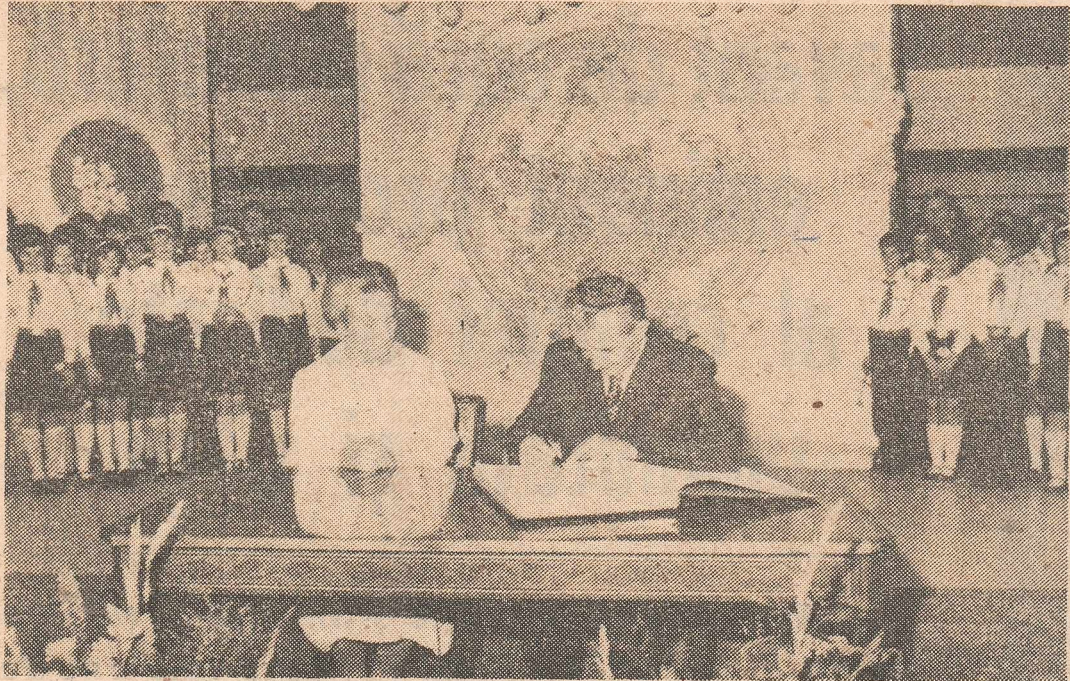
Urare

**Azi, ziua a șaptea a lui Ianuar
urările-i aduce țara-n dar.**

**Viața ei, de nalte fapte plină
poporului și patriei o-nchină.**

**Și toată țara — unică rostire —
i-nalță azi omagiu și cinstire.**

HANS SCHULLER ■

La inaugurarea Palatului pionierilor și șoimilor patriei din Capitală

Mereu alături
de marele
ctitor de
țară și istorie,
pretutindeni
unde se decide
triumful noului
și al mai
binelui
pentru toți

La Uzina de utilaj petrolier din Tirgoviște

În vizită, împreună cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Întreprinderea de stofe din Brașov

Gânduri de aleasă prețuire

Opera de transformare și înnoire, larg desfășurată în sfera științei și tehnicii românești, este nemijlocit legată de prodigioasa activitate a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, om politic și savant de largă recunoaștere internațională.

Tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, membru al Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Prim Viceprim Ministru al Guvernului, Președinte al Consiliului Național al Științei și Învățământului, constituie o eminentă personalitate a vieții științifice și politice din țara noastră.

Multiple ramuri noi ale științei și tehnologiei cunosc o dezvoltare fără precedent în strinsă legătură cu cerințele economiei naționale și cu tendințele evoluției științifice internaționale. Astfel, realizările științei și tehnologiei românești au atins niveluri deosebit de înalte bucurându-se de o înaltă apreciere și recunoaștere internațională, fapt posibil prin directă implicare totală a personalității științifice a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu.

În acest context general se reliefează prodigioasa contribuție a tovarășei Elena Ceaușescu în toate domeniile științei și tehnicii românești și în special în domeniul ingineriei și tehnologiei chimice. Conducind cu înaltă competență Institutul de Cercetări Chimice, cel mai mare institut de cercetare de profil din țară, tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu a reușit fabricarea cauciucului poliizoprenic după o concepție originală cu aplicabilitate directă, practică, în industrie. De altfel realizările tovarășei Elena Ceaușescu în cercetarea și ingineria chimică sînt reflectate printr-o operă științifică impresionantă care sporește prestigiul internațional al științei românești. Multiplele monografii dintre care amintim: „Cercetări în domeniul sintezei și caracterizării compuşilor macromoleculari”; „Polimerizarea stereoespecifică a izoprenului”; „Noi cercetări în domeniul compuşilor macromoleculari”; „Cercetări în chimia și tehnologia polimerilor”;

„Enciclopedia de chimie”, publicată în prestigioase edituri constituie preocuparea permanentă a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu în efortul de ridicare continuă a nivelului științific și a tehnologiei românești pe cele mai înalte culmi ale științei și cercetării internaționale.

De asemenea tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu militază împotriva rutinei, deschizând prin exemplul personal al muncii perseverente noi orizonturi pentru știința și tehnica românească.

Savant de renume mondial, cu largă recunoaștere științifică internațională, aleasă în multiple academii, societăți științifice și universități din lume, tovarășa Elena Ceaușescu este în același timp și un militant de frunte al Partidului Comunist Român și al mișcării comuniste și muncitorești internaționale. Afirmind și pe acest tărîm valențele personalității sale marcante tovarășa Elena Ceaușescu își aduce o contribuție de seamă la desfășurarea politicii interne și externe a Partidului Comunist Român.

Gîndurile noastre se îndreaptă cu înaltă prețuire către tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, aducînd un respectuos omagiu exemplarei sale activități. De asemenea aducem întreaga noastră recunoștință tovarășei Elena Ceaușescu pentru sprijinul direct acordat științei și învățămîntului românesc și îi adresăm cele mai sincere urări de sănătate, putere de muncă, ani mulți fericiți, plini de succese în strălucita și rodnică sa activitate, alături de iubitul nostru conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, Președintele țării.

În aceste momente sărbătorești îi asigurăm de întreaga și neobosită noastră dăruire de muncă pe frontul științei, învățămîntului și cercetării, pentru înfăptuirea mărețului Program al partidului, a hotărîrilor Congresului al XIII-lea al partidului spre binele poporului, spre înflorirea scumpei noastre patrii, România Socialistă.

CONSTANTIN ARSENI ■
președinte al Biroului
C.C. al O.D.U.S.

Cu stimă și recunoștință

Sînt deosebit de bucuros și onorat să-mi pot exprima în acest fel, în numele întregului colectiv de oameni ai muncii de la întreprinderea bucușeană „Laromet”, sentimentele de aleasă stimă și recunoștință față de conducătorul iubit al partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu și față de prodigioasa activitate a tovarășei Elena Ceaușescu, eminent om politic și personalitate de frunte a științei românești, adresîndu-le tradiționala urare de mulți ani.

Îmi desfășor activitatea în secția de S.D.V.-uri, care reprezintă inima oricărei întreprinderi, și acest lucru îmi dă posibilitatea să particip direct la amplul proces de modernizare și dezvoltare tehnologică a întregii întreprinderi. Cu alte cuvinte, în activitatea colectivului din care fac parte se regăsesc la scara unu pe unu exigențele de producție ce decurg din îndeplinirea programelor naționale prioritare elaborate în lumina indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, sub directă îndrumare a tovarășei Elena Ceaușescu și la care „Laromet”-ul își aduce o contribuție tot mai sporită, de la an la an. De fapt, urmare a amplului proces de modernizare a fabricii noastre, profilul acesteia s-a schimbat radical în anii din urmă, devenind în prezent una din principalele unități de prelucrare a metalelor neferoase din țară, furnizoare a unor produse semifabricate ce intră în circuitul industriilor energetice, constructoare de mașini, electrotehnice, de energetică nucleară. Acest efort de diversificare a fabricației se împletește cu cel al asimilării unor produse și tehnologii, domeniu în care am înregistrat succese deosebite și care, punînd în valoare forța de creație și gândire tehnică a colectivului nostru, se soldează cu importante economii valutare.

Sîntem, astfel, beneficiarii politicii înțelepte a partidului nostru, a orientărilor și îndrumărilor pe care tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu le dă în fundamentarea căilor prin care producția industrială modernă din economia noastră devine tot mai racordată la ritmurile revoluției științifice și tehnice contemporane. Pentru înțelepciunea și clarviziunea cu care știința a fost pusă în slujba muncitorilor, pentru impresionanta capacitate de cuprindere a tuturor aspectelor prin care această puternică forță de producție își poate aduce o contribuție și mai mare la îndeplinirea prevederilor documentelor partidului nostru, întreaga noastră clasă muncitoare își exprimă cu acest prilej aniversar prinosul recunoștinței sale față de activitatea neobosită a tovarășei Elena Ceaușescu, față de strălucita sa personalitate în care se imbină, în mod fericit, calitățile de eminent om politic și de savant de renume mondial.

Pe de altă parte, sîntem conștienți că modul cel mai semnificativ în care putem da viață acestor alese sentimente îl constituie numai munca noastră neabătută pentru îndeplinirea sarcinilor de producție, pentru creșterea continuă a eficienței și calității, pentru realizarea în cele mai bune condiții a prevederilor care revin fabricii noastre din programele naționale prioritare, de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică. Este, acest angajament, reversul omagiumi fierbinte pe care-l aducem în această zi de sărbătoare mult stimată tovarășei Elena Ceaușescu.

GRIGORE MIRCEA ■
mastru la Întreprinderea
„Laromet” București
membru în Consiliul Național
al Oamenilor Muncii

PORTRET

de Ion Țarălungă

Savant de aură planetară, eminent promotor al creației dedicate umanității și păcii

„Astăzi, cind revoluția științifică și tehnică a pus la indemina omului mijloace moderne de transformare a naturii în folosul său, se impun mai mult ca oricind o conlucrare tot mai strinsă între oamenii de știință și cultură din toate țările, o neingrădită colaborare și cooperare între națiuni, în scopul punerii tot mai depline a marilor cuceriri ale genului uman în serviciul tuturor popoarelor, al libertății și bunăstării lor.”

Valoros tezaur științific

Expresie a concepției novatoare, revoluționare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, strategia de dezvoltare multilaterală a României socialiste stătează știința drept principal propulsor al progresului. Obiectivele majore ale științei sunt clar formulate, rolul său de principală forță de producție materializându-se în implicarea directă, ca element determinant, în toate domeniile de activitate.

Legate indisolubil de numele tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, marile realizări din ultimele două decenii de știință românească sint expresia cea mai convingătoare a modului în care oamenii de știință din țara noastră înțeleg să-și onoreze misiunea.

Împietind strîns activitatea de studiu cu cea de îndrumare a științei, tovarășa Elena Ceaușescu, președinte al Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, om politic de mare valoare, a imprimat științei românești drept trăsătură fundamentală împletirea organică a cercetărilor cu caracter fundamental cu cele aplicative, activitatea sa complexă fiind un exemplu și în acest sens.

Coordonarea directă, neîmpiedicată a cercetării științifice în domeniul chimiei și crearea Institutului Național de Chimie au demonstrat valoarea modului nou, modern de organizare a cercetării prin concentrarea tuturor forțelor creatoare din instituturile de cercetare și proiectare și instituturile de învățămînt superior.

Pildă meruă vie, prestigioasă activitate pe tărîm științific a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu a marcat, în chimia românească, un adevărat salt valoric. Studiile sale științifice într-un domeniu de vîrf al chimiei, cum este sinteza stereospecifică a compușilor macromoleculari, problema extrem de actuală și pe plan mondial, s-au bucurat de interesul specialiștilor din întreaga lume.

Excepționalele sale contribuții teoretice și practice în domeniu, materializate în patru volume fundamentale și numeroase articole publicate, au primit aprecierea unanimă a specialiștilor, ele fiind traduse în multe țări ale lumii și constituind, pentru știința polimerilor, opere de referință.

Recunoașterea a acestor prodigioase activități științifice, tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu i-au fost conferite numeroase distincții și titluri științifice din partea unor institute de cercetare, universități și academii de înalt prestigiu. Foruri științifice re-

realizării unei premiere mondiale prin industrializarea acestui elastomer similar cauciucului natural.

Preocupările majore ale industriei de cauciuc — micșorarea consumului energetic, recuperarea și refolosirea integrală a materialelor de cauciuc scoase din uz se regăsesc în tematica legată de sinteza elastomerilor termoplastici obținuți prin sinteză amionică. Evaluarea cantitativă a relațiilor care există între structura de tribloc copolimer și proprietățile fizico-mecanice ale elastomerilor de acest tip prezintă în egală măsură interes în înțelegerea unor fenomene intime legate de interacțiunea segmentelor de polimer diferite ca natură cit și sub aspect tehnologic.

Ca orice substanțe, polimerii pot participa la reacții chimice. În același timp, caracterul de compus macromolecular imprimat acestor reacții particularități neîntîlnite în alte cazuri. Transformarea polimerilor pe cale chimică constituie o altă direcție de cercetare în opera științifică a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu. Lucrările din acest domeniu pun în evidență atît legile specifice care guvernează reacțiile pe substrat macromolecular, mecanismul reacțiilor de transformare, cit și studiul proprietăților noilor compuși macromoleculari obținuți prin transformări chimice. Transformarea prin reacții chimice a compușilor macromoleculari se dovedește a fi o metodă extrem de eficientă pentru îmbunătățirea calității polimerilor, pentru crearea lor în noi sorturi.

Opera științifică a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu reprezintă un tot unitar în care se întrepătrund armonios cercetarea fundamentală de cel mai înalt nivel cu aplicativitatea practică. Studiul teoretic al diverselor aspecte legate de sinteza și proprietățile compușilor macromoleculari lărgeste și precizează sfera cunoștințelor în acest domeniu. Noile cuceriri nu rămîn doar în prețiosul patrimoniu al cunoașterii, ci sint utilizate în elaborarea de noi tehnologii și aplicații practice de mare interes economic. Strategia cercetării științifice, așa cum apare din opera tovarășei Elena Ceaușescu reprezintă pentru noi, slujitori ai științei și învățămîntului, un exemplu de eficiență în desfășurarea acestei activități. Această strategie implică stăpînirea perfectă a celor mai noi cunoștințe teoretice, dezvoltarea acestora în procesul de cercetare — care trebuie să fie, în egală măsură, un proces de îmbogățire a cunoașterii științifice și, în același timp, suportul progresului tehnic și tehnologic.

Un interes cu totul deosebit îl prezintă lucrările privind polimerizarea prin deschidere de inel a cicloolefinelor. Acest produs de polimerizare se înscrie, prin caracterul său particular, ca o nouă metodă de sinteză a polimerilor. Studiile efectuate în această direcție au evidențiat aspecte cu totul inedite privind mecanismul de reacție și relațiile dintre structura speciilor active și stereochimia procesului. Aceste aspecte se înscriu ca priorități ale științei românești. Descoperirea unor noi sisteme catalitice de mare performanță creează perspectivă

realizării unei premiere mondiale prin industrializarea acestui elastomer similar cauciucului natural.

Preocupările majore ale industriei de cauciuc — micșorarea consumului energetic, recuperarea și refolosirea integrală a materialelor de cauciuc scoase din uz se regăsesc în tematica legată de sinteza elastomerilor termoplastici obținuți prin sinteză amionică. Evaluarea cantitativă a relațiilor care există între structura de tribloc copolimer și proprietățile fizico-mecanice ale elastomerilor de acest tip prezintă în egală măsură interes în înțelegerea unor fenomene intime legate de interacțiunea segmentelor de polimer diferite ca natură cit și sub aspect tehnologic.

Ca orice substanțe, polimerii pot participa la reacții chimice. În același timp, caracterul de compus macromolecular imprimat acestor reacții particularități neîntîlnite în alte cazuri. Transformarea polimerilor pe cale chimică constituie o altă direcție de cercetare în opera științifică a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu. Lucrările din acest domeniu pun în evidență atît legile specifice care guvernează reacțiile pe substrat macromolecular, mecanismul reacțiilor de transformare, cit și studiul proprietăților noilor compuși macromoleculari obținuți prin transformări chimice. Transformarea prin reacții chimice a compușilor macromoleculari se dovedește a fi o metodă extrem de eficientă pentru îmbunătățirea calității polimerilor, pentru crearea lor în noi sorturi.

Opera științifică a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu reprezintă un tot unitar în care se întrepătrund armonios cercetarea fundamentală de cel mai înalt nivel cu aplicativitatea practică. Studiul teoretic al diverselor aspecte legate de sinteza și proprietățile compușilor macromoleculari lărgeste și precizează sfera cunoștințelor în acest domeniu. Noile cuceriri nu rămîn doar în prețiosul patrimoniu al cunoașterii, ci sint utilizate în elaborarea de noi tehnologii și aplicații practice de mare interes economic. Strategia cercetării științifice, așa cum apare din opera tovarășei Elena Ceaușescu reprezintă pentru noi, slujitori ai științei și învățămîntului, un exemplu de eficiență în desfășurarea acestei activități. Această strategie implică stăpînirea perfectă a celor mai noi cunoștințe teoretice, dezvoltarea acestora în procesul de cercetare — care trebuie să fie, în egală măsură, un proces de îmbogățire a cunoașterii științifice și, în același timp, suportul progresului tehnic și tehnologic.

Prof dr. MIHAI DIMONIE

Noile orizonturi ale școlii românești

Rod al concepției novatoare a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu privind integrarea învățămîntului cu cercetarea și producția, învățămîntul superior este astăzi o puternică cetadelă a științei, în amfiteatrele sale formîndu-se viitoarele generații de specialiști.

În ceea ce ne privește, integrarea învățămîntului chimic cu instituturile de profil care fac parte din Institutul Central de Chimie, creat și îndrumat direct de tovarășa Elena Ceaușescu, s-a realizat în principal prin abordarea de către colective mixte de cadre didactice și studenți a problemelor de cercetare. Element de referință în activitatea noastră, felul în care s-a materializat triada învățămînt-cercetare-produție în domeniul compușilor macromoleculari a demonstrat excepționala valoare a acestui mod de structurare a învățămîntului modern.

Marele privilegiu al școlii superioare de chimie este acela că în amplu proces de perfecționare a beneficiarilor de îndrumare directă, neîmpiedicată a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, om de știință de remarcabilă valoare, a cărei operă, tradusă în numeroase țări ale lumii, este recunoscută și apreciată drept o contribuție de excepțională importanță la dezvoltarea științei polimerilor, în același timp, om politic și revoluționar care cu clarviziune a conștientizat sarcinile ce revin științei și învățămîntului ca sectoare de activitate determinant implicate în dezvoltarea multilaterală a țării pe drumul progresului și bunăstării.

Așa cum arăta tovarășa Elena Ceaușescu în cuvîntarea la Congresul Științei și Învățămîntului, nouă, cadrelor didactice, ne revine sarcina de înaltă răspundere patriotică și revoluționară de a educa, de a forma pentru muncă și viață tînăra generație, de a o înarma cu temeinicele cunoștințe de specialitate de a o ajuta să-și însușească spiritul înaltelor valori morale ale societății noastre, astfel încît acești tineri să fie la locurile lor de muncă promotori ai concepțiilor noi, revoluționare.

Condițiile create în facultate, care ne-au permis abordarea unor teme de mare complexitate din documentele de partid și de stat din planul Institutului Central de Chimie, solicitările industriei chimice și ale altor

unități de cercetare sau producție au făcut posibilă desfășurarea unei bogate activități de cercetare științifică, cu importante contribuții la rezolvarea numeroaselor probleme ale producției, an de an contractele realizate depășind valorile planificate.

Eforturile noastre, rezăsite în primul rînd în calitatea absolventilor pe care îi prezătim și în modul în care cercetarea științifică universitară răspunde marilor comandamente ale economiei românești, oferind soluții și produse competitive pe plan mondial sint expresia cea mai elocventă a angajării noastre, a responsabilității și patriotismului revoluționar cu care, așa cum ne-a cerut în repetate rînduri tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, președinte al Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, acționăm în fiecare moment al muncii pe care o desfășurăm atît în calitate de cadre didactice formînd în spirit angajat, dăruit, comunist viitoarele generații, cit și ca personalități active în domeniul cercetării științifice.

Considerînd o datorie de onoare ca absolvenții noștri să devină specialiști de valoare, cu o zîndire tehnică descătusată de formalism și susținută de curajul opiniei proprii, ne vom pune întreaga capacitate creatoare în slujba unei cercetări științifice de avangardă, pentru rezolvarea problemelor prezente și de viitor ale economiei românești, constituenți fiind de aportul acestei activități în perfecționarea profesională. Vom urma în acest fel strălucitul exemplu al tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, a cărei contribuție la dezvoltarea științei și învățămîntului, la promovarea idealurilor de pace și înțelegere între popoare constituie pentru noi o călăuză și un model permanent în întreaga noastră viață și activitate profesională.

Alăturăm, în această zi aniversară, urarea noastră urărilor întregii țări dorindu-i tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, sănătate și putere de muncă pentru propășirea științei și învățămîntului românesc pentru ridicarea lor pe noi trepte valorice spre creșterea prestigiului României socialiste în lume.

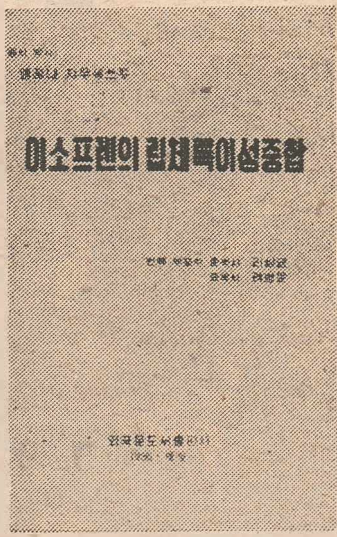
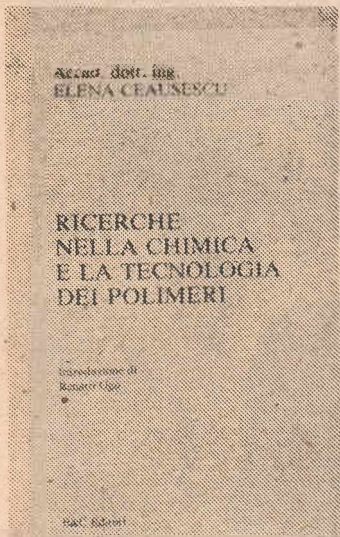
Prof. dr. GHEORGHITA JINESCU

Amplă și strălucită recunoaștere internațională

Lucrările tovarășei academician doctor inginer
ELENA CEAUȘESCU apărute în străinătate în anul 1986

Interesul deosebit manifestat în lumea științifică italiană față de opera tovarășei academician doctor inginer **ELENA CEAUȘESCU**, înalta apreciere dată activității sale remarcabile în domeniul cercetării și-au găsit expresie în publicațiile, în Italia, a unui nou volum datorat eminentului om

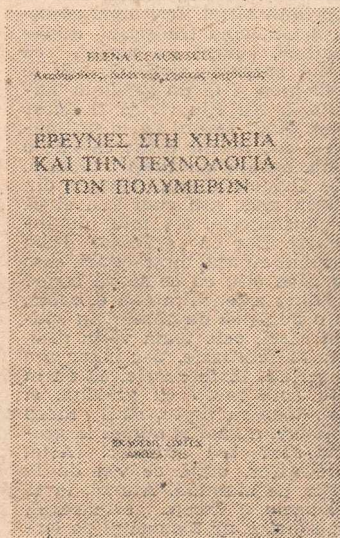
Realizat în condiții grafice deosebite, volumul a apărut în Editura „Editex” care în 1982 a publicat și ediția în limba greacă a unei alte lucrări de referință a tovarășei **ELENA CEAUȘESCU**: „**NOI CERCETĂRI ÎN DOMENIUL COMPUSILOR MACROMOLECULARI**”.

de știință română — „**CERCETĂRI ÎN DOMENIUL CHIMIEI ȘI TEHNOLOGIEI POLIMERILOR**”.

Cartea a apărut în limba italiană sub îngrijirea Editurii „B and C” din Roma și a fost prezentată în cadrul unei manifestări desfășurate la Palatul „Serrbelloni” din Milano — important centru al industriei chimice din Italia.

Înalta apreciere față de prodigioasa activitate științifică desfășurată de tovarășea academician doctor inginer **ELENA CEAUȘESCU**, savant de renume mondial, interesul și prețuirea deosebite manifestate peste hotare pentru marcanta contribuție a eminentului om de știință român la progresul chimiei — în special în domeniul de mare actualitate și importanță, cum este chimia polimerilor — pentru aportul său la extinderea cunoașterii științifice, în

general, și la utilizarea rezultatelor acesteia în interesul bunăstării popoarelor, al păcii, au fost reafirmate cu prilejul unui important eveniment editorial: apariția în Grecia, a unui nou volum — cel de-al patrulea — din opera științifică a tovarășei **ELENA CEAUȘESCU**: „**CERCETĂRI ÎN CHIMIA ȘI TEHNOLOGIA POLIMERILOR**”.

Răspunzând interesului deosebit manifestat în lumea științifică din R.P.D. Coreeană față de opera tovarășei academician doctor inginer **ELENA CEAUȘESCU**, larg cunoscută și apreciată în prezent pe toate meridianele lumii ca o contribuție de mare valoare la progresul chimiei moderne, la mobilizarea marilor resurse ale acestei științe în folosul dezvoltării economico-sociale a națiunilor, editura „**CARTEA ÎN LIMBI STRĂNE**” din Phenian a lansat recent traducerea în limba coreeană a două dintre volumele de referință în acest domeniu — „**POLIMERIZAREA STEREO-SPECIFICĂ A IZOPRENU-LUI**” și „**NOI CERCETĂRI ÎN DOMENIUL COMPUSILOR MACROMOLECULARI**”.

La Bratislava a avut loc sub egida Prezidiului Academiei Slovacce de Științe (SAV) și a editurii „Veda” lansarea festivă în R. S. Cehoslovacă a volumului „**NOI CERCETĂRI ÎN DOMENIUL COMPUSILOR MACROMOLECULARI**” de academician doctor inginer **ELENA CEAUȘESCU**. Tipărită în condiții grafice deosebite, ediția în limba slovacă se adaugă, astfel, versiunilor în limbile rusă, franceză, italiană, greacă, chineză și coreeană, pe care le-a cunoscut în ultimii ani valoroasa monografie.

Nu știu cîți dintre locuitorii municipiului Giurgiu — oricum, foarte puțini — și-ar fi imaginat, în urmă cu numai un deceniu că localitatea lor se va înscrie curînd printre cetățile chimiei românești, că pe terenurile mocirloase dinspre marginea sudică a așezării se va ridica un mare combinat. Un combinat care, asemenea întreprinderii de Utilaj Greu din vecinătate, crează tot în ultima vreme, va determina schimbări esențiale în fizionomia orașului și în privința ritmului de viață al localnicilor.

Combinatul Chimic din Giurgiu s-a născut ca urmare a indicațiilor și orientărilor formulate de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu în cadrul vizitelor de lucru efectuate împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu. Pregnantă personalitate a vieții științifice mondiale, tovarășa Elena Ceaușescu este un savant ale cărui preocupări depășesc sfera profundelor studii teoretice și de laborator, mergînd mult mai departe, spre aplicarea practică a tuturor rezultatelor cercetărilor de vîrf, spre implementarea noului în activitatea de fiecare zi a unităților economice din domeniul chimiei. Combinatul nostru, la fel ca toate combinațele chimice durate în **Epoca Ceaușescu**, s-a bucurat permanent de atenția tovarășei Elena Ceaușescu, de competențele și înspiratele sale îndrumări, încă din momentele prime ale construcției. Astfel se explică faptul că, în anii din urmă, Combinatul Chimic Giurgiu a înregistrat o serie de succese remarcabile, realizînd produse de înaltă calitate și aducîndu-și o contribuție tot mai însemnată la progresul neîntrerupt al industriei chimice românești.

Desigur, începuturile n-au fost

lipsite de inerente greutăți, între care cea mai de seamă a fost aceea a lipsei de specialiști în domeniul chimiei. Dar, beneficiînd de sprijinul și de grija permanentă ale conducerii superioare de partid și de stat, personal ale tovarășei Elena Ceaușescu, am reușit să avem, în momentul de față, un modern liceu, dotat cu tot ceea ce se cu-

sase. Am devenit, tot de anul trecut, producători de auxiliari pentru cauciuc și de antrachinonă și derivați ai săi. Începînd din anul acesta vom realiza și livra alte produse noi, necesare economiei naționale. Ne propunem, în același timp, să acordăm o atenție sporită muncii de perfecționare profesională a specialiștilor noștri, urmînd — și în acest sens — exemplarul model de savant preocupat atent de problemele concrete ale producției al tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu.

Dorim, în numele celor peste 2600 de oameni ai muncii de la Combinatul Chimic Giurgiu, să o asigurăm pe tovarășa Elena Ceaușescu de fierbintea noastră dorință de a urma într-un totul pretioasele sfaturi pe care ni le-a dat, astfel încît să facem din unitatea noastră un etalon în ceea ce privește activitatea de cercetare și producție, situîndu-ne astfel la înălțimea încrederei ce ne-a fost acordată, de a crea aici, în mal de Dunăre, un Combinat puternic, al cărui oameni să se angajeze cu pasiune și responsabilitate în direcția promovării decise a progresului tehnico-științific și a sportului continuu a calității produselor pe care le realizează.

Cu prilejul zilei de naștere a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, întregul nostru colectiv îi urează din inimă eminentului om de știință, revoluționarului înflăcărat și omului politic inteligent și cetezător ani mulți și fericiți alături de marele strateg al înaintării țării noastre spre comunism, tovarășul Nicolae Ceaușescu, întru prosperitatea necontenită a patriei și progresul științei românești.

ȘTEFAN MANEA
directorul Combinatului Chimic Giurgiu

Ani mulți și fericiți pentru binele patriei

vine pentru ca absolvenții săi să lucreze, cu bune rezultate, imediat după absolvire, pe una sau alta dintre platformele combinatului. Am beneficiat și în această direcție, de rodul gândirii profund novatoare a tovarășei Elena Ceaușescu, reușind o deplină integrare a învățămîntului cu cercetarea și producția, apropierea elevilor de problemele reale ale unității în care urmează să lucreze și reușind ca practica productivă să devină, cu adevărat, elementul decisiv al unei rapide și eficiente integrări în viața Combinatului.

Unitatea noastră se află în plină dezvoltare. În anul trecut au intrat în funcțiune două noi capacități de producție, urmînd ca în 1987 să li se adauge alte

mulți ani!”, dorindu-i totodată multă sănătate și putere de muncă, noi și noi împliniri pe tărîmul vast al științei, rodnice și bogată activitate în viața de

Din toată inima

zi cu zi a României socialiste. Îmi exprim, în același timp, convingerea și satisfacția că a-leasa sa prezență în preajma tovarășului Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit fiu al poporului român, va fi, în continuare, o cheazăie a drumului mereu as-

centent al națiunii noastre spre semețele piscuri ale comunismului.

Vom răspunde grîii părintești și nefermurite pe care o poartă artei și culturii cu opere ce vor ilustra la un înalt nivel artistic viața nouă a României, mărețele împliniri ale Epocii Nicolae Ceaușescu, izbinzi ce își au sorgintea și în gîndirea revoluționară a tovarășei Elena Ceaușescu.

Fie ca acest moment aniversar să se încarce cu frumusețea blîndă și albă a zăpezilor acestui început de an, semn sigur al belșugului, al rodnicei viitoare.

Încă o dată, din toată inima, La mulți ani!

ILEANA BALOTĂ

Om politic de exemplară dăruire revoluționară, promotor de prestigiu internațional al științei, culturii și învățămîntului românesc puse în slujba înfloririi vieții materiale și spirituale a națiunii socialiste, tovarășa Elena Ceaușescu a adus și aduce o contribuție de prim ordin la împlinirea vocației creatoare cu care este înzestrat poporul român.

În climatul fecund în care prin grija permanentă a tovarășei academician inginer Elena Ceaușescu se dezvoltă în patria socialistă știința, învățămîntul, cultura și arta, muzica s-a afirmat ca o cîntec al acestui ev aprins, ca o mărturie a creativității românești contemporane, ca un nimb al muncii, prieteniei și păcii.

Emananție a vieții și realizărilor poporului, crescută pe temelia viguroasă a tradiției, muzica românească contemporană este rezultatul dialogului, înedit în întrecuța sa istorie, între mijloacele de oameni ai muncii, eroii de pe șantierul patriei, ei înșiși păstrători și creatori de cultură și muzicienii acestui timp și loc, exponenții unei arte de inconfundabilă identitate a formei, bogăției și vitalității expresiei. Dacă acum o jumătate de veac Enescu și generațiile care i-au urmat pilda luptau cu neîstovită putere pentru realizarea unui climat propice afirmării școlii muzicale naționale, astăzi acest deziderat este un program în desfășurare, asigurînd afirmarea tuturor talentelor într-un orizont nelimitat de opțiuni creatoare. Un singur an înseamnă astăzi crearea de noi lucrări corale, melodii lirice și de dans, piese de fanfară, cantate, oratorii, concerte, simfonii, opere, balete, operețe, cele mai valoroase dintre acestea fiind promovate în viața de concert și spectacol, și tipărite, înregistrate pe disc, transmise la radio și televiziune, abordate în

exceza de specialitate, distinse cu premii. Această finalitate a actului de creație se referă la realizările tuturor generațiilor de la venerabilii maestri pînă la compozitorii aflați încă pe băncile conservatoarelor. Orizontul muzicii românești de astăzi este tot atît de larg și fecund ca orizontul de viață din care se inspiră, în prim plan aflîndu-se tematica majoră a istoriei naționale din trecut și de astăzi, epoea transformărilor înnoitoare din anii socializmului, viața multoasă a națiunii, pitorescul

Cîntece pentru eroii națiunii

spațiului românesc. Din acest orizont nu lipsesc zonele unor direcții de investigație stilistică și gîndire estetică ce măturisese participarea compozitorilor români la frămîntările creației muzicale pe plan mondial. Un an înseamnă astăzi pentru muzicienii români — compozitori, interpreți, teoreticieni, educatori — rodnice prezente în mijlocul oamenilor muncii sub forma concertelor-dezbateri pe platforme industriale, în unități agricole, în case de cultură ale tineretului, în unități militare, pentru cunoașterea și redarea mai profundă și veridică a vieții, pentru perfecționarea mișcării artistice de masă, pentru însușirea prin contact direct a valo-

rilor melosului național, filon inepuizabil al muzicalității care ne este proprie. Un an înseamnă apoi aduceri la lumină de către muzicologi a dovezilor existenței neîntrerupte a culturii muzicale pe pămîntul patriei, a afirmării artei sonore românești în lume. Un an înseamnă astăzi participarea unui public meru mai numeros și mai pasionat, la manifestările muzicale din centre de cultură, din localități care nu cunoșteau în trecut asemenea preocupări, obținerea unui număr de premii naționale și internaționale ce nu fac posibilă în nici un fel comparația în acest sens cu trecutul. Specific anilor noștri este Festivalul național „Cîntarea României”, care reunește într-o emulație de o amploare cu totul inedită talente din toate domeniile creativității românești și astfel și talente muzicale care activează pe plan profesional sau în cadrul mișcării artistice de masă.

Un an înseamnă în viața noastră muzicală de azi, o nouă și sporită exigență la înălțimea exigențelor evului socialist, în spiritul orientărilor date de secretarul general al partidului și președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, al cărui nume se identifică cu o epocă glorioasă, cu un ideal, cu un drum de împliniri și aspirații.

Un an înseamnă în viața noastră muzicală de azi, pripos de cîntece, așa cum au fost compuse și interpretate în această epocă măreață ca un omagiu vibrant adus de muzicienii și poeții, de marile mase, tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarășei Elena Ceaușescu, expresie a dragostei și recunoștinței pentru tot ce au făcut și fac spre binele și înflorirea scumpii noastre patrii, pentru afirmarea civilizației și culturii românești.

dr. VASILE TOMESCU

Semne bune

de belșug

pentru brazda

de sub plug

Și în 1986, an bogat în împliniri și cutezător în perspective, problemele dezvoltării și înfloririi României au fost analizate cu înaltă exigență și responsabilitate în cele mai reprezentative foruri ale democrației noastre muncitorești-revoluționare. În chip simbolic, sfârșitul lui 1986 a fost marcat, ca o încununare a acțiunilor politice din cursul anului și ca trunic punct de plecare pentru activitatea din acest an, care tocmai a început, de un eveniment strins legat de rodnicia pământului și a muncii: plenara largită a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor, convocată din inițiativa conducătorului partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Având un pronunțat caracter de lucru, plenara largită a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor, care și-a desfășurat lucrările în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a dezbătut probleme de mare importanță privind aceste sectoare de bază ale economiei noastre naționale. În cadrul dezbaterilor au fost prezentate rezultatele obținute în 1986 în creșterea producției de cereale, plante tehnice, în horticulură și zootehnie, în sporirea livrărilor de produse agroalimentare la fondul de stat, realizările din industria alimentară, silvicultură și gospodărirea apelor. Au fost evidențiate experiența bună, inițiativele și acțiunile eficiente, rezultatele valoroase ale unor unități agricole în vederea folosirii raționale și depline a pământului și obținerii unor recolte mari, în vederea creșterii efectivelor de animale și a producției acestora, îndeplinirii prevederilor programelor speciale elaborate pentru agricultură. O atenție deosebită a fost acordată pregătirii producției în vederea îndeplinirii în cele mai bune condiții a planului pe anul 1987 și pe întregul cincinal. S-a relevat că pentru obținerea unor producții superioare se va acționa ferm, încă de pe acum, pentru pregătirea temeinică a campaniei agricole de primăvară. A fost subliniată grija deosebită ce trebuie acordată în permanență sectorului zootehnic pentru sporirea efectivelor, a producției animale și asigurarea bazei furajere pentru toate speciile de animale. De asemenea, din dezbateri au rezultat concluzii practice pentru activitatea viitoare în domeniul dezvoltării legumiculturii, pomiculturii și viticulturii, pentru ca și aceste sectoare să contribuie la o mai bună aprovizionare a populației

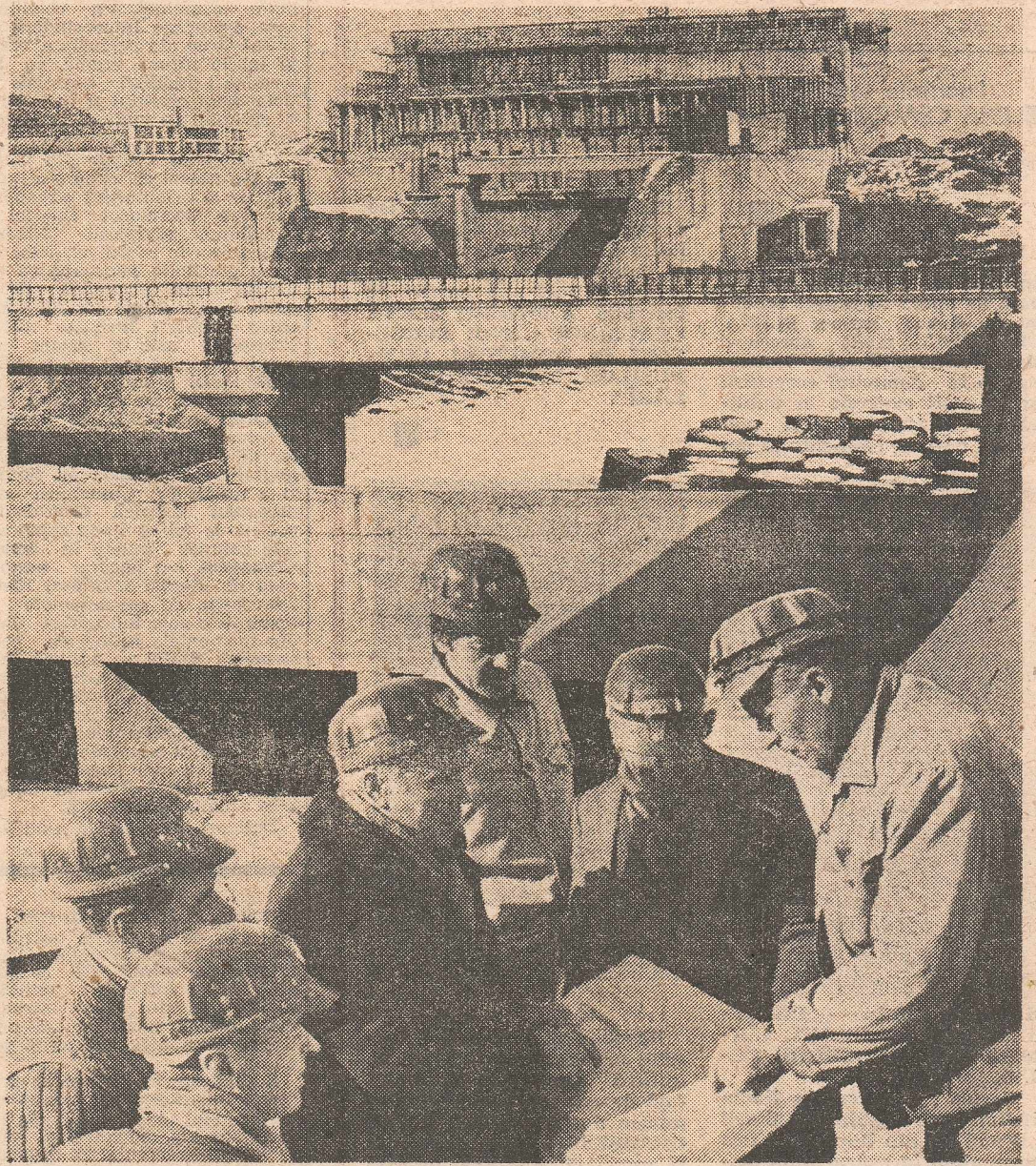
și a industriei prelucrătoare. Aprobând în unanimitate programele aflate pe ordinea de zi, vorbitorii au reafirmat hotărârea lucrătorilor ogoarelor, a tuturor oamenilor muncii din industria alimentară, silvicultură și gospodărirea apelor de a îndeplini în mod exemplar prevederile din aceste documente.

Cuvântarea secretarului general al partidului rostită la încheierea lucrărilor plenarei constituie un document programatic al activității tuturor lucrătorilor ogoarelor în perfecționarea continuă a întregii activități consacrate realizării producției vegetale și animale stabilite pentru 1987 și pentru întregul cincinal. Concluzia esențială desprinsă din cuvântare este că agricultura dispune de mari rezerve de sporire a producției. În acest document au fost jalonate cu claritate direcțiile în care trebuie să se acționeze pentru ca anul 1987 să marcheze o îmbunătățire radicală, să determine o atitudine de înaltă răspundere în toate unitățile, la nivelul tuturor verigilor organizatorice din agricultură. În mod deosebit a fost subliniat faptul că și în 1987 în centrul activității oamenilor muncii din agricultură trebuie să se afle creșterea puternică a producției de cereale, al cărui nivel trebuie să atingă cel puțin 32 de milioane de tone, horticoale și a producției zootehnice. Pentru realizarea producțiilor mari pe care le presupune noua revoluție agrară, se spune în cuvântare, trebuie aduse îmbunătățiri în practica de elaborare a tehnologiilor, de executare a lucrărilor agricole, este nevoie de o concepție revoluționară a oamenilor, a specialiștilor din unitățile agricole. Cercetarea științifică și-a adus și își va aduce în continuare contribuția la promovarea noului în agricultură. Decisive sînt acum acțiunile concrete, munca de zi cu zi pentru transpunerea în viață a programelor existente.

Puternic însuflețiti de orientările și îndemnul cuprinse în cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, participanții la lucrările plenarei au reafirmat hotărârea tuturor lucrătorilor ogoarelor, a oamenilor muncii din industria alimentară, silvicultură și gospodărirea apelor de a acționa în continuare cu devotament și spirit revoluționar, cu înaltă responsabilitate, pentru traducerea în viață a sarcinilor și indicațiilor secretarului general al partidului, a hotărârilor adoptate de plenară, pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan pe 1987 și pe întregul cincinal, a prevederilor programelor speciale, a istoricelor obiective stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului.

ION CODRU

Primele zile ale noului an,

Continuă montarea prizei de apă pentru viitoarele recolte din preajma barajului Drăgănești-Olt

Rodul, udat cu sudoarea frunții

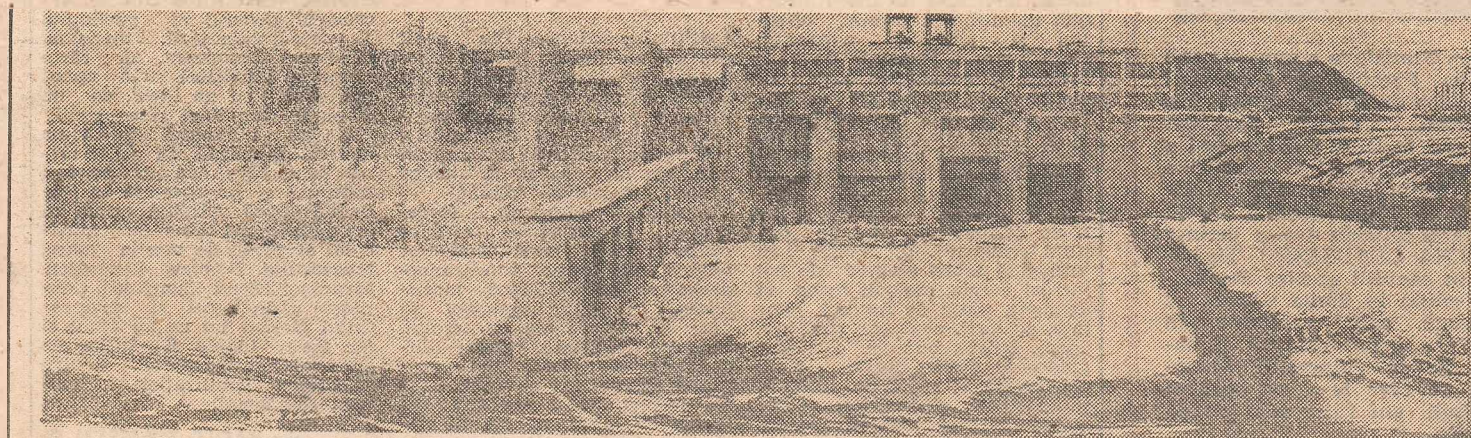
Deși primar în Drăgănești-Olt de numai doi ani de zile, Valentin Nițu n-a stat prea mult pe gânduri atunci când l-am rugat să ne-n drum spre casa unui gospodar de frunte al orașului. „Nu numai că vi-l spun dintr-o suflare, cum se zice, dar vă dau și strada, și numărul și mai adaug următoarele: nea Grigore Catană, om al muncii la secția de la alumina, la sulfatul de aluminiu, încă de la înființarea acesteia, este, după părerea mea, adică se poate el considera, în sinea lui, un adevărat om fericit. De unde-i vine fericirea asta, mulțumirea de sine, după care eu toții alergăm? De la muncă. Numai și numai de la muncă. Muncitor exemplar la întreprindere, dar și acasă, un grădinar desăvârșit. Un împătimit al grădinii. Și-acum adresa: strada Grădinari, numărul 11.”

Scund, vînjos, încă în plină putere la cei 52 de ani ai săi (amănunt pe care aveam să-l aflăm ceva mai târziu), nea Gri-

gore Catană, cum i-a spus primarul, s-a mirat și nu prea cînd i-am spus că se zice despre dînsul că ar fi un om fericit. „De ce n-aș fi fericit, a replicat, dacă toți ai casei sîntem sănătoși? Sănătoși fiind, muncim. De dimineața pînă seara. Cu mic cu mare. Iar de la muncă vine și îndestularea. Și iar mă întorc la sănătate și spun că dacă ești sănătos te poți bucura de îndestularea care îți vine numai de la muncă. Sigur că da, ca să poți spune că ești fericit, trebuie să mai fie în sinul familiei și o anume înțelegere, o dragoste a fiecăruia pentru toți ceilalți. Cele două fete ale mele, Ana și Florica, una de 28 de ani, cealaltă de numai 25, s-au măritat cu oameni buni, muncitori și au fiecare cîte doi copii. Cum s-ar spune, eu și cu nevastă-mea, Mița, sîntem de patru ori bunici. M-am uitat într-o zi la minile mele. Au zece degete. Tot zece sîntem și noi, ai casei. Dacă minile astea, cu zece degete, se înțeleg, noi, cei ai ca-

sei, ne înțelegem la fel. Cam așa ar fi, ca să zic așa, tot secretul. Nu-i cine știe ce mare filozofie. Totul pornește de la sănătate și de la muncă. Astea două aduc buna înțelegere într-o familie, oricît de mare sau de mică ar fi ea. Acuma, că vă văd scriind aproape tot ce vă spun, vedeți cum faceți dumneavoastră acolo, la ziar. Le mai înfloriți dumneavoastră așa și pe dîncolo, că noi, cu vorbitul, știți cum sîntem. Spunem ce gîndim, dar asta așa, în mare...”

Într-adevăr, am cam scris tot ce-a spus nea Grigore Catană. Eram, cum chiar și dînsul a observat, ca un elev sirguincios. Și de ce n-aș fi fost? Luam notițe despre felul în care un om simplu gîndește noțiunea de fericire. Nu cred că tatăl meu, deși mult mai în vîrstă, s-ar fi exprimat altfel. Îmi aduc aminte, acum, cînd transcriu aceste „notițe”, cuvînt cu cuvînt, că m-am surprins gîndindu-mă la tatăl meu și el un grădinar împătimit. Nu știu cît să fi durat acest gînd. Destul că la un moment dat m-am trezit că de-o bună bucată de timp taceam. Nea Grigore Catană aștepta din partea mea, așa cum știa el că se obișnuiește, tot felul de întrebări. Dar cu grădina, l-am întrebat eu așa, dintr-odată, cum e? „Păi știu eu ce să vă spun? Grădina asta, atîta cită e, acolo, pe o bucată de pămînt în spațiile casei, este toată viața mea. Din 15 februarie, dar chiar așa să scrieți, 15 februarie, că eu în ziua asta încep cu grădina, și pînă toamna tîrziu, cînd încep brumele, numai și numai la grădina asta mă gîndesc. Asta, bineînțeles, după ce vin de la secția de alumina. Atunci, la 15 februarie, încep sămănatul. Pînă aunci, pe toamnă și pe iarnă, aranjez pămîntul, îi dau îngrășămint, fac patul pentru legume. Asta, cu munca de peste iarnă, nu-i o treabă tocmai plăcută, dar fără ea nu se poate. Eu folosesc numai îngrășămint natural. Nici nu știți dumneavoastră cît de plăcut este să îți o grădină, să vezi cum de sub mîna ta ies toate minunile și darurile pămîntului! Acuma, că sîntem la început de an, parcă aș fi legat de gînduri. Nu-mi găsesc astimpărul. Parcă tot așa face ceva la grădină, dar grădina este pustie, îmbrăcată în ză-

O cetate care va găzdui apa din această vară

primele semne ale speranțelor împlinite prin muncă

padă. Mă învîrt și eu prin curte, prin bătaură, mai îndrept una, mai dreg alta și mă bucur de sărbători. Ne-am strîns cu toții în jurul mesei, o masă încărcată cu bucate, și ne-am urât sănătate și fericire. Eu mă voi gîndi și la pace, pace în toată lumea, așa cum o dorește tot poporul nostru, că românul a iubit pacea mereu, dar eu voi spune nepotului mai mare, lui Doru, ca să fie atent, că anul acesta va merge în clasa întâi și, cum noi simțem zece în toată casa, să facă bine și să ia numai și numai note de zece. Dar parcă ne-am abătut de la vorbă! Am revenit, deci, la vorba noastră, la grădina „Grădina asta, a adăugat nea Grigore Catană, acum, că a venit iarna, arată ca o bucată oarecare de pămînt. Dar primăvara, cînd începe să dea colțul ierbul, apoi vara, cînd legumele parcă țipă de frumusețe, și mai ales toamna, cînd stringem roadele, este raiul pe pămînt, nu altceva. Un rai udă cu sudoarea frunții noastre, sigur că da, dar rai. Singurul rai adevărat. Altul nu cred să existe. Grădina asta, ca să nu-mi pierd șansa, te obligă să faci totul la timpul potrivit și cu multă, foarte multă atenție. N-ai voie să faci nici cea mai mică greșală. Unul din anii m-am cam grăbit. N-am ținut cont de

RAMA, trenul care știe să alerge

Pe 1 martie anul trecut, odată cu primele semne ale primăverii, în gara București-Nord sosea un tren mai puțin obișnuit. Avea patru vagoane alb-albăstrii, aproape identice ca mărime și culoare, fără nici-un fel de locomotivă, semănînd întrucîtva cu automotoarele rapide de altădată. Silențios cum era, aproape că nici nu s-a simțit apropierea lui de peronul cu copertină metalică. Pe cei nevizitați solitari apariția îi intrigase. Oamenii s-au dumirit însă repede: era un nou vehicul feroviar, cu rang de tren accelerat, abia pus în circulație pe linia Craiova-București. Denumit pe scurt RAMA, el fusese realizat de constructorii de locomotive ai Uzinei „Electroputere” Craiova, după proiectele oferite de Institutul de cercetări științifice și inginerie tehnologică din localitate.

Ca și alți curioși, ne-am mulțumit atunci să aflăm doar ce capacitate de transport și ce viteză are. Abia deunăzi am pososit în Cetatea Băniei, la înțelegerea „Electroputere”, spre a ne interesa mai îndeaproape de noua realizare. Interlocutori ne-au fost inginerul Marin Marciu, directorul tehnic al Fabricii de locomotive, și inginerul Sergiu Stamate de la Institutul de cercetări științifice și inginerie tehnologică pentru mașini, transformatoare și aparatură electrică (I.C.S.I.T.M.T.A.E.) Craiova.

— Care au fost, vă rog, rațiunile care au stat la baza acestei noi realizări?

— Necesități legate de modernizarea transportului interurban și suburban de călători — spune ing. Marin Marciu. Noul tip de vehicul feroviar e urmarea directă a aplicării în viață a indicațiilor și sarcinilor exprimate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, cu prilejul vizitelor de lucru făcute în uzina noastră, anume de a contribui și noi la conceperea, proiectarea și realizarea unor mijloace de transport feroviar caracterizate prin confort sporit, consum redus de energie și alte materiale.

— Ce capacitate și ce viteză are?

— Rama din generația I-a a fost proiectată pentru 3000 de călători și pentru o viteză medie de 120 km/oră. O mare calitate și un avantaj al noului tren rămîne faptul că demarează scurt, atinge repede viteza optimă de rulare și poate opri în câteva zeci de metri. E foarte indicat și avantajos pentru distanțele scurte, cu stații și opriri din 5 în 5 kilometri. Rama a funcționat experimental, cu rezultate relativ bune, și pe liniile București-Ploiești-Predeal și București-Buzău. Intenționăm apoi s-o introducem pe relația București-Giurgiu.

— De ce ziceți: cu rezultate relativ bune?

— Pentru că nu ne-a satisfăcut pe deplin. Aceste linii fiind în zone cu flux prea mare de călători și neputînd asigura o frecvență de circulație din 10 în 10 minute — pentru că era numai una — Rama era pur și simplu asaltată; în loc de 3000 de călători, limita maximă a locurilor, urcau în ea pentru un singur transport chiar și 10000 de călători, cam de trei ori mai mult. Mergea foarte bine în regim de accelerat, cu locuri, cum a fost pe relația București-Craiova, însă Rama nu pentru aceasta era destinată, ci pentru regim de tren personal mai rapid, pe linii scurte, cu opriri din 5 în 5 kilometri. Ne-au mai dat bătaie de cap boghiurile, care au trebuit readaptate și motoarele de tracțiune.

— Și atunci?

— Deocamdată e tot în exploatare, în Regionala C.F.R. Cluj, care dispune de un depou corespunzător, cu lungime adecvată, capabil să-l asigure reparațiile de care are nevoie. De curînd însă, am trecut la proiectarea Ramei din generația a doua.

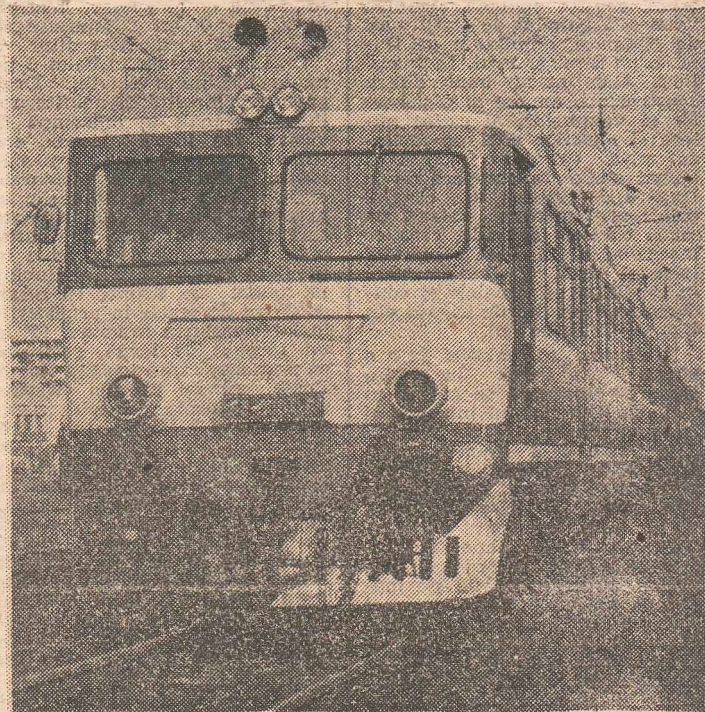
— Cum va arăta această nouă Ramă?

— Va fi, în mare, asemănătoare cu prima. Va avea, în schimb, 6 vagoane, din care două vagoane-motoare, capacitatea de numai 912 călători, iar viteza maximă va atinge 160 km/oră. Parametrii funcționali vor fi mult îmbunătățiți, va crește mult fiabilitatea, intrucît vom produce (tot noi) motoarele de tracțiune, boghiurile speciale vor fi asigurate de C.C.S.I.T.E.H. Reșița (prin I. M. Caransebes), iar consumul de energie electrică, față de tracțiune, cu locomotiva electrică, va scădea cu cel puțin 2100 MW/an. Ne ocupăm, deocamdată de găsirea celor mai eficiente soluții de descongestionare a traficului feroviar interurban și suburban de mică distanță, de cel mult 100—150 kilometri.

— Și cînd va fi gata de start Rama din generația a 2-a?

— Cel mai tîrziu în 1988.

MIHAI STĂNESCU

Un vehicul care va circula în anul 1988

Un arbore al vieții crește în pămîntul Moldovei de Jos!

Sîntem participanți direcți și martori la cea mai rodnică etapă a construcției socialismului în România, cea mai spectaculoasă epocă a unor construcții gigantice care vor înfrunța secolele, timp eric în care oamenii poartă nenumărate bătălii cu apa, cu focul, cu pămîntul, cu ei înșiși, pentru ca adevărurile prezentului să devină metaforă la simpla lor enunțare. Izvorii din marea primăvară a țării al cărei zori luminoși au fost larg deschiși de Congresul al IX-lea al partidului, această epocă este numită cu legitimă mîndrie patriotică de întregul nostru popor „Epoca Nicolae Ceaușescu”. Un timp în care se durează peste tot în țară „ctitorii” ce vor argumenta generațiilor viitoare despre o experiență seculară ce poartă în ea geniul și vocația de constructor ale poporului român, voința sa nestrămutată de a construi în pace, într-un climat de liniște și înțelegere între

toate popoarele lumii.

Una dintre aceste „ctitorii” este și amenajarea pentru irigații „Cimpia Covurluiului”. Privind „harta sistemului” împreună cu inginerul Gheorghe Moraru, șeful proiectului complex — un moldovean politicos, rezervat, inteligent și melancolic — pe umerii căruia apasă greutatea a opt miliarde de lei, care-mi vorbea cu deopotrivă pasiune și despre marile producții agricole, dar și despre grija proiectantului de a păstra echilibrul ecologic al zonei, de-a ocroti natura și frumusețile ei vii, mi-am dat seama că sistemul acesta de hidroameliorații seamănă cu un arbore urias. Un uriaș arbore al vieții cu rădăcinile adînc înfipte în Dunăre, cu trunchiul viguros și o coroană bogată care va „acoperi” 230000 de hectare de pămînt, ducînd anual spre ele peste 750 milioane metri cubi de apă. Un arbore al rodniciei, al belșugului și al triumfului

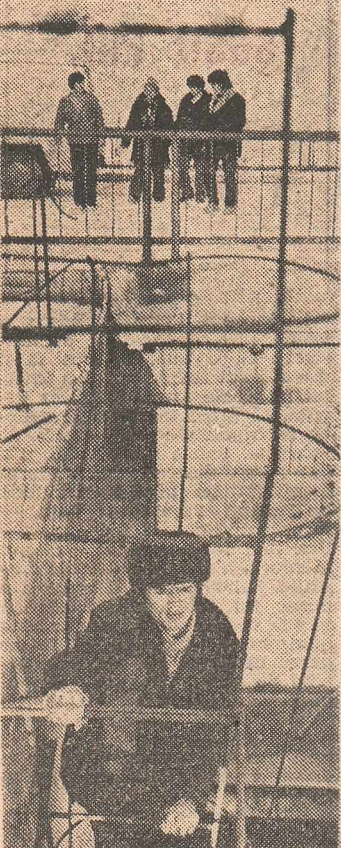
omului contemporan asupra capriciilor naturii. Apele îngemănate ale Dunării, Siretului, Prutului vor transforma Cimpia Covurluiului într-o insulă a fertilității. Se scontează pe o producție sporită cu mii de tone de cereale. Specialiștii susțin că va fi depășită. Încă din acest an — un șfert din sistem a și fost dat în exploatare, — unele unități agricole cum ar fi I.A.S. Galați, C.A.P. Vinători, C.A.P. Nicorești și altele au obținut recolte de porumb de peste 13000 kg. la hectar.

Un sistem de irigații ca un arbore al vieții și al rodniciei! Metafora pornește dintr-un adevăr. Canalul magistral, adică trunchiul are 105 km. Canalele secundare, adică ramurile, 315 km. Conductele, adică rămurile, 3200 de kilometri. Frunzele uriașe vor fi tarlalele de griu, orz, porumb, soia, tutun, vie, furaje, legume și atîtea alte culturi.

Patru mii de constructori ai antreprenorului general și al altor unsprezece constructori specializați din țară „cioplesc” acest gigant arbore. Din pămîntul excavat și care se va mai excava, circa 160 de milioane de metri cubi se pot ridica peste cincizeci de piramide la fel de falnice ca aceea a lui Keops. Suprafața totală a canalelor este de peste 1400 de hectare. Buldozere, screpere, castori uriași mușcă sălbatic din sedimentele rocilor, bătrîne

MIRCEA IONESCU

(Continuare în pagina 10)

Tehnică și construcții în slujba agriculturii

timp. Au venit niște brume și cu toată oboseala mea, n-am mai salvat nimic. S-a dus toată munca. De-atunci, ce se spune la radio, la timpul meteo, e sfînt. Apoi, ca să vă spun altceva grădina asta mă obligă să citesc, să ascult, să caut soiurile cele mai bune, să le probez pe pămîntul meu, să văd cum le merge, cum să le mai ajut și eu, că leguma este ca un copil. Dacă-l crești cu dragoste și grijă și-l ajută să treacă peste neazuri, că mai sînt și din astea, atunci îți umele casa de bucurie și îndestulare. Ba, cum îi cu mine, îți mai dă și faimă. Pe strada mea și în orașul nostru sînt un om respectat, un grădinar de frunte. Și asta nu e puțin lucru.

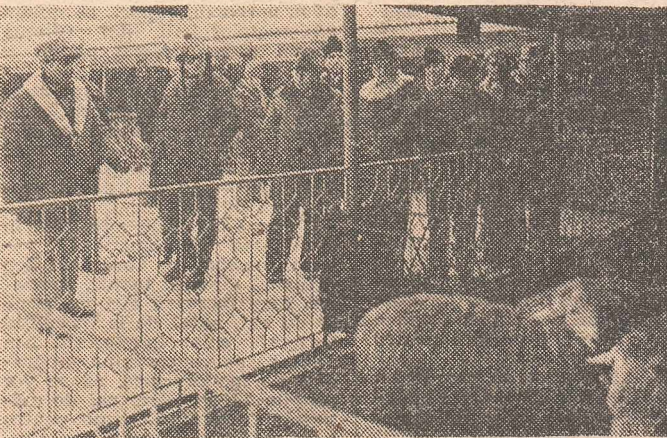
După cum vedeți, n-a fost să fie un dialog, cu zeci de întrebări și răspunsuri, cum se aștepta nea Grigore Catană să fie, ci mai mult un fel de monolog, o stîrnire la vorbă, la mărturisire. În ceea ce mă privește sînt sigur că într-una din zilele anului viitor, cînd va fi să am drum spre Drăgănești-Olt, voi pososi pentru cîteva ceasuri și voi încerca să muncesc, cot la cot, cu nea Grigore Catană. Nu de altceva, dar sînt sigur că munca lîngă el va fi la fel de liniștitoare, ca și vorba sa, cumpănită și exactă, cu adevărat desfătătoare.

VICTOR NIȚĂ

Fotografii de ELENA GHERA

Discuție despre recoltele record

„AGROTEHNICA '86 — dialog cu satul”, manifesta-re tradițională în județul Botoșani, a adunat de această dată invitați frunțași ai recoltelor din județele Olt, Dolj, Călărași, Bihor, Teleorman, Suceava, Arad, Brașov, Harghita, Giurgiu, Timiș și de la Institutul de cercetări agricole Fundulea. Ideea celor ce se ocupă de agricultura

județului Botoșani, de a avea în mijlocul lor cadre de conducere din unități agricole distinse cu titlul de „Erou al Noii Revoluții Agrare” s-a materializat într-un fructuos dialog cu oamenii ogoarelor și ai fermelor zootehnice din consiliile unice agroindustriale Coțușca, Trusești, Ripiceni, Săveni, Cîndești, Dragalina, Sendriceni, Stăuceni, Su-

lița, Albești, Bucecea, Dîngeni. Gazdele s-au străduit să fie cît mai primitoare, să preia cît mai mult din experiența oaspeților, gîndindu-se, firește, că în anul viitor or să se numere și ei între campionii recoltelor.

În imagine, aspect de la schimbul de experiență de la Stațiunea de cercetare și producție pentru creșterea ouilor Păpăuți.

(Urmare din pagina 9)

ca, însăși planeta, transformă peisajul tradițional într-un spațiu al organizării după legile productivității noii revoluții agricole și al rigorii științifice.

„Foamea de apă din agricultură”, simțită pe plan mondial, va fi aici potolită de stații mari de pompare, amplasate pe Dunăre, pe Siret și Prut. Inginerul Emil Dumitrașcu unul dintre constructorii, un om al distanțelor și volumelor, al cailor putere și metrilor cubi pe secundă, mi-a calculat imediat că numai stația de pompare de la Dunăre deversează în canalul principal aproape saizeci de metri cubi pe secundă, ceea ce înseamnă că în două săptămâni întregul debit al Dunării urcă în totalitate pe canalele și conductele sistemului de irigații din Cimpia Covurluiului.

N-am rezistat tentației de a o vizita. Am intrat în „Priza Dunăre” când zăua se îngina cu noaptea. Din primul moment ai impresia că te afli în sala de comandă a unei hidrocentrale. Totul este automatizat și computerizat. Tinărul subinginer Gheorghe Mardare, șeful stației, ne dă largi explicații: cifre, date, parametri funcționali, grafice cu abscise și ordinate desenate direct pe tablă de melamină albă a mesei. Din tot ceea ce îmi spunea am înțeles că acestor oameni le place și cu încredere în ceea ce fac. Și fie că stai de vorbă cu inginerii Dorin Buta, de la stația de pompare Vinători, Victor Oană de la secția Vameș, Marcel Bolea de la brigada de constructori Suhurlui, sau simplii muncitori Ion Ciupitu, Gheorghe Cicus, Aurel Zamfir, Ion Potolea, Nicolae Grigore, Gicu Palade și alții, oamenii aceștia sint mindri că se numără printre constructorii care vor dăruii Moldovei de Jos un nou... riu cu un volum de apă cit Siretul. Un riu care va izvorii din Dunăre și va curge la deal spre podișul Covurluiului, un fel de „minune”, cum mi-a spus un țaran bătrîn în preajma marelui sifon de pe dealul Mălinei, zimbînd hitru: „Dacă oamenii

copilăriei mele ar fi văzut cum se bagă apa pe o țevă aici și iese peste două dealuri, ar fi strigat că au văzut cu ochii lor o minune...”. De fapt întregul sistem de irigații ce capătă azi contur în județul Galați ne demonstrează ce „minuni” poate să creeze omul zilelor noastre ca acest pămînt strămoșesc să fie cit mai darnic și roditor.

Călătoria mi-am încheiat-o pe malul bătrînului fluviu. Orga apei cu clipocitul ei neîntrerupt în malul înalt te îndeamnă la visare. Era iarnă blîndă, era seară iar cerul și apa aveau culoarea humei de la picioarele mele. Mila 77 a Dunării, în preajma căreia se află instalate cele 12 electropompe de mare putere și randament, este în preajma vestitului cot al fluviului unde, se spune, că acum douăzeci de secole în urmă oștile lui Burebista așteptau, tot la un început de iarnă, semnalul să pornească spre trulașa Romă. Poate că tot pe aici cu șase secole în urmă călăreții vestitului domn Mircea cel Mare, strălucitor cîrmuitor de țară și apărător al vetrei străbune au trecut „podul de gheață” pentru a implini țara „încă pînă la Marea cea Mare...”. Nici o sută de kilometri mai spre munți Ștefan cel Mare a mutat albia Siretului stabilind nou hotar trainic Moldovei. Spre Prut, pe dealul Roșcanilor Ioan Vodă Viteazul a dat ultima sa bătălie cu turcii pentru păstrarea „slobozeniei și neafîrării țării.” Burebista, Mircea, Ștefan, Ioan Vodă și atîția alți eroi cărora poporul român, generație după generație, le-a păstrat faptele și amintirea de „ctitori” acolo unde nici o amintire nu pierde în inimă, în legende, în cîntece, în istorie.

Cînd un popor construiește asemenea „ctitorii” ce vor înfrunta secolele nu pentru fală ci pentru pline, înseamnă că se pregătește, crede și e hotărît să apere pacea lumii. Înseamnă încă o confirmare a hotărîrii noastre nestrămutate, a dorului nostru adînc de a fi noi înșine, de a trăi și construi liberi și demni în vatra străbună o țară mindră, puternică și prosperă.

nivelul unor colective complexe, fiind reclamată stringent de necesitățile producției. Se simte chiar, sublinia directorul tehnic, nevoia unui centru de cercetări propriu.

Primul an al acestui cincinal a reprezentat pentru marea unitate industrială de la Cimpia Turzii o perioadă plină de însemnate realizări. Dar, mai presus de aceasta, a demonstrat că

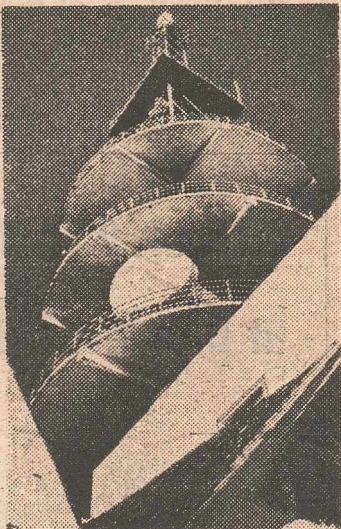
progresul tehnic — rod al asimilării unor cunoștințe de ultimă oră și al unei mari investiții de inteligență creatoare — este cea mai de seamă sursă a autodepășirii și că realizarea lui, în ritmul cerut de intensa dezvoltare industrială a țării stă în puterea marelui colectiv muncitoresc de aici.

DAN MUCENIC ■

Cu dragoste, despre o șapă

Din mîile de idei pe care se întemeiază existența unei construcții, aproximativ 100 dintre ele aparțin inginerului Florin Gheorghiu. Dintre acestea, 20 au fost deja brevetate ca invenții. Cu treisprezece ani în urmă își susținea teza de doctorat avînd ca temă „Protecția și funcționalitatea fațadelor prin utilizarea unor tehnologii de finisare speciale și a unor materiale termoizolante mai eficiente”, cumînd căutările și realizările a douăzeci de ani de muncă de cercetare.

Ce este o șapă? Mulți dintre noi n-au văzut niciodată cum arată, pentru că pe ea sint montate parchetul, mocheia,

PVC-ul sau mozaicul pe care călcăm în fiecare zi acasă, la birou, în vizită, la spectacole, în camere, în bucătării, în băi, în foaierele teatrelor sau în sălile de expoziție. O „amintim” numai atunci cînd reproșăm clădirii proasta izolație termică sau fonică a structurii planșeu-pardoseală: de fapt, șapa este unul din elementele foarte importante ale unei construcții.

Din ce se face o șapă? Pînă în urmă cu cîțiva ani, la noi, exclusiv din mortar de ciment. În 1980, O.S.I.M.-ul brevetează procedeul de folosire a ipsosului în locul cimentului: autorii, dr. ing. Florin Gheorghiu și maistrul Mihail Mustățe. Prima întrebare pe care era firesc să și-o pună posibilibi beneficiarii ai acestei invenții: „De ce să se renunțe la șapa clasică din mortar de ciment?” Și răspunsul ei. Așezarea unei șape din mortar de ciment de 5 cm grosime peste un planșeu de beton înseamnă o suprabetonare a planșeului și, deci, o îngreunare a construcțiilor în condițiile în care pretutîndeni în lume se acționează pentru ușurarea acestora.

Pentru a asigura izolarea termică și fonică între etaje în cazul folosirii șapei din mortar de ciment, în structura de pardoseală trebuie să se adauge materiale termo și fono izolante (plăci semirigide de vală minerală, plăci din fibrobeton etc). Întinderea sa necesită timp îndelungat (6 minute pentru fiecare metru pătrat) și manoperă costisitoare. Materialul viscos (care se întărește pe suprafața pardoselii după abia 30 de zile), se transportă greu, deteriorînd părțile construcției deja realizate. Și, nu în ultimă instanță, cimentul este material energofag, necesitînd pentru preparare o cantitate de energie de trei ori mai mare decît ipsosul.

În ceea ce privește șapa de ipsos, aceasta este realizată din așa-numita pastă GIF, avînd în compoziție ipsos, apă, nisip și un întîrziator de priză, grație căruia se întîrzie întărirea ipsosului atît cît are nevoie constructorul. În această formulă, ipsosul (roca naturală din care se prepară acesta se găsește în România în cantitate mare și la preț de cost mic), din material higroscopic devine un liant, ajungînd să se comporte din punct de vedere al proprietăților fizico-mecanice și chimice ca cimentul. Spre deosebire de ciment, însă, șapa de ipsos este mult mai ușoară, poate fi aplicată direct cu furtunul prin curgere (micșorînd spectaculos cheltuielile de manoperă și scurtînd timpul de întîndere de șase ori — de la 6 minute pentru fiecare metru pătrat, la un singur minut). Are, de asemenea, calitatea de a fi o „șapă caldă”, ce izolează fonic și termic fără nici un adaus de alte materiale, iar întărirea la nivelul la care să se poată lucra pe ea se realizează într-un timp de 15 ori mai mic (2 zile comparativ cu 30, pentru șapa de mortar de ciment).

Este această șapă o noutate mondială?

Nu și da, în același timp. Nu, pentru că în multe țări ale lumii ipsosul a înlocuit demult cimentul în realizarea elementelor de construcție ce nu asigură rezistența clădirilor, ajungîndu-se ca în prezent cantitatea de ipsos folosită în construcții să se ridice la 60—80 kg. pe cap de locuitor, în timp ce la noi abia atinge 10 kg. pe cap de locuitor.

Da, pentru că în timp ce în celelalte țări se folosește un ipsos special, ce necesită adaus de bachelită și arderi în cuptoare speciale la temperaturi înalte (deci, consum mare de energie și preț de cost ridicat, depășînd uneori pe cel al cimentului), propunerea românească oferă cea mai eficientă soluție pe plan mondial, folosînd numai materiale la îndemînă și cu preț de cost foarte scăzut — ipsos, apă, nisip, iar ca întîrziator de priză,

DISAN-ul, o leșie bisulfică rezultată ca deșeu în urma fierberii lemnului în fabricile de celuloză și hirtie. (În prezent, se lucrează la înlocuirea DISAN-ului cu o substanță și mai simplă de procurat).

Cine trebuie să opteze? Iată o întrebare ce pare deplasată din moment ce din 1982 este în vigoare un normativ cu caracter republican în construcții care prevede executarea straturilor suport pentru pardoseli la locuințe și construcții social-culturale din pastă GIF.

Și totuși, ea rămîne de actualitate atîta vreme cît șapa de egalizare din amestec de ipsos și nisip (pastă GIF) cu auto-nivelare și transport prin pompare este, încă, o „rara avis” în șantierul nostru de construcții. Generalizarea sa în județul Sibiu, unde există 2 milioane mp de șapă din pastă GIF construită deja, este cea mai convingătoare pledoarie — susținută prin elocvente argumente de ordin economic — pentru extinderea procedurii în întreaga țară (la nivelul celorlalte județe care au aplicat-o — Iași, Tulcea, Călărași, Constanța, Suceava), — parțial, însă, suprafața realizată se ridică la numai 1 milion mp).

ROXANA PAICU ■

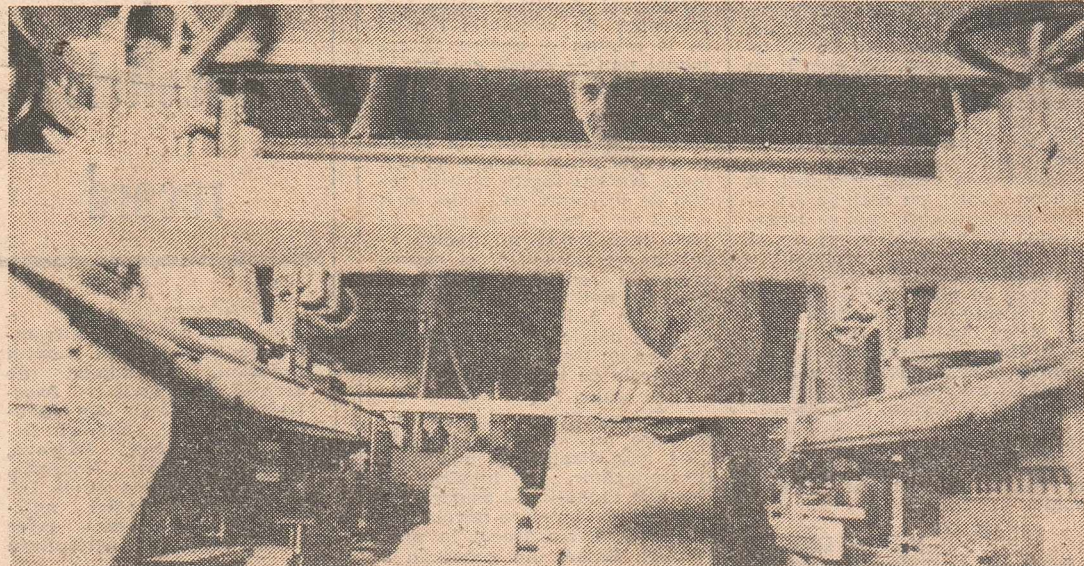
După șase ani, victorie

La început Petre Vasilescu a vrut, într-adevăr, să demonstreze că e bun, a vrut să-și dovedească lui însuși că a învățat în școală tot ce se putea învăța, să arate lumii că are forță și capacitate în meseria de tecemist. Sănsa începutului i-a dat-o repartizarea la Atelierul de autoutilări al Întreprinderii de utilaj chimic și forjă — Rimnicu Vilcea. A pus în practică mai înfi proiectele altora. Memoria a fotografiat toate mașinile. Schemele lor îl urmăreau peste tot. La uzină, acasă, în somn, vedea doar mecanisme agitîndu-și segmentele. I se părea că unele din mașinile făcute de alții ar putea fi mai bune și le-a îmbunătățit, făcînd mici inovații. Posibilități nebănuite, descoperite pe încetul, l-au atras, deschizîndu-i alte drumuri, punîndu-i alte întrebări.

Mai tîrziu s-a simțit atras, irezistibil, de o mașină, o mașină scumpă adusă din import. Își zicea că se poate face în uzină, dar n-avea decît o idee vagă. Cîteva luni a trăit numai printre cifre și calcule, căci trebuia găsită soluția care să răspundă tuturor întrebărilor privind mașina de riflat role valț. Pe atunci nu prezenta nici un credit, dar oamenii i-au dat încrederea lor.

— Am făcut-o în cîteva luni și a fost pentru mine mai mult decît un examen. După prima reușită, vine impresia că poți să răstorni lumea.

Plin de înfrigurare a „inventariat” problemele întregii întreprinderii.

Cum se mai face sîrma la Cimpia Turzii?

Anul ce tocmai s-a încheiat a însemnat pentru Combinatul metalurgic din Cimpia Turzii — producător unic, la nivel național, pentru foarte multe produse necesare îndeplinirii programelor economice prioritare — un spor al producției marfă de 36, de milioane lei față de plan. Lucrul acesta a fost posibil în principal prin asimilarea și omologarea a 28 de noi produse, între care sîrmele și barele din oțel pentru industria aeronautică, electrozi inoxidabili pentru centrale nucleare electrice, borne și bare calibrate pentru autovehicule ceea ce a condus la reducerea importului cu aproximativ 30 milioane de dolari. Dacă adăugăm acestor realizări și aplicarea unor tehnologii noi, de vîrf (precum degazarea sub vid a oțelului sau producerea de noi mărci de oțel în lingouri poligonale, necesare fabricării de țevi), precum și aplicarea și urmărirea programului de modernizare a proceselor tehnologice și a muncii (în baza căruia s-a ajuns la un spor de producție de 324 milioane lei, la creșterea productivității muncii cu peste 12 la sută, la reducerea costurilor totale cu 137 milioane și a cheltuielilor materiale cu 97 milioane lei), avem o imagine limpede a eforturilor depuse de cei peste 10.000 de oameni ai muncii de aici pentru a face din primul an al acestui cincinal, o bază trainică de pornire pentru perioada următoare.

„Este imposibil să comparăm realizările din 1986 ale Combinatului — ne-a spus Iuliu Arghiuș, șeful serviciului planificare — cu acelea din urmă cu un deceniu sau două. Singurul termen de comparație este anul trecut și ceea ce ne propunem să realizăm în viitorul apropiat. Ritmul în care progresașă știința și tehnica în clipa de față ne obligă la adaptări rapide și la o intensă muncă de cercetare. Metalurgia ește, în acest sfîrșit de veac, altceva, cu totul altceva decît se știa despre ea la data cînd la Cimpia Turzii se produceau doar cuie. Este un teritoriu al invenției, al inteligenței creatoare, al înaltei tehniciții.

„Într-o unitate de proporțiile Combinatului metalurgic din Cimpia Turzii, astfel de afirmații se cer argumentate prin fapte pe măsură, iar faptele există. În 1986 a fost pus în funcțiune un atelier al trăgătoriei de oțeluri speciale, profilat pe producerea de sîrme zincate de oțel pentru cabluri de benzi transportoare. În anul viitor vor porni și celelalte două ateliere, unul pentru fabricarea sîrmelor trase din oțeluri inoxidabile, iar celălalt pentru realizarea de sîrme necesare arcurilor de supape — o premieră națională, care va face din România a doua țară europeană producătoare de asemenea repere, ceea ce va duce la înlocuirea totală a exportului, pe lîngă asigurarea unei cantități de asemenea căutată sîrmă pentru export. Și, pentru că am adus vorba de export, să notăm că metalurgii din Cimpia Turzii și-au realizat planul și la acest indicator, fără a se înregistra, pe tot parcursul anului, nici un refuz datorat calității, chiar în condițiile în care țările importatoare — între care S.U.A., U.R.S.S., Anglia, R.F.G. Finlanda — au tradiție în producerea de oțel.

Ce va aduce nou anul 1987 în activitatea Combinatului? — l-am întrebât pe tovarășul Ion Olteanu, director tehnic, specialist care lucrează aici de peste 30 de ani, adică de la începutul carierei sale ingineresti. Am aflat că se va continua programul de modernizare, că se vor asimila 20 de mărci noi de materiale de sudură, sîrme pentru bare calibrate necesare aeronauticii, că noile tehnologii ce vor fi elaborate și aplicate vizează o puritate tot mai înaltă a oțelului și că se va pune la punct conducerea pe calculator a procesului de elaborare a oțelului.

Dincolo de realizări și de ambițioasele proiecte, împlinirile acestui an mai tin, la Combinatul din Cimpia Turzii, și de o atitudine nouă față de muncă a celor ce lucrează aici. Este vorba de o disciplină exemplară și de o veritabilă sete de progres. Creația tehnico-științifică nu mai este apanajul citorva specialiști. Ea se realizează la

prinderi, de parcă rămăsese doar el, singur, față în față cu tehnica. Il impresiona fiecare șurub, în fiecare rotire a unei mașini vedea o posibilă minune viitoare. Munca în secție era o destindere, căci acasă avea mult mai multe de rezolvat. Maldăre de dosare și planșe, zi de zi înmulțite, se cereau mereu, mereu răsoite, zeci de la-căte se așteptau descuiate spre a dezvălui taina unor mecanisme.

Rezolvarea problemelor legate de șlefuirea recipientilor pentru industria alimentară i-a adus trei noi brevete de invenție. O mașină de polizat suduri din import, similară cu cea realizată de Petre Vasilescu costa întreprinderea între două și trei milioane lei.

— Pe mine „mă costă” 150 000 lei — adaugă autorul. În plus, ridică productivitatea și îmbunătățește condițiile de lucru.

Credința subinginerului Petre Vasilescu este că investigațiile trebuie să îndreptate spre locurile unde munca omenescă este cea mai grea. Acolo sunt cele mai necesare, acolo trebuie să ne imaginăm mai întâi apariția mecanicii. Din credința aceasta au apărut o serie de dispozitive cu o trăsătură comună: mecanizarea operațiilor și dublarea productivității muncii.

În sfârșit, subinginerul a ajuns cu povestirea la ceea ce constituie marea sa pasiune: mașina de rectificat profilul cutitelor roată de dantură.

Ascultându-l, înțelegi cât de convențional este împărțit timpul: șase ani pot trece mult mai ușor decât câteva săptămâni cite vor fi necesare pentru instalarea mașinii în uzină. Șase ani i-au trebuit lui Petre Vasilescu pentru a primi brevet de invenție; anii în care a încercat să copieze în metal iscusința minii omenesci, anii în care a trecut prin stări din cele mai diverse: ezitări, speranțe, temeri, căutări. Și în întreprindere erau controverse, mulți ziceau că nu se poate face, e prea complicat. Adevărul este, întotdeauna, rezultatul unei confruntări și Petre Vasilescu le-a depășit pe toate.

Cite necunoscute poate ascunde o mașină? Infinit de multe dacă o consideri din capul locului o problemă irezolvabilă. Petre Vasilescu a crezut că țările în mașina sa, chiar și atunci când mii de cifre se încurcau și formulele se răzvrăteau. A avut puterea să la mereu, totul de la capăt, umblind timp de șase ani cu planșeta sub braț. Și, iată-l acum, în acest început de an nou, așteptând nerăbdător să-și vadă visul cu ochii, adică mașina instalată în uzină.

Petre Vasilescu nu mai gândește de mult să dovedească oamenilor sau să-și dovedească sieși cât este de bun. Acum visează monumene de cutezanță și de exactitate, lucrări care să se anunțe ca înălțimi impunătoare pe platoul tehnicii.

Ceea ce era de demonstrat, a fost demonstrat.

LIANA MOLNAR

Acasă la giganți

Doar cinci țări ale lumii fabrică „anvelope-gigant”, cu diametre, ajungând la 3 metri, cu greutatea atingând 1 800 de kilograme, cu un număr de „pliuri”, acei centri vitali ai structurii lor, ce se ridică la 52 (de 52 de ori mai mulți, ca ai anvelopei unui autoturism!), și care costă între 45 și 70 de mii de lei (deci la rivalitate cu pretul unui autoturism!) România este una din cele cinci. Și nu cea din urmă. Întreprinderea de profil din Drobeta-Tr. Severin e, ca nivel de tehnicitate, prima din Europa, la fel și ca grad de complexitate, ca amploare și ca diversitate a evantaiului productiv, lansind pe piață nu doar giganții de cauciuc pe care rulează autobasculante-gigant, de 100 și 110 tone, ci tot felul de anvelope de toate dimensiunile și de toate tipurile pentru biciclete și motoare pentru tractoare și avioane pentru toate roțile, pentru toate pretențiile. Orgoliul, firește, rămân „giganții”, cu ei întreprinderea, deși tinără (cinci ani de producție în 1987), a ieșit în lume, circulind din Australia în U.R.S.S., din Egipt în Canada, din Liban în Franța și R.F.G., din Singapore în Italia și Albania.

Pentru anul 1987, ne spune ing. Dan Ioan Buzulică, directo-

rul tehnic, al întreprinderii, toată producția „se bucură de portofolii de comenzi”. Deci surprizele tinde de desfacerea mărfii, destule cindva și nu o dată terroizante, de-acum sunt excluse numai oferta tinerei întreprinderi să fie în stare să acopere cererea, sensibil sporită față de anul trecut. Va fi oare în stare?

Halele citi niste mosii, ultra-modern echipate (solicitate mașini cu comenzi electronice, cu ceasuri programatoare, cu celule fotoelectrice, cu sisteme de numărătoare inversă a operațiilor, cu tot ceea ce tehnica branșei are mai nou și mai scump), sunt ocupate de tineri. Nu sint, sau mai exact nu par, prea multi, automatizarea extremă a muncii îi aduce doar la pupitrele de comandă ale unor puncte nodale ale proceselor tehnologice, dar atitii citi sint, ne silesc să adăugăm interogativei de mai sus și semnul de exclamare. Fiindcă sint, cum spuneam, oameni tineri, chiar foarte tineri, vârsta lor medie abia atinge 24 de ani cind să fi învățat pretențioasă tehnică a făuririi „giganților”? În punctele de răspundere ale demersului productiv sint mestri bucureșteni, mestri cu ani de experiență, transferați aici de la „Danubiana”, întreprinderea-etalon a dome-

niului, dar ceilalți cei mulți, cei ce duc greul muncii, sint acești foarte tineri severineni și mehedinteni, împinsi cum s-ar zice, cam peste noapte, cam brusc, pe niste piscuri ale chimiei moderne, pierdute în zările fizicii cuantice, de unde trimit, sau cel puțin așa ni se pare nouă, un ochi de pasăre sfericală spre misterele tehnice care îi inconjoară. Repetăm deci întrebarea noastră: va fi în stare tinăra întreprindere, cu tinerii ei, să facă față unor sarcini ca nicodată mai mari? Anul trecut, întreprinderea s-a cam luptat cu planul, în primele luni cu destule eșecuri, abia spre sfârșit cu necesarele biruințe. Iar anul acesta, de lingă niste substanțiale procente în plus la producția-marfă, o asteaptă asimilarea unor noi și complexe tipodimensiuni ale anvelopei-gigant, deci niste noi și complexe examene. Le va lua?

Inginerul Dan Guran e de părere că da. Inginerita Valeria Șoric crede la fel. Ne răspunde afirmativ și subinginerul Marcel Popescu. I-am numit pe conducătorii unor sectoare-cheie (confectii semifabricate, atelier de vulcanizare), și ei oameni tineri, care, în ce-i privește, și-au luat cu brio examenele, perfortind în timp scurt ierarhiile muncii, cucerind epoletii unor răspunderi dintre cele mai importante. Dar ceilalți? Pe ce se sprijină credința celor trei în ceilalți?

S-a învățat, ni se spune, din experiența lui '86, din încercările lui, convergente de fapt la una singură, aceea a calității muncii, echivalentă aici cu calitatea ideii. Procesele făuririi anvelopei-gigant sint cum spuneam, automatizate, o operație cum este de pildă, vulcanizarea, cea mai complexă și mai exigență dintre toate, efectuindu-se sub veghea ceasului programator, care comandă cu supremă precizie duratele fazelor și succesiunea lor, rolul operatorului fiind doar acela de a nu scăpa de sub control semnalele optice sau acustice care pretind intervenția omului. Aceasta inseamnă atenție, însușire nativă, dar și educabilă. Inseamnă promptitudine a deciziei, a unei decizii calificate, elemente care, în gradul cel mai înalt, sint educabile, de fapt sint fructul însuși al educației. Drept pentru care toți operatorii chimisti, unii abia ieșiti din seclii, au luat din nou loc în bănci. Restructurate, eliberate de caracterul formal și uneori fortuit, scoase de sub domnia „teoriei pure” și legate intrir de producție, de nevoile sau de aventurile ei, adică de acele momente-surpriză, nu prea trafate în cărți, vestite de semnalul optic ori acustic, cursurile de ridicare a calificării și-au adus tot mai mult în ultima vreme, dobinda, la ele participind pentru prima oară, mai de voie, mai de nevoie, chiar și cei cu pregătirea profesională stambilată cu marca „Danubianeii” și care, într-o seamă de cazuri, se socoteau specializati infailibili, complecsi și compleți. Dar o an-

velope-gigant, în structura căreia intră nu mai puțin de 150 de tipuri de materii prime, fiecare cu legile și pretențiile ei, împletite cu legile și pretențiile de inedită factură ale ansamblului, pune, pe fiecare fază de execuție, probleme noi, care obișnuia la innoirea din mers a calificării. Se spune (și s-a spus și aici, din necunoaștere uneori, alteori în scopuri propagandistice, pentru atragerea de tineri în întreprindere) că utilajul de înaltă tehnicitate „nu-l lasă pe om să greșească”. Dar rețeta de fabricație a „giganților” rămâne totuși isprava omului, iar această rețeta se schimbă de la o piesă la alta, nicăieri nu se repeta aceeași soluție. Într-un fel trebuie concepută textura anvelopei-gigant care va rula într-o exploatare carboniferă, într-alt fel textura celei menite să aibă de-a face cu cariere de calcar sau cu lucrări de regularizare a ruriilor, într-un fel va fi anvelopa exploatabilă în regim de lucru de numai 4-5 ore, într-altul cea care va trebui să ostenească 10 sau 12 ore în șir. Anvelopele cu marcă severineană s-au vădit, în toate aceste cazuri, bune, însuși președintele celei firme „United”, oaspete al uzinei și-a declarat deschis prețuirea față de ele, ca față de unele ferm înscrise în parametrii tehnicii mondiale, dar și aici ca pretutindeni, cincinalul pe care-l străbatem va trebui să îmbogățească gama produselor cu tipuri care să depășească, prin performanțe cotele mondiale ale domeniului, iar această, zice directorul tehnic, reamă, legitim, o știință a muncii și o iscusință a ei peste cola obișnuitului.

S-a trecut pragul noului an cu multiple probleme ale producției și calificării rezolvate atent, dar și cu unele încă deschise. Mulți dintre tinerii navetisti, își abandonează satelii doar ca să „la un ban bun” din noua fabrică, idealul destul de îndepărtat de cel al specialistului cu conștiința răspunderii și cu pasiunea noului. Mai sint, în număr mare, și fete, venite aici pentru o „muncă de fată”, „curată”, iar unele doar ca să-și petreacă într-un fel profitabil timpul pînă la măritis. Mai sint deci probleme cu forța de muncă, cu fluctuația, cu disciplina. Ne-o spunem noi, o spune interlocutorul nostru, ceea ce, desigur, sună bine, sună ca o certitudine că aceste probleme se află în atenția celor în drept, spre a fi grabnic soluționate.

Toată producția întreprinderii de anvelope din Drobeta-Tr. Severin e solicitată, anul acesta, la export. Destui dintre mai vechii clienti și-au reinnoit, unii și-au înmulțit comenzile, au apărut și clienți noi, atrasi de fama anvelopei — a anvelopei-gigant, în chip expres — „made in Romania”, „Noblesse oblige”, fama obligă. Acasă la giganti se știe bine asta și se depun strădanii în consecință.

ILIE OLTEANU

An de vrednicie, an de rodnicie

(Urmare din pag. 1)

și de sigure orientări ale zilei noastre de mine, strălucit formulate de cirmaciul destinului național la tribuna unor înalte foruri, trăsind trecerea zilei de azi în cea de mine cu precizie de geonetrul și cu forță vizionară de o inestimabilă rodnicie istorică.

Am pășit, ne învăță cirmaciul, într-un an decisiv al înaintării noastre, pus pisc peste anii celei mai dense etape de strălucire istorică a României și a românilor, inagurată de revoluție, desăvârșită de Congresul al IX-lea al partidului, și angajind, din perspectiva sa, o nouă, superioară etapă a revoluției, de maximă potențare și de maximă afirmare a geniului creator al neamului. Am pășit într-un an în care vom alocă, pentru dezvoltare, nu mai puțin de 285 miliarde lei (cea mai înaltă cotă de investiții din panorama construcției noastre!), în care vom spori cu 8-9 la sută venitul național, cu 6-7 la sută valoarea producției-marfă industriale (spor care, în limita-i maximă, inseamnă de cinci ori producția industrială a anului naționalizării!), cu 5,5-6,5 valoarea producției globale agricole (producție care, în anul trecut, a însemnat, și ea, un pisc al celei vitale ramuri, înregistrind cea mai bogată recoltă de cereale din istoria țării!). Am pășit într-un an în care vom construi încă 150 000 de apartamente (cu 10 000 mai multe ca în '86), în care calitatea vieții, ținta întregii noastre politici, va spori în cuprindere și în intensitate, înălțind demnitatea unui întreg popor. Am pășit într-un an decisiv al unui cincinal decisiv, la orizontul căruia România noastră se va înfățișa ca un stat mo-

dern, cu dezvoltare economică medie și cu un standard de viață, cu un nivel de civilizație și cultură aureolindu-l cu noi străluciri nobile și truditul chip.

Am pășit într-un an de apoteoză istorică, dar și de noi, de mari exigențe ale istoriei, ținind de noua calitate a ascensiunii noastre, de noua revoluție tehnică, tehnologică, de noua revoluție agrară, de noua revoluție de dezvoltare a societății noastre socialiste, în care accentul cade pe factorii intensivi, pe recordarea „la nou, la cunoaștere, la cucerirea științifică extremă, pe creșterea productivității muncii, pe modernizarea producției, pe modernitatea produselor, pe sporirea eficienței în toate planurile creației naționale, astfel ca nici un strop de sudoare sau de idee să nu se piardă, ci să rodească înzecat. Dispunem, pentru aceasta, de o uriașă masă de mijloace materiale, dispunem de structuri economico-sociale suple, dinamice, deschise perfecționării perpetue, dispunem de programe judiciose întocmite, dispunem de tot ce ne trebuie, ne învăță cirmaciul, pentru ca acel paralizant „nu se poate”, funest ecou dintr-o revoluție epocă a întirzierii, a șovăielii noastre istorice, să fie definitiv proscris, definitiv eliminat din limbajul nostru, înlocuit cu afirmarea francă și rezolută, proprie revoluționarului, a voinței de a ne situa, într-un timp cit mai scurt, în rindul forțelor avansate ale lumii și veacului. Înăfptuirea marilor sarcini ale anului și cincinalului depind de forța acestei afirmări, de forța cu care omul de astăzi al României, pătruns de conștiința ineluctabilei lui misiuni și înarmat cu instrumentele noului, stăpin pe un larg orizont de cunoaștere și apt să transforme cunoașterea în factor motor al progresului, va ști să răspundă sorațiilor ceasului și ale ceasurilor ce vor veni.

Efortul creator național se vestește deci, în continuare, intens, Mesajul noului an de istorie românească al președintelui țării neocolindu-l, ci luminindu-l în chip expres, ca unic izvor al devenirii noastre. Avem cu toții, și nu de azi, conștiința necesității acestui efort, ea a fost limpede exprimată, în numele nostru, al tuturor, prin autorizata voce a națiunii, la tribuna Congresului al XIII-lea al partidului, focarul de idee și faptă al noii etape calitative din viața patriei, al intraripării edificării socialiste a României. „Cei care urcă spre piscu-

rile munților — ni s-a spus atunci —, pe măsură ce ajung mai sus, incetinesc pasul. Noi, comuniștii, împreună cu întregul popor, nu numai că nu incetăm pasul, ci grăbim urcușul spre culmile înalte ale civilizației — societatea comunistă”. Grăbim urcușul luindu-ne după cei îndrăzneți, după deschizătorii de drum, după cei care bot, undevo, sus, bornele, core fixează, primii, corzile, care de acolo, de sus, ne trimit îndemnuri. Și care, trimițându-ne aceste îndemnuri, ne atrag atenția, prin însuși exemplul lor, că între noi toți există, trebuie să existe o solidaritate a frîngheii, a cătărării, a gesturilor, a respirației. Trebuie deci, așa cum ne indeamnă conducătorul, să ne unim strîns eforturile, să le sudăm într-unul singur, astfel ca nimeni să nu rămână în urmă, astfel ca nimeni să nu cadă, căderea unuia putind antrena un șir de căderi. Nu țîșniri solitare spre culmi, oricit de multe și de temerare ar fi acestea, ci înaintare în front, într-un puternic, unic și indivizibil front, cu toate aripile de luptă bătînd la fel, funcționînd la fel, într-o ireproșabilă unitate a ritmului, într-o continuă și harnică asumare de noi și noi cuceriri. Avem un plan unic de dezvoltare, de escaladare a culmilor, plan care, în strategia conducătorului, se constituie, ca un „instrument viu de stimulare a inițiativei creatoare a tuturor organismelor statului nostru democratic, a tuturor colectivelor de oameni ai muncii”, astfel ca întreg și parte să fie una, astfel ca toate eșaloanele productive să acționeze cu aceeași răspundere, cu aceeași neștrămătată disciplină muncitorească, pentru realizarea sarcinilor ce le revin. Viața noastră, independența și forța noastră, viitorul însuși al națiunii depind de acest unic și unitar efort, singurul înăuntrul căruia se află cheia succeselor mari și durabile.

Cu aceste gânduri am pășit în noul an, cu aceste gânduri pășim către viitor. Strînsi uniți în jurul partidului, al secretarului său general, transformînd unitatea noastră de ideal și de faptă într-un factor de permanență și într-o forță motrice a înaintării.

Căci nu e om, în aceste zile, care să nu-și fi spus, modificînd o zicere celebră: statul, adică țara, sintem noi. Noi toți, deveniți o singură ființă cu mușca și cu creația noastră, dedicate fierbînte țării.

ILIE PURCARU

Spectaculosul salt in lupta o-mului cu durerea s-a facut in ultimii 140 de ani. Impotriva suferintei fizice, nascuta proba-bil o data cu omenirea, s-au in-cercat mereu, fel si fel de re-medii. Anestezia propriu-zisa apare insa, abia in 1846, ar-senalul ei devenind de atunci, din ce in ce mai bogat in sub-stante chimice extrem de acti-ve. Datorita anesteziilor chir-urgii si-au putut demonstra in-treaga maiestrie, mijloacele a-cestea, meru perfectionate, au permis marile operatii si salva-rea a mii si mii de vietii.

Tehnicilor de anestezie, care au inceput a fi, deja, socotite „clasice”, li se reproseaza insa, de catre specialisti, unele sca-deri: instabilitate hemodinami-ca, agresivitate farmacologica ridicata prin introducerea unor substante cu actiune relativ toxica, reactivitate scazuta a sistemului nervos vegetativ atat intra, cit si postoperator, costul crescut al drogurilor folosite.

Cautarile menite sa inlature impedimentele existente au dus, tot in ultimii zeci de ani, la a-paritia unor noi tehnici de a-nalgezie (pierderea sensibilita-tili la durere). Lasero, magneto, chimio, electropunctura sint teh-nici avind la baza metoda acu-puncturii, cunoscuta de mii de ani — prima lucrare abordind aceasta adevarata arta medicala a fost scrisa acum 4700 de ani.

Acupunctura este o metoda de tratament, dar si o concep-tie despre relatia permanenta ale organismului viu cu mediul inconjurator. Punctele de acu-punctura (specifice durerii unui organ) sint numite puncte acti-ve ale pielii, caci pielea nu este numai o structura de grani-ta cu simpla functie de protec-tie a organismului, ci o su-prafata de schimburi energeti-ce cu mediul ambiant, un or-gan receptor si efector striis legat de sistemul nervos. Pe su-prafata corpului omenesc se cu-nose aproximativ 750 puncte de acupunctura, situate de-a lung-ul a 14 linii, denumite con-ventionnal meridiene si legate functional de unul din organele principale ale organismului.

Sint lucruri cunoscute la noi, caci Romania a fost, dupa Chi-na si Japonia, apoi Franța și

Germania, printre primele tari din lume care au introdus a-nalgezia prin electroacupunctu-ra, astazi existind o tehnica pusă la punct de profesorul dr. George Litarczek, la Spitalul Clinic Fundeni. Despre aceas-ta premiera a scoții romanesti de anestezie s-a scris nu o data, succesele ulterioare au fost — și ele — deseori remarcate. In-tr-un con de umbra au ramas, oarecum, realizatorii aparatu-rii, aparatura de conceptie ro-maneasca, cu ajutorul careia s-a putut pune la punct noua tehnica anestezica. Sint un grup de electronisti care, pentru a gasi aplicatii in medicina, siste-me de prelucrare a datelor medicale pentru diagnostic și

din domeniul periferic inervat prin nervii cailor aferente la creier. Durerile interne au un aspect propriu, caracteristic și se traduc printr-o senzatie bine precizata, intr-o zona limitata pe piele. Spre exemplu, dure-rea iradiata in bratul sting la angina pectorala, durerea laterala intercostala in pneumonie, durere cutanata abdominala in-tr-o regiune bine delimitata in cazul apendicitei. Actiunea se-dativă asupra pielii, analgezia locala, calmeaza durerea care, totusi, nu-si avea sediul acolo. Este o terapeutica pe cale re-flexa.

Stimularea electrica a punc-telor de acupunctura utilizeaza curent continuu, curent alter-

mulator a fost aplicata in cele mai diferite domenii ale chir-urgiei. Piatra de incercare, a metodei, cit si a aparatului a fost, fara indoiala, chirurgia cardiaca pe cord deschis.

Avantajele s-au dovedit imen-se: evolutia postoperatorie este lipsita de incidente, necesitatea de medicamente pentru calma-rea durerilor mult scazuta, functiile organice se normali-zeaza rapid. Aparatul stimula-tor a salvat oameni pe care nici cel mai bun medic nu i-ar fi ajutat. Sint acei bolnavi care nu puteau fi anesteziați din cauza alergiilor la diferite sub-stante chimice.

Acum, cind aparatul se fa-brică in serie la Intreprinderea

tori, iar specialistii ne asigura ca este mai simplu decit un tranzistor. Poate fi folosit și la acupunctura dar, in acelasi timp, este prevazut cu niste e-lectrozi de suprafață care se a-placă in punctele specifice de acupunctura. Asta, pentru ca s-a constatat ca multi pacienti se tem de acc. Funcționează pe baterii și are patru butoane: două sint destinate reglajului de curent pentru două perechi independente de electrozi, ce-lalalte butoane servind reglaju-lui de frecvență de semnal. Im-pulsurile pot fi, după necesita-te, mai rare sau mai dese. Se poate realiza, de asemenea, a-mestecul de semnale de frec-vențe diferite. Ideea de bază de la care s-a pornit in construc-tia aparatului a fost aceea a transferului de energie care are loc in organism. Stimulatorul pentru terapie transcutanata nu face decit sa introducă in or-ganism niște energii, inlatur-ând, intr-o sedinta de 15-20 de minute, orice fel de durere, de la nevralgia, pina la cele reumatice.

Din punctul de vedere al au-torilor săi, stimulatorul este gata. Urmează să intre in fa-bricaoție, conform unui contract incheiat, la aceeași intreprin-dere clujana care produce astazi Aparatul electrostimulator pentru acupunctura. Dacă acest prim aparat a fost conceput, proiectat și realizat pentru a fi utilizat in clinici sau spitale, Stimulatorul pentru terapie transcutanata, ultima realizare a electronistilor bucuresteni, este gindit ca un obiect de „larg consum”, pentru uz per-sonal. Cu alte cuvinte, nu va trece mult timp și fiecare din-tre noi va putea avea acasa un asemenea stimulator, asa cum avem televizoare sau aparate de radio. Nici o durere nu ne va mai face să stringem din dinți sau să apelăm la eternul algocalmin, caci stimulatorul ce se pregătește să intre in fabri-cație la I.E.I.A. Cluj-Napoca, rodul gindirii electronice roma-nești, va face ca durerea fizică să devină un capitol definitiv in-chis.

LIANA MOLNAR

Durerea — un capitol închis

terapie, au invatat medicina, desi, după afirmatia lor, nu cita ar fi dorit.

Prezentul articol se încearcă a fi o sinteză a preocupărilor autorilor — colectivul Catedrei de electronica aplicata din ca-drul Institutului Politehnic din Bucuresti — preocupări privind studiul stimulării electrice a tesuturilor și proiectarea de a-paratură adecvată. Pentru a se deduce parametrii stimulatoru-lui proiectat, s-a pornit de la organizarea structurală și func-tională a materiei vii. Procesele care au loc permanent in or-ganism sint de o extremă com-plexitate. O anomalie sau o patologie reprezintă o deranja-re energetică in biotimul or-ganismului respectiv, care sus-trage organul din circuitul natu-ral, perturbind și echilibrul energetic al meridianelor core-late. Acupunctura încearcă să corecteze deficitul sau excesul energetic printr-o actiune in-versă, dind energie, tonificind organul aflat in deficit, disper-sind organul cu energie in ex-ces.

Senzația de durere este adusă

nativ, de diverse forme și frec-vențe. Semnale de foarte joasă frecvență (maxim 10 Hz) au actiune stimulatorie asupra punctelor active, fiind utiliza-te pentru tonifiere. Semnalele de frecvență între 20 și 300 Hz au actiune analgezică.

In scopul efectuării actului o-perator in cele mai bune con-ditii, este necesară suprima-rea progresivă, pina la total, dar reversibilă, a sensibilității organismului sau viscerului a-bordat, precum și a unor func-tii ale sistemului nervos central și periferic. In aceste cazuri sint necesare forme de undă complexă, variabile in timp, pentru a nu produce o adapta-re a tesuturilor la stimulii e-lectrici injectați. „Aparatul e-lectrostimulator complex pen-tru acupunctura” conceput și realizat integral la Catedra de electronica aplicata a Politeh-nicii bucurestene, descarcă curent electric cu anumite frecvențe, menținind starea de anestezie cit este nevoie pen-tru desfășurarea intervenției chirurgicale. Anestezia prin e-lectroacupunctura cu acest sti-

de aparatură medicală din Cluj-Napoca, autorii lor ne asigura că n-a fost numai „muncă sa-vantă”, ci și multă treabă pe care o consideră de rutină. S-a pornit de la o aparatură chine-zească, mică și foarte simplă, pe care au tot „complicat-o și sofisticat-o” din punct de ve-dere electronic, ceea ce a și dus, de fapt, la performanțele pe care le-a atins. Au fost mii de calcule, sute de încercări și probe de testare „cumplite”, pe care le-au depășit cu sufletul la gură împreună cu stimula-torul lor. Satisfacția nu poate fi decit egală cu a chirurgului, caci la fiecare viață salvată meritul este, in cazul anesteziei prin electroacupunctura și al electronistului.

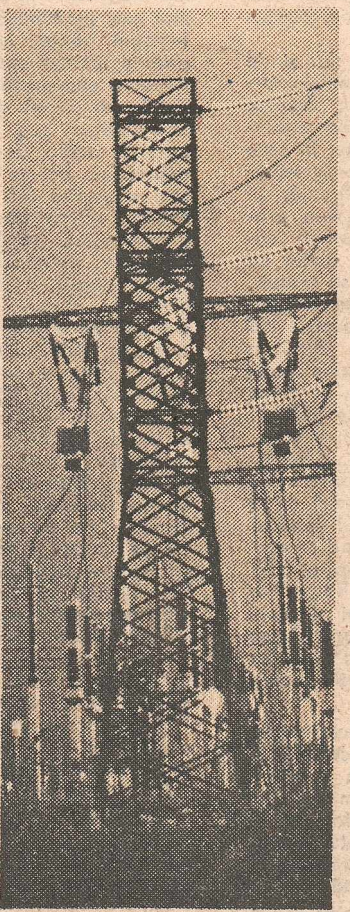
După această temerară probă, de înalt profesionalism, ur-mătoarea temă de cercetare a-bordată de colectivul Catedrei de electronica aplicata a Insti-tutului Politehnic din Bucuresti, nu are — afirmatia le aparține — nimic spectaculos. „Stimula-torul pentru terapie transcutanata și electromasaj” arată ca un aparat de radio cu tranzis-

Cei peste 5000 constructori de mașini de la Intreprinderea de utilaj tehnologic, care formează unul dintre cele mai numeroase colective de oameni ai mun-cii de pe platforma industrială de vest a municipiului Bistrița, au petrecut răstimpul cumpenei dintre ani, fiecare, după preferin-țe. Un eșantion format din 115 familii de muncitori de spe-cialisti și-a dat întâlnire pentru acest eveniment in sala cantinei Liceului industrial nr. 1, insti-tuție pendinte a unității pro-ductive. Lăcașul a îmbrăcat, in mod firesc, stratele de sârbă-toare sub „baghetele dirijorale” ale citorva împătimiti ai fru-moaselor surprize. Da, trebuie să fie și astfel de oameni, crea-torii de ambianță, veselie și bună dispoziție, pentru că ce ar fi o seară de revelion fără as-tfel de fenomene „atmosfero-tehnic-spectaculare”. Și trebuie să o spunem de la bun început că „miniaturistii” coordonați de ing. Tiberiu Negreanu, ca și „decoratorii” lui Pêtru Podaru și Ioan Crisan s-au întrecut pe ei inșiși, in sensul că, și-au propus și au reusit să atingă o seamă de recorduri in materie.

Să le luăm pe rind in virful penitei și să le descifrăm tai-nele. Mai întâi afișajul alfa-numeric, cuplat cu un orologiu electronic au oferit participan-ților, etană cu etapă, de la ură-riile de bun sosit, la cele de la revedere și numai succese pen-tru 1987. Tavanul sălii a fost ocupat de un reusit și rotitor glob terestru, tîpetat in oglinzi care a somnificat buchetul de raze productive ce au făcut trim-tere către toate cele patru continente ale lumii unde ajung produsele cu marca „COM-ELTE”. E vorba aici de renu-mitele electrofiltre ajunse la numărul jubiliar 1000 care pri-menesc pina la puritatea de 99.90 la sută, intr-o singură oră peste 700 milioane metri cubi de aer, in 15 țări ale mapamon-dului, de utilajele chimice și energetice, de produse bra-zate și sudobrazate din alumi-niu pe care nu mulți, ci foarte puțini specialisti din lume le stăpinesc. Orga de lumină dina-mică a asigurat o permanentă trecere a clipelor de destindere prin întregul spectru al curcu-beului, iar tonomatul cu premii a inlocuit tradiționalele bilete de tombolă prin cele 600 de combinații programate pentru doar trei mari câștigători dar și pentru tonifiantele „mai trage odată”.

Revelion cu electronică

Cea mai spectaculoasă minia-tură, care a făcut, cum se spu-ne, vogă, in greutate totală de numai 1 kg., la care trebuie adăugată cea a unui litru de șampon, a fost miniagregatul

de producere automată a ba-lonanelor de șampon, suratele atât de cunoscutelor baloane din apă și săpun. De fapt această ingenioasă jucărie are drept principale componente, un mi-niaturator și un motoras de antrenare a paletelor. Ce a rea-lizat însă această bijuterie me-canică? In intervalul orar 20-5 dimineața nu mai puțin de 1 milion 500 balonase, care, e-vident, au „explodat” deasupra echipelor de dansatori in feeria luminilor și a culorilor, creind astfel in interiorul unei săli animate senzația petrecerii sub o ploaie de stele sub rafale atât de gustate ale fulgilor de nea. Parcă și cei doi ani ce” și-au pre-dat ștafeta simbolizati prin globuri luminescente, unul pil-piind și altul emanind lucși in-tenși (primul a pilpiit 1987, in așteptarea intrării in rol, iar după semnalul de la ora 0, a trecut automat in acest regim „bătrînu” 1986), au privit cu admirație întreaga ambianță in care un punct de refrință ma-joră l-a constituit mesajul de Anul Nou al secretarului gene-ral al partidului, presedin-tele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, mesaj care a fost ascultat, cu vibrant interes de toți cei prezenți. In salba de urări care au urmat s-au in-chinat cupe cu șampanie pentru reușitele anului trecut, s-au adresat indemnuri pentru noi și mai mari împliniri in noul an, s-a dansat, după partituri mo-derne, clasice și folclorice, fără a fi uitată, ca gong de final, nemuritoarea noastră Periniță.

Mecanică și electronică, adică activitățile concrete ale con-structorilor de mașini bistrițeni, cuplate la energiile veseliei și a buneii dispoziții și completate cu apetisantele preparate ale artei culinare, acesta a fost Re-velionul 1987 a celor de la In-treprinderea de utilaj tehnolo-gic din Bistrița — o secvență a altor și altor revelioane din in-tregul județ Bistrița-Năsăud — unde asemenea atribute s-au derulat in fel și fel de alte va-riante, la fel de interesante, plăcute și instructive care au marcat caratele unei munci exemplare depuse cu abnegație și dăruire in cea dintii etapă a cincinalului, pe care toți și le-au dorit, dublate și triplate in răstimpurile ce urmează sub semnul strămoșescului: „La anul și la mulți ani!”.

GHEORGHE CRIȘAN

Arta de a fierbe apa

Prezentă, prin interesantele soluții oferite de cercetarea ști-ințifică desfășurată de valorosul său colectiv de cadre didactice, in toate marile realizări ale țării, Facultatea de construcții și instalații din Institutul de construcții București este un recunoscut creator de nou, an-gajat permanent in rezolvarea problemelor prioritare ale econ-omiei țării. Iată, impusă de contextul energetic, necesitatea de a valorifica lignitul inferior cu umiditate mare și steril mult, o nouă problemă careia, prin studiu și experimentări labo-riose, cadrele didactice de la secția de instalații a facultății i-au găsit o soluție ce s-a doved-it a fi o noutate absolută.

Rod al cercetărilor colectivul lui condus de conf. dr. Vasile Caloianu, prodecan al facultății, avind drept colaboratori pe conf. dr. Costică Bandrabur și asistent Florin Chiriță, cazanul din elemente de radiator cu colo-ane unite pentru apă caldă, funcționind cu combustibil so-lid inferior (mai exact, lignit cu putere calorică sub 2000), bre-vetat deja de către O.S.I.M., este destinat încălzirii și preparării apei calde menajere la organi-zări de șantier, locuințe indivi-duale (inclusiv in mediul să-tesc), clădiri social-culturale. Ceea ce constituie noutatea absolută a acestui cazan de ca-pacitate mică este realizarea sa din elemente de radiator. De aici, și primul avantaj major — elementele de radiator din fontă sint foarte rezistente la corozii-une și la variații de tempera-tură, se fabrică in serie și se montează ușor. Spre deosebire de majoritatea cazanelor mici pentru apă caldă, care sint de tip ignitubular (gazele circulă in interiorul cazanului prin niște țevi care formează suprafața de schimb de căldură, la exterior circulind apa care se încălzește), la noul tip, apa circulă prin in-teriorul elementelor, care de fapt alcătuiesc focarul cazanu-lui. Rezultatul — schimbul de căldură prin radiație este foarte mare și încălzirea termică pe metru pătrat suprafață foarte mult sporită.

Mantaua metalică a cazanului este demontabilă, pentru a per-mite curățirea periodică a su-prafetei de schimb de căldură de funingine și a oferi posibili-

tatea inlocuirii oricărui element care s-ar defecta, inlocuire ce se poate face rapid, in maxi-mum o zi (in cazul cazanelor clasice timpul necesar reparațiilor este mult mai mare).

Grătarul pe care se arde cărbu-nelă, spre deosebire de cel clasic (care, pentru toate tipu-rile de cărbune inferior se in-fundă după 2-3 ore de folosire) este conceput și realizat cu o porțiune fixă și una mobilă, fapt ce permite ca in timpul funcționării să se poată evacua cenusa, admițind, in același timp, pătrunderea aerului neces-itar continuării procesului de ar-dere. Prin calcul riguros s-a sta-bilit distanța între barele grăta-rului care să permită arderea completă a cărbunelui și reali-zarea amestecului aer-combusti-bil la valoare optimă. Conceput inițial in varianta clasică, din fontă, grătarul era greu și scump, in cazul defectării unei singure bare, el trebuind inlo-cuit in întregime. Soluția nouă — un grătar din bare de oțel cu răcire laterală și posibilitate de dilatare liberă, mult mai ieftin și extrem de simplu de reparat, barele defecte putind fi inlo-cuite prin sudare, rapid.

De remarcat că in afară de cărbune inferior, acest nou tip de cazan poate arde și lemne — cu putere termică și randament sporit cu 75 la sută — și deșeu-ri vegetale (coceni de porumb, coarde de viță de vie, stof etc.). Cele două modele — de 20 000 kcal/h și 40 000 kcal/h — au fost realizate intr-o variantă imbun-ătățită a modelului inițial (cu o preincalzire a aerului necesar arderei combustibilului, cu posibi-litatea de reglare a debitului de aer și cu imbunătățirea etan-șeității pe circuitul gazelor de ardere) de către Intreprinderea de confecții metalice și prefa-bricate București, urmind a fi omologate și introduse in fabri-cația de serie.

Dať fiind interesul economic pe care îl prezintă acest nou tip de cazan de capacitate mică (posibilitatea de a arde o mare varietate de combustibili solizi inferiori) este, credem, demn de reținut că el poate fi executat in variante cu puteri termice cuprinse între 10 kcal/h și 80 000 kcal/h.

ROXANA PAICU

POEME PENTRU PATRIE

Mărire vouă

Mărire vouă, plaiuri, cât mai am
Puterea unui vers în mină — fulger,
Cît ard de tinerețe, cît învăț
De dorul vostru — rană tot — să sînger !
Mărire lutului, din care cresc
La ceas ascuns statuile de piatră
Să ne-nsoțească fiecare gest,
Să ne-nvățească, flacăra, în vatră !
Mărire codrului, stăpîn și domn,
El, freacă vii în sînge și în oase,
Venind cu lumea lui de vietăți
Să poposească crednicos în case !
Mărire vouă, lanuri largi de nori
Jertfindu-vă la înflorirea noastră,
Ferindu-ne de griji necontenit,
Pîndind după perdeaua din fereastră !
Mărire vouă, drumuri, alegînd
Din pasul nostru calm o nouă treaptă
Spre miezul cel mai pur și mai ascuns
Care, tăcut, să-l întîlnim ne-așteaptă !
Mărire vouă, treceri dinspre vis
Spre lumea de-adevăruri și de fapte,
Cînd fiecare gest este sortit
S-aprindă zori din fiecare noapte !
Mărire vouă, miini neobosind
Să adunați din negură lumină,
Voi, lumea-ntr-o mișcare mîngîind sfios,
Făcînd-o mai rotundă și mai plină,
Înflăcărate să trudiți din greu,
Simțînd în deget gust de biruință,
Topindu-vă spre-a răsări din nou
În acest vers de slavă și credință !

GH. MINCĂ ■

Porțile iubirii

În vatra țării noastre de doine și balade
Scăldată în lumina acestui timp sublim,
Binevenit fii astăzi, An Nou, al devenirii,
Și treaptă către piscul spre care năzuim !

Să intri-n Casa Țară larg porțile deschidem
Și inima asemeni deschidem spre-a intra,
Căci porțile acestea sînt porțile iubirii
Și inima aceasta iubire e și ea.

Pe-aceste porți — însemne despre străbuna glie
Din care miini măiestre au frămîntat în lut,
Istoria străveche a tot rodit în inimi
Și mindri-n demnitate prîft veacuri ne-am știut.

Sînt porți de omenie de cînd sîntem aicea,
Uniți în idealuri pe plaiul românesc,
Din vremuri milenare, din moși-strămoși efigii,
Simboluri de dreptate ce-n inimi dăinuiesc.

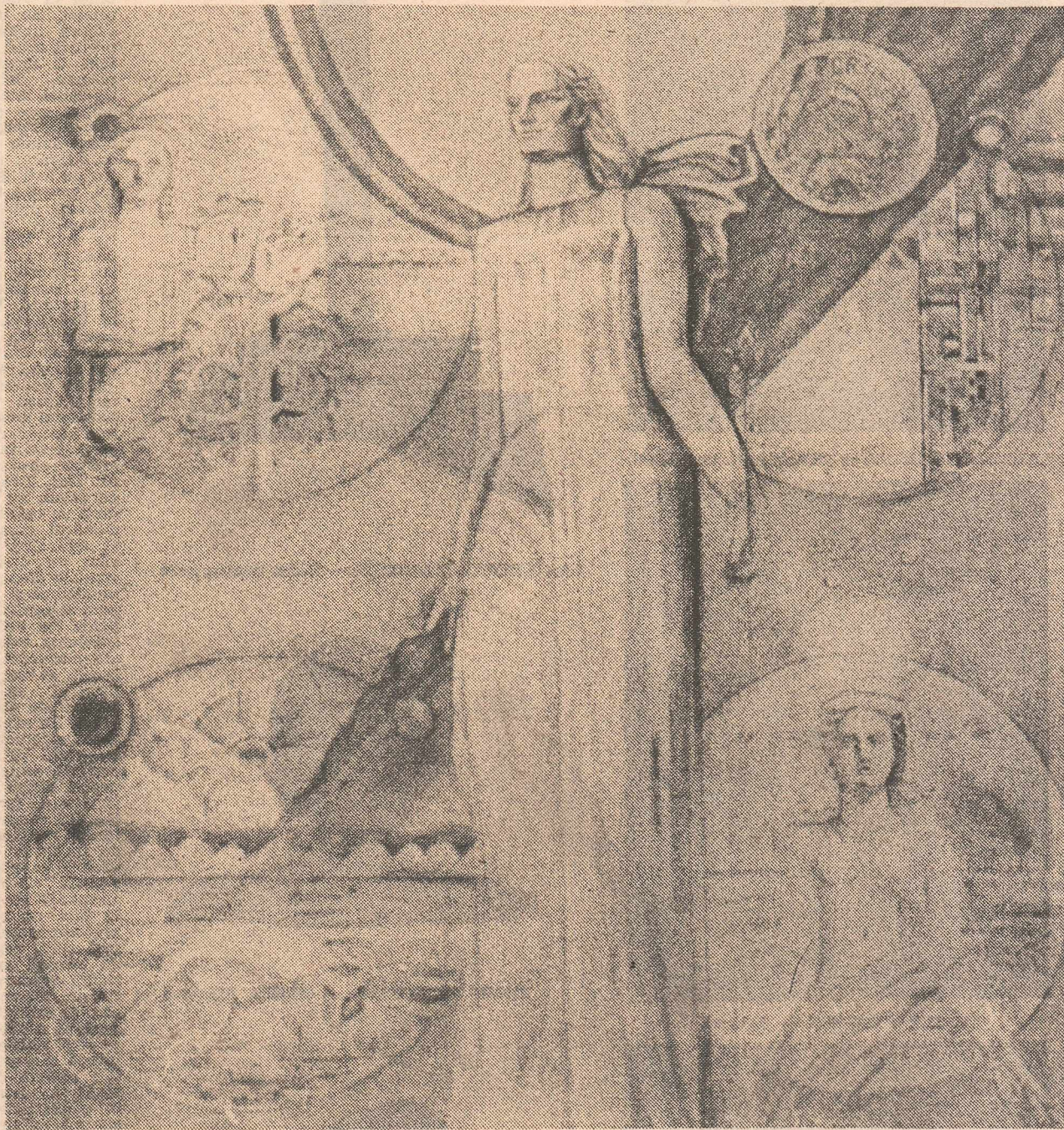
Prin porțile acestea istoria cea nouă
Pătrunde luminoasă în frumusețea ei,
Pe drumul către miine, de muncă și victorii,
Noi sîntem făurarii acestei epopei.

Ne-a dat o forță nouă și soare în privire
Acel ce ni-l în frunte — nebiruit partid,
Prin el sîntem asemeni cu țara — gînd de pace,
Și hotărîrea noastră e stîncă de granit.

În patria aceasta ce-și împlinește visul
O singură voință sîntem sub triclor :
Partid, popor și țară și brav conducătorul,
În strînsă unitate pornind spre viitor.

În vatra țării noastre de doine și balade
Scăldată în lumina acestui timp sublim,
Binevenit fii astăzi, An Nou, al devenirii,
Și treaptă către piscul pe care îl suim.

VIOREL COZMA ■

Geta Mermeze „Omagiul Păcii”

La început de an

Anul Nou e de-acum o certitudine. Munca, luînd locul sărbătorilor, ne-ndreptățește speranța în izbînză. Zăpada proaspătă, unduind deasupra pămîntului dintre Mare și Carpați, e steagul purității gîndurilor noastre.

Gîndim să ne păstrăm Țara rotundă, bogată și nevămuțată de nimeni. Gîndim să ne păstrăm nealterată setea de frumos. Gîndim să ne dăruim vieții patima nobilă a bucuriei de-a trăi liber.

Anul Nou, ca o răscolire a simțurilor, viscoleşte în noi cu idei înfruntîndu-se întru desăvirșirea noastră ca oameni demni. Cînd toate hotărîerile sînt numai înainte caii gonesc nestăpî-

niți pe arcu drumului, sorbind zările deschise. Totul se întîmplă numai pentru cucerirea luminii, sufletul caută depărtările ca să le subjuge și în vatra părintească focul se schimbă în bulgăr de aur.

Anul Nou e jur împrejur și noi rupem poteci ce duc în piscul lui de mărgăritar.

Anul Nou e plecarea în zori la muncă și frîngerea pîinii pe masă.

În arborele vieții vîd anul 1987 ca o ramură de măsline. Atît și-ar merita să-l trăim cu toată ființa.

FĂNUȘ NEAGU ■

Cîțiva dintre cunoscuții și apreciații artiștii pe care i-ați reîntîlnit în minunatul program de Revelion al Radioteleviziunii române. Fotografii de VASILE BLENDEA ■

1986 - an rodnic pentru înflorirea

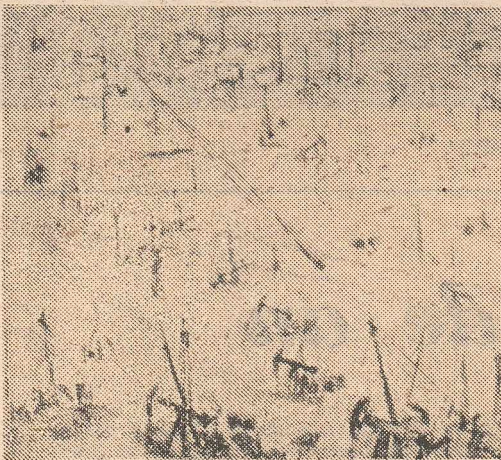
Salonul municipal

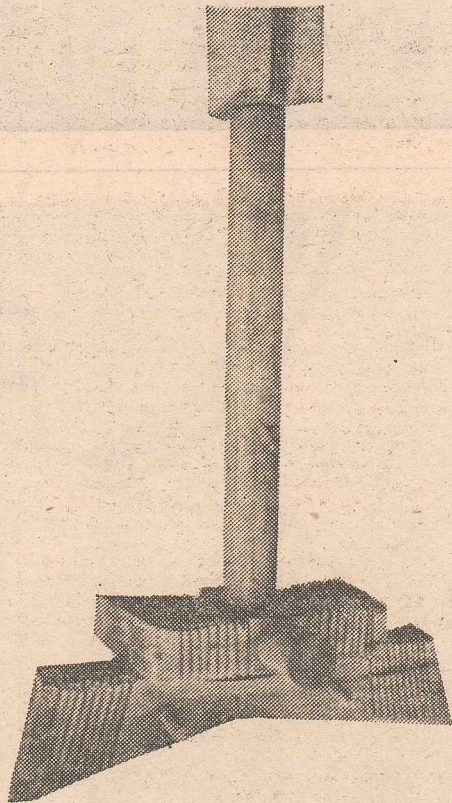
ALBIN STĂNESCU — Cîntec pentru străbuni

VASILE GRIGORE — Lectură

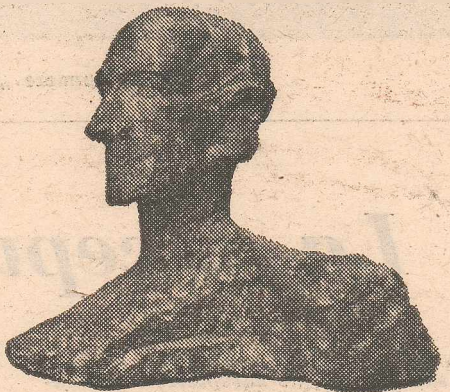
CONSTANTIN ALBINI — Schiță petrolieră la Videle

Gh. ILIESCU-CĂLINEȘTI — Semn pentru pace

PAUL VASILESCU — Nichita Stănescu

SAVA STOIANOV — Luptătorul

Vernisarea, în ultimele zile ale anului, a Salonului municipal de pictură, sculptură, grafică, arte decorative și design, eveniment de maximă importanță în viața culturală a Capitalei, ne obligă să revenim asupra însemnărilor noastre privind anul 1986 în arta plastică. O facem cu o deosebită plăcere, între motive aflându-se și acela că la actuala ediție, spre deosebire de anii trecuți, participă un foarte mare număr de artiști plastici, cu adevărat reprezentativi pentru un oraș de talia Bucureștiului, virstnici și tineri, cunoscuți marelui public iubitor de artă, sau aflați în pragul afirmării. Ne vom referi în rindurile de față, pentru început, doar asupra picturii și sculpturii, secțiuni găzduite de sălile aflate la parterul Muzeului de Artă al Republicii, celorlalte trei arte oferindu-le un comentariu într-unul din numerele viitoare ale revistei noastre.

Cum spuneau, ceea ce caracterizează actuala ediție a Salonului municipal este marele număr de expozații, ceea ce însă nu înseamnă că nu regretăm cîteva absențe de marcă. Dar, firește, într-un astfel de salon, cu nimic mai prejos decît o republicană, nu numai numărul expozanților contează, ci, mai ales, capacitatea lucrărilor lor de-a configura principalele direcții ce se manifestă în pictura și sculptura contemporană românească. Din acest punct de vedere, spațializînd ambianța celor trei mari săli ale muzeului, organizatorii au reușit să contureze un fel de încăperi în care se simte o unitate de stil, viziune și manieră. Un exemplu în acest sens l-ar reprezenta spațiul rezervat sculpturii în lemn, sau cel repartizat sculpturii mici, unde expun artiști cam din aceeași generație, fapt ce asigură lucrărilor șansa unui dialog continuu, incitant și viu, deosebit de ilustrativ pentru ceea ce vrea să însemne sculptura la ora actuală. O situație intrucitivă asemănătoare o vom întîlni și în fața panourilor unde însă precumpănișoarea a fost, în primul rînd, consonanța stilistică, de tehnică sau manieră picturală, acestora adăugîndu-li-se, firește, alternanțele cromatice sau tematice. Acest ansamblu general, alcătuit din zeci și zeci de eșantioane ilustrînd viața intimă a unor universuri plastice extrem de diferite, lumea însăși a unor ateliere în care se plămădește frumosul, inclusiv mărturisirea de sine a artistului vizavi de marile probleme ce frămîntă societatea contemporană, poartă pecetea inconfundabilă a școlii românești de pictură și sculptură, a tradițiilor ei, a mereu înnoitoarelor sale deschideri spre universalitate. Destul ar fi să ne oprim ceva mai pe larg asupra peisajului, sau a naturilor, a compozițiilor tematice, sau asupra interpretărilor nonfigurative și am realiza cîmpul vast și cu depline reușite plastice ale unor pictori al căror nume îl vom transcrie așa cum l-am întîlnit pe simeze, deci fără nici cea mai mică intenție de ierarhizare: Ion Popescu Negreni, Sever Frențiu, Ștefan Grimalschi, Gheorghe Ioniță,

Grigore Spirescu, Teodor Bogoi, Constantin Nițescu, Ion Grigore, Andrei Romocean, Ioan Papazoglu, Mihai Bandac, Traian Brădean, Margareta Steriade, Vasile Pop Negreșteanu, Viorel Mărginean, Augustin Costinescu, Brăduț Covalliu, Horea Cucerzan, Constantin Gheorghe, Ion Sălișteanu, Spiru Vergulescu, Pavel Codiță, Vasile Grigore, Gheorghe Șaru, Ion Pacea, Sorin Ilfoveanu, Sorin Ionescu, Dan Constantinescu, Vlădulescu Mariangela, Ștefan Pelmuș, Ștefan Călția, Virgil Mancaș, Paula Ribariu, Nadia Ioan, Carolina Iacob, Ion Achitenie, Constantin Apostol, Cătălin Guguianu, Sorin Dumitrescu, Ion Gheorghiu, Constantin Pacea, Ștefan Râmnicăneanu, Alexandru Boanchiș, Adriana Blendea, Luca Mihai, Vladimir Șetran, Albin Stănescu, Corneliu Ionescu, Constantin Albini, Eugen Popa, Geta Mermeze, Emil Aniței, Elena Greculesi, Dimitrie Grigoraș, Radu Dăringă... Și lista ar putea continua cu zeci de nume, încă, fapt ce confirmă de la sine interesul deosebit de care s-a bucurat în ochii pictorilor Salonul municipal din acest an.

Același interes sporit și în lumea sculptorilor, mai greu de urînit, obiectiv vorbind, să-și aducă lucrările la o expoziție colectivă, fie ea chiar și un salon de importanță celui de față. Impresionantă este însă prezența lor cu piese de mare acuratețe, cu adevărat reprezentative pentru specificul fiecăruia, pentru orientarea plastică la care au subscris. Între cei ce-au optat de-a această dată pentru sculptura în lemn îi vom menționa, printre alții, pe Gheorghe Iliescu Călinești, Ovidiu Maitec, Pavel Bucur, Ion Iancuț, Gheorghe Covaci, artiști ce au conferit lemnului, dincolo de acea calitate în sine pe care o numim îndeobște frumosul natural, și puterea de-a exprima o stare de spirit definitorie pentru timpul pe care-l trăim. Între alți sculptori care participă cu bronzuri de mici dimensiuni, cu lucrări executate în marmură, sau aflate doar în gips, îi vom aminti pe Horea Flămîndu, Alexandru Ialomița Deac, Nicolae Pascu, Doru Drăgușin, Mihai Stănescu, Victor Postelnicu, Alecu Robu, Aurel Cucu, Radu Dumitru, Panait Chifu, Manuela Siclodi, Bela Crișan, Corneliu Tache, Alexandru Bujor, Răzvan Mincu, Mircea Enache, Adrian Popovici, Sava Stoianov, Elena Hariga, Florentin Tănăsescu, Jera Părvan, Paul Vasilescu, Aurel Vlad, Liviu Smedoiu, Dinu Rădulescu, Ion Măndrescu, Constantin Marinete, Aurel Contras, Narcis Teodoreanu... Și în cazul sculptorilor, lista este departe de-a fi epuizată. Ceea ce însă neapărat trebuie să consemnăm este impresia de forță, de talent și expresivitate colectivă pe care o degajă actualul salon. Pictura și sculptura, văzute în lumina acestei ample expoziții, sînt într-o stare de necontestat avînt, de cristalizare a căutărilor ce s-au derulat în ultimii ani, căutări care, iată, se materializează plenar.

VICTOR NIȚA ■

CAP LIMPEDE

Almanahuri

Printre cele mai interesante almanahuri ale acestui sfîrșit de an se prenumără și cel al ziarului **Elire**. Originalitatea cea mai pregnantă — care face din apariția acestui almanah un eveniment în felul său — vine din suita de imagini fotografice care dau publicației un aer de distincție și de rafinament artistic. Nu înseamnă, de bună seamă, că doar fotografiile reprezintă un punct de intere-

res. Articolele, reportajele, literatura și textele de divertisment întretin interesul cititorului mereu constant, încît te lași cucerit de diversitatea și bunul gust al paginilor consacrate actualității imediate, ca și de cele în care e vorba de faptele diverse obișnuite oricărei recuzite publicistice. Intrucît un almanah e și un calendar al anului ce tocmai s-a scurs, cel al ziarului **Elire** a găsit o formulă publicistică pe care alte asemenea publicații par a o ignora. Calendarul e prezentat gazetărește, într-o așezare grafică

atrăgătoare și deloc comună. Dar nu e numai atît: acest calendar te imbie să-l consulți ca pe o operă publicistică în sine, chiar dacă n-ai un interes anume să cauți nu știu ce zi din ei. Ceea ce nu poate fi altceva decît o dovadă de reușită dincolo de exigențele minime utilității.

Farmecul indiscutabil al almanahului **Elire** vine însă, cum aminteam deja, din spre sectorul fotografic. O veritabilă emancipare a ideii de fotografie artistică — iată ce ni se propune pe cîteva zeci de pagini. Numărul fotore-

porterilor ce colaborează la succesul emancipării fotografiei artistice și de gazetă este el însuși semnificativ. Peste 30 de autori sînt convocați să sugereze că imaginea este mai importantă decît lasă să se înțeleagă uneori. Prin ceea ce-au făcut ei în acest almanah avem un semn că și în acest fel o publicație poate bucura mîntea și ochiul. (R. Gheorghiu).

Aflat în cel de-al 38-lea an de apariție, almanahul **Neuer Weg** se prezintă cititorilor cu un conținut bogat și atractiv (redactor Ernst Breitenstein, și

într-o îngrijită ținută grafică (Victor Mașek). O scurtă trecere în revistă a cuprinsului său demonstrează cu pregnanță diversitatea lui tematică. Amintim, în primul rînd, reportajele despre actualitatea politică și economică a țării. Printre ele, relatarea despre traseul noii căi ferate Vilcele — Rîmnicu Vilcea, însemnările despre Turnișor, locul unde se formează în continuare buni meseriași și constructori, aspectele semnificative despre Dognecea, o localitate din Banat, precum și consemnarea unei plimbări prin Timișoara, prilej minunat

de readucere în memorie a unor momente din trecut dar și de infățișare a noului chip al orașului. Desigur, cu un mare interes se citește interviul cu prof. dr. Ioan Pop D. Popa despre prestigiul școlii medicale românești ca și prezentarea obiceiurilor populare la Șura Mare de-a lungul unui an întreg. Almanahul mai conține și o povestire inedită a lui E. Wittstock, pagini închinată copiilor, jocuri, cuvinte încruciate, sport, curiozități. Realizat cu mult talent publicistic, plin de vervă, **Neuer Weg Kalender 1987** este o apariție de

prestigiu în domeniu. (G. A.).

O apariție în premieră vine să completeze lecturile tradiționale ale cumpenei dintr-un an: **Almanahul oștirii '87**. Publicația, realizată de harnicul colectiv redaccional al **Vieții militare**, constituie o surpriză prin ineditul ei, dar și prin virtuțile gazetărești care-o alinaiază între cele mai izbutite almanahuri ale sezonului.

Astfel, grăitor pentru participarea armatei la viața țării este grupajul „Noi, toate armele, la datorie!”, cuprinzînd, cum bine se spune într-un titlu,

continuă a spiritualității românești

Din cărțile

de succes

ale anului

trecut

„Prințul Ghica e un roman cu mai multe voci — ca și altele ale Danei Dumitriu — care își adaugă însă, alături de vocile firești ale ficțiunii, încă două: cea curat obiectivă (a documentului) și cea curat subiectivă (a autorului), făcând să se întâlnească cel puțin două din vîrstele romanului: cea realistă, clasică și cea mai puțin clasică, modernă, necanonică, autorreferențială.” (Flacăra, nr. 29/1986).

„Deși spațiul invenției epice și construcției caracterologice este limitat de informația documentară, Paul Anghel reușește (în *Cutremurul*, n.n.), păstrîndu-se în datele istorice, să investească personalitățile politice ale timpului cu autenticitatea și verosimilitatea românească” (Flacăra, nr. 29/1986).

„În *Toamnă fierbinte* cunoscutul prozator Ion Lăncrăjan menține tonul conversativ și voit prozaic la nivelul conducerii stilistice dar ambiționează mult cînd conferă un înțeles aparte, deopotrivă, inițiativ și justitiar, mersului în și peste munți, către o finută mai interesantă decît orice referință istorico-literară” (Flacăra, nr. 29/1986).

„Lucru mai puțin obișnuit pentru proza de mare întindere, cel de-al doilea volum al romanului lui Dinu Săraru, *Dragoste și revoluție*, nu e o continuare în timp a primului ci o aprofundare a acestuia. Blocînd sînăria invenției epice, naratorul se întoarce asupra faptelor și personajelor, primului volum pentru a le dezvolta și nuanța și, acolo unde era cazul, a le supune unei subtile operații de chirurgie estetică” (Flacăra, nr. 29/1986).

„Pornînd de la o proză scurtă, cuprinsă în volumul său mai vechi „Fals tratat de petrecerea călătoriei”, romanul *Cu cărțile pe iarbă*, de Costache Olăreanu este, în linia obișnuită a prozei acestui autor, o fantezie spumoasă, construcție epică plină de surprize, în ciuda cheii oferite pe față” (Flacăra, nr. 44/1986).

În vîltoarea istoriei

Una din aparițiile literare de anul trecut care s-a bucurat de o mare atenție atât din partea cititorilor cit și a criticilor literari a fost, fără îndoială, *Romanul de familie* al lui Ion Brad, carte care rețopește într-o formă superioară narațiunile mai vechi ale autorului.

De la primele sale pagini ai impresia că ai fost invitat cu cordialitate să cunoști un univers de o extraordinară concretețe, cu toate reperele riguroase precizate, unde nimic nu rămîne sub pavăza misterului decît pentru scurtă vreme. Un ghid omniscient și răbdător, de o pe-danterie nesupărătoare, îl călăuzește pe cititor printr-o ambianță descrisă cu lux de amănunte revelatoare. Asupra fiecărui detaliu se poposește îndelung, pînă cînd acesta capătă un contur inconfundabil și poate fi receptat sub înfățișarea sa cea mai exactă. Participi, astfel, la geneza prin cuvînt, a unei lumi ce cu greu poate fi uitată.

E vorba, în special, de lumea satului, a Zăpadiei, unde se nasc copiii, se incing oșpețe, se înfiripă iubiri delicate, se fac nunți, se moare de moarte bună sau tragic; e spațiul unde se trăiește frumos sau abject, unde unii luptă să se salveze pe ei înșiși și pe ceilalți, iar alții nu se sinchisesc decît de vremelnicia lor; e cadrul în care istoria își are emblemele bine fixate — cele ale trecutului ca și cele ale prezentului — cum ar fi de pildă cele ce amintesc de Cimpia Libertății, de Dictatul de la Viena sau de convulsiile sociale din anii de după cel de-al doilea război mondial; e teritoriul privilegîat în care se petrec prefaceri revoluționare ce zdruncină din temelii o orînduire, pentru a propune o alta ce visează să fie mai curată: sînt meleagurile unde existența se desfășoară potrivit unui ceremonial transmis din vechime și care asigură dănuirea neamului; aici ori-cînd pot apărea eroii statuari precum cei din tragediile antice, traversînd evenimente încordate fără frică de a le cunoaște, cu o calmă măreție. Și mai e locul pe care nimeni nu-l poate părăsi definitiv fiindcă altfel și-ar pierde obîrșile.

Romanul urmărește evoluția unor familii, precum cea a Borceștilor — organizate ca ade-

vărate clanuri, cu șefi autoritari, care cer o supunere deplină și care pedepsesc orice încercare de răzvrătire. Intimplările prin care trec membrii lor sînt în cele mai multe cazuri dramatice, ca și cum ei ar dori să-și probeze forța în confruntarea cu evenimente cit mai potrivnice lor, pentru a le domina. Fiecare este conturat cu precizie, rămînînd în memorie prin fapte, prin ceea ce sînt și gîndesc, chiar dacă sînt în general firii retractile, nu se lasă descifrați cu ușurință și țin în ei înșiși și bucuriile și necazurile. Prin fața ochilor noștri se perindă o sumedenie de personaje, fiecare cu un rost al său, perfect justificat, fiindcă nimic nu e lăsat să se deruleze sub semnul hazardului de acest povestitor cu limbaj colorat și savuros, grav în tot ceea ce istorisește, deoarece în orice moment dorește să comunice lucruri importante despre destinul omului și să depună o mărturie cit mai adevărată și mai tulburătoare despre trecerea lui prin lume. Departe de a ne prezenta o oază unde stăpînește liniștea, Ion Brad e interesat să ne aducă la cunoștință un document elocvent despre transformările din colectivitatea pe care ne-o înfățișează și care sînt deseori proiectate pe ecranul vast al epocii, devenit un fundal pasionant de urmărit, alcătuit din elemente eterogene doar la o primă impresie, ele avînd, pînă la urmă, o funcționalitate ireproșabilă.

Lipsit de idilism, de falsificări prin edulcorare, romanul atrage atenția asupra nobilei tentative a unei colectivități de a se păstra potrivit altor imperative ale timpului. Într-o relatare firească, nedorînd să epateze prin nici un artificiu de ultimă modă, autorul celebrează, cu un patos reținut, puterea eroilor săi de a rezista prestunilor istoriei și de a deveni birători.

Romanul de familie constituie o sondare curajoasă și profundă în realitatea noastră, întreprinsă cu ajutorul unor mijloace tradiționale dar bine minuite pentru a înălța o construcție ce impune respect prin grandioarea și problematica de interes major.

GEORGE ARION

Revellon TV—1987

CAP LIMPEDE

semnături ostășești pe columna mărețelor ctitorii ale Epocii Nicolae Ceaușescu. Un alt grupaj, de puternică forță evocatoare a trecutului de luptă pentru libertate și independență națională, „traversează” momente semnificative din istoria poporului nostru, de la luptele de acum 2500 de ani ale „celor mai viteji și mai drepi dintre traci” și evocarea personalității marelui rege Decebal, cuprînzînd apoi momente mai puțin cunoscute din viața și domnia lui Mircea cel Mare, Vlad Tepeș și Mihai Viteazul și pînă la o sugestivă cronică e-

roică a evenimentelor din anii 1877—1878. O interesantă fațetă a vieții militare este dezvăluită de acest almanah în componența sa culturală și artistică: un comentariu amplu al prezentelor ostășești în Festivalul național „Cîntarea României”, un periplu prin „Muzeul Marinei” din Constanța, un popas în studioul de arte plastice al armatei, o sinteză documentată despre „Ostașul român, erou de film” și o înțînire cu „artileria grea” a poezilor militari redau sugestiv parțială complementară, de sentiment și vibrație artistică. „Sa-

vantii” în uniformă” evocă acest (memorabil, de fapt, pentru fiecare din cei care au făcut armata) segment de timp și de viață cit au fost în haine militare oameni de vază ai științei și culturii noastre — Ștefan Odobleja, Ioan Cantacuzino, Horia Hulubei, C. Dăicoviciu, Isac, Ion Jalea.

Pagini mai puțin cunoscute din istoria secretă a celui de-al doilea război mondial, documentare la zi despre „războiul stelelor”, despre alte „strategii și mijloace din arsenalul politici de forță”, despre mult comentat „experimentul Philadelphia” fac ob-

Cronica literară

de Al. Piru

Hasdeu, poetul

Fost-a sau n-a fost B. P. Hasdeu filologul, istoricul, dramaturgul, folcloristul, filosoful și jurnalistul un poet? Se știe că cele două volume publicate de el, *Poezii* (1873) și *Sarcasm și ideal* (1877), ultimul conținînd și povestiri, articole, conferințe, — note din anii 1887—1898, volume scoase la 35, respectiv 59 de ani, nu i-au adus în epocă recunoașterea așteptată. Maioreșcu îi negase încă din *Direcția nouă* (1872). Alte sentințe capitale le dădeau în 1937 G. Călinescu și Pompiliu Constantinescu, cu ocazia ediției de *Scrieri literare, morale și politice* I—II, Fundația pentru literatură și artă, tipărită de Mircea Eliade. După G. Călinescu, Eliade selectase prea multe poezii lipsite de valoare de Hasdeu, o adevărată „maculatură”. Concluzia era și în *Istoria literaturii române* cam aceeași: „Lirica sa este, dintr-o parte ramurile încercate, cea mai slabă... Poetul exuberează, dar e arid, fără percepția furtunilor naturii, mai mult invectiv, scolastic, polemic fără obiect precis”. Nu mai pozitiv este Pompiliu Constantinescu: „Cu cîțiva epigoni pașoptiști, în istorie, cu o lipsă totală de orientare în poezie — animatorul Hasdeu se-ntorcea la epoca lui Heliade, a lui Bolintineanu și Alecsandri, întorcere pe care o agravează cu propria lui poezie. Aș putea spune cu toată sinceritatea că Hasdeu nu e poet; nu e poet fiindcă n-are sensibilitate, nu e poet fiindcă are o fantezie mecanică, nu e poet fiindcă n-a conceput starea de contemplație a ideii, pe care a versificat-o cu mijloacele formale ale lui Bolintineanu, Heliade și chiar Alecsandri. În nici un caz, d. Eliade nu ne convinge, prin larga sa antologie din opera versificată a marelui poligraf, de valoarea și semnificația literară a textelor”.

Judecările pronunțate asupra poeziei lui Hasdeu nu înseamnă că această iatură a personalității sale trebuie să rămână necunoscută. Cel mai bun prilej de restudiere ni-l oferă noua ediție critică de *Opere* inițiată de Academia de Științe Sociale și Politice în colaborare cu Institutul de istorie și teorie literară „G. Călinescu” prin Stancu Ilin. Ediția cuprinde toate poeziile lui Hasdeu din cele două volume amintite, alte treizeci de poezii, din periodice, postume după manuscrise, poezii originale în limba rusă și traduceri din polonă în franceză din Tadeu Hasdeu, din rusă în franceză din Alexandru Hasdeu, din germană în rusă (König Harald Martagar de H. Heine) și un fragment din *Cîntarea cîntărilor* în franceză, poate urmînd exemplul lui Voltaire. Să nu uităm cele două remarcabile traduceri ale lui Hasdeu în limba română din Ovidiu (*Tristele*, c. III, el. 10, Pontice, c. III, el. 8).

Din poeziile rusești ale lui Hasdeu interesant e poemul epic *Domnița Voiciciu* despre însoțirea lui Ștefan cel Mare cu fiica lui Radu cel Frumos luată prizonieră după lupta de la Vodnău (1474). Voevodul a trebuit să lupte mai întîi în duel cu ea. Hasdeu pretinde că de asemenea femeii viteze sînt pline țările românești, cîmpurile dunărene unde a fost patria amazoanelor. Și citează legendele asachiene despre Antina și Dacia, soția și fiica lui Decebal, alte legende de Bolintineanu (surse pentru *Muma lui Ștefan cel Mare: Valea Albă*, Odesa 1838 de N. Gherbanovski). Există asemenea femeii viteze la toate popoarele, scrie Hasdeu: „Franța se mîndrește cu Ioana d'Arc, cu contesa Montford, cu ducesa Rohan, contesa B. Balnore, cu Jeanne Hacnette și altele, cronicile Angliei preamăresc pe Margareta de Anjou, iar neamțul de preamărește pe Maria Tereza...”. Adevărul e confirmat de Boudier de Villemont în *Philosophie du beau sexe*, 1766: „Există atîtea eroine citi eroi și marile suflete nu sînt mai comune la un sex ca la altul”. Hasdeu a reluat motivul din *Domnița Voiciciu* în cîntecul bătrînesc *Ștefan și Radul* din care rezultă că voevodul moldovean a făcut un copil cu Maria, fiica lui Radu cel Frumos, în 1475 (era însă căsătorit atunci cu Maria din Mangop care a murit în 1477; cu-î drept, Bogdan, zis cel Orb, născut în 1478, era fiul lui Ștefan cu Maria Voiciciu, fiica lui Radu cel Frumos, mort în 1475). Hasdeu pune în aplicare planul său din tinerețe refăcînd poezia *Ștefan cel Mare și hatmanul Arbore* (1861) în balada *Magda lui Arbure* (1872). Cînd Ștefan vodă oprește pe oșteni să jalească pe bătrînul Arbore ucis într-o luptă, sosește fiica sa Magda care cere să i se toarne pelin într-o cupă dintr-o teastă rețezată de tatar. Arbure, tatăl lui Luca Arbure, nu era însă hatman, ci pîrcălab de Neamt. Nici Luca, ucis de Ștefan, nu era hatman, ci portar de Suceava. Se poate spune că eroinele prefigurează pe Vidra din Răzvan și Vidra. Portretul lui Ionașcu-vodă din balada cu același nume (1862) e al lui Ioan-vodă cel Cumplit, astfel numit de Hasdeu în monografia sa din 1865 (era fiul lui Ștefan, cu o armeană). Discursul lui e în stilul lui Bolintineanu: „Robi să nu se facă! Nu voi să mă-ncurc! Peară tot ce-i turc!” Ionașcu e viteaz, Ștefan Tomșa (*Ștefan-vodă Tomșa și vornicul Moțoc la Leopole*, baladă din 1863 refăcută în 1867) pusilanim, mișel, în vreme ce Moțoc demn („Noapte bună, Tomșo! E timp de dormi!” / „Cu plectată frunte o Moțoc nu merge!”). Ștefan Tomșa și vornicul Moțoc au fost executați la 5 mai 1564 la Liov. Autorul nu-și va aduna această poezie în volum în 1873, deoarece în 1864 va publica în *Bucurul* două episoade din romanul istoric *Copilariele lui Iancu Moțoc* (*Ursita și Procopseala*). Ultimele trei balade sînt un fel de instantanee cronice relativ la deprinderile lumii filistine (pictorul care confundă modelul ideal cu cel real, părinții preocupați cu totul de altceva decît de fiica lor, un avar strîndu-și nepotul drept o dobîndă multiplicabilă într-un strănepot, *Portretul, Tablou Flamand, Multiplicamini*). Pamfletele lui Hasdeu (*Complotul bubei, Odă la ciocoi*) sînt jurnalistice rimată cu imagini hidoase, posibil truculente, fabulele (*Femeia cu căteul, Cîinii și lupii, Femeia înecată*) banale, fără o adevărată învățătură morală, practică intoleranța și exclusivismul. Spiritul satiric cade în mărunte calambururi (Falsul elogiu al economistului Iancu Strat devine elogiu castrafunii, un călugăr se laudă cu evlavia sa care în realitate se traduce printr-un en la vie, o dezbateră în Camera devine conjurația lui Fiasco).

Critică a arătat că Hasdeu nu era în pas cu vremea în poezie, nu gusta pe Eminescu, prețuînd și imitînd, în afară de Bolintineanu, doar pe Alecsandri (vezi îndeosebi poezia *Alb și negru*, „un pîstel-terțet” în propria sa definiție, publicat în *Revista nouă* din 15 februarie 1888, care stîrni o justă nedumerire soției sale, la Paris). Alecsandri însuși nu era indiferent față de imitatori și în *Convorbiri literare* din 1875 dădu o replică la poezia lui Hasdeu *Brădul*, descurajînd mitetismul.

Hasdeu nu și-a fînut promisiunea de a scrie poezie filosofică sau cel puțin de revoltă împotriva unui rău universal, mulțumindu-se a rămîne în miasmul imaginar al unei tot atît de imaginare cangrene a timpului său. Așa numita sa poezie neagră, dură, nu e poezia unui „abis nemărginit”, e doar neputința de a depăși tirania cărnii pînă la transparența ideii. Poezia *Dumnezeu*, ultima din *Sarcasm și ideal*, face sfîrșiri ciclopice de a răspunde marilor întrebări eșuînd în constatări dezamăgitoare.

**Două expoziții
la Muzeul de Istorie al Republicii**

Mărturii ale străvechi

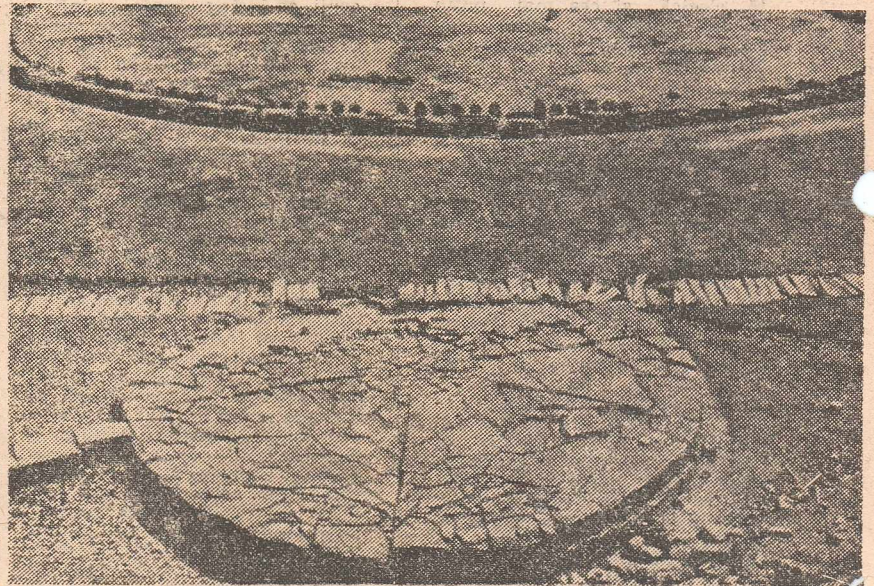
Tineri vizitatori în expoziția „2500 de ani de la primele lupte ale poporului geto-dac pentru libertate și independență”

Regele Burebista, monedă-medalie comemorativă

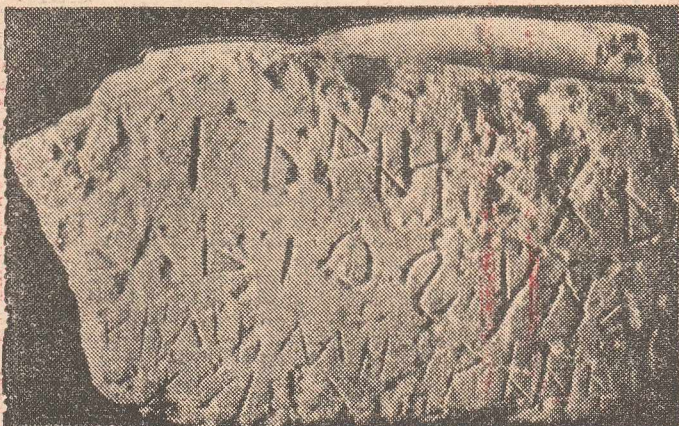
O hartă care marchează un moment istoric - Expediția lui Darius I

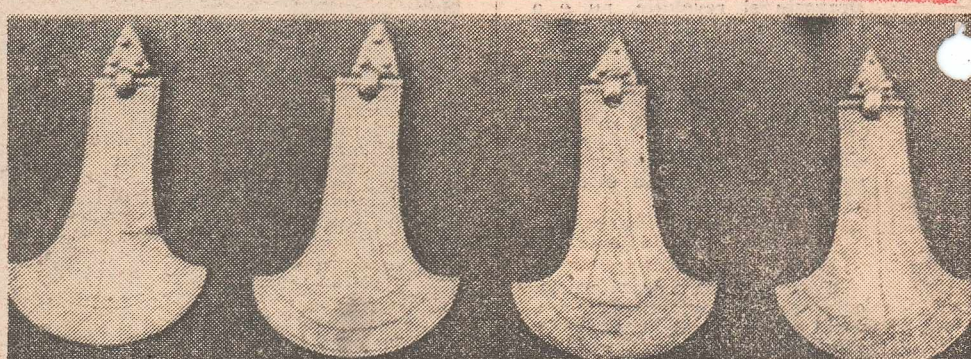
Sarmizegetusa Regia - o capitală celebră a antichității

De-așa vremi se-nvredniciră cronicarii și rapsozii

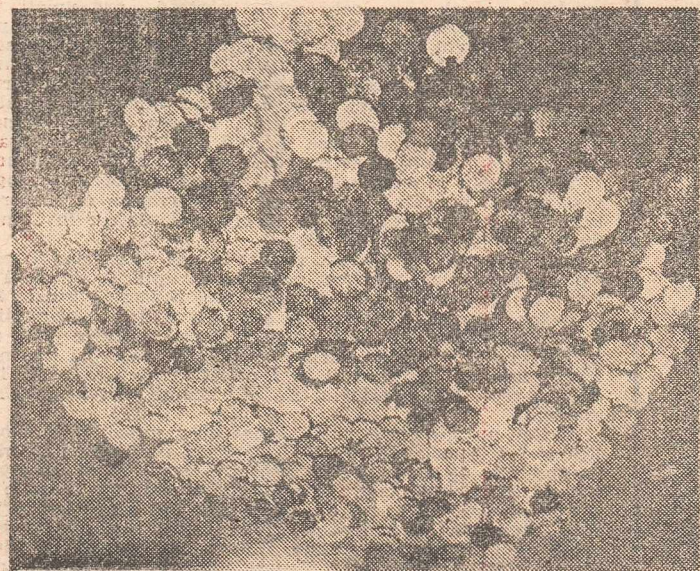
Mihai Eminescu

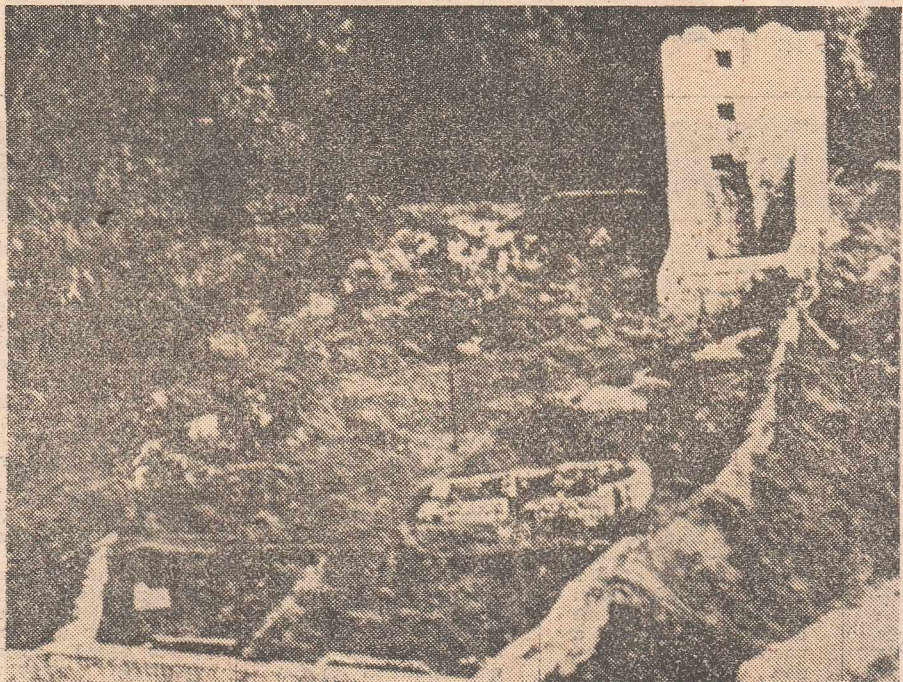
Inscripție descoperită în localitatea Mircea Vodă, datind din anul 943

Două tezaure purtătoare de informații neprețuite, cel de la Surcea (sec. I) și Coșoveni (sec. V)

Monede din anul 1406

Cetatea Severinului stăpinită de Mircea cel Mare

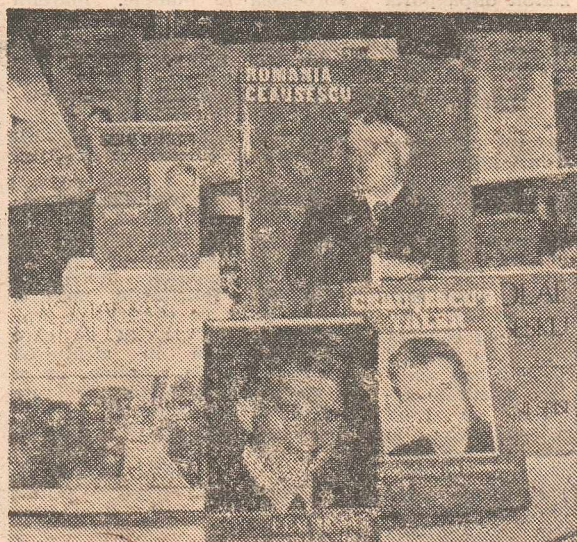
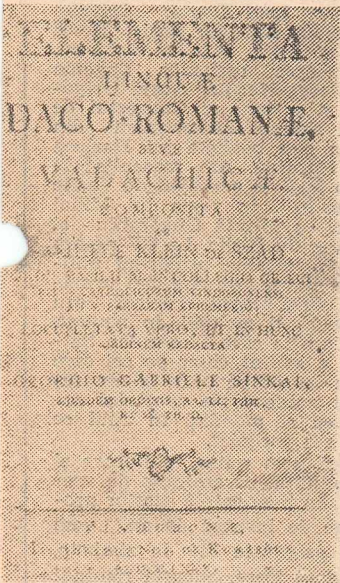

imii și dăinuirii eroice

Mult iscusita vremii slovă

Octavian Goga

Cartea de istorie - memorie fidelă a mileniilor de luptă a poporului român

Fotografii de ELENA GHERA

„Epoca Nicolae Ceaușescu, epocă de glorie și măreție a României socialiste”

Cu puține zile în urmă, s-au deschis, la Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România, două ample expoziții ce evocă două milenii și jumătate de luptă neîntreruptă a poporului nostru pentru libertate și independență. Unite sub aceeași semnificație tutelară — statornicia poporului român pe aceste meleaguri carpațo-dunărene — cele două expoziții (una de carte, cealaltă de fotodocumente, date și dovezi arheologice) ilustrează munca slujitorilor științei istoriei angrenați de multă vreme în cercetarea și atestarea momentelor importante ale trecutului nostru.

În holul monumental de la parterul Muzeului de istorie al R.S.R., expoziția fotodocumentară se constituie ca un expozițional analitic al principalelor perioade de dezvoltare a poporului român. Fragmente de izvoare scrise, descoperiri arheologice (tezaurare geto-dacice, arme, unelte) ilustrează perioada formării etnosului geto-dac, a culturii materiale și spirituale a geto-dacilor, din care a crescut și s-a dezvoltat, în complexe forme de manifestare, cultura românească.

Secțiune de mare importanță, atestând peste două milenii de existență materială și spirituală pe aceste locuri, expoziția dedicată epopeii eroice a geto-dacilor se așază astfel ca temelie, ca vatră apărută cu prețul luptelor aprige, adesea înoportune și în desunul popoarelor învecinate.

Destinul poporului român în perioada secolelor III—XIII este și el amplu ilustrat prin exponate de mare interes și de factură foarte diversă, ordonate pe liniile de forță ale principalelor evenimente ce au jalonat această perioadă.

Un spațiu generos este acordat formării și dezvoltării mișcării democratice în România, culminând cu crearea Partidului Comunist Român, devenit forța conducătoare a întregii vieți politice și sociale a țării. Fotografii, măchete, hărți, grafice, cărți ilustrează etapa de istorie modernă și contemporană a țării, momentele de înclăștare și dificultate în lupta pentru eliberare națională, independență și suveranitate a poporului român. Atenționate, exponatele de la Muzeul de istorie al R.S.R. străbat etapele istoriei românești într-un crescendo către etapa actuală de înflorire multilaterală și dezvoltare armonioasă economică, socială și politică, etapă în care rolul P.C.R., al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, devine central. Expoziția reflectă și preocuparea atentă a partidului nostru pentru pace, pentru păstrarea valorilor ce se născ și înfloresc pe timp de pace, pentru apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului nostru. Aspecte din activitatea oamenilor muncii ai zilelor noastre, elemente ce ilustrează într-un fel sau altul realizările lor, materiale diverse care așază personalitatea președintelui țării în fruntea acestei rodnice propășiri a României socialiste transformă ultima amplă secțiune a expoziției fotodocumentare într-un omagiu adus poporului român care a străbătut cu demnitate și curaj veacurile unei istorii convulsionate, un omagiu adus forței creatoare a neamului românesc, în sfârșit, un omagiu adus conducătorului de astăzi, al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Concepută ca un pandant la expoziția fotodocumentară, expoziția de carte deschisă la etajul I al Muzeului de istorie al R.S.R. propune un excurs istoric cu mijloacele tiparului. Două mii de volume — studii și culegeri de documente istorice române și străine — sunt reunite în această expoziție omagială pentru a evoca măreția faptelor din care se compune trecutul neamului nostru, precum și vocația constructivă a epocii pe care o trăim și care incununează cele două milenii și jumătate de luptă și jertfă pentru o viață liberă și independentă.

În standuri sint prezente volume rare, datînd din secolele XVI, XVII, cuprinzînd referiri și atestări ale existenței și luptei poporului geto-dac pe aceste meleaguri. Cartea românească de istorie este prezentă de la primele sinteze de specialitate — letopisețele țărilor române publicate în secolul trecut de M. Kogălniceanu — străbătînd toate etapele cercetării istorice românești.

Un loc aparte în expoziție îl ocupă operele tovarășului Nicolae Ceaușescu, contribuții de seamă la dezvoltarea creatoare a teoriei și practicii revoluționare, la îmbogățirea gândirii social-politice contemporane. Diversele serii tematice de opere ale secretarului general, atît în limba română cit și în alte limbi, se alătură unei selecții de volume ilustrînd cercetarea științifică românească — veritabil corolar al unei evoluții istorice către condițiile necesare înfloririi acestor domenii ale spiritului. În acest sector, un loc important este cel acordat lucrărilor tovarășei Elena Ceaușescu.

Cele două expoziții omagiale găzduite în aceste zile de Muzeul de istorie al R.S.R. reprezintă o impresionantă evocare a istoriei eroice a poporului român și, în același timp, un devotat angajament în slujba progresului permanent, al înfloririi, an de an a patriei noastre; sub conducerea Partidului Comunist și a secretarului său general, cărui îi aparține această frază cuprinzătoare, sintetică: „Putem afirma, pe baza faptelor istorice, că poporul nostru s-a plămădit de-a lungul mileniilor în spațiul carpațo-dunărean, că fiecare metru pătrat de pămînt și fiecare piatră sint stropite cu sudoarea și sîngele moșilor și strămoșilor noștri. În cele mai grele timpuri, înaintașii nu și-au părăsit pămîntul unde s-au născut, ci, înfrățindu-se cu el, cu munții și cîmpurile, cu riurile și codrii falnici, au rămas neclintite pe aceste meleaguri, apărîndu-și ființa, dreptul la existență liberă”.

T. MIHĂILESCU

Tot ce are arta mai frumos

Programul pentru noaptea și primele două zile ale noului an este de fiecare dată un examen greu pentru redacțiile Televiziunii. Publicul așteaptă elemente de noutate prin muzică, filme și reportaje și emisiuni de divertisment în premieră absolută. Dar revelionul e înainte de orice o sărbătoare de suflet și familie, de regroupări sentimentale între cei ce sînt rude sau se simt prieteni. Iar aceștia își doresc în mijlocul lor eroii și actorii preferați, așteaptă deopotrivă și reînvierea cu emisiuni și genuri artistice consacrate prin opțiunile tradiției. E singura dată cînd repetiția nu supără, ci capătă valoare artistică, ea face parte din regulile jocului la fel ca urările și colindele, ca sarmalele și cupa de șampanie de la miezul nopții. E un punct de vedere și nu singurul, dar mai apropiat poate decît altele de preferințele marelui public. Îl vom folosi tocmai de aceea ca ghid în notațiile ce urmează.

Sîntem îndreptățiti, cred, să remarcăm în primul rînd ritmul alert, dinamic, în care a fost conceput întregul spectacol, realizatorii ei fiind de data aceasta pauzele și introducerile fastidioase, rezervate altădată prezentatorului „înțelept” și voit hîtru, rol dificil, greu de susținut în lipsa textului de mare calitate. E mai bine uneori, fără. Risul e spontan, nu se învață cu profesor. S-a renunțat și la decorul fastuos, copleșit de buzoarii savante și recuzită costisitoare. Densitatea de idei e mereu la preț mai mare decît ambalajele colorate. În spațiile rezervate revistei a strălucit ca întotdeauna, mereu tinără și explozivă, Stela Popescu, actor de compoziție cu disponibilități inepuizabile, remarcabilă cu deosebire în prețelul revuistic intitulat „O sută de ani de revistă românească”. Alături de ea, în formă excelentă, Mitiță Popescu, Tamara Buciuceanu, Dem Rădulescu, Sanda Sticlaru, Horia Șerbănescu, Dem Savu, Corina Chiriac și alții. În privința momentelor vesele, realizatorii au mărturisit în continuare preferința pentru mini-bancuri („videoanecdote”),

folosind în exces actori de prima mărime, o șansă în plus pentru dobîndirea succesului, dar nu și pentru întinerirea unor glume cu bărbi mafusălenice. Concluzia se dovedește valabilă și pentru scenetele hazlii. Trei, patru din acestea, și-au asigurat încă de pe acum un loc de cinste în antologia umorului. Vom revedea oricînd cu plăcere „Litera buclucașă” (cu Stela Popescu și Dan Tudor) sau „Dizertație despre modă” cu Tamara Buciuceanu. Am avut prilejul să revedem și umor de acum 15-20 de ani în variante mai mult sau mai puțin izbutite („O surpriză de revelion”, sau „Specialitatea casei”); realizatorii s-au gîndit probabil că telespectatorii le-au uitat, iar cei mai tineri n-au apucat să le vadă. În ge-

moniile corale fiind susținute de o izbutită partitură orchestrală.

S-a acordat și de data aceasta un spațiu generos baletului, operetei, muzicii populare, romanței, cîntecelor de petrecere în cadrul unui program pentru toate gusturile și vîrstele și care a concentrat cele mai mari forțe ale artei naționale într-o veritabilă competiție a calității. Melodia populară, mai cu seamă, a prilejuit o adevărată trecere în revistă a celor mai autentice talente, reprezentative pentru întreaga țară, aducînd odată mai mult dovada a ceea ce înseamnă în depistarea și hrînirea talentului virtual uriașă scenă a Festivalului național „Cîntarea României”.

Incercînd o concluzie dar nu

Anul Nou 1987 a intrat în viața tuturor, așteptat și intim-pinat cum se cuvine. Oriunde ne-am aflat, într-o rudă și prieten, televizorului și radioului au fost — ca să folosesc o glumă lansată de Radu Beligan — invitații ideali: nu consumă, te distrează și a doua zi nu te birfesc. Vorbînd însă serios, trebuie să spunem de la început că Radioteleviziunea Română, în colaborare cu Consiliul Cultural și Educației Socialiste, s-a străduit și a reușit să ne ofere trei programe — maraton, în timpul cărora carul cu muzică și umor a mers ca pe roate, strînut cu știință și cu bucuria de a ne antrena la petrecere de către realizatori.

Radiorevelionul transmis pe programul I, alcătuit sub deviza „Cine nu se-nvesește mai de-

ne bucura. Și să nu-i uităm — cum nici realizatorii nu i-au uitat — pe clasicii vestiți ai microfoniului, pe cei care au animat odinioară fumea minunată a glumei.

La radio, pe programul II, Revelionul tineretii a fost chiar o noapte de dans și veselie în cinstea lui 1987. Realizatorii Adriana Marian și Dragoș Ciocirlan, inspirați de însuflețitoarea muză — tineretii — au adus pe ring ritmurile de asemenea tineretii. Mondorim, Retrosop '88, Caravana primelor audții, Jocuri populare — cu nelipsita Periniță — Carnavalul tineretii, Caravana melodiilor, Saluturi în prag de an — au fost rubrici ale unei adevărate sărbători a tineretii, a cîntecului și dansului. Și, am scris de mai multe ori cuvîntul tineretii, dar nu am exagerat, a fost un program dedicat celor mai puțin interesați de definiția sarmalei sau de buchetul vinului.

În primele zile ale lui 1987, Radioteleviziunea ne-a dăruit în continuare programe frumoase, bogate, de sărbătoare. Am avut în zi întâi Concertul extraordinar de Anul Nou al formațiilor muzicale ale Radioteleviziunii (dirijori Iosif Conta, Cristian Mandeal, Ludovic Baci, Horia Alexandrescu, Cristian Brincus, conducerea corurilor Eugenia Văcărescu-Necula, Aurel Grigoraș) și a doua zi Concertul de Anul Nou al Filarmonicii din Viena sub bagheta lui Herbert von Karajan. Am reascultat la radio Iași în carnaval de Vasile Alecsandri, în regia lui Mihai Zirra, cu Miluța Gheorghiu și Gr. Vasiliu Birlic. La TV ne-am ținut răsufărarea urmînd uluitoare numere de circ, am urmărit Caleidoscopul muzical sau Romante și melodii de neuitat, emisiuni la care Florentina Sarmari a invitat chiar pe cei care le-au lansat pe unde și am revăzut succese ale sportului românesc și mondial în anul ce abia s-a încheiat.

Dacă vom putea în fiecare zi a anului să ne amintim de vreunul din momentele acestor programe de început de an, vom avea asigurate 365 de zîmbete, căci anul trece, bucuria rămîne!

REGHINA VARVICI

Revelionul la televiziune și radio

neral vorbind, umorul a trăit la televiziune ore de succes; s-a ris și s-a zîmbit după pofta inimii.

Solistii și solistele de muzică ușoară au evoluat sub beneficiul unor melodii îndrăgite, cunoscută, alege inspirată și, în asemenea momente, în acord cu obținutele marelui public. O distincție particulară pentru Mihaela Oancea care a dovedit din nou că știe să cînte și să danseze la fel de bine, atribuite de nelipsit din arta și cinematica artistului modern, o invitație adresată deopotrivă outsiderilor genului celor care rămîn prizonierii gesticii repetitive stereotipe, cu consum minim de calorii. Au existat totuși și melodii în prima audiere, două premii muzicale reținîndu-ne în mod cu totul deosebit atenția, este vorba de cîntecele datorate compozitorilor George Grigoriu („Slăvită epocă de aur”) și Ionel Tudor („Mulți ani, iubit conducător”) remarcabile prin limpezimea melosului și sinceritatea mesajului, partea solistică și ar-

cu inimă de cronicar (fiindcă acesta mai uită că trebuie să vorbească în numele marelui public) socotim că vom fi în asentimentul cititorilor noștri cînd vom recunoaște în programele amintite o mare reușită, o demonstrație de virtuozitate a artei scenice naționale, o imagine fidelă pentru folclorul și obiceiurile de Anul Nou.

Cei care au conceput, realizat și organizat acest complex efort artistic, tehnic și, ca să apelăm la un termen la ună, pluridisciplinar, merită cu adevărat felicitările noastre. Să le urăm ca experiența profesională, maturitatea de care au dat dovadă în alcătuirea programelor de revelion, ca și a celor din primele zile ale anului să constituie un îndreptar pentru munca lor viitoare.

LIVIU TIMBUS

vreime-mbătrînește”, ne-a dăruit cu larghețe de toate: mirele cîntec și jocuri din toate zonele etnografice ale țării, aforisme, epigrame, fabule, minisururi umoristice, răvașe, anecdote — e adevărat că nu toate nemaiauzite, panseuri, scheciuri, schițe, scenete și multă, multă muzică ușoară și de dans. Cu mina pe inimă, nici acum, după ce atmosfera de sărbătoare s-a destrămat, nu putem spune că au fost momente care ne-au plăcut sau nu ne-au plăcut. Să le alegem atunci pe cele care ne-au desfășurat cu deosebire? Cîntit este să recunoaștem meritele tuturor celor care ne-au oferit roadele talentului și muncii lor — scriitorii, compozitorii, actorii, cîntăreții, instrumentiști, regizori, tehnicieni — în noaptea cea mai lungă a anului. Am petrecut împreună cu cei mai buni dintre artiștii noștri de comedie. Să ne bucurăm că ne sînt contemporani, să le mulțumim și să le dorim să nu obosească niciodată în strădania lor de a

Film

În amurg

Domnișoara Aurica (regia, Șerban Marinescu, scenariul Eugen Barbu) ar putea fi numit un film-frescă, dacă acceptăm să lăsam deoparte nuanța de solemnitate pe care o implică, în general, cuvîntul „frescă”. Un film care scrie cinematograful o lume, compunînd-o din imagini alăturate — mozaic cu evidente intenții de culoare locală, pe care îl omogenizează nu epica, ci, poate, atmosfera.

Un București de anii '30, spulberat de gunoarie și colorat de excentricități, în care bovarismul auster se alătură degradării perverse, dictatura în ascensiune conviețuiește cu rezistența în ilegalitate, succesele de șantam răsună la unison cu sirenele grevelor, tramviele devin uneori eșafod, cîntecul culegă firimiturile opulenței, o lume care se precipită în lumina incertă a crepusculului și pe care finalul filmului lui Șerban Marinescu o închide simplu cu două domestice obloane consfințindu-i calitatea de ficțiune. Prin însumare, atmosfera propusă de scenariul lui Eugen Barbu devine relevantă la nivelul imaginii. Decorul este cel cunoscut din nuvelele prozatorului. Orașul e cotropit de mahala, iar contaminarea avansează progresiv din planul pur urbanistic în cel al sufletelor. Așa cum e transcrisă în Domnișoara Aurica, lumea lui Gică Hau-Hau e lipsită de șansă. Inecată în aburul lîncat al propriei mizerii, ea se mișcă prin zboruri eșuate ridicol, printr-o agitație colcăitoare și fără sens. Viziunea aparține mai degrabă scenariului (care se înscrie în paradigma destul de amplă a cîtorva scrieri ale lui E. Barbu), iar meritul regiei constă în aceea că a reușit să-l conserve spiritul.

Filmul lui Șerban Marinescu se interesează mai puțin de

verosimilitatea detaliilor, cît și de veridicitatea efectului lor. De aici poate ambiția figurăției foarte numeroase, în care se topesc adesea și citeva din multele personaje rămase la stadiul de crochiu. În jurul domnișoarei Aurica și a lui Gică Hau-Hau gravitează figuri de-o chipă sau două, care se rețin mai degrabă prin aceea că revin în cadru decît prin prestația actoricească. Dacă un rol de mare întindere și, într-un fel, de compoziție, cum este cel al bătrînei domnișoare (în interpretarea Margăii Barbu) este construit cu migală, din unghiuri diverse, catalitice, altele sînt pur și simplu sufocate în citeva secvențe (așa sînt partiturile rezervate actrițelor Olga Tudorache, Dan Condurache, Marcel Iures, Remus Mărgineanu, Dorel Vișan, Paul Lavric ș.a.). Margăia Barbu se depășește pe sine, fără îndolală, în acest rol. O scenă în care interpretarea ei atinge cota maximă este desigur cea a spectacolului din sala Marconi, unde celebrul Lică Rădulescu cîntă o romanță de inimă-labastră. Sînt însă și multe altele în care actrița rămîne la suprafață, la simpla compoziție fiziognomică.

În rolul lui Gică Hau-Hau, Valentin Uritescu aduce ceva din groparul-nebun-bufon pe care îl compune pe scenă în Hamlet-ul lui Tocilescu. Bono-mia explodează cînd în accente tragice, cînd în furii isterice, personajul fiind un veritabil liant pentru un film în care fluența lasă totuși de dorit. Umanitatea din Domnișoara Aurica pare construită metodic, după legile unui „bestiar” de epocă. Escrocul saturnian (Marcel Iures), demimondena (domnișoara Carmen — Eniko Szilagy-Dumitrescu), comersanții — interpretați de Dinu Manolache și Rodica Horobeț — neveste cu apucături reprobabile, ghicitoare, lustragii, popol cu trabuce și fulare de mătase, bancheri în căutare de țititoare țeftine și drăguțe etc, etc.

Imaginea filmului, semnată de Vlad Păunescu, are inventivitate și putere de individualizare. Lumea prinsă în cadru

suferă către final o alterare a contururilor, paralel cu degringolada personajelor. Detalii ingenioase (o gură privită prin pînă de portavoce, o mini-tipografie comunistă, ilegală, ascunsă în casa liftului, în permanență amenințată cu strîvirea de cutia pe funii).

O scenă cu adevărat antologică este cea a nunții, în care stilul grotesc al lui Daumier este o referință (evident, dintr-un alt domeniu), aproape obligatorie.

Domnișoara Aurica este o realizare de evident interes, păgubită însă de prioritatea în intenția a atmosferei față de substanța propriu-zis dramaturgică pe care o puteau oferi prozele ce au stat la baza scenariului.

TANIA RADU.

Muzică

Melodicitate și accesibilitate

Tihon Hrennikov — lăsînd la o parte funcția pe care o deține de foarte mulți ani este primul secretar al Uniunii Compozitorilor din U.R.S.S. e nu numai un compozitor important al vremii noastre ci și un pianist redutabil, chiar la oel 73 de ani al săi ceea ce, să recunoaștem, este și mai emoționant. Pe lîngă numeroasele sale lucrări simfonice, opere, comedii muzicale etc., el a creat și mai multe lucrări concertante pentru diferite instrumente, dintre care Concertul nr. 3 pentru pian și orchestră — scris în 1933, la 70 de ani, în

aceeași perioadă de timp cu opera comică „Dorothea — ni l-a înfățișat recent, în interpretare proprie, la Ateneul Român, cu concursul orchestrei simfonice a Filarmonicii „George Enescu”, dirijată de Ilarion Ionescu-Galați.

S-a remarcat, de la bun început, puternica apartenență a compozitorului la cele mai bune tradiții ale muzicii ruse, melodicitatea, accesibilitatea, căldura și romantismul; trăsături care se împletesc, de minune într-o construcție clară, cu o deosebită știință a respectării formelor propuse, ca și a unei mari abilități polifonice, servită de o instrumentație pe măsură. Intrepredul Hrennikov a rămas același pianist, pe care-l cunoscușem în urmă cu aproape 11 ani, cu o tehnică de virtuoze care se adaugă celorlalte însușiri compozitice; un tot, care ne-a dăruit satisfacții estetice depline pe întreg parcursul actului interpretativ.

„Pro humanitate”, cîntată pentru cor mixt, cor de copii, orgă și orchestră, este o creație interesantă, scrisă cu mult meșteșug de cunoscutul compozitor Alexandru Pașcanu. Ideea centrală a lucrării o constituie chiar „humanitas”, adică omenia, bunătatea, dragostea, înțelegerea și dăruirea, sentimente proprii acestei noțiuni înălțătoare, care fac ca omul să fie într-adevăr om! Muzica ne-a apărut în sensul programului dat, urmînd strict imaginea acestuia: nobilă și accesibilă, cu toate că, aparent, suferă de unele lungimi. Judecată însă mai temeinic, cantata este construită înțelept, însușire proprie maestrului Pașcanu, iar interesul audibilității crește tocmai prin folosirea unui aparat complex: un grup de copii, care de la cîntec trece la strigăte de groază (eficientă prestația celor cîtorva zeci de copii din corul RTV, condus de Eugenia Văcărescu-Necula) un cor mixt tulburător, bine acordat, cu efecte surprinzătoare (corul Filarmonicii „George Enescu” dirijat de Nicolae Bica), orga ce este tratată stilistic sau integrată în tutti (frumos stăpînită de Lidia Sumnevici) și orchestra, în plenu instrument-

telor sale. Cît despre minuirea acestui aparat sonor, e suficient să amintim că maestrul Pașcanu a publicat — printre altele — lucrarea „Despre instrumentele din orchestra simfonică”; fapt elocvent, care demonstrează înalta sa pricepe în conducerea partidelor orchestrale, desțelenind, firesc, hățșurile acestora.

Dirijorul Ilarion Ionescu-Galați este un nume cunoscut muzicienilor și, oarecum, mai puțin familiar marelui public. Pe nedrept, deoarece s-a scris prea puțin despre el, în comparație cu bogata sa activitate, cu marile sale succese, atît din țară cît și peste hotare. Și-a început cariera, mai întîi ca violonist (iată că și fiul său, tinărul Florin, demonstrează un talent ieșit din comun, pentru acest instrument) și mai apoi s-a specializat în arta baghetii cu artiști celebri: Eugen Ormandy, Leopold Stokovski, Pierre Dervaux și Charles Munch. Maeștri mari, care și-au lăsat — din ferice — amprenta pe gestul dirijoral, pe patimă sau pe meditație, pe înțelegerea partiturii și reconstituirea ei în orchestră. Așa cum s-a văzut în decursul întregului concert, dar — mai ales — în Simfonia a treia de Johannes Brahms, lucrare de căpătîi pentru orice dirijor. Căci, creația brahmsiană ascunde multe idei în evantaiul sonor, iar reliefaarea temelor centrale și a contramelor subsidiare sprijină chiar întregul edificiu construit cu atîta migală de marele compozitor german. Și, spre mulțumirea noastră, colectivul simfonic a răspuns cu suficientă promptitudine — în pofida unui număr restrîns de repetiții — în Andante ieșind în evidență și cîțiva mari instrumentiști aflați în acest valoros ansamblu: clarinetistul Aurelian Octav Popa, flautistul Virgil Frîncu și mai tinărul oboist Adrian Petrescu.

O seară plină de muzică, datorată celor doi mari muzicieni: compozitorul Tihon Hrennikov și dirijorul Ilarion Ionescu-Galați, pe care-l așteptăm mai des programat, după meritele sale, pe estradele de concert din Capitală.

CLAUDIU NEGULESCU

În 1987, vor împlini 100 de ani

Deasupra vremii

În cele citeva rânduri cînd am avut bucuria unui ceas alături de Cella Delavrancea, mi-am amintit fără să vreau de una sau de alta din mărturisirile care i-au însoțit aniversările din urmă. Recunoșteam de fiecare dată un sunet aparte — acela al sincerității — ordonînd și polarizînd înțelesurile, sensul unei existențe călăuzite de steaua frumosului. „Eu mă dușesem la pian, ca mielul la iarbă, la vîrsta cînd nu pronunțam încă litera r“. Este aici, în felul simplu și cald al alăturării cuvintelor, harul unei rare familiarități, originare, cu domeniul artei. În ființa Cellei Delavrancea, omul și artistul au concursat simbiotic, dublînd nu atît durata trupească, ci pe cea spirituală. În pragul centenarului, Cella Delavrancea este miracolul bucuriei. Cu doar un an în urmă a făcut o călătorie la Paris, mîngîind a nu știu cîta oară, cu tandra sa curiozitate, locuri, oameni și sanctuare ale artei europene pe care le cunoaște din copilărie. Acum, cînd tocmai a trecut de 99 de ani, acum, cînd iernile au redevenit aici, pe malul Dimboviței, cu adevărat ierni, încercate de zăpadă, izolîndu-ne cînci-sase luni din an într-un anotimp imperios, Cella Delavrancea conviețuiește cu sine, cu vîrsta sa într-o odaie caldă, în care nu rezistă să nu audă, măcar în memorie, clapele pianului. Jumătate din an, pianul își cere feția lui de viață din viața Cellei Delavrancea. Două ore de studiu, de meditație mai bine zis, prin muzică reprezintă un ritual cu adînci semnificații: „nimic nu dezvoltă suplețea cerebrală mai bine ca o fugă

de Bach, și nimic nu trezește emotivitatea ca o Nocturnă de Chopin“.

Între cuvînt și sunetul muzicii, Cella Delavrancea nu a ezitat și nu ezită. Cele două vocații s-au instituit și s-au conservat de-a lungul timpului ca un veritabil bilingvism. Există o armonie rară a combinațiilor în care cuvintele intră, în cea mai firească propoziție pe care autoarea **Mozaicului în timp** o formulează, după cum muzica devine, sub degetele sale un discurs de o elocvență, aparte în care strălucște inconfundabil inteligența.

La 99 de ani și citeva săptămîni, înconjurată de dragoste și admirație — exact în această ordine, impusă de haloul de afectivitate care îi înconjoară ființa — Cella Delavrancea a încetat să mai fie un fenomen biologic. Longevitatea este, în cazul său, o simplă platitudine, o reducere la mecanisme biologice. Ceea ce farmecă este superioritatea de spirit, ridicată, în timp, la țîria esenței ca un vin vechi. Timpul a devenit, pentru domnia sa, ceea ce cu toții năzuim să fie: o convenție dominabilă prin spirit, prin gîndire, prin trăirea în estetic. O existență cotidiană limpede — alcătuită din plăcerile lecturii, ale muzicii, ale amintirii, ale revederii unui chip de prieten — desface timpul ca pe un fir al Ariadnei al cărui capăt a devenit demult o ficțiune. Lumea pe care o străbate de aproape un secol, cu o frenezia a descoperirii prezentă în tot ce a scris (de la celebrele bilete adreseate mamei pe sub ușă, la cinci ani și pînă la scrisorile pe care încă le migălește cu mare plăcere, și trecînd, firește, prin tot ceea ce a scris cu intențiile și mijloacele scriitorului: **Vraja**, nuvele. **O vară ciudată**, roman, **Mazoie în timp**, impresii călătorii, amintiri și portrete, **Arpegii în ton major**, file de cronică, portrete), lumea unui veac românesc așadar își are în ființa acestei intelectuale de rasă cea mai rodnică intruchimare. Ca pianistă, ca profesoară la Conservatorul bucureștean, ca scriitoare, ca autoare a unor celebre emisiuni radio care au deschis ani și ani orizontul miilor de ascultători către bucuriile muzicii, într-un cuvînt, **ca om de cultură**, Cella Delavrancea este și rămîne un model și un argument că, în zodia frumosului, împlinirea este posibilă.

A intrat de curînd în anul centenar. Spunînd aceasta mă încercă un fel de uimire, ca o readucere forțată la uneltele meschine ale măsurării timpului. Cu fiecare aniversare, Cella Delavrancea trece deasupra timpului.

TANIA RADU ■

Muzica poeziei

Pe poetul Mihail Cruceanu, ajuns acum la o vîrstă venerabilă, l-a comentat G. Călinescu în *Istoria sa* din 1941, scriînd despre el în termeni lirici și vaporosi. Criticul observa că autorul tratează simbolurile „cu o delicată tehnică poantilistă, înfățișînd o mare de rubin cu vapoare albe, încercate cu flamanzi“. Simbolismul lui Mihail Cruceanu, indiscutabil în recuzită și imageria lirică, n-a sîrit însă obstacolele clasicismului formal decît de dragul ideii, fiindcă ceea ce-l trage îndărăt pe poet înspre rigoare și precizie e versul cantabil, semn că himera care-l bîntuie pe autor era mereu gîtită de mina delicată a cîntărețului în rime. Fantasmăle lui Mihail Cruceanu au o valoare strict decorativă, căci poetul inchiupie viziuni picturale numai pentru a da imaginii poetice un sens erudit, deci clasic. Ce poate fi avangardist, în linia adevăraților simbolști, în versuri ca acestea: „Flăcări roze cad în mare / Mărea-ntînsă e rubin / Aurora-ncet apare / Cu reflexu-i opalin... // Un vapor în aib plutește... // Greu vaporu-naintează, / Trece soarele-n declin, / Mari flamanzi pe el visează / În reflexul opalin...“? Jucărea melancolică, atîta cîtă este, pare docilă și nu sare prea departe de intenția iconoclaștilor erudiți care, într-un fel de elan moderat, încercau să spargă norme de incertău prin fine bătaii în ușa clasicis-

mului. Puncte de suspensie, culori pastelate, secvențe exotice, picturalitate flamandă sint elementele de decor care populează poemele lui Mihail Cruceanu și care, puse în ritm galant, stîrnesc senzații agreabile iubitorilor de versuri delicate. Autorul a fost, așadar, un simbolist prin orientare, deși destulul său a parcurs atîtea direcții literare, încît a devenit contemporan cu întreaga epocă modernă.

S-a născut la 13 decembrie 1887, în Iași, ca fiu al farmacistului M. Cruceanu, spîțor

Bătrînul sol

Dacă-ai plutit,
S-arăți corabis în care
Ai străbătut întînsa mare,
De ani albit.

De vii călare,
Arată-mi calul plin de foc,
Ce te-a purtat, din loc în loc,
Fără-nectare.

De vii pe jos,
Să-mi dai toiagul
Cu care tînărul frumos
Porni și-ajunse azi
„moșneagul“.

Dar el tăcu,
O mîină galbenă-mi întinse;
Tăcerea sufletu-mi cuprinse;
Și el tăcu...

Mihail Cruceanu

din tîrgul Ieșilor, și al Ecaterinei Petrovanu. Din Moldova a plecat destul de repede, la Ploiești, unde și-a început studiile secundare, pentru a trece apoi, în același scop, la Pitești. Termină școala secundară în București, la „Sf. Sava“, după care urmează studii de drept și de literă în același oraș. Devine avocat, apoi profesază în calitate de filolog, la Tirgoviște, Craiova și București, pentru ca, în vremea din urmă, să devină dascăl la Facultatea de filologie din București. A fost, într-o vreme nu tocmai limpede pentru conștiințele liberale, avocat democrat, a fost participant la greve din 1920, a devenit apoi membru al P.C.R., și conducă-

tor al ziarului *Socialismul*. Militarismul, angajamentul social și politic l-au sporit sensibilitatea și nu e de mirare că, într-o perioadă de mari frămîntări, poetul producea versuri pline de efuziuni lirice ori de imagini ale energiei-mulului geologic: „Băteau ciucanele enorme în poarta misticelei cetăți / Și vai, în orice clipă-arama părea zdrobită în bucăți, // Iar înăuntru peste ziduri dormea o palidă tăcere, / Nu răsuna nici bachanaie, nici imnuri sacre de durere...“. Solemnitatea e, în astfel de poeme, atît de pronunțată, încît nimic din ritmurile simboliste nu mai transpar în aceste versuri atinse de viforul metaforic. Dar Mihail Cruceanu este și un barbian într-o vreme în care Barbu însuși era mallarmean: „Ca-n visuri nebuloase pătura e de gheață, / Giganticele-i trunchiuri în palidă splendoare / Adorn învâluite în fumul alb de ceață...“. Frumoasele sonori parnasiene, cernute prin sita deasă a conceptualismului liric, aduc acum în poezie lui Mihail Cruceanu un val de transparente imbibate de ploaia rece de simboluri. Abstracție și muzicalitate discretă, triumf al decorativismului și ritm interior.

După ce a debutat cu poezie la *Revista literară* (1904), poetul a continuat să colaboreze la *Viața nouă*, *Românul literar*, *Rampa*, *Nona revistă română*, *Revista celorlalți*, *Versuri și proză*, *Flacăra*, precum și la revistele de după Elibărare. A acoperit, în suta de ani pe care o va împlini anul acesta, o zonă fertilă și importantă a lirismului românesc, prin volumele *Spre cetatea zorilor* (1912), *Altare nouă* (1915), *Fericirea celorlalți* (1920), și prin *Lauda vieții* (1945), *Poezii alese* (1957), *Versuri* (1968), *Poeme alese* (1974), celebrare a realității socialiste în ton encomiastic și vioi. În prozele din *Povestiri pentru tine* (1924) și *Pălării și capete* (1972), Mihail Cruceanu taie realitatea cu un bisturiu al observației acute, precise și delicate.

Călătoria pe care poetul a făcut-o între două secole a tras după sine o experiență fascinată pe care nici chiar un memorial n-ar putea-o traduce în toată bogăția ei. Mihail Cruceanu este un poet al trăirilor sombre și regale, prinse în poeme muzicale și armonice.

RADU GHEORGHIU ■

atelier literar

de G. Dumitrescu

Andrei: Din păcate, n-ai depășit pasa neagră. Se pare că a intervenit o schimbare mai profundă (și nu în bine...) în optica și în expresia dv., care alunecă spre obscuritate și uscăciune, spre lipsă de transparență și de vibrație. Singurul lucru de semnalat, oarecum, „Clopot“.

Mirela Stă: Singurul lucru demn de atenție din tot plicul, e „Cu haina umilă și rece“ (din *păcate*, nedactilografiat). În ce vă privește, vă aflați pe un drum greșit, „în dodii“, lipsindu-vă și scapările sporadice, întâmplătoare, care constituie (deocamdată) micul „atu“ al prietenului dv. N-are rost să stăruim pe această cale, care oculțează total inzeștrările lirice de cape, eventual (încă nu e clar!), dispuneți.

Stardust: Un buchet cam sărac și convențional, ieșit mai mult din inerție meșteșugărească decît din inspirație, mai mult din osteneală caligrafică decît din vie spontaneitate. („Alt anotimp“, „Amintire“, oarecum „Rondel“ și „Poem de dragoste“). „Și dacă nu-mi publicați poezia, eu tot v-aș fi scris“ — ziceți în scrisoare. O afirmație cel pu-

țin bizară! Noi nu vă publicăm poeziile, ca să ne scrieți scrisori, chiar dacă, uneori (probabil cînd vă imaginați că ati mai prins vreun Dumnezeu de un picior...), aceste scrisori — precum precedentă — sint neașteptat de nedrepte, ostile, ingrate... (Pe care prea ușor uitați să le explicați ulterior și să le înlocuiți cu scuze!). Noi publicăm aceste versuri alăturate pentru că indiferent de reacțiile și capriciile autorilor, le-am reținut demne de a fi publicate, de a scoate la lumină talentele și de a ilustra (mai bine, mai rău) argumentele, preferințele, criteriile noastre, expuse în aceste coloane.

Mircea: Greu de înțeles ceva din această invălmășeală confuză de vorbe (în care se reiau și niște refrene de multă vreme banalizate...). E clar, însă, că fondul general al acestei tingu-toare tirade e comoditatea și răsfațul și „viața ca o discotecă“, etc. Există — e drept — în text și o formulă clară (cam banalizată și ea prin frecvența publică a declarațiilor): „vreau să fiu util.“ Vorbă mare! Dar... vorbă. E timpul să

aflați cum vreți să fiți util (nimeni nu vă poate spune), să vă puneți nițică ordine, adică rațiune, în gînduri, și să treceți la fapte! La vîrsta dv., oamenii mai au încă idealuri, fel de fel, pro și contra, etc., pentru care își cheltuiesc cea mai mare și cea mai bună parte din viață!... (Oare chiar degeaba frecăți de-atîta vreme condeiul pe hirtie?...).

N. Cîrstea, F. Lian, M. Papp, M. Crișovan, A. Dăngă, A. Zamfira, Corn. Tôma, Meda, Missura, Șt. Dușescu, T. Nechiti, A. Voig, O. Neamțu, E. Surda, Gh. Dumitrescu, Nicky, E. Săbu, V. Vancea, S. Surugiu, G. Băle, Nona, O. Clanca („Trisul“), Ela Ghițeanu (scrieți prea mult, cînd mai citiți?). Z. Sigmirean, Em. Persa, D. Cojan, I. Denova, C. (R) Bursaci, T.C.G.-Cța, M.Gh. Zeno, M. Golombieschi, D. Chițiba, M. Opreșca, A.B.-Alba, B. Marcovici, Doroftei L. Ariadna, D. Dor, Mihaela Enescu: Nimic nou!

GEO DUMITRESCU ■

N.R. Manuscrisele nu se înapoiază.

STIGMATIZATUL NIMIC

La început nu aveam nimic dar tu ai scuturat nucul cerului deasupra mea : eu am crezut că mi-au căzut stele pe umeri :

mă temeam să observ că venise iarna, și degetele tale nu erau decît cinci lacrimi de zăpadă care s-au topit cînd le-am sărutat... ..vai, cu numai sus, sus, am înțeles că tot muntele pe care îl urcasem

fusesse doar o cochilie de străvechi nauil, și eram tocmai acolo unde virtutea devine punct, gîndul devine punct, punct, lacăt la fraza speranței punct — reabsorbitul nauil punct — stigmatizarea punctului în punct... SIMONA MUREȘAN

PE LOCUL UNDE SUFLETU-MI...

Voi treceți, tremurînd sub coviltire Pe locul unde sufletu-mi se cerne, Un cerb bătrîn, scăpat de hăituire, Umblat prin raiuri vechi și noi inferne.

Prin trupul meu săgeți se mai întimplă, Și gloanțe calde, parcă rîni desfac. Orașul tot mi-e sprijinit de-o tîmplă, De cealaltă, pădurea de sub lac.

Prietenii ? Îi țîn la cataramă. Iubirile ? Le-am dus la mănăstire. Doar maica mea, cu ochii strînși de teană

Așteaptă să mă-ntorc din nemurire.

Un unchi se mai strecoară, o mătușă, Miroase blînd a paiuri și lucerne : Lumina lunii pare jucăușă Pe locul unde sufletu-mi se cerne.

ADRIAN PĂRVU

RĂSĂRIT DE SECOL

Într-o dimineață demult bunicul mai tînăr decît mine acum s-a trezit foarte devreme dornic să vadă un răsărit de secol împreună cu bunica o lumină stranie le tot juca pe fețe bunica se uita la bunicul bunicul se uita la bunica și între timp secolul a trecut.

MIRCEA ŢALAN

TATUAI

Sub genele orhideei, negresa, purtătoarea guturilor, cerceilor, brățărilor și albaștrilor ărnici de toamnă, a lor, iar ei împrejuru-i, și-a desenat pe spate o enigmă. Nu te întoarce, nu încerca să o sperii cu privirea. Poate enigma va rămîne în loc, poate băiatul de ciocolată nu va mai dori să plece

din ilustrata cu șerpi și uriașe banane. În hohote, soarele ride, numai gură și ochi, ca într-un desen de copil.

MIHAELA COSMETTO

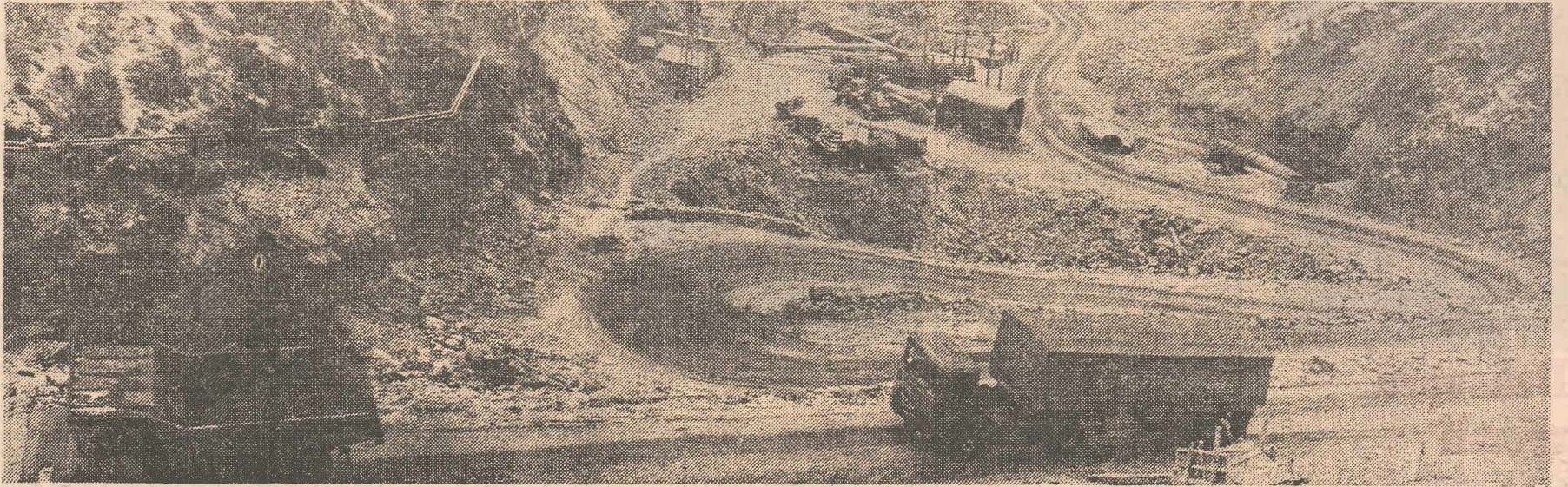
ALT ANOTIMP

Nici cît o lacrimă nu pot să fiu. În nume mi-a intrat atît tîrziu Și mina mi se scutură de vreme Și-n tîmplă o zăpadă prinde-a geme.

Nici cît un cîntec n-am strîns în ulcior Și zorii-mi dau poruncă să cobor. Ațîția pomi în floare m-au uitat Că parcă sint străin și innoptat.

DIANA BARBU

Reporteri la izvoarele Bistriței

La poarta Călimanilor, lupta pentru 21 MGW continuă

În dreapta drumului, apa limpede a Bistriței se avântă iute ca o săgeată peste pragurile de granit și cade dincolo de ele înspumată ca șampania. Cît ai clipi din ochi, vârtejul alb se desface iarăși, pînă la pragul următor, în transparențe de cristal fluid.

Aici, la poarta Călimanilor; și-au așezat casa Valeria și Toader Halostă. N-aveau de unde să știe că va veni vremea cînd un șantier se va întinde chiar pînă în ușa casei lor. Aproape, la nici o sută de metri, în urmă cu doi ani a început construcția centralei electrice de 21 MGW. Clădirea se află acum în curs de finisare. Acum, în 1987 urmează să fie montat grupul energetic și să fie încheiate lucrările la bazinul de liniștire a apei. Din lacul de acumulare aflat în amonte, o parte din apele Bistriței vor fi deviate prin galeria de aducțiune principală și de pe creasta muntelui vor ajunge, prin conducta forțată, pînă la turbină. Acesta fiind un prag pe care Bistrița o să-l treacă nu peste multă vreme pentru a îmbogăți zestia energetică a țării, după cum spuneam, cu 21 MGW.

Mai sus, spre izvoarele Bistriței, la colonia constructorilor și încă vreo cinci kilometri mai departe, pe firul apei, spre inima Călimanilor, toată lumea vorbește despre un eveniment ce urmează a se petrece doar peste cîteva zile. Inginerii Titus Gorgon și Gheorghe David sînt oameni care au lucrat pe mai multe șantiere hidroenergetice, la Bicaz, pe Argeș sau pe Someș, dar experiența nu are cum să reprime bucuria firească a omului care știe că se află doar la un pas de clipa cînd va putea spune că și-a dus munca pînă la capăt. După o muncă de cîteva ani buni, n-au mai rămas de săpat decît vreo cîteva metri în piatra muntelui iar cele două formații conduse de Vasile Viman și Constantin Trifescu urmează să se întilnească în punctul Șoimul amonte priză. Asta înseamnă că galeria de aducțiune principală, un tunel de 6 kilometri și 400 de metri, este aproape gata.

Constantin Bejenaru este șeful unei echipe de mineri. Are 39 de ani și de fel este din comuna Vorona, din Botoșani. Pe șantier a plecat în urmă cu 15 ani. A lucrat mai întîi la Tarnița și Mărișelu, apoi a venit aici, la Colibița. „N-a fost ușor nici tunelul ăsta, spune el, am avut de luptat mereu cu ape care se infiltrau de pretutindeni dar pînă la urmă am izbutit, în cîteva zile ne întilnim cu cei care au pornit lucrul din partea cealaltă a muntelui. Cum să nu ne bucurăm?”

Chiar lingă capătul din amonte al aducțiunii principale se înalță barajul, un zid uriaș de piatră cenușie. Aici mai este încă de lucrat o vreme. Barajul va avea o înălțime de 90 de metri și va ține în spate o acumulare de 90 milioane metri cubi de apă. Pentru valorificarea potențialului hidroenergetic al râului, după cum spuneam, dar și pentru alimentarea cu apă potabilă și industrială a orașului Bistrița.

Dincolo de baraj, lacul artificial a înghețat bocnă. Chiar aici, unde se întinde acum oglinda de gheață, a existat satul Colibița, ni se spune. Un sat de munte, unde oamenii se în-deletniceau cu creșterea vitelor.

Unii dintre ei lucrau și ca muncitori forestieri. Însă Colibița, după descrierea „Enciclopediei administrative a României”, publicată în urmă cu jumătate de veac, începea să aibă și faima unei „stațiuni subalpine, admirabil așezată între păduri seculare de brad”.

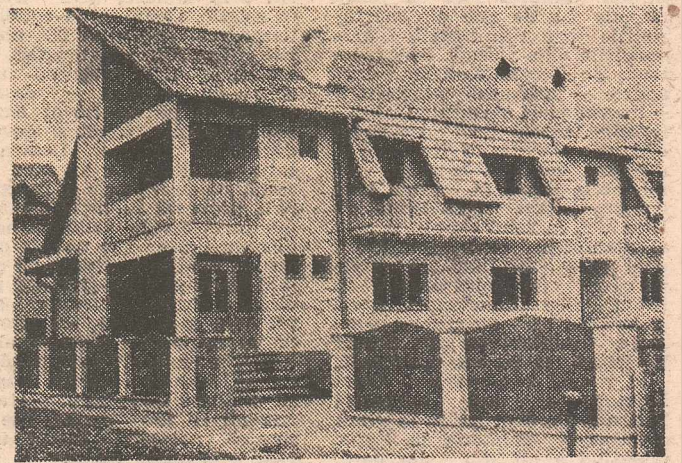
Alexandru Gabor, primarul comunei Bistrița-Bîrgăului, de care aparține Colibița, își aduce aminte că pe cînd era elev, în urmă cu vreo treizeci de ani, a venit la Colibița într-o vacanță. În 1982, cînd a ajuns primar, tocmai urma să înceapă strămutarea satului. Ce se întimplase mai înainte la Ada Kaleh sau Orșova se știa prea bine și la Colibița, la 30 de kilometri de izvoarele Bistriței. Dar, se înțelege, una este cînd citești despre o astfel de strămutare și altceva cînd te găsești în situația de-a închide poarta casei și-a nu mai privi în urmă. Fără îndoială, spune primarul, a fost și acesta un prag greu, dar oamenii l-au trecut cu bine. Ca ei să-l treacă pe cît mai ușor cu puțință, proiectul noului Colibițe trebuia să fie într-atît de frumos încît oamenii să poată fi convinși din adîncul inimii că totul se întimplă spre binele lor.

Vatra satului cel nou, pentru ridicarea căruia au fost cheltuite cîteva zeci de milioane de lei, se află mai sus cu cîteva kilometri pe firul apei. Toate străzile sînt asfaltate, așezarea cea nouă are apă curentă și canalizare iar spre mulțumirea celor cîteva țărani care-și aveau casele, mai demult, în această parte a muntelui, așezarea cea nouă are și curent electric. Au fost construite o școală cu patru clase și laboratoare, o agenție poștală, punct sanitar, magazin universal și bufet, un bloc cu mai multe apartamente pentru specialiști, un cămin cultural ale cărui dotări au costat, numai ele, după cum spune primarul, 300 mii de lei, precum și o sală de sport cu pardosea elastică. Nivelul urban al dotărilor edil-tar-gospodărești atrage oamenii să-și așeze aici gospodăriile și nu puține familii care inițial hotărîseră să se mute în centrul de comună sau în alte sate de pe valea Bistriței, aflate mai jos, au hotărît în cele din urmă să-și înalțe casele în perimetrul noului sat Colibița. „Da, spune primarul, satul cel nou crește mereu, în fiecare an primim cereri pentru atribuirea unor locuri de casă. Așa cum spuneam, instalațiile sînt făcute și pentru fiecare casă nouă este ușor să se racordeze la rețeaua de apă sau la linia de energie electrică. Colibița crește frumos, ca sat de munte în care oamenii se ocupă tot cu creșterea animalelor iar mulți dintre ei sînt și muncitori forestieri. Așezarea cea nouă este însă, în același timp, și o frumoasă stațiune de odihnă. În vara trecută au venit aici o mulțime de turiști din toată țara. Și noi credem că le-a plăcut tuturor ceea ce s-a construit aici. Înseamnă că nu vom fi trăit degeaba — adaugă primarul — dacă într-adevăr copiii noștri vor fi învățat ceva de la noi. Aici, la Colibița, între altele ei au putut să vadă și ce înseamnă a construi frumos. S-a construit în așa fel încît nimeni nu va mai putea să construiască urit în urma noastră...”

Oameni

și

praguri

A construi durabil, a construi frumos

Acolo unde orice țaran e și un crescător de vite

Colibița a fost, Colibița este și va fi

Pe străzile noului sat, automobilului îi stă bine alături de carul cu fin

Fotografii de ALEXANDRU ANDRON

D. CONSTANTINESCU ■

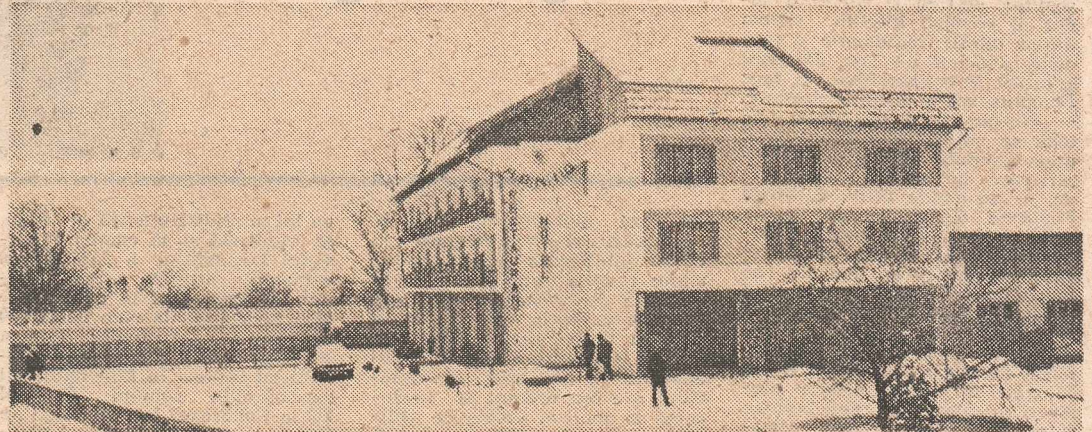
Cum se învață mersul pe scară

Practic, să-ți construiești o casă cu etaj nu este o problemă. Diferența este că azi ii spui P+1. Terenul a fost preluat de la constructor și adoptat temeinic. O casă cu trei etaje va fi una P+3. Și așa mai departe. La Prundu Birgăului însă, chestiunea nu ține doar de terminologie, ci de atitudine. Aici oamenii n-au construit decît case joase, nu foarte joase, dar nici înalte. Asta le dădea un sentiment de siguranță, îi ținea ziua și noaptea mai aproape de obiectul muncii lor: pămîntul. Avantajul înălțimii deloc amestitoare a unui etaj nu-i interesa. Dar noul, oricît de comod ar fi veniul, a început să-i tenteze. Nu este un lucru simplu. O casă se ridică mult mai repede decît îi trebuie unei prejudecări să se facă uitată. Iată casa lui Leon Moisan din Prundu Birgăului, casă cu un etaj, ridicată nu departe de hotelul care face mîndria comunei. Pe același teren, de două ori mai mult spațiu de locuit. Ce zice Moisan, maistrul instructor la Liceul din Prundu:

„Am fost obișnuit cu casa din lemn. Cînd ne-am gîndit la casa asta nu prea știam cum va fi. Pe de-o parte, bătîrîni, mama și tata, pe de altă cu, nevasta și cei trei copii. Mulți stau în casă cu părinții, cu frații, cu surorile. Se însoară băieții, se mărită fetele, unii pleacă, alții rămîn. Cei care rămîn se extînd în curte. În loc de grădină, în loc să mai crească un animal, mai fac o bucatărie de vară, vorbesc de etaj, încep să se mai lîpesc o cameră. Dar cînd cum, venind la Bistrita, la bloc, uite altfel unul la celălalt. Ca și nu stăteau unii deasupra altora. Noi ne-am strîns și am stat de vorbă. Adevărul e că ne înțelegem bine și asta contează. Cînd ne-am hotărît, ne-am dus la Consiliul popular județean și am ales unul din cele 24 de modele, proiectul care ni s-a părut cel mai bun pentru locul unde era casa bătrînească. De la vechea casă am folosit birnele, materialul din fundație, o parte din țiglă, geamuri, usi. Fundația am făcut-o din piatră de riu. Am făcut un alt grajd, mai

mare, un alt finar, o lemnie, pentru că avem două vaci, o vîțea, cinci oi, porci și păsări. Casa are 7 camere, 3 jos, unde stau bătrîni, și 4 sus, baie, cămară. Ne-am făcut și încălzire centrală, cu un cazan încălzit cu lemne. O problemă a fost cu apa. Prundu are apă potabilă, dar aici, unde stăm, prin înălțarea drumului, am rămas sub nivel. Mai rămîne să ne racordăm la conductă. Pentru canalizare însă, am făcut un bazin decantor, cu piatră zidită, la 60 metri în spatele casei, la care se poate racorda și vecinul, pentru că e pe terenul lui și își face și el casă înaltă”.

În acest an, 12 locuitori ai comunei și-au ridicat astfel de case, pe întreaga comună numărul lor depășind cifra de 50 de familii. Ca și Moisanii, ei cresc animale, păsări, au grădină și un loc unde-și cultivă, de pildă, cartofi. Alții au depus la primărie cereri pentru P+2. Noul învinge: cîștigă și ei, cîștigă și comuna. Un exemplu este și familia Moisanilor.

LOCURI ÎN CARE NU SE POATE SPUNE UNDE SE TERMINĂ SATUL ȘI UNDE ÎNCEPE ORAȘUL

Laminorul și o nouă civilizație

— Elena Mariș, sinteți din Beclean?

— Nu. De fel sînt de prin părțile Mureșului, mai exact din Zau de Cîmpie. În Beclean sînt numai de opt ani. Bărbatul meu e de aici și e maistrul laminorist.

— Ce vă leagă de Beclean?

— Acum, totul. Am familia în oraș, muncesc la Întreprinderea metalurgică, unde sînt poleitor filiere, și sînt și deputat în circumscripția electorală nr. 5, în zona (orasul nu are, deocamdată cartiere) „6 Martie”.

— Ce face un poleitor filiere?

— Se mai poate spune și recitificator pentru piesele principale folosite la țefilare. Este o meserie pretentioasă și eu cred că o femeie se descurcă mai bine. De altfel, în atelier sîntem, cu totul, 33 de femei.

— Vă întrebam ce vă leagă de Beclean tocmai pentru că sinteți și deputat. Pentru acest lucru v-am căutat. Ce înseamnă să fi deputat într-un oraș care pentru mulți se confundă cu întreprinderea metalurgică, așa cum cu ani în urmă se întîmpla cu Hunedoara, care pentru destui se reducea la existența combinatului?

— Este un adevăr: aici: marile obiective economice au ridicat multe localități, mai ales în ultimele două decenii. Becleanul datorează mult întreprinderii metalurgice: locuri de muncă, locuințe, o dezvoltare adecvată a comerțului. Eu am făcut școala la Cîmpia Turzii, acolo am învățat meserie. Deși

școala din Beclean era renumită și acum douăzeci de ani, să spunem, azi, Liceul metalurgic este excepțional. Și eu cred că de la educație pleacă totul.

— Cînd vă întîlniți cu oamenii din circumscripția dumneavoastră?

— Destul de des. Majoritatea lucrează în întreprindere, sînt oameni care stau la blocuri, iar orașul, deși a crescut, este încă mic. Există sesiunile de lucru, dar ne întîlnim de cite ori vrem să ne sfătuiim, să ne rezolvăm problemele. Circumscripția numără 333 de cetățeni. În cea mai mare parte harnici, sufletești. Ne-am propus să amenajăm casa de cultură, o construcție veche, dar bună, încăpătoare. Acum se lucrează la ea, totul din contribuția cetățenilor. Apoi stadionul. Avem o echipă de fotbal bună, laminoristii noștri sînt mari amatori de fotbal, orașul are nevoie de stadion. Cel pe care-l avem astăzi este prea mic și are niste tribune, de îți e greu să le iei oamenilor banii la un meci. În 1985 ne-am ocupat de zonele verzi. Unii au ieșit mai greu, dar, pînă la urmă, i-a scos din casă rușinea. Adevărul este că tot ceea ce facem se vede, și asta îi cîștigă pe oameni.

— Vă bateți pentru cetățenii din circumscripția 5?

— Depinde ce înțelegeți prin „vă bateți”. Primăria este nu a lături de noi, ci chiar cu noi, în realizarea numeroaselor propuneri de interes obștesc. Iată, în toamnă, toți membrii birou-

lui executiv de la consiliul popular, din care fac și eu parte, am intrat în fiecare bloc verificîndu-le, cei de la IJGCL luînd apoi măsuri. De altfel, verificăm în permanență locuințele. Sînt un om insistent, tenace, bătaios, ca să revin la ce mă întrebăți, și mi-aduc aminte cît am umblat pentru terasele blocurilor în care se strecura apa, la etajul 4. Am tot stat pe capul mesurierilor de la sectorul IJGCL, deși ei sînt oameni de înțeles, însă pe vremea aceea nu prea aveau materiale. La noi, lumea e mică, dar orașul începe să fie mare.

— Ce v-ați propus pentru anul 1987?

— Este vorba de o propunere făcută de cetățeni: amenajarea unor locuri de joacă. În circumscripția nr. 5, doar două familii n-au copii. Sînt proaspăt căsătorii. Dar cum la copii se gîndesc foarte mult și bunicii, membrii ODUS din circumscripție, în cea mai mare parte pensionari, au început deja să facă planuri. Este și bucuria lor nu numai a copiilor.

— Cînd mai aveți timp și pentru casă, pentru gospodărie? Vă mai ajută și sotul?

— Nu. De gospodărie vîd numai eu. Mă descurc.

— Vi se pare echitabil?

— Așa l-am obișnuit. El lucrează în trei schimburi și îl las să se odihnească, fiindcă laminorul e greu.

Pagină realizată de RĂZVAN BĂRBULESCU

Portret de fată din Maieru

Copiii frumoși dintr-o comună muzeu

Este greu de spus ce anume dă comunei Maieru o culoare deosebită, într-un ținut în care fiecare așezare are un farmec aparte: casele frumoase, muzeul căruia i s-a dus într-atît vestea, încît localitatea pare a fi devenit o adevărată instituție (plecați dinspre Bistrita, cineva, pe drum, auzind că mergem la Maieru, nu ne întrebăse ce treburi avem acolo, ci zise pur și simplu: vreți să le vedeți muzeul), sau copiii (localitatea cu numai două sate avînd renumele uneia dintre localitățile cu cea mai mare densitate de puști pe kilometrul pătrat). Probabil că toate la un loc, deși copiii, pe care-i întîlnești pretutîndeni, la orice oră a zilei, frumoși ca într-un pliant turistic, te fac să te simți un fel de Gulliver în Lilliput. Pentru ca tabloul să fie cit de cit complet, ar mai trebui să adaugi încă două lucruri, comune însă pentru străvechile ținuturi ale Năsăudului și Bistriței, hărnicia oamenilor și cultul lor pentru istorie. Vrednicia măierenilor se vede fără eforturi în tot ceea ce înseamnă comuna azi: 14 grădinițe și 5 locașuri de școală, dispense cu 5 medici, numeroase unități de servicii, începînd cu atelierul de depanare radio-tv și terminînd cu laboratorul de cofetărie, două cămine culturale, peste 12.500 de animale, bovine, porci, oi și capre. Primarul Ieronim Bora, de fel din Măgura Ilvei („pînă la 1762, zice el, Măgura Ilvei era tot împreună cu Maieru, unde era vatra, apoi s-au despărțit, inițindu-se Regimentul 2 de graniță românesc; bătrîni, celor din Măgura Ilvei, le spun și azi „cutare de după Măgura”) este de 16 ani în Maieru, fapt care, pentru el, n-ar avea o prea mare semnificație dacă de așezarea pe care o conduce n-ar pomeni toată lumea nu numai cu plăcere, dar cu o anumită bucurie pe care doar faptele frumoase o dau. „Nu demult, 24 de copii au mers la București, la tradiționala urare de Anul nou. S-au alăturat celorlalți copii din Capitală și din țară și i-au urat secretarului general al partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarășei Elena Ceaușescu, celorlalți tovarășii din conducerea partidului și statului sănătate și multă putere de muncă. Ei au reprezentat comuna, județul. Pentru noi, faptul că au fost desemnați copiii noștri este semnul unei recunoașteri, a muncii, a succeselor noastre. Vedeti, să spui doar atît, Maieru este comuna cu cei mai mulți copii, apare ca un fel de curiozitate. Dar copiii sînt locuitori ai comunei, oameni care după pute-

rile lor pun mina la toate treburile obștei. Reparațiile capitale la școala din Anieș au fost făcute cu meseriașii noștri dar și cu copiii. La fel, la căminele culturale din Maieru și Anieș. Părinții lor lucrează la mină, la Rodna, la cariera de piatră, la pădure, dar cînd vine acasă, sînt ai comunei. În bancă, din contribuția obștei, avem aproape două milioane de lei. Vrem să ne introducem apă potabilă și mai avem planificat și un bloc cu spații comerciale și două nivele, pentru specialiști. Ambele lucrări le vom face cu toții, cu părinții și copiii din Maieru. Dacă ne bucurăm că nu trebuie să ne cumpărăm bătrîni, pentru că îi avem, ne bucurăm că nici nepoții nu ne lipsesc ca să prospere comuna”. Ca să înțelegi dragostea măierenilor pentru istorie, pentru tradiții, ca să le deslușești mîndria că marele scriitor Liviu Rebreanu a scris cuvintele „În Maieru am trăit cele mai frumoase și mai fericite zile ale vieții mele”, trebuie să le vezi Muzeul. Muzeu care prin fiecare cărămidă, prin fiecare exponat este opera întregii suflări a comunei. Sever Ursu, directorul școlii din Maieru, care n-a preocupat nici un efort pentru a vedea acest muzeu în stadiul în care este astăzi și care s-a îngrijit ca nimic din ceea ce aminteste de istoria locurilor, de obiceiuri, de marcele scriitor, să nu rămînă în anonimat, să nu se piardă, spune că muzeul este o creație a copiilor, dirijată cu atenție de profesori, de părinți. „Copiii au umblat din casă în casă ca să găsească obiecte care să merite așezarea între exponate. Facem totul pentru ca ei să înțeleagă tradițiile locale. Avem colinde și obiceiuri de o acuratețe excepțională. Pînă la 12 ani, Rebreanu nu cunoștea alt graț decît cel al copiilor de azi.”

— Elevii din Maieru, mulți dintre ei laureați ai Festivalului național „Cîntarea României”, sînt buni în primul rînd la română și la istorie. Vorbesc frumos și cunosc bine istoria locurilor, istoria țării. Muzeul pe care și l-au cititorit este o lecție vie de istorie, comuna, așa cum arată, cum o îngrijesc ca să arate astfel, este un mod de a arăta ce au învățat din pildele înaintașilor.

— Este în gestul lor respectul pentru obiceiurile și tradițiile bunicilor și străbunicilor, este dragostea pentru conducătorul iubit, recunoștința fierbinte pentru tinerețea lor frumoasă, pentru liniștea și libertatea de a-și înălța comuna alături de părinți.

Un bolnav era declarat cu comportament confuziv. Prin „citirea” scrisului lui de către un echipament românească s-au obținut date care au condus spre un alt diagnostic, de tumoare de lob frontal. Interventia neurochirurgicală a confirmat „sugestia” calculatorului și pacientul, operat la timp, și-a reluat viața normală. Este unul din numeroasele exemple în care acest sistem original a adus servicii spectaculoase medicinale.

Iată istoria acestei realizări de excepție: Un medic de la Spitalul Municipal Satu-Mare, Virgil Enătescu, fire iscoditoare și inventivă, și-a dirijat cercetările lui de ani șase spre studierea scrisului, desenului gesturilor, mersului și vocii omului. Fiindcă, în lume și la noi, au existat preocupări în aceste direcții, însă medicul român le-a abordat sub un unghi modern, introducând în „joc” și calculatorul, acel instrument rapid și riguros. Dacă însă până acum toate experimentele erau marcate de subiectivismul și limitele observatorului, computerul aduce observația lucidă și obiectivă, diversificată și complexă. A devenit posibilă astfel analiza automată a mersului, scrisului, desenului, gesticii și fondului sonor al vorbirii într-un sistem unitar tehnic matematic și medical, abărind un nou domeniu științific interdisciplinar, în care România are prioritate absolută.

— Nu numai că prin aceste metode se pot depista simptomele unor anumite boli și da orientări spre diagnostice prezumtive, — ne spune doctorul Virgil Enătescu, dar cu ele se poate stabili și eficiența unor tratamente, ba mai mult, depășind sfera patologiei, se reușește să se analizeze și comportamentul omului sănătos, inclinațiile și aptitudinile lui motrice mai speciale. — Să începem cu cercetările asupra scrisului. În lume, oamenii de știință, printre alții, în domeniul numărându-se și savanții români Gh. Marinescu, C. I. Pănon și alții, au dezvoltat ramura grafologiei medicale, care pune diagnostice analizând forma literelor, dimensiunea lor, dispunerea în pagină. Flerul științific al doctorului Virgil Enătescu l-a făcut „să simtă” că în dinamica scrisului există mult mai multe elemente de ecou ale personalității și stării subiectului decât în produsul finit, manuscrisul, studiat de grafologia clasică. În metoda lui

originală, presiunea asupra creionului, direcția și modul de desfășurare în timp a scrisului sunt preluate de niste traducătoare, convertite în mărimi electrice ce sunt prelucrate apoi de calculatorul românesc Diagram, care face calcule și le memorează. El le afișează apoi pe display-ul color ca grafice, curbe, matrice, reprezentări multidimensionale. În continuare programul pe sistemul cibernetic Independent 100 stabilește o serie de caracteristici cantitative și calitative specifice scrisului,

poate fi urmărită prin evoluția scrisului, ca și îmbătrânirea individului. Această metodă este utilă cercetărilor antropologice și în medicina sportivă, în vederea selecționării tinerilor cu îndemnare motrică și precizie în mișcări. Analizarea unui desen (casă, floare, om) în locul scrisului este un test mai complex, deoarece intervine efortul de abstractizare, codificare a realității, deci sistemul nervos, gândirea sunt implicate mai profund. Computerul învățat de doctorul Virgil Enătescu și echi-

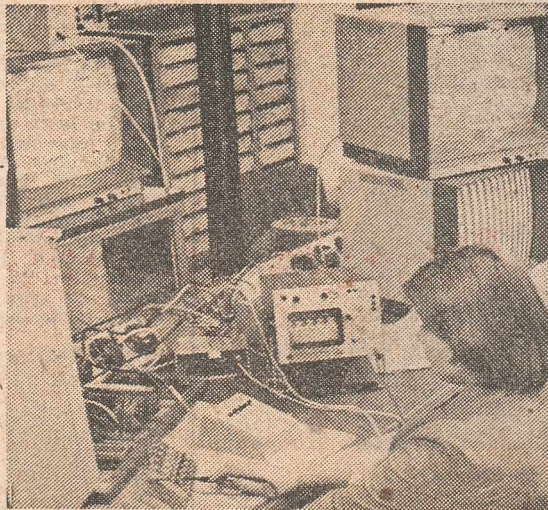
sistemului și o „tehnologie” de analiză a gesticii omului. Gesturile noastre, obișnuitele noastre gesturi cu mișcările, frecvența și amplitudinea lor, zona predilectă de distribuție în spațiu, diversitatea sau monotonia lor, spun mult despre starea noastră de sănătate, despre eul nostru, despre atitudinile pe care le avem. Până acum, ele se analizau, fie cu fotografia în serie, fie prin filmări apoi descompuse, care erau metode lente și costisitoare, limitate ca folosință uzuală. „Anatomia și fiziologia”

Astfel, în pediatrie se pot studia mișcările copilului, iar în neurologie, parezele și paralizile. Mobilitatea articulațiilor puse în evidență de „deșteptăciunea” computerului scuteste pe balneologi și reumatologi să măsoare manual unghiurile mișcărilor. Rapiditatea și memoria cip-urilor și circuitelor integrate ale „creierului” artificial dă indicații „calde” asupra evoluției bolilor și eficienței tratamentelor. În evoluția și terapia artrozelor și paralizilor, diferențele apărute după câteva zile sunt prea mici pentru a fi sesizate de ochiul medicului, dacă nu este ajutat de detalieri fine a calculatorului. La teste după câteva luni, când modificările se pot repeta, medicul nu mai are proaspăt în minte cazul, dacă memoria calculatorului nu-i dă o mână de ajutor. Iată de ce este util ca medicul să aibă alături acest „consilier” dotat, apărut din prietenia medicinei cu cibernetica. Prin valențele și calitățile lui deosebite, sistemul a depășit sfera medicală. El poate ajuta la depistarea sportivilor cu aptitudini de excepție, cit și la corectarea tehnicilor lor prin chinogrammele mișcărilor de la antrenamente. Analizând cu ajutorul lui succesiunea de mișcări ale unui muncitor la banda, ergonomia poate găsi soluții mai bune, iar robotica își poate construi roboții industriali după modelul omului. În plus, aceste metode pun la dispoziția căderilor sanitare un instrument operativ, subtil și versat de analiză. Dacă unui medic experimentat îi trebuie puține minute pentru a aorecia un diagnostic din câteva gesturi ale pacientului unui medic tinăr îi trebuie ani de experiență, pentru a aduce la această maturitate profesională. Sistemele aceste cibernetică îi pun și tinărului la dispoziție o metodă exactă, cu o zestre de mii de cazuri analizate. În activitatea lui de destelenire a unor teritorii neexplorate ale științei, doctorul Virgil Enătescu a avut ajuatoare de nădeide în inginerii Mihai Poiană de la I.E.P.E.R., Mircea Bogu de la I.T.C.-Cluj, Ladislau Earth de la C.E.P.R.O.M. Satu-Mare, matematicianul Lucian Codreanu de la Centrul de Calcul Arad și alții. Pe tot i-a unit aceeași pasiune pentru nou, pentru inovație. Despre sistemele lor de analiză automată a vorbirii și a mersului, Flacăra va reveni.

FLORIN CONDURĂȚEANU

O nouă cale de investigare a universului uman

Calculatorul grafolog!

Pe lângă numeroasele calcule, prelucrări și transformări în curbe, inteligența artificială mai aduce avantaje majore: tot procesul se desfășoară automatizat, fără intervenția omului, și în plus în timp real, adică în timpul desfășurării fenomenului analizat. În „creierul” computerului are loc prompt și traducerea și analiza. Paleta de utilizări a acestei metode de analiză a scrisului este de mare suprafață. Pe lângă ajutorul dat în diagnosticarea unor boli psihice și în studierea efectului unor medicamente cu repercursiuni asupra sistemului nervos și metabolismului, ea este și o probă obiectivă a depistării stării de oboseală. Se aduc argumente de finețe privind mișcările articulare ale mâinii și bratului în ortopedie recuperare, chirurgia plastică. Dezvoltarea copilului

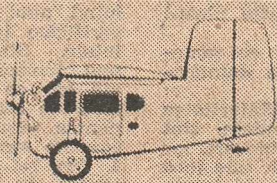
sa lui multidisciplinară să „vadă, să înțeleagă și să compare” desenul pacientului, a condus la depistarea precoce a unor leziuni de spondilă și la alte rezolvări favorabile în cele peste 800 de cercetări efectuate. Lumea științei medicale și-a scos pălăria cu respect în fata realizării specialistilor români. Premiul III la Congresul Internațional de Cibernetică de la Namur (Belgia) atestă prioritatea românească în publicația Modern Trends Cybernetics-Berlin, Heidelberg, New-York, afirmarea în congresele și în revistele din S.U.A., Anglia etc. Succesul de la Expoziția și Academia de la Moscova, sint etapele unui drum de recunoaștere fără echivoc a valorii metodei originale românești. Expertul în informatică medicală din Satu-Mare a introdus în banca de programe a

sistemului realizat de doctorul Enătescu este rizuroasă, eficace, de mare randament. Camera de televiziune în circuit închis preia imaginea subiectului care se mișcă în fața unui perete de culoare închisă și o furnizează unui calculator românesc Diagram, care recunoaște mișcările și fața omului datorită unei luminizități mai mari. El calculează și memorează coordonatele și traiectoriile lor de mișcare. Apoi după o prelucrare primară, le reprezintă grafic, fie ca o serie de pătrate luminoase pe un ecran, fie ca pe niste matrice matematice. Dacă se continuă prelucrarea acestor date, el poate da chiar diagnostice prezumtive sub forma unor buletine de analiză. Și toate acestea automat și prompt, în timpul testului.

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE

ROMÂNEȘTI

Simpli mecanici...

Filip Mihail
STABILOPLAN

Poate să apară ciudat că la câteva numere după ce am prezentat creația românească în domeniul, de mare subtilitate, al esteticii matematice, ne ocupăm astăzi de noutățile aduse în tehnică de niste „simpli mecanici”. Dar adevărul este că noul nu este făcut doar în sferile cele mai înalte, ci uneori și în rezolvări practice pe care le descoveră sau le inventează oamenii „de rând”, unii dintre ei chiar autodidacți. Să nu uităm că betonul armat a fost inventat de grădinarul Joseph Monier, că Samuel Morse, inventatorul telegrafului era pictor, că Traian Vuia și Alexandru Ciurcu erau juriști...

Sintem în anul 1912. Un avion pilotat de sublocotenentul Stefan Protopopescu, care obținuse brevetul nr. 1 la școala organizată la Chitila de inimosul avocat Mihail Cerchez, zboară deasupra Mării Negre, nu departe de Constanța. La bord, o premieră

tehnică absolută: un aparat de telegrafie fără fir, conceput de tehnicianul Gustav Totender și căpitanul I. Zaharia, special adaptat aeronauticii, stabilește legătura cu o stație de pe sol. Comunicația T.F.F., astăzi curentă, între aparatul de zbor și pământ, este astfel pentru prima dată realizată. Iar revista „Gazeta ilustrată” nr. 34/1912 comentează pe drept cuvânt: „O problemă pe care străinătatea n-a fost în stare să o rezolve și-a căpătat dezlegarea la noi, cu aparate românești (...). Experimentele făcute deumăzi la Constanța au reușit pe deplin” (citată după J. Gudju, Gh. Iacobescu, Ovidiu Ionescu. Construcții aeronautice românești, Buc., 1970, p. 49)...

În anul 1910, la Salonul Internațional aeronautic de la Paris, din cele 12 aparate de zbor expuse, 2 erau românești, o „pondere” care ne face fără îndoială cinstite: avionul cu reacție al

lui Henri Coandă (primul de acest tip din lume) și avionul „Columba” al inventatorului autodidact Dumitru Brumărescu. De profesie funcționar, prietenii îl porecliseră „Mecanicul”, căci în atelierul pe care și-l amenajase se născuseră multe noutăți tehnice: o combină de recoltat stuful din bălți, un „salvator” de submarine, o sanie cu tracțiune mecanică, un sistem automat de cuplare a vagoanelor, o mașină de pirogravat etc. Avionul „Columba”, a cărui formă aducea cu aceea a unui porumbel în zbor, era de fapt un hidroavion-elicopter, prezentând multe noutăți tehnice interesante. Dacă la salonul de la Paris a fost prezentată doar macheta, în anul următor, 1911, cu sprijinul lui Spiru Haret, al lui C.I. Istrati și grație unei subscripții publice aparatul a putut fi construit în mărime naturală, trezind un deosebit interes printre specialiști.

Încercarea de zbor s-a făcut, după cum relatează „Revista automobilă” nr. 66/1911, la 27 mai 1911, pe cîmpul de la Cotroceni. Avionul a rulat pe sol și apoi s-a ridicat în aer, făcând astfel dovada viabilității sale. După aceea însă, a revenit brusc spre pământ, deteriorându-se grav (întocmai așa cum se întâmplase cu aparatul lui Coandă în decembrie 1910). Iar merituosul „mecanic” nu a mai găsit fondurile necesare pentru a-l reface, în forma perfecționată pe care o proiectase...

Un caz tragic a fost acela al mecanicului Dumitru Popescu. Scriind despre el, în ziarul „Dimineața” din 26 august 1912, Dumitru Brumărescu nota: „Pentru mine nu există îndoială asupra faptului că invențiunea lui Popescu a ajuns în mina contelui Zeppelin”.

Era vremea cînd mulți credeau că viitorul aeronauticii va aparține uriașelor dirijabile, „zeppelinurilor”, cum li se spunea în aria de limbă germană și nu numai acolo. Ferdinand Zeppelin construise mai multe asemenea nave aeriene de la începutul veacului XX, propulsate de un motor. Dar dirijabilelor (ca și baloanelor) le lipsea o cîrmă satisfăcătoare astfel încît

se deplasau mai mult în voia curenților aeriene. Mai multe dispozitive create în acest scop, de pildă acela al ceasornicarului Julien nu dăduseră decît parțial rezultatele scontate. Și iată că un mecanic român inventează în 1904 ceea ce el a numit „cîrma balonului”: Dumitru Popescu. Vestile despre invenția sa au ajuns peste hotare și contele Zeppelin i-a oferit suma de „șasezeci de mii lei” ca să-i vîndă dispozitivul și sistemul său („Universul” din 16 august 1912).

Dumitru Popescu a plecat la Viena să-și valorifice invenția. Aci a fost contactat de un anume maior Gross, din partea contelui, în prezența căruia au început experimentările, trecînd apoi la perfecționarea sistemului, care devenea treptat operativ. În cursul unui zbor, într-o zi rece de toamnă, mecanicul s-a îmbolnăvit. Pe deasupra, un rezervor de benzină explodase, rănindu-l. A fost internat la spital, unde, după patru zile, la 10 noiembrie 1905, a și murit, avînd la căpătîi sub pernă, memoriul invenției sale. La câteva ore după încetarea sa din viață, un emisar al contelui a venit la spital și a sustras memoriul. Emoția a fost mare; printre cei care au protestat s-au numărat membrii Societății „România Jună”, cărora D. Popescu le făcuse, după sosirea sa la Viena, o expunere, care li entuziasmasse. S-au înaintat și reclamații, dar fără folos. Au rămas faptele, pe care amintim în articolul din „Universul” le-a sintetizat în titlul pe care l-a dat textului publicat: **Contele Zeppelin și-a însușit invenția unui român**. Iar cînd în septembrie 1916 un „Zeppelin” a aruncat bombe asupra Bucureștilor, înspăimîntînd populația pașnică, aeronava era înzestrată cu un dispozitiv sigur de dirijare... ce ar fi trebuit să poarte numele lui Dumitru Popescu. Astfel de „întimplări” din lumea tehnicii sînt, din păcate, prea adesea uitate...

Un inventator care a creat tot în domeniul aeronauticii a fost Ion Paulat, mecanic la Șantierul Naval din Galați, apoi pe diferite vapoare ale Serviciului

Maritim Român. Într-un atelier improvizat pe vasul „Turnu Severin”, el a amenajat în 1908 unul dintre cele dintîi „tunele aerodinamice” cunoscute, pentru studiul profilurilor de aripi. Adaptînd la o barcă o elice, el construiește mai întîi cel dintîi hidroglisor românesc. În fine, în 1910, ajutat bănește de aeronautul George Fernic, realizează primul hidroavion românesc, cu care efectuează o demonstrație la Galați, la 6 noiembrie 1911 (un an și șapte luni după zborul lui Henri Fabre din 28 martie 1910). Aparatul lui Paulat era un biplan amfibiu, la care planurile erau montate pe un fuselaj de forma unei bărci, unde se afla motorul și postul de pilotaj; a fost unul dintre primele hidroavioane cu cocă din lume. Tot Paulat a mai inventat și construit un original avion monoplan, cu care a efectuat în 1912 mai multe zboruri reușite. În 1933 a întemeiat asociația aeronautică „Aurel Vlaicu”.

Ultimul de care ne vom ocupa în articolul de față este inventatorul Filip Mihail. Într-o perioadă în care se studia formula unui avion de tipul „aripă zburătoare” (Alexander Lippisch și alții), el proiectează, începînd din 1924 o originală avionetă de acest fel, „Stablioplanul Filip Mihail” (vezi schița), care nu cîntărea, cu pilot cu tot, decît 370 kg., avea o anvergură de 9 m și o lungime de numai 3,7 m. Aripile (enorme față de lungimea minimă a fuselajului) se puteau deplasa înainte și înapoi în timpul zborului, iar după aterizare erau pliabile, ceea ce permitea adăpostirea într-un garaj de automobil. A fost încercat în zbor în noiembrie 1933, obținînd în anul următor și certificatul de navigabilitate (calculele necesare construcției fuseseră efectuate de ing. Cristea Constantinescu). Aparatul a dovedit o mare stabilitate în zbor, fiind suplu și manabil. A participat la mai multe minguri aviatice, a realizat și traversarea Carpaților...

Simpli mecanici... Dar iată ce a produs mintea lor!

I. M. ȘTEFAN

Serviciile prestate populației constituie în societatea modernă unul din elementele direct resimțite ale nivelului de trai. Fișec, deci, grija pentru volumul, diversificarea și calitatea lor este o preocupare permanentă a partidului și statului nostru. Congresul al III-lea al Oamenilor Muncii a stabilit, de asemenea, sarcini pentru dezvoltarea și controlul permanent al acestor activități.

În 1986, volumul prestațiilor de servicii către populație în Capitală a fost de trei ori mai mare decât în 1975, anul în care s-au lansat primele programe de dezvoltare sistematică a acestui domeniu. S-au modernizat 206 unități și au fost igienizate 985, aceste acțiuni urmînd să se execute în toate unitățile pînă la sfîrșitul lui 1987. Au fost organizate 95 de unități-etalon, iar 48 au fost „mixtate” (oferă mai multe servicii în loc de unul singur). Au fost puse în funcțiune 140 de noi unități mai ales în sectoarele și zonele care erau deficiente. S-au introdus 25 de noi servicii, mai ales la cooperăția meșteșugărească. Amintim dintre acestea: reparații de calculatoare; îndepărtarea condensului și mușgaiului din apartamente; dublări de ferestre și uși; reparații de butelii pentru voiaj. Modernizările de utilaje au atins o valoare de 31 milioane de lei. Au fost calificați în școli profesionale și prin ucenicie la locul de muncă, numai în cooperăție, 1615 tineri. Au absolvit cursuri de recalificare și policalificare (a doua meserie) 354 de lucrători. Pe lângă aceștia au fost perfecționați prin cursuri de șase luni 45 683 de meseriași. Toate acestea au făcut ca producția suplimentară față de planul anual să se ridice la o valoare de 3 000 000 lei.

Acesta fiind însă un domeniu prin excelență al contactului cu publicul, calitatea serviciilor prestate cuprinde în sine în foarte mare măsură și atitudinea, comportamentul față de cetățeni, buna cuviință, solicițudinea cu care li se vorbește, respectul cu care, la nevoie, sint sfătuiți și îndrumați. Pentru că serviciul oferit cetățeanului încorporează nu doar reparația — să zicem — solicitată la o haină, tratamentul obiectului adică, ci și felul în care este tratat clientul.

Să vedem în practică, pe viu, cum stau lucrurile în câteva unități.

Un om reconfortant

La ceasornicaria de pe calea Victoriei nr. 25, sau centrul nr. 42 al Cooperativei Artă și precizie, l-am găsit la primirea comenzilor pe meșterul Andrei Marin. De o politețe desăvîrșită cu clienții, el face parte din cei ce asigură demnitatea și morală bunului meseriaș. O cetățeană vine să ridice două ceasuri. Le caută, le ascultă și o roagă să i-l mai lase o zi pe unul dintre ele: „Vă rog frumos. Nu-mi place ceva la el și aș vrea să-l mai verific o dată și eu.” Un alt client, care se vede bine că nu-i este un cunoscut personal, îi întinde mina la plecare. Meșterul se ridică în picioare pentru a da mîna cu el. Tot ce face și tot ce spune sint lucruri de un fișec desăvîrșit, dar și conștientă lui este așa. După ce am văzut cele relatate așteptînd la rînd, mă prezint și aflu mai

acolo că acel ceas a fost reparat și întreținut numai de Andrei Marin și nici o altă persoană n-are voie să umble în el.”

Spălatul rufelor și comportamentul mai puțin... spălat

Iată câteva informații sintetice care au fost centralizate la Consiliul municipal al sindicatelor București din documentele încheiate de echipele de control al oamenilor muncii între 15 octombrie și 1 decembrie, în unele unități ale întreprinderii „Nufărul”. Alături de munca responsabilă a multor lucrători din aceste unități, ne-regulile, incorectitudinea altora sint vizibile ca petele pe o cămașă numai bună de dat la „Nufărul”. Se menționează centre la care termenele de execuție a prestației sint depășite cu

perfectoare a gestionarilor de centre să se includă și lecții speciale privind comportamentul civilizât față de cetățeni. Tocmai pentru că sint destui care au neapărat și grabnic nevoie de astfel de lecții. Realitatea arată că această cizelare a comportamentului lor trebuie întreprinsă, urmărită și repetată sistematic. Nu credem că ar fi suficient să li se țină o lecție sau două lecții, doar la asemenea cursuri unde fiecare poate să ajungă o dată la cinci ani. Dacă vom aștepta atît, unii vor îmbătrîni fără să-și modifice năravurile, ba chiar se vor pensiona cu ele...

Nu de laude era vorba

Zilele trecute am însoțit la lucru echipa de control al oamenilor muncii alcătuită din tovarășii Anghel Preda, Paul Misai și Constantin Comănici. La unitatea nr. 42 (strada Smirdan

pasul, dai de aparate pline de praf. Ni se spune că multe nu se pot repara și sint abandonate. De ce nu se pot repara? Unul din lipsa unui potențiomtru variabil, altele din felurite motive depistate de meșteri. În multe cazuri însă reparațiile întîrzie fiindcă unitatea nu este aprovizionată cum trebuie. Nu există nici o scuză pentru lipsa cronică din ateliere pînă și a butoanelor de 2-3 lei care se produc, slavă domnului, în țară și care se găsesc în magazine. Unui client i s-a spus să-și cumpere singur, de la magazin, un comutator — pentru așa zisa claviatură — fiindcă unitatea nu este aprovizionată cu așa ceva. Altfel, aparatul nu se poate repara. Din păcate, la aceste dificultăți, care numai impresie strălucită nu pot să facă solicitanților, se mai adaugă și alte motive care conduc la același nedorit rezultat. În sesizarea nr. 49, din 3 noiembrie a.c., un cetățean spune că i s-a restituit la 1 noiembrie radiocasetofonul adus la 25 mai, cu verdictul că nu se mai poate repara. Îl verificase Cristian Neagu. Dar omul spune că, întors acasă cu un asemenea „diagnostic” s-a hotărît să intervină singur. „Am lipit eu un contact imperfect și, de atunci, aparatul merge perfect”. Citim la măsuri luate de șeful de unitate: „Căzul a fost prelucrat cu tot colectivul, fiind dat exemplul, ca pe viitor să nu se mai întîmple.” Ce să mai adăugăm? Poate multumirile de pe fila următoare care i se aduc lui Dumitru Vasile însuși pentru repararea unui aparat Gloria (Tehnoton). Numai că la bucuria aceasta clientul n-a ajuns tocmai ușor: „Prima dată mi-a fost inapoiat mai strîcat decît îl adusesem.” Cine îl „reparase” acea primă dată? Dumitru Chilianu. La măsuri luate de șeful de unitate scrie tulburător de puțin: „Tov.” Atît. Dumitru Vasile ne explică, amabil, că nu avea ce să scrie, fiind vorba de laude aduse tocmai lui. Numai că, în fond, era vorba de treaba de mintuală făcută de colegul său, motiv pentru care el a trebuit să repare cu adevărat aparatul. Ce n-a observat șeful de unitate este o nimică toată: exact fondul problemei. Cu un asemenea mod de tratare a incorectitudinii și lipsei de răspundere față de client, oricînd un alt om va păți la fel.

DORIN GHERGHINESCU ■

Morala bunului meseriaș (1)

multe. Andrei Marin practică meseria de 40 de ani. Lucrează aici de un sfert de secol. În timpul liber citește. Într-o vreme se apucase de pictură, „dar m-am lăsat cînd am văzut cît de bine desenează fiul meu.” (Student în anul I la arhitectură, undea intrat pe locul întii în vara lui 1984 n.n.) Aici, meșterul lucrează împreună cu alți șase ceasornicari. El, cu schimbul lui, face cam 11 000 de reparații pe an. Îl întreb ce i se pare important în conduita unui meseriaș. „Absolută corectitudine în relația cu clientul și în munca sa, alăturată competenței.” Andrei Marin nu se deține de o viață de la acestea. Odată, i-au fost suficiente șapte minute ca să repare un ceas cu mecanism complicat, la care se chinaseră două ore cîțiva specialiști. Altă dată i s-a prezentat o clientă care i-a întins un ceas și l-a întrebă dacă îl cunoaște. „Era un cronograf de aur. L-am recunoscut. Vreo 25 de ani, eu îl întreținusem. Am întrebă-o unde este posesorul lui. Mi-a răspuns că unchiul ei murise și i l-a lăsat cu un bilet pe care mi l-a întins. Seria

4 pînă la 20 de zile, sau care restituie obiecte ce nu sint curate nici după așa zisa curățire pe care cetățeanul a plătit-o anticipat. Nu sint rare nici cazurile în care hainele sint cîrățate de... nasturi. Nu lipsesc obiectele de lenjerie pe care omul le aduce întregi și le primește gata-rupte. Nu mai vorbim despre cele călcate necorespunzător ori necălcate. Ba mai mult, unitatea nr. 33, din Calea Moșilor, cea din strada Luterană nr. 2 ori centrul nr. 68 din șoseaua Iancului consumă inutil timpul cetățenilor, punîndu-i pe drumuri și prin faptul că „sesizările lor nu sint soluționate la timp sau sint formal soluționate”. La unele unități, care curăță cojoace și covoare, s-a constatat că se încasau supraprețuri. Sint menționate dintre acestea „unitatea Cosmos” din șoseaua Pantelimon, centrele nr. 44 din șoseaua Celedina și nr. 20 din strada Teiul Doamnei, unitățile din Calea Moșilor nr. 201 și 308”.

Între propunerile făcute în urma controalelor amintite este și aceea ca în programele de

nr. 30) a Cooperativei Radioprogress, stăm de vorbă cu șeful de unitate, Dumitru Vasile. Dezordinea care domnește în holul unde se primesc și se eliberează aparatele nu este depășită decît de lipsa de curățenie de prin ateliere. Peste tot, o neașteptată colecție de pinze de păianjeni. Impasibilitatea gazdelor este una cu adevărat rară. Despre fotoliile cu pernele ferfenite, din care curge buretele, șeful de unitate se mulțumește să ne spună, cînd observă că le privim mirați, doar atît: „Astea sint casate de două ori”. Ceea ce este o performanță. Înseamnă cumva că după prima casare au fost reintroduse în inventar ca să mai poată fi casate încă o dată? Originale și mai ales intortocheate trebuie să fie căile contabililor de la Radioprogress. Aceași sacră nețulburare și cînd echipa de control cere caietul pentru evidența banilor personali ai lucrătorilor din unitate. Șeful o strigă pe casiera Elena Ivan să-l aducă, dar vine numai răspunsul candid al acesteia: „S-a pierdut, tocmai s-a pierdut de cîteva zile!” În unitate, la tot

Parada modei organizată la Muzeul satului de Centrul de estetică a produselor industriei ușoare (director Angela Petre) a fost în primul rînd o demonstrație de tradițional bun gust și frumusețe nouă. Creațiile stilistilor vestimentari nu numai că nu au distonat cu arhaicele piese ale expoziției de zădii maramureșene, în ambianța cărora s-a desfășurat parada ci, dimpotrivă, ultramodernul a conlucrat cu străvechiul într-o manieră care face din manifestarea de la sfîrșitul lui decembrie un eveniment al permanentului sezon care e valoarea.

Mai mult chiar decît o simplă paradă — trecerea în revistă a ultimelor modele inspirate din arta populară s-a constituit într-un prilej de meditație asupra valorificării tradiției și interpretării formelor ei într-un context în care se pune acut problema găsirii unor mijloace eficiente de anihilare a poluării folclorului, fenomen care n-a ncolit nici portul popular. Preluării mecanice a elementelor de vestimentație arhaică și tran-

spunerii lor grosiere în materialele diverse ale industriei ușoare contemporane — operație efectuată în special de diverse cooperative care au unplut unele vitrine ale magazinelor artizanale, de manufacturi ostentative folclorice, de un gust uneori de-a dreptul indoielnic, în nici un caz reprezentativ pen-

popular dintr-o zonă etnografică sau alta este cercetat și analizat ca un complex de imbrăcăminte care a densificat în esențializările sale milenii de experimente ale liniei, culorii, formei. Stilistii textiliști depistază, înainte de toate, aceste stratificări „geologice” de expresivitate, depuse în veritabilul ză-

complexul organic tradițional să nu respingă grefa de modernitate propusă.

În al doilea rînd, stilistii Centrului de estetică nu pastîșează costumul popular propunînd variante tautologice, ci îl privesc ca pe un univers în sine căruia îi depistază elementele constitutive și mai ales mecanica

Fie că e vorba de lungimea talilor, linia umerilor unui surman, modul de împodobire a capului, diversele jocuri coloristice ale cojoacelor, contexturile cămășilor, volumele poalelor, umerițele detașabile, asimetriile funcționale și multe altele, motivele străvechi din zone etnografice ca Bucovina, Bihor sau Banat sint preluate în modul în care o orchestră de jazz sau una simfonică tratează o temă folclorică, respectînd identitatea ei arhaică, dar coborînd la esență și dezvoltîndu-i potențialitățile în forme și viziuni de-o acută modernitate. Dincolo de faptul că vestimentele propuse de Centrul de estetică a produselor industriei ușoare sint pur și simplu frumoase „de-și pun singure nume” — cum se spune în folclorul nostru —, ele sint competitive în cea mai bună avangardă a modei actuale și, în același timp, ne reprezintă cu tot ce are mai intim portul nostru popular!

ION ZUBAȘCU ■

Fotografii de ELENA GHERA ■

Modernul tradițional

tru tezaurul de frumusețe al portului nostru — acestor tendințe vădit comerciale, deloc profitabile nici pentru reclama turistică, nici pentru educația patriotică a tinerei generații. Centrul de estetică a produselor industriei ușoare le-a răspuns printr-un spectacol de creativitate, marcat evident de conștiința acțiunii artistice. În primul rînd, costumul

cămint al fiecărei piese de port popular studiate. Abia în urma acestei analize de laborator etnologic, designerii vestimentari preiau o tendință sau alta abandonată de tradiție sau explozează o direcție posibilă de evoluție în viitor. Ei se comportă în acest caz față de corpul tradiției cu precizia chirurgurilor care fac un transplant, noul e introdus cu atita precauție încît

funcțională, ținînd seama de datul esențial al acesteia veritabile arte care este portul: obiectele vestimentare nu sint destinate unei recepții statice, ci unei destinații strict subiective; ele sint singurele obiecte de artă receptate dinăuntrul lor, purtate nu doar într-o sală de expoziție ci pe marea scenă care este strada, orașul, lumea, universul uman.

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ Primim de la Consiliul popular al municipiului București: Umare scrisorii lui Mario Stebe din București, în care acesta propunea executarea unor lucrări de remediere a bazinului destinat kinetoterapiei, de la Spitalul de copii Bercei. Va informăm că în scopul rezolvării problemei a fost necesară o perioadă mai îndelungată de timp, impunându-se colaborarea mai multor factori, printre care reprezentanți ai I.P. Argeș, I.P. București, D.S.M. București, D.G.D.A.L. și al Consiliului popular al sectorului 4. S-a stabilit și avizat soluția de remediere, urmând a se proceda la executarea lucrărilor, termenul fiind sfârșitul trimestrului I al anului 1987.

■ Consiliul popular municipal Craiova răspunde lui Mihai Lăzar: Întrucât sîntez pensionat gradul II de invaliditate, s-a hotărît scutirea de contribuția în bani, și în muncă pe anul 1986; Consiliul popular al județului Suceava ne informează: cetățenilor vîrstnici Ilie Covătaru și soției sale din Cimpulung Moldovenesc, li s-a redus contribuția băncască, fiind scutiți și de contribuția în muncă.

■ Ziua de 1 noiembrie 1986, data pensionării mele, ne scrie Mirai Zîrnă din București (str. D. Petrescu 73, bl. S-2, ap. 134) — a fost destul de tristă pentru mine. De ce?... Pentru că după 44 de ani de muncă neîntreruptă la I.T.M. București, cu calificative dintre cele mai bune, după ce am format serii întregi de tehnicieni care au dus faima noastră și peste hotare, iată că — vă scriu și acum cu stringere de inimă, colectivul din care făceam parte nu a găsit fie și măcar un prilej de câteva momente pentru un simplu „mulțumesc”, sub forma unei stringeri de inimă. Asemenea atitudine nu mi se pare firească pentru că ea demoralizează, și în același timp constituie un rău exemplu pentru alții.

■ Pentru cîtiva cetățeni care ne-au solicitat sprijin în soluționarea situației lor profesionale — vestii bune de la factorii cu care conlucram — cărora le mulțumim pe această cale și le urăm tradiționalul „La mulți ani!”. Consiliul popular al județului Brașov răspunde lui Gheorghe Frunză din Olteț: Începînd cu 1 decembrie 1986 ați fost trecut în gradul III de invaliditate cu drept de muncă de 1/2 normă. De la această dată s-a procedat la reîncadrarea dvs. în cadrul aceleiași secții a Combinatului chimic Făgăraș, urmînd să beneficiați de toate drepturile conferite de lege; D.P.M.O.S. Argeș ne informează că Lilianei Zoica Dilrici din Berevoești i s-a emis repartiția nr. 5905/1986 pentru întreprinderea de automobile ARO din Cîmpulung Muscel; Consiliul popular al județului Neamț ne informează că Elena Tudosă din Piatra Neamț a fost reabilitată la A.C.M.R.I.C. Piatra Neamț cu data de 29 noiembrie 1986; Consiliul popular al județului Iași ne informează: Constanța Crăciun din Urzicești s-a angajat la întreprinderea de industrializare a sticlei de zahăr Urzicești; Direcția generală comercială a municipiului București ne răspunde că Adriana Gorocilă a fost recomandat, în vederea încadrării, întreprinderii comerciale de stat pentru legume și fructe București; Inspectoratul județean școlar Dimbovița a revenit asupra hotărîrii luate, în sensul că Niculina Bondu, profesoară de biologie la Școala generală din localitatea Dărmănești, a rămas pe postul solicitat și pentru anul școlar 1986/1987.

■ Profesorul D.D. Stancu din București consemnează întâlnirea absolvenților Institutului pedagogic de învățatori din București, promoția 1961. Deci, după 25 de ani. Diriginta, profesoara de pedagogie Maria Fabian, strigă catalogul, conform uzanțelor. Urmează firul mărturisirilor. Sînt învățatori în satul meu, Ionești de Argeș, spune fostul student Florea Stancu și sînt căsătorit cu o colegă de școală, învățătoare și ea. Tot învățătoare sînt și eu, răspunde Marțoara Budescu, deși am obținut o altă calificare pe linie universitară; Liceul pedagogic București, unde lucrez, este ca un laborator. Și eu sînt învățator la Albești (Argeș) spune Vasile Arion. Și eu sînt învățator! Și eu sînt învățator! răspund, pe rînd, fostele studente Stela Pandele, Constanta Marcu, Nadejda Lungu, Olga Lunca, Lucia Ivanciu, Georgeta Bratu.

La Oficiul poștal 33 București, Elena Soare, Ana Ilșoiu și Carmen Vasile îngrijesc ca scrisorile dvs. să aibă cel mai scurt drum

Citînd această însemnare de suflet semnată de profesorul bucureștean D.D. Stancu, actualmente pensionar, mi-am dat mai bine seama cît de îndrăgîtă este această profesiune de dascăl și cite astfel de exemple vieți și destine avem dedicate învățării și luminii din cuvînt.

■ Primim de la Consiliul popular județean Neamț: Stelian Jipa din comuna Borlești are 19 ani și este absolvent al școlii profesionale, promoția 1986, calificat în meseria de mecanic mașini și utilaje. La absolvire a fost repartizat la Șantierul naval Giurgiu. La data de 1 decembrie 1986 s-a discutat cu susnumitul și a fost îndrumat să se prezinte la Șantierul naval Giurgiu.

N.N. Din cuprinsul scrisorii reiese însă că în luna februarie 1986 Stelian Jipa a absolvit al doilea din clasă, ca medie, școala profesională de pe lângă I.A. Bacău, unitate cu care are altminteri contract încheiat și parafat. Iar din luna februarie și pînă în decembrie a.c. unitatea băcăuană a angajat totuși personal muncitor avînd aceeași calificare cu a lui Stelian Jipa. Ce să înțelegem?

■ Primim, de la Consiliul popular orașenesc Zărnești (Brașov), răspuns la scrisoarea unui grup de 11 maiștri instructori de la Liceul „6 Martie” din Zărnești: Încadrarea persoanelor în cauză la întreprinderea „6 Martie” a fost făcută în baza avizului Ministerului Muncii nr. 4789/86, care prevede că retribuția tarifară pentru maiștrii instructori încadrați în funcții tehnice, se face potrivit punctului 10 din anexa 6 la Decretul 100/79, respectiv, pînă la clasa de retribuție corespunzătoare retribuției tarifare avute ca maiștri instructori. Precizări suplimentare au fost aduse prin adresa M.E.I. nr. 9246/1986. Tînînd cont de această prevedere impusă la încadrarea persoanelor în cauză, li s-a păstrat acestora clasa de retribuție avută ca maiștri instructori și li s-a acordat gradația corespunzătoare în noua funcție de tehnician principal sau de tehnician. Drepturile bănești privind sporul de vechime în această unitate, pînă la primirea ultimelor precizări ale M.E.I. au fost plătite în procente corespunzătoare sectorului de învățămînt.

S-au luat măsuri ca începînd cu data de 1 ianuarie 1986 să li se recalculeze aceste drepturi în funcție de vechimea fiecăruia și să li se acorde aceste diferențe, retroactiv.

■ Ioan Gh. Tătaru din satul Prosălnici, comuna Miroslava, județul Iași, ne scrie în numele citorva cetățeni din comună că Vasile Albu, Neculai Lehu, Ene C. Tătaru, Ioan Gh. Moroșanu, Călina Gh. Tătaru, Maria Gh. Tătaru, M. Cojocaru, Margareta Moroșanu, Costache Lupu, Petru P. Burada, Cosma Lisnic, Elena Hriscu, au deținut în anul 1986 mai multă suprafață de lot în folosință decît este prevăzută în statutul C.A.P. Iar pensionarilor de stat Dumitru Vizu, Costache Crudu, Ion Mihăilă, li s-a atribuit de asemenea lot în folosință, fără să fi muncit efectiv în C.A.P. Nu acesta este însă raul cel mai rău, spun sîtenii, ci faptul că la C.A.P. Miroslava există, an de an, suprafețe însemnate de teren lăsate în paragină (pîrloagă). Una peste alta, C.A.P. Miroslava reține în mod nejustificat 20—30 la sută din pensiile membrilor

C.A.P. Poate ne răspunde Direcția agricolă județeană Iași de ce această situație nedorită la C.A.P. Miroslava?

■ Primim de la U.J.E.C.O.O.P. Brașov răspuns la scrisoarea Emiliei Boldeanu, asistentă la Dispensarul medical Tărlungeni: „Măsurile care s-au dispus de noi, conducerii cooperativei Tărlungeni, au fost aplicate, iar din verificările pe care le-am făcut recent constatăm că starea disciplinară în rîndul lucrătorilor pare a fi îmbunătățită”.

N.R. Un răspuns absolut formal din care nu rezultă de fel ce măsuri s-au luat față de un minus în gestiune de 35 000 lei (produs de Elena Szas de la Autoservirea nr. 1 Tărlungeni). Lipsește copia de pe răspunsul adresat Centrului sanitar anti-epidemic Brașov. Paradoxal, lipsește chiar și răspunsul către revista „Flacăra”. Ne-a parvenit copia stearsă a unui răspuns adresat de U.J.E.C.O.O.P. Brașov factorilor locali. Se poate și așa? Cei în drept vor decide.

■ Numele meu este Constantin Rainer și domiciliul în București, (str. Vasile Grozavu nr. 17, Sectorul 5). De ce vă scriu? Am cumpărat de la I.D.M.S. București o mașină Dacia 1300. După două zile de rodaj am observat kilometrajul că înregistra mai mult decît trebuia. M-am dus la reprezentanța Dacia-Service din cartierul Militari, unde maistrul șef mi-a trecut „kilometraj defect” pe factură. S-a justificat că nu dispune în magazine de un asemenea kilometraj. M-am dus la Dacia-Service din cartierul Pantelimon. Nici acolo nu aveau kilometraj de schimb. Mi l-au reparat în așa hal încît kilometrajul a rămas blocat la 0! Cum pot să circul fără să știu cîtă km am la bord și, mai ales, cu cîtă km merg la oră? Nici din provincie n-am reușit să-mi procur piesa defectă.

■ Primim de la Ministerul Muncii, Direcția generală asigurării sociale, pensii și asistență socială, răspuns pentru Elena Bunghiez din Comarnic: Potrivit art. 6 (2), litera „a” din Decretul nr. 410/1985, pentru copiii rezultați din căsătoria anterioară a unuia dintre soți, alocația de stat se acordă în aceleași condiții ca și pentru copiii proveniți din a doua căsătorie. În același mod a fost reglementată această problemă și pînă la 31 decembrie 1985, pe baza Decretului nr. 246/1977.

Față de cele de mai sus, începînd cu luna următoare celei în care v-ați recăsătorit, beneficiar al alocației de stat pentru copilul dv. din căsătoria anterioară este soțul actual, indiferent dacă a înfiat sau nu copilul respectiv și indiferent dacă pentru acel copil primiți sau nu pensie de întreținere.

■ „Sînt responsabilul unui centru de închiriat biciclete din Băile Herăldane (Caraș Severin)”, scrie Dumitru Ștef. Mă adresez dv. cu următoarea problemă. Regulamentul de circulație prevede ca o bicicletă să fie echipată cu far, dinam și

catadioptrii, în special pentru circulația pe timpul nopții. Aici o bubă. Mulți tineri închiriază bicicletele pentru o oră la suma de 8 lei. Coboară scări cu bicicletele și le defectează sistematic. Alteori le descompletează. Aici nu mai poate fi vorba de avîntul pe care l-a luat sportul veto și nici de civilizația străzii, ci de civilizația unor indivizi care confundă proprietatea obștească, desigur, cu cea personală”.

■ De la Direcția agricolă a județului Buzău, un răspuns la scrisoarea lui Radu Tudor din Rîmnicu Sărat: Prin numărarea corespunzătoare ce aparțin Asociației economice intercooperatiste pentru îngrășarea ovinelor Topliceni, s-au găsit în plus 4 capete la o primă numărare și 32 la alta, care s-au înregistrat în evidența contabilă. În luna decembrie 1985 o comisie a verificat activitatea de producție și integritatea mijloacelor materiale și bănești, constatînd o serie de deficiențe. După verificare, oamneni din conducerea asociației și șeful de fermă au continuat sacrificarea berbecuților fără aprobarea D.G.A.I.A., în loc să se ocupe de hrănirea corespunzătoare a animalelor. Avînd în vedere cele constatate D.G.A.I.A. Buzău a hotărît înlocuirea din funcția de director a lui Marin Neagu și a șefului de fermă Tudor Radu, iar medicul veterinar Nicolae Zugravu de la Dispensarul veterinar Topliceni a fost transferat ca șef de fermă la C.A.P. Rm. Sărat.

■ Cititorul Petru Gheorghiu din str. Mintuleasa nr. 40 București, sesiza într-un număr trecut al revistei că monumentul „Lupoanca” este amplasat necorespunzător în parcul de Do-robanți, aproape ascuns de vegetație, propunînd edililor Capitalei să-i găsească un amplasament favorabil. Subscriind acestei propuneri, încă din luna octombrie 1984 am scris presei, relatează Emanoil Ștefănescu, din str. Doamnei nr. 27—29, București. Am primit un răspuns aproximativ din partea factorilor de cultură, în sensul că statuia este judicios amplasată, doar că se impune să fie mai bine pusă în valoare printr-o ușoară degajare a vegetației din jur.

Fără-ndoială, pentru a fi văzut și admirat de cît mai mulți cetățeni, acest monument care simbolizează și originea latină a poporului nostru, trebuie reamplasat într-un loc central și de intensă circulație.

■ De la o vreme în Carpații noștri au început să apară tot mai mulți cabanieri tineri. Oamenii energici, cu dragoste de munte, operativi, gospodari și ospitalieri, așa cum li se cere și așa cum le șade bine. Printre cei cunoscuți se numără și Alexandru Dușe. Are numai 25 de ani și este originar din Sibiu. Într-un an de zile a reușit — la cabana-hotel Negoiu — amplasată într-un tulburător de frumos peisaj alpin, să facă ceea ce alții n-au făcut în zece — ne scrie Petre Grigore din București. A pus la punct ilu-

minatul electric, precum și captarea apei curente de izvor, atît de necesară la bucătărie, cît și la instalațiile sanitare. Într-un timp relativ scurt a reușit să renoveze întregul edificiu. Cea mai îngrijită și solicitată bază turistică din Munții Făgărașului își așteaptă, cu dragoste, vizitatorii.

■ Primim de la Regionala de Căi Ferate Timișoara: Din cercetările făcute la sesizarea Teodorei Teampă din Craiova s-au stabilit vinovații Damaschin Botoș, șef de tren, Ilie Birsan, șef de echipă, Romulus Destimpar, lăcătuș de revizie și impiegatul de mișcare Vasile V. Topor. În urma neajunsului întîmpinat în trenul 1938 între stațiile Anina și Oravița și a dovedirii veridicității celor semnulate, s-au luat următoarele măsuri: Damaschin Botoș a fost retrogradat în funcția de conductor tren pe timpul unei luni; Ilie Birsan a fost retrogradat în funcția de meseriaș cale I pe timp de trei luni; Romulus Destimpar a fost retrogradat în funcția de montator vagoane pe timp de trei luni; iar Vasile V. Topor a fost sancționat cu retragerea a trei gradații pe timp de trei luni.

Pacina realizată de DORIN SALĂJAN

Poșta redacției

■ Zainca Olimpia — com. Gugești (Vrancea): Este legal, fiind elevă la șerai și încadrată în muncă. ■ Sbircea Alexandru — Drobeta-Tr. Severin: Adresați-vă cu cerere, însoțită de documente, Consiliului popular. ■ R.I. — Tg. Mureș: Dosarul de pensionare se întocmește de către unitate, la împlinirea vîrstei, cu 90 zile înainte datei propuse pentru pensionare, iar persoana respectivă trebuie să continue activitatea pînă la emiterea deciziei.

■ Gheorghe Irina — Timișoara: Numai medicul poate stabili pierderea capacității de muncă și propune pensionarea de invaliditate. ■ Tudor Ana — Pitești: Deoarece din 1971 n-ați mai lucrat nici o zi la C.A.P., nu puteți beneficia de lot în folosință pe baza certificatului medical prezentat, pe motivul că boala nu a survenit în timpul activității. ■ Mirzacu Ion — Pitești: În calculul retribuției medii tarifare nu s-a luat în considerare indemnizația pentru funcția de contabil șef, iar Decretul 210/1977 a fost abrogat prin art. 15 din Decretul 325/1983. ■ Constantinescu Lucian — Brașov: Cu adresa nr. 10093/20.02.1986, Consiliul popular municipal a făcut cunoscut tuturor instituțiilor, întreprinderilor, precum și Asociației de locatari schimbarea numărului și a denumirii străzii.

■ Panait Radu — satul Cuza, com. Slobozia Conachi (Galați): Decretul 246/1977, art. 11, punctul 2 prevede că alocația de stat pentru copii nu se acordă cumulativ cu bursa, persoanele îndreptățite putînd să opteze pentru bursă sau alocație. ■ Cristea P. Petrică — com. Răcăciuni (Bacău): Vă sfătuim să încercați să urmați cursurile unui liceu de specialitate și precis că într-o zi... „soarele va răsări” și pentru dv.

■ Constantinescu Nicolae — București: Dacă Ministerul Educației și Învățămîntului apreciază că dovezile din dosarul de reconstituire întocmit de Inspectoratul școlar în raza căruia funcționează sau a funcționat școala respectivă, nu sînt concludente, poate dispune organizarea de examene pentru verificarea cunoștințelor solicitantului, la una dintre școlile desemnate de Inspectoratul școlar. ■ Corelescu Ștefan — Tirgoviste: Costul energiei electrice consumată pentru funcționarea liftului, cît și plata pentru apă caldă menajeră se suportă în mod egal de toți locatarii (pe număr de persoane), indiferent de forma de proprietate a locuinței, iar sumele pentru revizii numai de către proprietari. ■ Despina Ion — Suceava: Din cîte știm, nu mai funcționează.

REGHINA VĂRVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

Cîte vieți am trăit anul trecut

În mine feroviarul au un prieten pe viață. Nu numai pentru că mă duc și mă aduc din drumurile prin țară, de unde îmi trag seva reportiericească. Ținuta lor morală am verificat-o și într-o intimplare veche de 15 ani. Într-o comună de lângă Iași, o femeie gata să nască, făcuse o complicație, trebuia operată de urgență, la oraș, sau adus medicul acasă. În acea iarnă omătul era cît omul. Nici trenurile nu circulau pe acea porțiune de drum. A fost o mare alertă telefonică, schimburi de păreri, cum să se procedeze. Un mecanic de locomotivă, cu coechipierul său, au propus să facă drumul cu lopata. Curățau drumul, înainta locomotiva, se oprea, iar înaintau. Medicul și sanitarul s-au înghesuț în locomotivă și, cu schimb, cei patru au deschis drumul pînă în comună. Am avut norocul să fixez pe peliculă acest moment deosebit de solidaritate umană. Copilul, mama, au fost vedetele Festivalului Internațional de reportaj de la Cannes, iar eu povesteam amănunte care lipseau de pe ecran. Mi-am amintit de acei oameni, al căror nume s-a șters din memorie, dar nu-i voi uita niciodată înotînd prin zăpadă, „trăgînd” pur și simplu locomotiva, să ajungă la timp să salveze o tină mamă și pruncul ei.

Chiar dacă nu de tensiunea amintirii ieșene, tot sublimul a fost atins și în desfășurarea energilor pentru schimbarea înfățișării unui oraș. La Satu Mare nu se mai știa cînd e zi cînd e noapte, munca se înlanțuia non-stop, încît centrul creștea „într-o zi cît altul în zece”. Arhitectul Porumbescu, cu energia unui tinăr, dar cu experiența unui profesor septuagenar, și-a pus întregul suflet la temelie orașului. Și oricît va trece timpul nu i se va uita numele...

Necunoscuta timișoreancă, care dintr-o privire m-a înțeles, (căutam un fapt special) m-a luat sub „aripa” ei ocrotitoare și mi-a arătat șantierul

grădinii botanice, „care s-a transformat dintr-un teren viran într-o materie de studiu”. Era ațita sărbătoare în activitatea, de după orele de lucru, a sute de oameni, încît încă odată se verifică constatarea: ce faci cu suflet, din prea plinul inimii, nu poate ieși decît bine și folositor pentru semenii.

Cuvintele simple, imposibil de imprumutat, pentru că sint numai ale ei, ale Mariei Spiridon din Avrig, ar putea valora cît o scumpă carte veche. Nu m-a primit niciodată în casa ei țărănească, cu scoarțe și perne pînă-n tavan, cu neprețuitul război de țesut fără să fie îmbrăcată cu costumul ei de Avrig, cu tulpă negru pe cap.

— Maria Spiridon, ați fost departe în lume, pînă-n America!

— Eu care nu trecusem singură o stradă în București! Am fost să demonstrez cu războiul meu de țesut!

Într-adevăr, printr bagaje, în avion, a pus și războiul de țesut. Vameșii l-au privit lung, uimiiți și amuzați.

— Stăteau în jurul meu și nu le venea să creadă că din aceste miini ies cimpuri cu flori, figuri geometrice...

În Insula Mare a Brăilei, astă iarnă, bătea un vînt de credeam că o să măture din loc, nu numai zăpada, nu numai căsuțele din lemn, dar și tractoarele. Șefii de fermă erau neclintii, lacrimile le înghețau pe față, gerul le îmbujora fețele dar lucrau avînd în față prosperitatea viitoare a verii, lanurile împovărate de piine albă.

Vis à vis, la Șantierul naval vasele ajungeau pe cală vegheate ca niște copii care învăț să meargă. Din tablă, lemn, cuie, navele luau proporții, răspundeau la comenzi, învățau să despice apele, își asumau încercături viitoare. Cîteva copilițe în salopete imblănite, erau salutate cu respect de maistri încărunții. Inginerele navaliste, șefe de proiecte îndrăznețe, treceau prin

șantier respectate pentru multă lor știință de carte, răsfrîntă asupra navelor. A fost înfrîntă prejudecata că mintea unei femei nu este suficient de abstractă, de analitic, pentru a-și pune semnătura pe o navă.

Academicianul profesor Caius Iacob e la vîrstă cînd ar putea doar să se plimbe și să se bizuie pe notorietatea care și-a cîștigat-o într-o jumătate de secol de muncă științifică. Da de unde! Cursurile cu studenții, lungile drumuri solitare prin labirintul matematicii țîn de disciplina unei vieți, pe care a petrecut-o în tovarășia lui Newton și a lui D'Alembert.

De cite ori o întilnesc pe micuța Daniela aflu starea la zi a șantierului Dimbovița. „Acum s-a asfaltat! Nu mai este apă! Din nou este apă! O să mergem cu barca! Tata a spus că va fi mai frumos decît în Cișmigiu...”

Pe tată, un tinăr blond, subțirel, l-am cunoscut chiar pe șantier. Inginerul Constantin Jalbă este brigadier șef. Fețița lui, de numai cîteva anișori, nu vorbește despre păpuși, despre cum se joacă. Adîncimea Dimboviței, lungimea cursului ei, plăcile de beton, sint elementele care trec din lumea tatălui într-a fiicei.

Abia aștept s-o revăd pe Cella Serghi, să-mi spună cît a înaintat la cartea care-i ia oră după oră, zi și noapte... Am să caut să-i „fur” din acest timp prețios o jumătate de ceas ca să-mi vorbească, pentru sufletul meu, despre mării ei prieten: Camil Petrescu, Liviu Rebreanu, Hortensia Papadat Bengescu, Eugen Lovinescu, Mihail Sebastian... La fel de frumoasă, ca-n portretul Magdalenei Rădulescu, la fel de exigentă cum a fost de cînd s-a lăsat „devorată” de scris, la 80 de ani, fără cîteva luni, Cella Serghi e continuu cu manuscrisul ei, într-o lume în care deocamdată nu putem fi decît intruși...

Profesorul doctor Dan Setlăcek este pînă peste cap un om al profesiei sale. Cu toate

acestea îi place să stea de vorbă, să afle ce se întimplă în alte domenii, dar sala de operații îl ocupă și-l... preocupă. Numai în această toamnă, în luna septembrie, l-am văzut ca un școlar în vacanță. Terminase de redactat un tratat, în colaborare cu profesorul doctor Eugen Proca, în Clinică erau puțini oameni internați. În cabinetul său era o atmosferă plăcută, de sărbătoare. Nu mai era loc să arunc nici un ac printre atîtea flori primite de ziua sa de naștere. L-am văzut mulțumit că putea să aibă o pauză mai lungă.

— Vă face bine această stare. Ați vrea să se prelungească?

— O zi de lene, la cîteva ani odată, merge...

A doua zi a fost ca... înaintea. De atunci încerc să-l conving că și interviul este tot o operație, trebuie să-i rezerve niște minute.

— Ce spui dumneata, între timp operezi un om, e altceva!

Mă înclin... Cum în singura zi liniștită dintr-un an îmi promisese că-mi va spune ce gîndește despre diferența dintre scrisul medical și cel literar „adulmecam” idei originale, interesante. Trebuie să stăm de vorbă în 1987, tovarășe profesor!

Chiar dacă am fost alături cîteva clipe, dacă am respirat doar cîteva secunde același aer, dacă am schimbat în fugă gînduri, dacă n-am făcut decît cîteva pași împreună, nu uit aceste întîlniri. Îmi rămîn amintiri durabile pentru că orice trăire, pe aceeași lungime de undă, este definitivă.

O zăresc pe Daniela. Cu părul în vînt, cu fularul de cîteva ori înfășurat în jurul gîtului, mă anunță ceva deosebit.

— Știați că și mama e constructor?

...Vom avea un nou subiect. Ce altă fericire mai mare fi-ai putea dori ca reporter... Cu fiecare om pe care-l cunoști simți că mai trăiești tu însuși o viață!

Povestiri într-o frază

- Din cele ce am citit și am auzit de la oameni luminați, am înțeles că dacă într-o frază ai spus tot ce-ai fi putut spune într-un roman, asta nu înseamnă că ai avut puțin de spus, ci doar că ai avut țaria-să tai din roman tot ce era inutil!
- Unii merg înainte fără să privească înapoi și nu-și dau seama că au înaintat lin și ușor pentru că gropile nu se aflau în fața lor, ci apăreau imediat în urma lor.
- Dacă „teatrul începe de la garderobă” ar fi un adevăr universal, ce s-ar întimpla cu teatrele din țările calde, care nu au garderobă?
- „De ce are omul umbră?” l-am întrebat pe un copil care mi-a răspuns pe loc: „Ca să nu fie singur, cînd e foarte singur!”
- După ce tăia piine, nana Lena stringea cu grijă firimiturile, le ținea puțin în palmă și cu un gest aproape solemn le îndrepta spre gură mestecîndu-le încet: „Griul, zicea ea, n-are preț în bani, el costă 365 de zile de muncă pe an”.
- Deasupra biroului modest de unde conducea imensitatea de șantier din creierul muntilor, un om, căruia nu-i plăcea deloc vorba lungă, agățase un carton pe care chiar îl scrisese cu litere ca de școlar: „Cînd pleci — pleacă!”

ALEXANDRU STARK ■

CARMEN DUMITRESCU ■

Etica de fiecare zi

Biletul din parbriz

Recunosc de la bun început că nu sint omul care să aibă pretenția ca, zi de zi, totul să-i meargă din plin. În ziua la care mă refer, însă, parcă prea multe îmi merseseră pe dos. Ceea ce a umplut, cum se zice, paharul, a fost lovirea mașinii.

Fusesem invitat de un amic la cină. Bun prieten încă din facultate, acum om așezat, cu nevastă și copii, a insistat mult să mă duc cu familia. N-aș fi vrut să-l deranjez luîndu-i pe toți ai mei, dar n-am avut încotro. Mi-a spus că fără copii n-am ce căuta, iar dacă nu mă duc se supără.

De obicei, deplasările de acest gen le fac cu mijloacele de transport în comun sau, dacă nu-mi prea departe, chiar pe foot. De data aceasta însă, insistențele amicului m-au obligat să mă abat de la regula pe care mi-am impus-o din momentul cînd mi s-a livrat mașina și am primit cheile în mină. Am plecat cu „Dacia”.

Amicul era cunoscut pentru pînă la curată, tare și parfumată, pentru vinul din boabe de strugure, alese, una și una, spunea el, cu propriile sale miini. Plecînd cu mașina, din două, trebuia să aleg una: ori să nu beau de loc, ori să beau și să las mașina acolo. Am ales-o pe prima. M-am gîndit că are și un caracter educativ, în primul rînd pentru cei cinci copii care aveau să fie de față: trei ai mei și doi ai gazdel.

La prieten veselie mare. Mari și mici ne-am bucurat de vedere. Bun gospodar și priceput la toate, ne pregătise fel

de fel de surprize. Deși, recunosc, am înghițit de multe ori în sec privind mîrgelușele de pînă la gîlbui și reflexele vinului rubiniu, totuși nu am băut nici un strop de alcool.

...Mergînd înapoi spre casă, văzînd și auzînd pe ai mei ce veseli și bine dispuși erau, m-am felicitat. De două ori m-am felicitat. O dată pentru că m-am dus cu mașina, acum nemaiîntînd nevoit să aștept prin stații sau să alerg după taxi și, încă o dată, pentru că trecusem cu bine testul: am rezistat tentațiilor, eram un tată ce constituia, cum se zice, un bun exemplu.

Ajuns în fața blocului, am lăsat familia acasă, iar eu am plecat mai departe, să duc mașina la garaj. Ajung, mă dau jos, aprind lumina și... Privirile îmi rămîn țintuite pe partea din față a capotei și masca mașinii. Mă apropiu, pipăi, să privesc și examinez. Vopsseaua sărită, zgîrieturi, burdușeli. E clar. Cîteva mi-a lovit mașina, la parcare, în timp ce eu sus, la amicul meu, mă „sacrificam”, mă luptam cu fel de fel de tentații, tocmai pentru a nu pricini, mie și altora, necazuri cu mașina. Sint că îmi plesnește capul.

Ajuns acasă, n-am spus nimic. N-am vrut să mai indispuu și pe ai mei. De ce să le stric și lor scara? Prea fusese frumos. Ar fi fost păcat. M-am frămîntat însă toată noaptea, gîndindu-mă la necaz, la ghinionul ce l-am avut de a parca lingă un neisprăvit, la alergătura ce am să trag pentru a repara mașina, la cite și mai cîte.

A doua zi dimineața m-am îndreptat spre garaj, hotărît să plec cu mașina și să cer directorului o învoire pentru a mă prezenta cu ea la miliție și de acolo la reparat. Deschid portiera. Întru în mașină, apăs o dată, de două ori pe pedala de accelerație, trag șocul și mă pregătesc să „dau” la cheie. Mă opresc însă. Privirea mi-e atrasă de o hîrtie jumătate intrată sub scaun. O ridic și citesc: „Regret mult și-mi cer scuze. Fiul meu a lovit mașina.

Sintem gata să plătim reparația. Rotaru — șos. Olteniței 5”. Am citit încă o dată biletul și nu-mi venea să cred. Surprins, mirat și, de ce să n-o spun, chiar uluit de cele cîteva cuvinte, de noblețea gestului în aparență minor.

După-amiaza am fost în șos. Olteniței. Semnatarul biletului găsit de mine în mașină lipsea. Un vecin mi-a spus: „Nea Rotaru nu-l acasă. L-am văzut plecînd cu nepoțelii. Vedeți, s-ar putea să fie colo în parc”. Și, cu mina, mi-a arătat direcția în care trebuia să merg.

Nu mi-a fost greu să-l găsesc. Stătea pe o bancă. Copiii, doi băieței, se jucau cu un trenuleț din lemn și tablă.

Din cite am înțeles omul lingă care mă așezasem a fost mecanic și lăcătuș la „Grivița Roșie”, pensionar de aproape 12 ani. În seara cînd eu am fost în vizită la amicul meu, el se afla la fiul său, „inginerul de la șase”. La puțin timp după ce parcasem, el se pregătise de plecare. Fiul s-a oferit să-l ducă acasă cu mașina. Din grabă și neatenție, tinărul Rotaru, începător în ale șoferiei, mi-a lovit mașina. După ce a făcut pozna, a vrut să plece. Tatăl însă l-a oprit zicîndu-i: „Nu, nu-i bine și nici frumos ceea ce vrei să faci. C-ai greșit, nu-i nici o nenorocire. Se mai întimplă. Gîndește-te însă cum să îndrepti lucrurile. Nu-l putem lăsa pe om așa. Trebuie să-l ajutăm să-și repare mașina”.

Cu vorbe simple, privind din cînd în cînd la cei doi nepoți, cel ce lucrase „aproape o jumătate de veac la atelierele noastre”, cum zicea el, s-a străduit să mă lămurească de cele întimplite în seara cu pricina. Din cînd în cînd se scuza, spunînd că-i pare rău și pentru mine și pentru fiul său. Din cite mi-a explicat, mi-am dat seama că și el în seara aceea dăduse fiului său o lecție vie de felul cum trebuie să ne comportăm fiecare dintre noi în viața de zi cu zi.

VASILE DUMITRU ■

Aprindeți farurile!

Eram la stop așteptînd schimbarea culorii la semafor și un conducător auto, foarte grăbit, a ieșit din rînd, a lovit ușor mașina din față și a trecut peste stop. Omul de la volan, abia revenindu-și din stuporea accidentului, a așteptat liberul de trecere, timp în care, celălalt dus a... fost.

Am auzit vecini, prieteni plîngîndu-se, mult în ultima vreme, că își găsesc, în parcaj, mașinile tamponate. Din zecile de asemenea întimplări, o singură dată am aflat că vinovatul și-a cerut scuze, printr-un bilet pe parbrizul mașinii, lăsînd numărul de telefon pentru clarificarea incidentului. Un gest normal, care capătă proporții, cînd 99 la sută dintre făptași încearcă să ascundă inabilitatea unei parcări printr-o altă faptă nedemnă.

Tot așa, alte gesturi reprobabile, de puține ori sanctionate, pentru că se petrec pe ascuns noaptea.

De cite ori nu v-ați găsit mașina nouă cu zgîrieturi, cu nume

și adrese scrise cu virful unui cui, antena îndoită, ventilele de la cauciucuri lipsă, becurile de semnalizare dispărute, oglinda retrovizoare spartă sau furată! (Iată că nu mai m-am putut stăpîni și am scris ceea ce trebuia). La adăpostul nopții, hoții de mina a doua, șterpelesc ce pot, indiferent de valoare, descompletînd sau urînd mașinile. Am făcut o mică pauză, pentru că tocmai acum a sunat telefonul și-un cititor mi-a semnalat exact aceeași problemă. Este șofer la întreprinderea Flacăra Roșie din București, i-a fost lovită mașina dar făptașul nu a avut „timp” să meargă la Miliție pentru constatarea avariei. Un alt fel de a-l „trata”, de fapt a-și bate joc de cel căruia, din neatenție sau imprudență, i s-a produs un necaz. Grabă, dar numărul a fost reținut. Poate că posesorul autoturismului Dacia 10-B-8134 va fi mai puțin... grăbit după aceste rînduri.

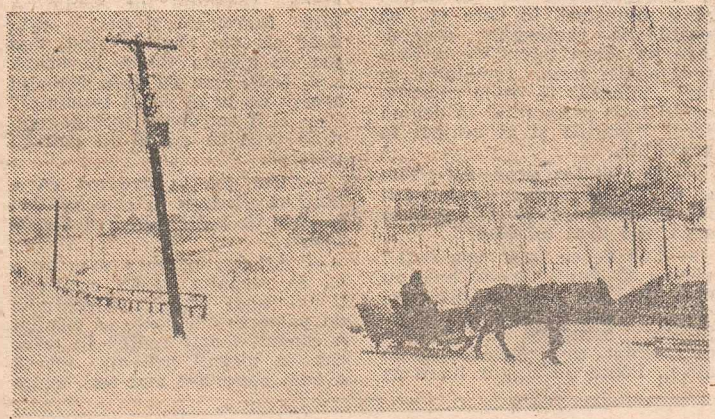
Am pe masa de lucru cîteva inspirate caricaturi, cu diferite scene din mișcarea străzii. Un conducător auto dialoghează cu un om de zăpadă.

— Nu știți, vă rog, pe unde este strada Frumoasă?

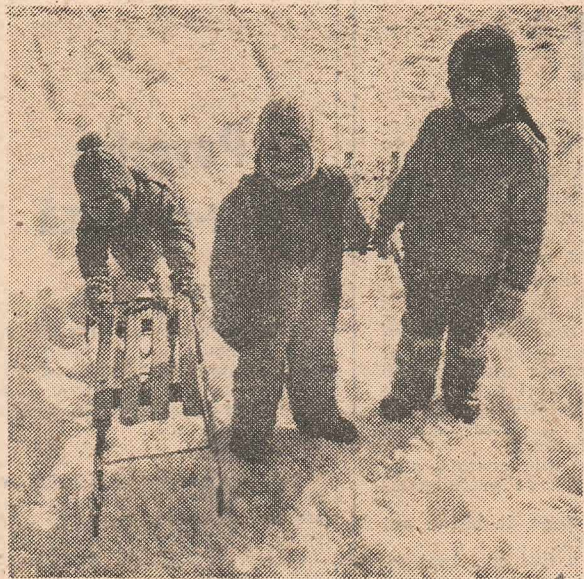
— Dacă v-ați aprinde farurile, așa cum cere regulamentul, ați găsi-o ușor și nici pe mine... nu m-ați confunda!

...Să-și aprindă unii „farurile”, pentru a nu confunda obiectele din stradă cu buzunărul lor sau obligațiile cetățenești cu bunul plac.

C. D. ■

Trei tablouri din „Iarna pe uliță“

— Cum ai primit rezultatul anchetei noastre pentru cel mai bun fotbalist al anului?

— Bineînțeles că m-a bucurat acest succes, pentru că nu cred că există fotbalist care să nu vrea să ajungă la rezultate cât mai bune sau sportiv care să nu-și dorească să fie primul în ramura lui. Dar să știți că n-am jucat în acest an cu gândul la vreun clasament de acest fel! Îmi place să lucrez cât mai bine pentru că așa mi-e firea, nu pentru a ajunge în față. Că rezultatele vor ține seamă de asta, e altceva, dar niciodată nu mi-a trecut prin cap să joc cu gândul la clasamentele de sfârșit de an.

— Nu mă indoiesc că așa este — și nu numai în cazul tău. Pe 11 martie împlinesti 34 de ani. Citi din acestia i-ai ocupat cu fotbalul de performanță?

— Vreo 18, din care 13 la Tîrgu-Mureș, sint în al treilea an la Steaua și restul la Tirnăveni.

— Și-n răstimpul ăsta, de cite ori „ai ajuns în față“ în clasamentele de sfârșit de an?

— N-am ținut o evidență. Cred că de două ori pe locul întâi în ancheta „Sportului“, am mai primit un trofeu și de la „Viata Studențească“, iar în primii zece cred că am ieșit de mai multe ori, dar nu mai știu exact. Mă bucură, oricum, clasamentul din acest an din revista dumneavoastră, pentru că, practic, cuprinde echipa națională.

— În cit timp ai adunat 91 de selecții în echipa națională?

— Am debutat în 1975, dar vreun an și jumătate n-am mai fost selecționat, era în preliminariile pentru Mondialul spaniol. La acea întrerupere aveam 44 de selecții.

— În '86, cam cite zile ai fost „liber“ fără antrenamente, jocuri sau alt program de pregătire?

— Pe soție ar trebui s-o întrebați! Cred că, astfel de zile, puse cap la cap, fac în total cel mult două luni.

— De la cine ai învățat cel mai mult cum să te pregătești și ce atitudine să ai față de sport, de fotbal, de tine însuși, în ultimă instanță?

— Cred că și-n fotbal, ca-n orice domeniu, important este nu să muncești mecanic, ci dimpotrivă, să deschizi ochii și să gîndești la ceea ce faci. Primul care mi-a implantat ideea că cel mai bun antrenor ești chiar tu, jucătorul, a fost Tiberiu Bone. El a fost acela care m-a îndemnat să m-a învățat să adaug în pregătire ceea ce cred eu, să gîndesc și la ceea ce poate gîndi adversarul. De la Lucescu, cit l-am avut antrenor, am învățat cit de importantă este tactica jocului, astfel încît în teren să fie cit mai puține lucruri lăsate la voia întâmplării. În sfîrșit, Jenei este cel mai mare „vrăjitor“, sau așa ceva, nu știu cum să spun, în a ține jucătorii într-un mediu și o atmosferă în care ei să poată da randament maxim. Are un mare talent de a limpezii apele, care, inevitabil, se mai „tulbură“ în orice colectiv, astfel încît primordial să devină jocul fiecărui și al echipei în ansamblu.

— În virtutea experienței tale și de pe platforma autorității tale în echipa națională, ai avea ceva să-i spui lui Hagi?

— Dar de ce mă întrebați? Pentru că, după părerea mea nu cred că Hagi este un caz special. Din cite îl cunosc eu, e un jucător corect și extraordinar de talentat, ca și Belodedici, de altfel. Poate un singur lucru aș

avea să-i spun, și anume să iubească mult fotbalul, că numai astfel vor veni și rezultatele. E drept, a avut un an ceva mai slab, dar care a venit după alți doi foarte, foarte buni. La vîrsta lui este de așteptat această oscilație. Principalul lucru este să iubești fotbalul, să muncești și să gîndești pentru el. Cînd jocul lui se va limpezi și mai mult, va deveni, cu siguranță, mai cerebral, mai constant și mai altruist. Sint convins, însă, că nu-și va dezminți valoarea.

— Să revenim la treburi mai concrete. Cum a apărut ruptura aia musculară? Ține de „viața sportivă“ sau de vreo lo-

BÖLÖNI:

„Principalul lucru e să iubești fotbalul“

vitură? Ai mai avut asemenea accidente?

— N-am mai avut niciodată asemenea ruptură musculară. Cred că a fost din cauza oboselii și a frigului din ziua jocului. Nici că-am neglijat încălzirea nu poate fi vorba, deoarece accidentarea a survenit prin minutul 75. Urmez un tratament prescris de medicul care m-a operat la călcîi acum doi ani și ceva, doctorul Cornel Ciucudean, și sper să-mi reliau pregătirile în plenitudinea forțelor.

— Dar la călcîii ce ai?

— Acum nu mai am nimic, am avut o bursită.

— Adică?

— În limbaj obișnuit, o pungă cu puroi, care amenința să atace tendonul lui Achile. A fost înlăturată și gata, atîta doar că, din cînd în cînd, mai joc cu gheata tăiată în spate.

— Loți, cum se vede fotbalul nostru de la mijlocul terenului?

— E o întrebare foarte grea n-aș vrea ca eu să-mi dau cu părerea.

— Dar tot tu spunea că e bine să gîndești la ceea ce faci și ce e în jurul tău, inclusiv în fotbal!

— Atunci, părerea mea este că în recentul sezon competițional s-au imputat echipele de valoare; ori poate că Steaua a crescut foarte mult! În orice caz, în ultimii trei ani parcă aveam adversari mai tari, acum

numai Dinamo se află în apropierea noastră.

Steaua, indiferent de rezultatele internaționale ale toamnei, este o echipă foarte, foarte solidă, bună, puternică, de nivel european. Este cea mai bună din campionatul nostru, dar vrem s-o facem și mai bună, după etalonul echipelor englezești, de pildă. Bine ar fi ca și concurența din campionatul nostru să fie mai puternică, măcar între vreo patru echipe. Folsul ar fi al tuturor, pentru că ne-ar obliga la o muncă și mai exigentă, iar rezultatele vor fi cu atît mai frumoase.

— Cum se explică faptul că, do trei ani Steaua joacă „metronom“, la cel mai bun nivel?

— Valoarea echipei poate explica acest lucru; a echipei, și nu a lotului, pentru că dacă se întâmplă să lipsească trei titulari, mai ales într-un meci internațional, ați văzut că avem probleme.

Apoi, condițiile excelente de pregătire, munca serioasă și organizarea foarte bună a clubului sint factori care explică evoluția constantă bună a echipei.

— Două vorbe despre echipa națională.

— Echipa națională este în creștere. I s-au reproșat așa-zise scaderi: de pildă, am mers la turneul final al campionatului european cu o echipă mult apreciată, pentru ca, la întoarcere, aceeași echipă, cu aceiași jucători să fie socotită slabă, încet-încet ne-am revenit, pentru ca, după meciul acela de pomină cu Irlanda de Nord, iar să scădem în ochii comentatorilor.

Acum, ce să zic, eu nu promit niciodată rezultate, ci un joc de o anumită factură. Și pot să spun că echipa națională va încerca să joace în continuare spectaculos, așa cum a făcut-o și la Sevilla, cu Spania, chiar dacă am pierdut la limită.

— Ce gîndiri ai pentru 1987?

— Mă gîndesc deocamdată pînă la sfîrșitul sezonului de primăvară, după aia om mai vedea. În primul rînd am dorința să devin sănătos. Apoi, jocul Stelei să devină și mai spectaculos.

— Și mai?

— Da, pentru că avem încă resurse de exploatat, iar valoarea echipei ne permite să facem un joc și mai plăcut.

La echipa națională, avem două meciuri grele — cu Albania, joc care nu este deloc o formalitate, cum s-a văzut din experiența Nentori, și cu Spania — meciul decisiv pentru calificare. Deocamdată, astea sint problemele pentru mine. Am mult de muncă în această pregătire de iarnă, foarte grea, dar decisivă pentru tot restul sezonului — în care trebuie să jucăm bine, să cîștigăm campionatul, și așa mai departe.

— Un gînd de încheiere pentru cititorii revistei noastre, cei care, de fapt, te-au desemnat cel mai bun fotbalist al anului '86.

— Dacă îmi dați această posibilitate, aș vrea să mulțumesc, în numele jucătorilor de la Steaua și din echipa națională prezenți în acest clasament pentru aprecierea care o dau străduinței noastre de a satisface așteptările iubitorilor fotbalului. Începem Anul Nou cu același gînd, de a dovedi prin joc și rezultate recunoștința noastră pentru condițiile de pregătire care ne sint create, pentru dragostea și încrederea de care ne bucurăm din partea iubitorilor fotbalului din patria noastră.

OCTAVIAN ȘTIREANU

Știați că de săniuță se ocupă și o federație? Atunci, pe cînd rezultatele de ațiția ani dorite în sportul derdelușului?

Fotografii de PAUL AGARICI

Rugby

Două turnee

Parcă tocmai pentru a contrazice îngrijorările noastre în legătură cu situația rugbiului divizionar-intern, luna decembrie ne-a adus unele satisfacții la nivelul cluburilor noastre fruntașe, referindu-ne la cele două turnee întreprinse în Occident de Farul Constanța și R.C. Grivița Roșie. După cum am relatat în numărul trecut al revistei noastre, echipa constanțeană a reușit în turneul „Rugby-Masters“ din Franța două surprinzătoare victorii asupra reprezentantei Noii Zeelande Ponson By cu 21-15 (3-6) și asupra vicecampionii franceze S.U. Agen cu 10-3 (10-3), ajungînd în finala acestei prestigioase competiții. În primul meci, jucătorii noștri Dumitru și Constantin Ștefan s-au impus în jocul la margine față de coechipierii celebrului Andy Haden, iar în al doilea au organizat bine molarile penetrante, activitate reeditată și în jocul cu S.U. Agen, în care unul din cele două esuri ale Farului a fost marcat de combativul Dumitru. Din păcate, efortul copleșitor la care a fost prezentă grămada constanțeană, confruntîndu-se cu aceste formații de mare clasă, a privat-o de aportul a nu mai puțin de patru titulari dintre înaintași (Giulea, Dumitras, Oprea, Grigore) și doi truarari (M. Toader și Gh. Florea), ceea ce a determinat rezultatul, tot surprinzător, dar de data asta în sens negativ (3-47) din finala acestei competiții disputate la Toulouse cu campioana Franței — Stade Toulousain. După afirmația antrenorului Mihai Naca, oboseala de care a fost marcată echipa constanțeană s-a vădit și în faptul că „a irosit trei esuri ca și făcute“, iar „în condiții normale, eram capabili să arătăm altceva celor 20 000 de spectatori veniți să-și încurajeze echipa locală“.

Rezultatul din finală este exagerat față de adevărata valoare a celor două echipe finaliste, dar trebuie subliniat și aportul internaționalilor francezi Codorniu, Charvet și Bonneval, aflați în maximă formă. Situația pe locul al doilea, în primul turneu „Rugby-Masters“, al echipei Farul Constanța, față de celelalte șase prestigioase echipe din Noua Zeelandă, Fidji, Argentina, Australia, Italia și Franța, nu poate fi trecută cu vederea, la nivelul mondial al

rugbyului-XV, întărindu-ne încrederea că dezvoltarea de masă a rugbyului nostru intern își testează competitiv și treapta valorică.

Această concluzie pozitivă mi-a fost certificată și de către turneul recent al frunțașei noastre R.C. Grivița Roșie, în Marea Britanie, care, în decurs de o săptămînă a susținut trei jocuri obținînd tot atitea victorii și anume: cu Sideup R.F.C. (21-16), cu Harrow R.F.C. (35-3) și cu Old Beccleshamians R.F.C. (16-4), înscrînd opt esuri față de numai trei primite și realizînd un punctaj înscris: 72-23.

Trebuie subliniat faptul că aceste trei cluburi invinse fac parte din zona londoneză, fiecare dintre ele depășînd centenarul de la înființare. Totodată, fiecare din aceste cluburi are 6-8 echipe de seniori, precum și numeroase formații de tineret și cadeți pentru fiecare categorie anuală de vîrstă. Intrucît în Anglia nu există un campionat și un clasament unitar, trebuie să reținem, în lista jocurilor celor trei cluburi echipe de talia lui Harlequins, Cowentry, etc. Din rîndurile rugbiștilor grivițeni s-au remarcat deosebi internaționalii Marin Alexandru, Moraru Octavian și Stroe Ion, precum și Nicolae Ion cu Tudosie Teodorin. Inginerul Viorel Moraru, conducătorul R.C. Grivița Roșie ne-a declarat următoarele: „Turneul a fost util pentru faptul că s-a putut menține contactul cu bine cunoscutul rugby britanic, unul dintre cele mai valoroase din lume și care se bazează pe un angajament fizic total, cu atacuri directe și susținerea permanentă a purtătorului de balon“. Trebuie să conchidem, deci, la încheierea acestui sezon rugbistic internațional, că la ieșirile lor peste hotare, în țările de obîrșie și tradiție ale sportului cu balon oval (Marea Britanie și Franța), echipele noastre fruntașe de club Farul Constanța și R.C. Grivița Roșie au făcut eforturi fructuoase pentru păstrarea prestigiului nostru internațional, fapt care stimulează și reanimă speranțele noastre pentru anul 1987, în perspectiva apropiatei Cupe Mondiale din Noua Zeelandă și Australia.

TUDOR GEORGE

Toată lumea face sport

Printre primele competiții de interes ale noului an „Turneul veteranilor“ la fotbal, din Brazilia, reține atenția în mod deosebit. Cum știți, este vorba de o competiție de old-boys (jucători de peste 35 de ani), cu participarea a cinci dintre cele șase campioane mondiale, Italia, Brazilia, Uruguay, R.F. Germania și Argentina (lipsește, deci, Anglia). Denumirea oficială: „Pepe Cup“ spune totul despre afacere. Mai greu de înțeles este însă atitudinea imprincipiatului, care a declarat: „Voi juca în primul meci, dar probleme profesionale nu-mi

permit să fiu prezent în continuare... Acum în vîrstă de 46 de ani, Pepe este „public relations“ la compania americană „Warner Communications“. Printre altele ● În U.R.S.S. a început o intensă popularizare a baseball-ului, anul acesta urmind să aibă loc primele competiții. Se speră, de asemenea, să fie creată, tot în 1987, federația unională de specialitate. Practicată încă timid (hocheistii sint cei mai pasionați de ineditul sport), noua disciplină are, se pare, un viitor interesant în Uniunea Sovietică, mai ales că din 1992 baseball-ul

„Tabela de concurs“ a noului an

Anul sportiv 1987 se anunță deosebit de pretențios: o parte din sporturi trebuie să-și revanșe pentru neimplinirea din '86, altele să confirme succesele dobândite în anul trecut, totul sub semnul exigenței unei cit mai bune pregătiri în perspectiva Jocurilor Olimpice de anul viitor. Dintotdeauna, de fapt, anul preolimpic și-a avut importanța sa în strategia desfășurării pregătirilor, de acum locul căutării și al încercărilor fiind luate treptat de acumulări valorice și tehnice progresive, până la nivelul unei certitudini în reprezentarea corespunzătoare a sportului nostru la marea întrecere olimpică din toamna anului viitor.

Competițiile internaționale ale anului 1987 sînt concepute tocmai ca părți integrante ale planurilor de pregătire stabilite pentru actualul ciclu olimpic. De aceea, exigențele și speranțele noastre în performanțe și rezultate cit mai bune la aceste competiții sînt corelate la perspectiva pe care ele o deschid participării la Olimpiadă, fiind greu de anticipat mutații spectaculoase, în bine sau în rău, chiar în preajma startului acestei întreceri.

Anul 1987 este, apoi, anul Universiadelor — competiții la ale căror precedente ediții sportive studenți din țara noastră au reușit prestigioase succese, dobîndind poziții fruntașe pe care acum le avem de apărut. Așa vor trebui să se petreacă lucrurile deosebi la Jocurile Mondiale Universitare din vară, găzduite de orașul Zagreb între 8 și 19 iulie, și care includ întreceri de atletism, gimnastică, inot, sărituri în apă, scrimă, tenis, caiac-ca-

noe, canotaj și fotbal. Tot sub egida Federației Internaționale a Sportului Universitar (președinte, dr. Primo Nebiolo, aceiași care este și președintele I.A.A.F. — forul athletic internațional) se va desfășura, în țara noastră, de data aceasta (30 mai — 8 iunie) o altă competiție majoră, Campionatul Mondial Universitar de handbal (sport la care, alături de judo se organizează întreceri separate de programul propriu-zis al Universiadelor). Țara noastră are un palmares strălucit la aceste întreceri ale handbaliștilor studenți, fiind de departe pe primul loc (cu cinci medalii de aur) în clasamentul general neoficial al celor nouă ediții de pînă acum.

În afară de aceste întreceri cu un profil aparte, anul care a început cuprinde pe „tabela de concurs“ alte importante competiții, multe din ele avînd, cum spuneam, caracterul unor veritabile presecții pentru participarea la Olimpiadă. Dintre sporturi, atletismul are și de-astă dată agenda cea mai încărcată: europenele de sală de la Lievin — Franța (sfîrșitul lui februarie), prima ediție a Campionatului mondial în sală, la Indianapolis — S.U.A. (începutul lui martie), Campionatul mondial de cros (Varșovia, sfîrșitul lui martie), Campionatul mondial în aer liber (Roma, începutul lui septembrie), europenele de juniori (Birmingham-Anglia, începutul lui august). Sperăm că mult anun-

țatele măsuri întru redresarea atletismului nostru își vor arăta roadele la momentul oportun, astfel încît dincolo de linia de sosire a acestor prestigioase întreceri să putem constata rezultate mult mai bune și performanțe mult mai multe decît cele obținute de atletele și atletii noștri în anul care a trecut.

O revanșă așteptăm și din partea luptătorilor, care au prilejul să... lupte din nou pentru medalii — europene (în Finlanda, greco-romane și în Bulgaria, libere — ambele în aprilie) și mondiale (în Franța, septembrie, această întrecere fiind și un criteriu de calificare la Olimpiadă, unde vor putea participa cei casași de la locul șase în sus).

Cu viu interes vom urmări evoluția handbaliștilor la Campionatul mondial — grupa B (Italia, la sfîrșitul lui februarie), unde, de asemenea, 16 echipe participante își vor disputa cele trei locuri fruntașe care asigură drept de participare la Olimpiadă. Va fi a doua mare competiție handbalistică (după relativ recentul „Trofeul Carpați“ găzduit la Craiova) și prima cu miză mare în care vom putea (sau nu) identifica (înaintea campionatului mondial universitar) semnele redresării acestui sport cu mare tradiție în țara noastră.

Boxul este alt sport ce-și așteaptă reabilitarea, prilejul constituindu-l Campionatele europene din Italia (sfîrșitul lui mai), după cum echipele na-

ționale de baschet (masculin și feminin), calificate la turneele finale ale campionatelor europene (Grecia, în iunie și respectiv, Spania, în septembrie) vor avea datoria să confirme aceste rezultate și să steargă, totodată, impresiile după slaba evoluție la campionatele balcanice desfășurate la sfîrșitul anului trecut.

Dacă de la aceste sporturi sînt de așteptat rezultate care să îndrituiască speranța în redresarea și progresul lor, avem, din fericire, și ramuri sportive pentru care marile competiții ale anului 1987 vor fi examene la fel de pretențioase, menite, însă, să confirme rezultatele obținute anul trecut. Spunem acest lucru intrucît, se știe, în sport o poziție fruntașă adesea se obține mai ușor decît se menține. De dificultatea intrării în concurs de pe poziția de marl favorii se vor convinge, de pildă, cu siguranță, o dată în plus, sportivii și sportivele loturilor naționale de canotaj și caiac-canoe, pentru care va suna gorna unor noi campionate mondiale (în Danemarca și, respectiv, R.F.G. — în luna august), ca și halterofilii, ce se vor întrece din nou la nivel european și mondial (Cehoslovacia, septembrie). Gimnastele și inotătoarele noastre sînt, de asemenea, printre favoritele campionatelor europene ce se vor desfășura în U.R.S.S. (în luna mai) și, respectiv, Franța (august).

Fotbalul este angrenat, și țil să mai amintim, în două importante campanii de care care la nivelul echipelor reprezentative și olimpice: pentru turneul final al campionatului european (ce va fi găzduit de R.F.G., în 1988) și pentru cel olimpic.

Nepropunîndu-ne, desigur, epuzarea în rîndurile de față a prezentării întregului calendar sportiv internațional 1987, v-am oferit, stimați cititori, doar cîteva din punctele de mare interes pe care ace program competițional îl prezintă deopotrivă pe sportivii și pentru iubitorii sportului din țara noastră. Avem convingerea că anul abia început va marca și pentru sport, asemenea celorlalte domenii, atingerea unor noi niveluri de performanță și de calitate a rezultatelor. Momentele de analiză, bilanț și angajamente care au însoțit intrarea spre Noul An îndreptățesc speranțele că anul 1987 va aduce noi cununi de lauri sportului românesc, îmbogățind astfel tradiția și prestigiul de care el se bucură pe toate meridianele lumii.

În ceea ce-i privește slujitorii acestor pagini de sport ale revistei noastre, ei se vor strădui și pe mai departe să fie cit mai obiectivi și cit mai „pe fază“ în reflectarea spre dumneavoastră a semnificației, importanței și valorii rezultatelor pe care sportivii noștri le vor obține în multele și dificilele întreceri la care vor lua startul.

OCTAVIAN ȘTIREANU

Civilizația sportului

A venit poștașul

Roxana Iordache — studentă la Facultatea de limbi străine București: „Urmărind ființa fotbalistică intercontinentală de la Tokyo, m-am bucurat pînă la a ignora rezultatul că echipa noastră câmpioană a arătat un joc elegant dublat de o reală seriozitate vizînd respectul pentru adversar. Aveți dreptate, „marile elogii sînt mute“, însă uneori nu se poate să nu le dăm glas: numai o adevărată campioană își putea permite luxul de a recurge la pasa cu călcîiul și la fadări nebunesti în tensiunea unor momente care ar fi determinat alte echipe „să se dea de ceasul morții“ pentru „a egala cu orice preț“. Steaua știe însă că o victorie cu prețul frumuseții pierdute nu e o victorie adevărată. O echipă care cîștigă un meci cu miză fără să spună nimic, valorează incomparabil mai puțin decît un „team“ care pierde în toată splendoarea. Important este faptul că avem într-adevăr o ECHIPA care poate rămîne ea însăși pe orice stadion din lume, o ECHIPĂ căreia i se recunoaște personalitatea, o ECHIPĂ care a învățat să depășească statistica: izbînzile nu se văd totdeauna pe tabela de marcaj. În final, (mai) risc o afirmație: dacă Pele ar fi fost arbitru, dreptatea s-ar fi dovedit de partea fotbalului, a frumuseții sportive. Dacă a urmărit această finală, sint convinsă că Pele a fost cucerit de Steaua și nu de River Plata care i-a readus, poate, în memorie, senzația cramponelor cu care făcea și el deseori cunoștință în lipsa altor mijloace prin care să poată fi oprit. Sint echipe ce se impun și echipe ce se... cramponează“.

Vă mulțumim pentru aceste frumoase rînduri despre cea mai bună echipă română a anului 1986 care la Tokyo ar fi meritat un premiu de atitudine. Să sperăm că la Monte Carlo — loc capricios al hazardului ispititor — va domni în legea lui fair play-ul. Și poiez că neșansa ne vaocoli acolo, lăsîndu-ne formația întreagă, în plentudinea caracterelor ei de inteligență.

Ing. V. Oantă — str. Pricteniei, bloc H7, ap. 14 — Tirgoviste: „Este fair play să încerci să ajuți, chiar și numai moral, pe cineva care și-a adus multe bucurii altădată, dar care acum trece prin momente mai puțin favorabile. De aceea, vă rog să faceți cunoștință antrenorului Mircea Lucescu următoarele: Aș vrea să știți că există foarte mulți oameni în România care au crezut, cred și vor crede în continuare în capacitatea, știința și profesionalismul dumneavoastră și care, mai presus de toate zvonurile, ironiile și vorbele răspîndite pe la diferite colțuri, au crezut, cred, și vor crede în continuare în cinstea, corectitudinea și integritatea OMULUI Mircea Lucescu. Pentru că at fost totdeauna un luptător, nu te lăsa doborât! Iar cînd îți este greu, gîndește-te că cei care nu au uitat seara de legendă pe „23 August“ dintr-un aprilie nu prea îndepărtat și Bratislava, sint alături de dumneata. Și nu sint puțini!“

Frumos. Fără comentarii.

Nelu Vlădăianu — Drăgulești, jud. Gorj: „E foarte mult de... lucru în domeniul civilizației în sport și în viața de toate zilele. E greu să fii OM pe acest pămînt, iar dacă ești cu adevărat, ești privit (culmea) total greșit de cei care încalcă uneori cu bună știință normele eticii, moralei, ale bunului simț și cu toate strădanile noastre, ale celor ce vrem să apărăm aceste principii, mai sint încă multe de făcut“.

Poate că este necesar să amintim, și oameni ca dumneavoastră ne conving să o facem, că preocuparea pentru sănătatea fizică nu poate fi despărțită de o preocupare măcar tot atît de intensă pentru cea morală. Să amintim că, la începuturile sale, întrecerea sportivă cerea oamenilor să aibă și alte virtuți pe lîngă cele atletice. Să amintim contemporanilor noștri și cu precădere sportivilor înșiși cit preț puneau anticii lor predecesori pe corectitudinea unei întreceri.

CRISTIAN ȚOPESCU

Toată lumea face sport

va deveni sport olimpic ● La campionatele asiatice de baschet pentru juniori de la Manila, aflate în plină desfășurare, principala favorită a turneului masculin este echipa R.P. Chineze. Nimic surprinzător, dar ce ziceți de media de înălțime a juniorilor chinezi: 1,97 m?! Multe echipe de seniori din lume (inclusiv campioana mondială, S.U.A.) și-ar dori o asemenea talie! ● Anul începe cu un scandal în boxul profesionist american: la meciul pentru centura cu diamante a „greilor“ dintre Tim Witherspoon și James Smith ambii pugiliști au avut

același manager, pe Carl King, fiul celebrului promotor, Don King. Vă imaginați cîte posibilități de scenarii avea patronul! Ancheta declanșată de primarul New York-ului este condusă de un fost agent al F.B.I. specializat în culisele boxului profesionist ● „Cupa Davis“ a revenit pentru a 26-a oară Australiei, care a dispus de deținătoarea „Salatierei de argint“, Suedia, pe gazonul de la Melbourne. Eroul meciului a fost Pat Cash (21 ani), jucătorul cu cel mai spectaculos progres în 1986.

LUCIAN OPREA

Acum o lună de zile, între 2-7 decembrie, la Kichener (Canada) s-au desfășurat întrecerile Campionatului mondial de juniori la patinaj artistic. La proba de băieți (25 de concurenți din 18 țări) a participat și tânărul sportiv român Gheorghe Cornel, provenit de la Galați, dar legitimat în prezent la Centrul Olimpic Mecanică Fină (antrenori, Gabriela și Cornel Munteanu). O prevedere a federației internaționale intrată în vigoare cu o zi înainte de începerea concursului a permis participarea la întreceri a sportivilor în vîrstă de pînă la 18 ani (în loc de 16 ani, cit era limita inițială de vîrstă pentru aceste campionate mondiale), fapt ce a mărit, desigur, densitatea concurenților de valoare. Chiar și în aceste condiții, reprezentantul nostru a reușit o clasare onorabilă, obținînd în final locul 17. „Meciul s-a jucat“ în proba programului scurt, cînd Gheorghe Cornel a ratat execuția unui element de mare dificultate, care-i ieșise, însă, perfect la antrenament.

Există însă o circumstanță care nu poate fi eludată din evoluția sportului nostru, și anume că Gheorghe Cornel a concurat tot timpul bolnav, cu febră, din cauza unei viroze contractată, probabil după sosirea în orașul concursului. În atare situație, destul de delicată pentru un copil de 15 ani și jumătate, Gheorghe Cornel n-a putut beneficia decît de asistența celui alt membru al delegației noastre, profesorul Florin Gămulea, invitat la acele campionate pentru a oficia ca ar-

Patinaj artistic

Pas în doi

bitru. Incurcătura celor doi soli ai sportului nostru, adult și copil, fiecare, totuși, cu obiectivul lui a devenit evidentă. Profesorul Gămulea a făcut tot ce-i stătea în putință, solicitînd (și aprobîndu-l-se) o abatere de la regulamentul, și anume de a locui în hotelul sportivilor, tocmai pentru a fi mai aproape și a-l putea îngriji, cit de cit, pe tînarul sportiv. Există posibilitatea iminentă chiar de a nu-l înscrie în concurs, dată fiind starea sănătății, dar răspunderea era, totuși, prea mare, în condițiile în care Gheorghe Cornel fusese trimis acolo, totuși, pentru a concura. Firesc era ca în astfel de momente tînarul sportiv să aibă alături pe unul din antrenorii săi, care putea analiza toate datele problemei (tehnice, medicale, psihologice) luînd o decizie în cunoștință de cauză, dublată de responsabilitatea coresponsabilității. Un astfel de om (care, mai ales la patinaj, face corp comun cu sportivul) n-a existat lîngă Gheorghe Cornel, pentru simplitudinea faptului că n-a fost trimis! Dincolo de străduințele omenesti ale profesorului Gămulea (care, grație poziției sale acolo, a reușit să-l prezinte și să-l facă cunoscut pe Cornel autorităților internaționale ale patinajului, lucru extrem de important și de benefic pentru evoluțiile vi-

itoare ale acestuia) rămîne problema de principiu: cum este posibil ca un copil de 15 ani, și jumătate să nu fie însoțit de antrenor la o asemenea competiție, cînd, știm bine, în alte cazuri, sportivii majori și „vacinați“ sint însoții nu de puține ori de unul sau mai mulți antrenori, și chiar la competiții mai puțin importante? Un concurs internațional presupune un întreg angrenaj de strategii, elemente organizatorice, stări psihologice și chiar situații neprevăzute (de tipul celei în cauză) în care unui copil îi este, orice am zice, foarte greu să se descurce. Cu atît mai mult la patinaj, unde a devenit aproape regula ca sportivul să pășească pe gheață și să fie primit de pe gheață de îmbrățișarea antrenorului. Nu este vorba, deci, numai despre un drept moral al celui care muncește pentru șlefuirea unui talent de a-și secunda elevul în marile competiții, ci mai ales de o latură strict tehnică, sportivă a unei astfel de întreceri copleșitoare în multe privințe pentru vîrsta copilăriei. Neglijența (care, din cîte am înțeles, nu se poate scuza nici prin rațiuni de ordin financiar) a fost reparată, cum s-a putut la fata locului — și poate că nici prezența unui antrenor n-ar fi schimbat prea mult datele medicale ale problemei. Dar, în acest ultim caz, întreaga situație era lipsită de confuzie (inclusiv în privința responsabilităților) și în plus, era salvat principiul.

ȘT. OCTAVIAN

Curiozități olimpice

● Ceremonia de deschidere a celei de-a 27-a ediții a Olimpiadei a adus surpriza unui splendid spectacol în aer liber, ce a culminat prin demonstrarea unei atractive partide de atac cu... „piese“ vii, traseul mutărilor fiind efectuat în stil sahist, dar prin practicarea karateelor. ● Pe programele televiziunii din Dubai, cel mai comentat meci a fost întîlnirea dintre echipele masculine ale Angliei și Spaniei. Englezii erau în poziția de leader ale clasamentului, urmați la distanță de jucătorii „americani“ sovietici. A rărut uluitor că spaniolii, fără nime strălucitoare, au jucat fantastic și si-au adjudecat victoria cu scorul 3,5:0,5! Englezii au dat vina pe... șahisții sovietici, care s-au dovedit

mult mai interesați de evoluția acestui meci decît de partidele proprii! S-au căutat martori, s-au luat declarații și, totuși, arbitrii n-au recurs la sancțiuni... ● Numele maestrului internațional J. Reyers (Peru) era puțin cunoscut în arena mondială. Performanțele sale olimpice au atras atenția asupra sa. A realizat la masa a treia 9p din 14 posibile, fiind învins doar o dată. Desi are un Elo doar de 2400 p., el a reușit să-l „țină cu remiză“ pe A. Iusupov, candidat la titlul mondial! ● Cum era și firesc, Kasparov a fost răsfățatul publicului. Campionul lumii și-a răsplătit suporterii jucînd admirabil. A plauzele au răsănat în marea sală doar pentru Kasparov, spre disperarea jucătorilor aflați în criză de timp și spre nemulțumirea arbitrilor care insistau pentru păstrarea linistei. Una dintre cele mai frumoase partide ale olimpiadei s-a jucat în runda a treia: Kasparov-Smejkal un duel spaniol excepțional, încheiat cu victoria pieselor albe. ● Anatoli Karpov nu a jucat la adevărată sa valoare. Se vedea clar că e marcat de oboseala acumulată în ultimul sezon. A avut de luptat cu multe situații inferioare în fața unor adversari nu prea valorosi. Se părea că în partida cu

marele maestru maghiar, Ribli Zoltan, ex-campionul lumii este pus în incurcătură. Cu negrele, Ribli capturase un pion și mai amenința unul. Karpov a căzut pe gînduri și a imaginat, poate, cea mai frumoasă combinație de mat a concursului. A dublat turnurile pe coloana h. a lăsat în „riză“ un cal a sacrificat dama pe un pion și, în fata matului imparable, Ribli a cedat. Spectatorii au fost uluiți de profunzimea în calcul. ● Campioana mondială, Maia Ciuburdanide a trecut prin mari pericole și nu a fost învinsă niciodată. De la înfrîngere clară a fost salvată de... nepricebere a antrenorului echipei maghiare J. Tompa. Marea mestră Verőci Tszusa deținea avantaj copleșitor cînd experimentata antrenore a echipei sovietice Ludmila Bilunova a propus cheierea meciului cu 2:1 în favoarea sovieticelor. Ex-campioana lumii, Nona Gaprindia cîștigase deja. Fără să stea pe gînduri propunea s-a cedat, jucătoarele nefînd sultate. Două remize s-au înregistrat în partidele Verőci-Ciburindze și Ahmilovskaia-M... apoi să se constate că avea oricum remiză, iar v. urma să cîștige. Cine pe a tras pe sfoară?

MARGARETA MUREȘAN

Ce-și dorește lumea la început de An nou

A intrat în tradiție și e în firea lucrurilor ca la început de an să se dea glas dorințelor fiecăruia și să se ureze împlinirea lor în cursul anului. Și în domeniul politicii internaționale se poate face același lucru, se poate, adică, alcătui o listă de probleme pe care locuitorii planetei noastre ar dori să le vadă rezolvate în anul care începe. Ni se pare însă mult mai important să ne ocupăm nu de ceea ce ne-am dori, ci, privind lucrurile în față, realist, să avem în vedere ceea ce simțim îndreptățiți să pretindem, ceea ce se poate realmente împlini în împrejurările de acum.

Dosarul unor astfel de probleme este destul de bogat; însă dintre acestea se detașează evident câteva: dezarmarea, și în primul rând dezarmarea nucleară — problema fundamentală a epocii contemporane; lichidarea focarelor de încordare și război, a „punctelor fierbinți” de pe glob; lichidarea subdezvoltării, a decalajelor economice, a sărăciei pe glob, stabilirea de relații economice echitabile și rezolvarea, în acest context, a problemei datoriiilor externe ale țărilor în curs de dezvoltare. În toate chestiunile menționate, popoarele sunt îndreptățite să ceară inițierea și înlăturarea în 1987 de acțiuni concrete, trecerea de la vorbă la faptă, de la declarații de bune intenții la transpunerea în viață a declarațiilor.

Prioritatea priorităților o constituie, desigur, asigurarea păcii, dezarmarea, domenii în care România a dat lumii un semnificativ exemplu. Anul care a trecut a mai adus și un câștig important pe linia înțelegerii exacte a coordonatelor, a dimensiunilor și a componentelor procesului de dezarmare. De unde multă vreme lucrurile au fost prezentate de către una dintre părți ca și cum dezarmarea s-ar fi redus aproape numai la componenta ei nucleară,

în prezent este unanim admis că armele „clasice”, inclusiv cele chimice și cele biologice, se apropie ca forță de distrugere de armamentul atomic. Prin urmare, armamentul clasic și efectivele militare aferente trebuie luate în calcul când se procedează la dezarmare. Însă recunoașterea acestei realități nu micșorează cu nimic pericolul pe care îl reprezintă armele atomice și, ca atare, nu înlătură caracterul de urgență al dezarmării nucleare.

**Comentariul
săptămânii**

Pace și dezarmare

XXXIII

Priorități în 1987

Cu ce ar putea începe procesul dezarmării nucleare? Cei mai mulți dintre specialiști sunt de acord că primul pas ar fi încetarea experiențelor nucleare, semn că nu s-ar mai urmări nici perfecționarea detonatoarelor, sporirea puterii de distrugere a încălzirii, nici crearea de noi tipuri, mai perfecționate și mai distrugătoare, de arme atomice. „În mod deosebit — sublinia președintele Nicolae Ceaușescu — considerăm că trebuie să intensificăm activitatea pentru încetarea experiențelor nucleare, având în vedere că acestea reprezintă un grav pericol pentru existența omenirii. Încetarea acestor experiențe

trebuie să fie primul pas în dezarmarea nucleară.” Ar urma reducerea treptată a stocurilor existente, a mijloacelor de transportare la țintă, etc.

Se știe că în afară de rolul lor în sporirea și perfecționarea arsenalului atomic, experiențele nucleare pălăvesc puternic planeta și constituie o uriașă risipă de fonduri și de materiale. Și n-au fost puține aceste experiențe. Din 1945 și până în 1985 în lume s-au efectuat 1570 de experiențe atomice, repartizate astfel: 805 — Statele Unite; 562 — Uniunea Sovietică; 134 — Franța; 39 — Anglia; 29 — China; 1 — India. După cum este cunoscut, la jumătatea anului 1985, deci după 40 de ani de experiențe atomice, cu tot ce-au însemnat ele, Uniunea Sovietică a hotărât cunoscutul său moratoriu internațional. România a salutat și a sprijinit această acțiune, ca și prelungirea în mai multe rânduri a moratoriului, pe care le-a apreciat drept un act constructiv, drept o contribuție la cauza păcii și securității în lume. Statele Unite și alte țări însă au continuat experiențele. De aceea România consideră că realizarea unei încetări globale a experiențelor cu arma atomică ar însemna o contribuție de însemnată excepțională la destinderea pe plan internațional și la creșterea încrederii între state, ar consolida rezultatele pozitive ale Conferinței de la Stockholm, ar avea efecte salutare asupra tratativelor de la Geneva privind ansamblul problemei dezarmării, ca și asupra desfășurării ulterioare a noii reuniuni general-europene de la Viena. Din aceste considerente, un acord privind sistarea tuturor experiențelor nucleare se înscrie, fără îndoială, în lista problemelor a căror soluționare poate fi așteptată de la anul 1987.

ION D. GOIA ■

Copiii și computerele

Prin Europa circulă o mulțime de legende admirative despre faptul că în Japonia copiii nu mai joacă țurca, nu mai bat mingea, nu mai înalță zmea, nu-și mai omoară timpul nici cu puști de lemn și cu săbiile de carton, ci se joacă, nici mai mult nici mai puțin, cu aparatură electronică, fapt ce le-ar crea o bază solidă pentru activitățile de mare performanță tehnică de mai târziu. Să vedem ce părere au japonezii înșiși despre jocurile ultramoderne ale copiilor lor.

În Japonia — scrie revista „East”, care apare la Tokio — există circa 20 de milioane de elevi. Imediat ce se întorc acasă de la școală, mulți dintre ei, mai ales băieții, se instalează în fața televizoarelor și încep să joace jocuri video cu un asemenea entuziasm, încât uită și de mîncare. Aproape în fiecare familie cu băieți de vîrstă școlară există un „computer casnic” pentru jocuri video, cumpărat la insistența copiilor. În 1984—1985 o firmă a vîndut 6 milioane de „computere casnice”; ca urmare, fiecare a șasea familie japoneză a dobîndit o „minune electronică”. Se așteaptă ca numărul acestor computere să depășească la sfîrșitul lui 1986 10 milioane. În prezent, continuă publicatia amintită, elevii japonezi îi consideră înapoițați pe cei de aceeași vîrstă cu ei care n-au computer. În concluzie, părinții acestora din urmă trebuie să aloce suma de 15 000 de yeni pentru a procura un astfel de aparat. Prețul nu prea ridicat al computerului este fixat înadînsă așa de producător. Pentru că cel mai important câștig al producătorului provine din asigurarea informațională pe mai departe a computerului familial. Copiii se saturează curînd de un singur joc video și cer unul nou. Fabricantul acestor jocuri a elaborat deja mai bine de o sută de programe diferite pentru jocuri video, fiecare dintre ele costînd 4 500 de yeni. S-au vîndut pînă acum peste 40 de milioane de asemenea jocuri, fapt care a adus compania respectivă — între firmele specializate în această producție — pe primul loc în ceea ce privește profitul. De altfel, producătorii de jocuri electronice ocupă un loc de seamă în industria japoneză.

Unele școli din Țara de la Soare-Răsare se străduiesc să domolească pasiunea exagerată a elevilor pentru computerele familiale. Savanții consideră că trebuie dusă, în această direcție, o asiduă muncă de lămurire în rândurile populației. Fîndcă, rînduindu-le ei, mult adula-

tul computer familial aduce mai multă pagubă decît folos: copilul petrece multe ore în fața ecranului, urmînd jocuri video, după care se simte epuizat. Cît despre îmbogățirea spirituală, nici vorbă nu mai poate fi...

Din aceste motive, computerizarea timpurie a preocupărilor copiilor nu mai stîrnește entuziasm în Japonia. În campania de pînă acum în favoarea computerului familial se pare că a fost vorba mai ales de niște prea bănoase, afaceri cu jocuri video și mai puțin de grija pentru specializarea timpurie a celor mici în ale electronicii. Cu atît mai mult cu cît nu toți școlarii vor deveni ciberneticieni. Europeanii ar trebui deci să ia aminte la experiența japoneză și să redescopere adevărul simplu că inginerul se pregătește în facultate, și nicicum la liceu sau la școala primară.

ION CODRU ■

Vinzătorul de visuri

Un cadru, un singur cadru din primul desen animat cu Mickey Mouse a fost vîndut la licitația organizată de firma Christie's cu 24 000 de dolari. Un altul, din „Albă ca zăpada și cei șapte pitici” care o reprezintă pe vrăjitoarea oferind mărul otrăvit, a fost achiziționat cu 9 000 de dolari de un colecționar din Missouri. Vinzările de cadre din filmele lui Disney și de desene originale au adus 300 000 de dolari pentru 371 de piese oferite la licitație.

„Sînt un optimist, poate pentru că sînt capabil să mă emoționez în fața minunilor lumii, spunea Walt Disney explicînd imensul său succes care, la 20 de ani de la moartea sa (16 decembrie 1966), este la fel de prezent și universal. Și dacă Mickey, Pluto, Donald, Dîrigo nu mai sînt vedetele de necolectat ale benzilor desenate, ei umplu încă sălile de cinema și, mai ales, atrag milioane de vizitatori în giganticul parc de distracții, în palatul fabulosului imperiu postum al „vînzătorului de visuri”. La început palatul n-a existat decît în imaginația lui Walt Elias Disney, în timp ce tabla de desen servea ca adăpost pentru soareci. Și un șoricel a fost acela pe umerii căruia tînarul din Chicago și-a clădit imperiul. „Am auzit zgîrîind la fereastră un mic șoricel care nu putea ieși. L-am privit îndelung și am încercat să umanizez acest animal căruia i-am descoperit o personalitate distinctă”. Era în 1928, data de naștere a lui Mickey Mouse. Era tare urit

acest șoricel, cu toate că purta mînuși albe și chiloți roșii. Și totuși, el a devenit super-star-ul a zece de filme, a milioane de ziare și reviste, o siluetă pe care o multitudine de obiecte au făcut-o cunoscută în toată lumea.

Disney a pus bazele regatului său magic după un debut dificil. A fost succesiv vînzător de fructe, de ziare, sanitar pe ambulantele americane din Franța în timpul primului război mondial. Mickey a fost atît de celebru în zilele lui că era folosit ca parolă de comandamentul forțelor aliate în ziua debarcării din Normandia. „Am încercat mereu să înțeleg de ce Mickey este atît de popular, povestea creatorului său. Este un mic tip simpatic, care niciodată n-a făcut rău nimănui. Este atît de simplu, apropiat și bun încît nu te poți opri să-l iubești”. A urmat o lîotă de animale, unele mai umane ca altele. Rațe, cerbi, urși, lupi, cei trei purceuși, rătăciții, vergetele și cite și mai cite. Un profesor de biologie de la universitatea Yale spunea că Disney a reușit ceea ce niciodată laboratoarele nu vor fi în stare, să dea suflet animalelor. Devenit lider necontestat al box-office-ului desenului animat, Disney s-a lansat în lung metraje. Televiziunea și cinematograful au popularizat în toată lumea pe Albă ca zăpada, Peter Pan, Zorro și Pinochio. Studiourile din Burbank, California au trebuit să fie extinse și maestrul desenului animat a abandonat calculul pentru o administrație autoritară, lăsînd onora din cei 3 000 de angajați libertatea să-și creeze propriile personaje. Răsplătit cu 29 Oscaruri și multe alte premii, Disney n-a pus niciodată frînă imaginației sale debordante. În 1955 el a înfăptuit în California o idee genială, Disneyland, giganticul parc de distracții unde minunile din film au fost concretizate.

La moartea lui Walt Disney compania sa era evaluată la 110 milioane dolari. Aproape o bagatelă față de puterea ei financiară actuală: 2,5 miliarde de dolari cifră de afaceri anuală, 247 milioane venit net, studiouri de film, un canal de televiziune prin cablu, numeroase produse cu marca Disney și, mai ales, trei parcuri de distracții. Pentru că Disneyland-ul din California i s-a adăugat în 1971 Disneyworld din Orlando, Florida și în 1983, Disneyland din Tokio care au fost vizitate de 500 milioane de persoane. Urmează Disneyland-ul parizian.

„Nu-i condamn pe cei care spun că Disney nu e bun, spunea celebrul creator al lui Mickey Mouse. Tot ce mă interesează este că milioane de persoane spun că Disney este nemăpomenit de bun”.

IOAN ROȘCA ■

Mafioții după gratii

Opt dintre cei mai importanți șefi ai Mafiei americane, printre care și boșii a trei dintre puternicele „familii” new-yorkeze, au fost declarați vinovați de către un tribunal din Manhattan. La capătul unui proces apreciat a fi cel mai mare din istoria criminalisticii americane. Numeroasele capete de acuzare împotriva lor au făcut ca jurații să pronunțe pedepse cu închisoarea ce totalizează nu mai puțin de 300 de ani. Este vorba, după cum apreciază presa americană, de cea mai dură lovitură împotriva Mafiei, în special a celei din zona New York. Au trecut mai mulți ani de cînd autoritățile, nefăcînd deloc economie de personal și de mijloace materiale, încearcă să combată crima organizată, care a cuprins, ca o adevărată pectingine, ample sectoare ale vieții economice și sociale ale acestei metropole de opt milioane. Utilizînd cele mai diverse metode, de la ascultarea convorbirilor telefonice, minimicrofoanelor disimulate, pînă la valorificarea informațiilor provenind din lumea interlopă, poliția a reușit să strîngă materiale suficiente pentru lansarea mai multor procese.

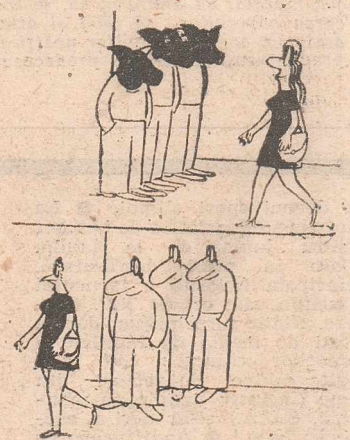
Juriul, format din 12 persoane, a căror identitate a fost ținută secretă, din motive de securitate, și-a însușit concluziile procuraturii, potrivit cărora acuzații sînt membri ai misterioasei „comisii”, un fel de directorat al lumii delictive, care controlează de peste o jumătate de secol sordida societate interlopă americană. Procurorul Rudolph Giuliani a relevat, după pronunțarea verdictului, că în prezent a devenit o presupunere realistă să se considere „că Mafia poate fi eradicată”. În cadrul procesului, au fost aduse probe că Mafia există, că este condusă de o „comisie” și că este implicată în crime monstruoase. Printre cei găsiți vinovați se află și presupușii boși a trei din cele cinci „familii” mafioate din New York: Anthony „Fat Tony” Salerno (75 de ani), „naș” al clanului Genovese, Carmine „Șarpele” Persico (53 de ani), șocotit căpetenie a familiei Colombo, și Anthony „Tony Ducks” Corallo (73 de ani), bosul familiei Luchese. La venerabilele lor vîrste, se vor adăuga acum pedepse ce totalizează circa trei secole de închisoare.

De altfel, Persico se aflase nu demult în centrul altui proces, în urma căruia a fost condamnat pentru șantaj și mituire la alți 39 de ani de închisoare. Probabil pentru a nu

rămîne mai prejos la jocul de ruletă al celor ce riscă pentru a pierde. Acuzația în 25 de puncte a „procesului comisiei”, cum a fost denumit de presă, îi invinuiește pe acești boși mafioți că au săvîrșit, prin intermediul organizației întemeiate de ei în 1939 numeroase activități criminale cum ar fi comerțul ilicit cu droguri, jocuri ilegale de noroc și șantajul. În zona New York, „comisia” a cedat unor firme constructoare contracte grase, în schimbul unor substanțiale mite. În cazul cînd se învea vreun concurent, acesta era răpede lichidat. Astfel, la Chicago, unul din curfoștii boși ai gangsterilor orașului, Willi Stokes, 49 de ani, a fost ucis sub ploaia de gloanțe trase de arme automate de către ucigașii comisiei, pe cînd ieșea din luxosul său Cadillac. Deși era poreclit „Norocosul”, Willi a plătit cu viața legătura cu lumea interlopă. Și, așa cum se întîmplă în poveștile cu gangsteri americane, acum a venit rîndul ucigașilor să plătească. Lumea dură și nemilosă a Mafiei americane a primit o lovitură de moarte, dar condițiile pentru a renaște la fel de crudă ca întotdeauna continuă să existe.

N. ROMEO ■

Lumea se amuză

După PANORAMA — Polonia

Strania idee de a crea o secă ce adoră șerpii, a apărut tot în America în anul 1909, în valea Santerelles din Tennessee. Trăia pe vremea aceea, acolo, un anume George Went Hensley, arierat mintal poreclit „micul George”. Serile, în valea Santerelles erau triste și anoste, fără nici un fel de distracții și în lipsă de altceva, George Hensley s-a apucat să facă lecturi biblice. Într-o seară de vară, el dădu peste următorul text din evanghelia lui Marcu: „...în numele meu ei vor alunga demonii și vor vorbi în noi limbi; ei vor prinde șerpii și dacă vor bea ceva otrăvitor, nu li se va face nici un rău; ei vor pune mâinile lor pe bolnavi și aceștia vor fi vindecați”.

Aceste cuvinte, pe care le-ar fi pronunțat Hristos după înviere, i s-au părut micului George ca o revelație și s-a hotărât să le aplice în practică, rezumându-se la aspectul cu șerpii. Și intrucit pe vremea aceea, nu avea altceva de făcut, a plecat într-o dimineață să prindă o reptilă. Fără prea multă greutate, după o scurtă căutare vede un șarpe cu clopoței, de o mărime apreciabilă ai cărui solzi străluceau în razele soarelui. Căzând în genuchi a rugat pe Dumnezeu să-l întărească, după care sări peste reptilă, o prinse cu ambele mâini și o ridică într-o poză biblică spre cer.

Șarpele, stupefiat probabil și el de acest straniu comportament, a uitat complet să mai muște pe agresorul său. Convins și el că este protejat de Dumnezeu, micul George se întoarse în sat, ducând victorios reptila prinsă. Omul și șarpele au devenit curind nedespartii, creind stupefacție în rindul sătenilor care, treptat au început să se obișnuiască cu imaginea micului George, întilnit frecvent prin sat cu șarpele înfășurat în jurul gâtului.

În frica pe care o inspira consătenilor săi, micul George își găisese un sentiment de superioritate asupra celorlalți, dar în același timp și o vocație de profet. Dumnezeu venindu-i în ajutor, gîndea George, trebuia să-i multumească și el într-un anume mod. Așa s-a hotărât el să propage doctrina adorării șerpilor în numele lui Dumnezeu.

El a început mai întâi, să-i convingă de noua credință pe consătenii săi ciștigînd apoi treptat, adepții, la strania sa credință, în statele Tennessee, Kentucky, Virginia, Carolina, Alabama.

În cursul turneelor sale de

„evanghelizare”. „profetul” a fost mușcat de patru sute de ori, arăta soția sa Sally, dar el nu a avut niciodată nimic. Este adevărat că, atunci cînd făcea această afirmație, Sally era deja văduvă pentru că profetul murise în 1955 tot de mușcătura unui șarpe, care nu citise probabil Biblia. Fidei pină la capăt doctrinei sale, micul George refuzase orice îngrijire medicală.

Dar secta adoratorilor de șerpi nu a murit odată cu fondatorul ei. Ea s-a organizat și și-a schimbat numele în „secția sfintei biserici a lui Dumnezeu” și numără astăzi câteva mii de membri, răspinși în statele menționate, adică

dintre ei beau în fața adepților un lichid pe care îl denumesc otrăvă mortală iar uneori, își plimbă o flacără pe pieptul gol, demonstrînd că tot Biblia afirmă că, „atunci cînd tu vei călca prin foc, nu vei fi ars”.

„Sfinții”, așa-zisii pastori, în luna martie, încep să vinzeze șerpii în momentul în care reptilele termină hibernarea. Sînt mulți adepți însă, care păstrează șerpii în casele lor și-i hrănesc cu lapte, cu șoareci vii iar unorii chiar cu pui de găină. Dogmele sectei interzic adepților să se supună tratamentelor medicale cînd ei sînt mușcați de șerpi sau chiar cînd sînt bolnavi. De la înființarea sectei au murit în chinuri lente câteva zeci de „sfinți” și sute

de șerpi și vipere într-un fel de cuști din plasă de sîrmă. În biserică se afla un fel de catedră și mai multe bănci pentru asistență. Era improvizată o mică orchestră de cițiva timburi cu ghitare și tamburine. Pe măsură ce adepții seoseau în sală, aceștia își dădeau sărutul sacru. Fratele Hayes, unul din „sfinții”, împreună cu muzicienii de circumstanță au început să cînte un imn cu cuvinte de neînțeles, pentru a justifica probabil versetul din Biblie al „vorbirii în limbi”. Asistența nu întîrzie să bată din palme și să scoată urlete nearticulate în ritmul muzicii. Apoi calmul se instalează. Huton, un alt „sfinț”, într-un gest biblic, urcă pe scenă și deschise cuștile reptilelor. El luă un enorm șarpe cu clopoței cu ambele mâini. Animalul începu să se agite bătînd aerul cu inelele cozii sale emițînd niste sunete ciudate. Ceilalți „sfinți” luau la rîndul lor reptilele din cușcă.

Huton, introduse în cămașa sa șarpele. Hayes luă două vipere pe care le înodă și le puse pe un pedestal. Apoi, adepții, rînd pe rînd, merg la cușcă și scot cite un șarpe pe care îl țin în mîini. Unii îl înfășoară în jurul gâtului. Cei cu șerpii și restul asistenței încep să se agite în spasmele reptilelor, ingenuchiază și „vorbesc în limbi”.

O credincioasă cade cu fața în sus parcă într-o criză de epilepsie, tremurî, se convulsionează. O fetiță de cca. 12 ani care urma să fie convertită încearcă să-și înfășoare o viperă în jurul pîrului, ca o diademă. Reptila o mușcă, fetița cade iar pînă la sfîrșitul serviciului divin decedeză în fața asistenței. Nu intervine nimeni; așa a vrut Dumnezeu”. Un cadavru nu mai poate fi însă convertit.

Ceea ce uită să spună însă „sfinții” adepților lor este faptul că ei, cei care manipulează reptilele de pe colinele din sudul american, nu sînt decît practicieni ai fahirismului. Ei se imunizează împotriva veninului iar de cele mai multe ori, înaintea așa ziselor ceremonii religioase ei colectează veninul, așa cum se procedează în laboratoare.

Acești fahiri americani contează însă pe ignoranța și credulitatea adepților lor care, așa cum se întîmplă în mai toate religiile, păstrează în memorie numai „minunile” care ar confirma credința, uitînd accidentele care omoară pe unii dintre ei.

I.G. VULCĂNEANU

Cu ochii deschiși prin lumi de întuneric

Cu șarpele spre viața de apoi

În așa-zisele zone ale bibliei în care, trăiesc populații cu cel mai scăzut nivel de cultură. De altfel, în aceste zone există secte fundamentaliste pe ai căror adepți, îi poți vedea mergînd de-a bușilea în jurul unor arbori, pentru a forța diavoli să iasă din ei.

Localurile sectei poartă denumiri pompoase ca: sanctuarul divinei „vindecări”, biserica primului născut, „templul” sfințelor rusalii, „adevărata biserică a lui Dumnezeu” etc. Principala obiect de adorație care se află în biserică este un portret al lui Hristos, oferit de vreo casă de pompe funebre și un șarpe.

Serviciile de cult au loc sîmbăta și duminica seara, prelungindu-se uneori pînă noaptea târziu sau chiar pînă în zori. Pastorii sectei, considerați „sfinți” sînt aceia care manipulează reptilele. Unii

de adepți mușcați de reptile. Datorită acestui fapt, unele state americane au promulgat legi prin care au interzis activitatea sectei. Adepții, susțin însă că aceste legi sînt anticonstituționale, deoarece încalcă libertatea religioasă.

Unul din așa-zisii „sfinți”, Lewis Ford a murit de mușcătura unui crotal de dimensiuni apreciabile. Văduva sa, a sollicitat societății de asigurare, despăgubiri, cererea fiindu-i însă respinsă pe motivul că „o persoană care manipulează în mod voluntar un șarpe veninos, nu poate fi victima unui accident dacă ea este mușcată de reptilă”.

Un martor ocular care a asistat la un „serviciu divin de evanghelizare” din cadrul sectei, arată următoarele: „În localul ce era denumit biserică se strînsese peste o sută de persoane. Au fost aduși cca. 20

Zelul feroce al jandarmilor horthyști

În zorii zilei de 3 mai 1944, evreii din toate satele Ardealului de Nord au fost treziți de zgomote puternice. Jandarmii izbiseră cu puștile în uși cu atîta sete încît tencuiala se desprinsese de pereți. Drumurile de țară au fost năpădite de care încercate cu baloturi, valize, traiste, iar de-asupra bătrîni, mame cu copii, bolnavi. Cei în puteri mergeau tăcuți în urma carelor. La nevoie puneau și ei umărul, ajutînd bietele animale să smulgă carele din hirtzoape, să urce dealurile. La coborîșuri se apropiu de loitre ca nu cumva vreun copil să se rostogolească de pe grămada de baloturi.

Jandarmii injurau și amenințau cu schimbul. Numai la pornire țipau toți deodată, și cînd se trecea prin localități. Carele din fiecare sat se îndreptau spre cel mai apropiat post de jandarmi; uneori spre prima comună cu o sinagogă mai încapătoare ori în care exista vreun hambar sau un grajd mai mare părăsit. În aceste locuri se făcea prima haltă. Se stătea o noapte, o zi. Ori două-trei. Depindea de cit dura scotocirea bagajelor, perchezițiile corporale, interogatoriile, confiscarea obiectelor de valoare. Apoi jandarmii începeau din nou să urle, să injure, să amenințe toți deodată și convoaiaele se puneau iarăși în mișcare și se tirau tăcute și înfricoșate spre ghetou.

Evreii din Cristur, cca 200, au fost duși direct în curtea sinagogii țirgusorului și ținuți acolo 5 zile fără mîncare. Cei mai înstăriți dintre ei au fost luați la cercetări, așa cum știau jandarmii cu pene de cocoș la pălărie să cerceteze.

„Spuneți tot, nu așteptați să intrăm în acțiune! Veți vrea atunci să ne spuneți și laptele care l-ați supt de la mama voastră, dar va fi prea tîrziu.” Fără să aștepte efectul amenințării, jandarmii puneau mina pe vina de bou, pe vergile de metal, pe biciul împletit din sîrme subțiri. Torturile durau zi și noapte. Pauze se făceau numai pentru mîncarea și odihna zbirilor. Simțeau nevoia să-și relaxeze mușchii, să prindă puteri.

În a cincea zi, la Cristur, căutarea „as-

cunzătorilor” s-a terminat și oamenii au

fost duși în ghetoul din Șimleul Silvaniei. Cei din Tășnad au fost adunați în două clădiri în școala de stat și în cea catolică. Avînd mai mult noroc decît cei din Cristur, aici „cercetările” au durat doar două zile. Fiînd însă mai puțini, jandarmii au avut timp să se ocupe aproape de fiecare. În dimineața de 6 mai au mers pe jos pînă la gară, cîrîndu-și în spate întreg avutul care-l putuseră lua cu ei. Au fost duși cu trenul pînă în ghetoul din Șimleul Silvaniei. De aici aveau să fie expediți spre Auschwitz. Printre ei se afla și un evreu din satul Santan. Împușcat în drum spre gară, el nu va rămîne totuși în gară, cadavrul lui va fi urcat în tren și astfel, pe peronul de la Birkenau, din mica comunitate a Tășnadului nu va „lipsi” nimeni la apel.

Evreii din Beclan au fost ridicăți în noaptea de 4 spre 5 mai. Înainte cu cîteva zile se făcuse o înregistrare exactă a tuturor evreilor țirgului și a locuitorilor lor, sub pretextul că va avea loc

reii persoane permițîndu-i-se să ia cu ea un bagaj de 30 de kg. Lucrurile de valoare — tablouri, covoare, obiecte de aur și argint — au fost confiscate pe loc. În aceeași noapte au fost aduși cu căruțele evreii din împrejurimi, circa 500 de suflete.

La Țirgu Lăpușului ordinea a fost inversă. Întîi au fost ardești și ridicăți evreii din satele învecinate. Căruțele au sosit în țirg noaptea. Cei aduși au fost înghesuți cu „tot avutul” lor în curtea sinagogii. A doua zi au fost strînși și împinși în același spațiu toți evreii din Țirgu Lăpușului. Pînă în seara zilei de 5 mai, totul s-a terminat. A doua zi, „trista caravană” — căruțe cu cai, care trase de bivoli, toate încărcate de-a valma: oameni, haine, alimente, veselă, lemne de foc, păsări — a pornit, în țipele și injurăturile jandarmilor cu pene de cocoș la pălărie, cu puștile în bandolieră și cravașele în mîini, spre ghetoul din Dej.

Jandarmii horthyști, executau arestarea

Tinerii au dreptul să știe

Jurnal insingeral

schimbarea cartelelor de alimente. Se subliniasă că cine nu va figura pe listă, nu va primi cartele. A doua zi, urcați în căruțe și alte mijloace de transport, toți cei înscrși pe listă au fost duși în ghetoul din Dej. Din 822 ciți au fost deportați din Beclan se vor întoarce doar 41.

Evreii din Nușfalău, citeva sute, au fost înghesuți toți în sinagogă. După rugăciunea de minha și citirea **Thorei**, rabinul Weiss le-a ținut o cuvîntare. Ultima cînd s-a inserat de-a binelea, toți evreii au fost urcați în căruțe și duși în ghetoul din Șimleul Silvaniei.

Din comuna Pir au fost țirîți în convoi, spre același ghetou, peste 100 de evrei. Simon Slomo a vrut să ia cu el sulul sacru al **Thorei**. Jandarmii i l-au smuls din mîna și i-au ras barba cu baioneta, umplîndu-l de sînge.

Și în Gherla, ghetozarea a început în zorii zilei. Aici însă nu s-a oprit nici după ce s-a lăsat întunericul.

Toată noaptea evreii din oraș au fost transportați cu căruțele în ghetou, fiecă-

și ridicarea evreilor din provincie cu un zel feroce. Era firesc să te aștepti ca, sub impresia dramelor la care asistau în fiecare casă în care intrau, să încerce să fie mai înțelegători, să cedeze cit de cit. Să încerce să aplice mai uman măsurile ordonate. Ar fi fost foarte ușor pentru ei să admită ca într-o valiză să se pună o pine în plus, ca într-un balot să se înfășoare o pătură mai mult decît prevedeau instrucțiunile, ca geamantanele să depășească greutatea admisă cu unul, două kilograme.

Sînt convins că în acea cîmplită dimineață de 3 mai 1944, lacrimile mamei s-ar fi oprit, s-ar fi oprit și tremurul mîinilor sale dacă sergentul-major Györffy ar fi lăsat-o să pună o pătură ori barrem un ceareaf în plus să aibă cu ce-i înveli pe cei mici în nopțile mai friguroase. Dacă acei jandarm cu pene de cocoș la pălărie s-ar fi făcut că n-a văzut cum sora mea Eva a pus două combinezoane pe ea și n-ar fi oprit-o pe mama să-i pună alte două în rucsac, ea s-ar fi

consolat că pornim spre un nou destin însoții de oameni care, chiar dacă stau cu mina pe pușcă, în piept au totuși o inimă. Duritatea și încrîncenarea lui Györffy au înspăimîntat-o pe mama mai tare decît însăși arestarea.

Eu mă uitam înmărmurit cînd la pîrîni cînd la jandarmi. Pur și simplu nu puteam pricepe ce se întîmplă. Cit a durat împachetarea nu m-am gîndit nici o clipă la ce va urma, nu m-am întrebant unde ne duc, ce se va petrece cu noi. Tot timpul m-am străduiut să înțeleg de ce atîta inversunare și încrîncenare. Nici odată nu auzise pînă atunci pe cineva strigînd la tata, amenințîndu-l. Nici odată, pînă atunci, nu auzise pe un străin s-o jignească pe mama. Și acum, acest Györffy, un lungan necopt, care mereu își aranja curelele de pe ei să pară cit mai țanțos, urla la tata și la mama, ca la niste bandiți, îi umilea cu ficușe cuvînt, îi amenința mereu cu împușcarea.

Peste tot, jandarmii se comportau dur, neîndurător. Furia lor depășea orice limită cînd la familia arestată nu găseau nici un lucru prețios pe care să-l subtilizeze. Răcneau pînă ce răgușeau:

— Bijuteriile! N-ați înțeles! Tot ce-l obiect de valoare pe masă! Acum, imediat, repede!

— De unde amarul meu, să am eu așa ceva. N-am nici cu ce-mi sătura copiii, se tinguiu bietele femeii.

— Cum îndrăznești să mă mîni de la obraz! Uită-te la propria ta mină.

Bărbatul care ar fi trebuit să-l înfrunte pe jandarm era în detașament de muncă forțată, poate de mult îi înghitise zăpezile Ucrainei, așa că soția bolborosea îngrozită:

— Dar acesta este inelul de logodnă. Singurul lucru...

— Tacă-ți fleanca femeie și nu mă fă să folosesc vina de bou în fața copiilor. Am spus cit se poate de clar. Tot ce-i valoros, tot ce-i din aur sau argint, pe masă! Vezi și cerceii din urechile fetiței. Nu aștepta să-i smulg eu!

Cei de la țară, arestați cu toții în ziua de 3 mai, am fost năuțiți de șocul surprizei. Spaima ce ne-a cuprins, cînd în ușa izbită în lături au apărut jandarmii, ne-a paralizat. Și totuși, mulți dintre prietenii din oraș, care au sosit în ghetou în zilele următoare, mi-au spus că noi, cei ridicăți în zorii zilei de 3 mai, am fost mai norocoși; pentru ei, așteptarea a fost insuportabilă.

OLIVER LUSTIG

(Va urma)

Inițial, aceste însemnări trebuiau să se intituleze „Ioan Slavici la New York”. Marele scriitor român nu a fost însă niciodată în marea metropolă americană. Opera sa a ajuns însă la cititorii americani. Este un fapt foarte puțin cunoscut, care merită să fie semnalat. Dintre toți scriitorii români Ioan Slavici este cel mai aproape de Eminescu, prin „cuvîntul său de foc”, iar modul în care scrierile sale au fost primite de cititorii străini nu poate să nu retină atenția.

„Ioan Slavici, 1919. II 53”. Această modestă și aparent critică referință figurează la pagina 22 a volumului al XIX-lea al lucrării în 25 de tomuri „Personal Name Index to the New York Times Index (1851-1974)”, apărută în editura Roxbury Data Interface, Succasunna, New Jersey, în 1981. Lucrarea cuprinde peste trei milioane de nume citate în ziarul „The New York Times”, în perioada menționată mai sus. O actualizare este în curs de publicare, întreaga cercetare fiind întreprinsă cu ajutorul computerelor.

Dar să ne întoarcem la Ioan Slavici. Trimiterea la numele său ne face să ajungem la indexul lui „The New York Times”, pe anul 1919, volumul al doilea, pagina 53, de unde aflăm că nuvela „The Lucky Mill” („Moara cu noroc”) a fost publicată la New York și recenzată în „The New York Times Review of Books Magazine”, secțiunea a VIII-a din 11 mai 1919, textul figurând în coloana I de la p. 270.

Recenzia nuvelei lui Ioan Slavici apare într-un grupaj mai larg de cronici literare, cuprinzând autorii Blasco Ibanez, Archibald Marshall și Emerson Hough. Potrivit practicii, recenzia nu este semnată, ea fiind opera unui membru al colectivului redacțional al ziarului. Autorul ei afirmă că „traducerile din limba română sînt suficiente de extraordinare pentru a da povestirii „Moara cu noroc” o atracție sporită de noutate”. Este reamintită prezentarea pe care editura Duffield and Company din New York o face autorului povestirii, caracterizat drept „cel mai important scriitor român în viață”. În continuare, este redată pe larg conținutul nuvelei. Pe ansamblu, această scriere este considerată o povestire interesantă și pasionantă din viața tîrînilor români. Unele scene sînt calificate ca „dramatice”. În încheiere, autorul recenziei afirmă: „Sînt unele trăsături pitorești în nuvelă, care portretizează o

existență în care bogăția constă în a poseda mari turme de porci”.

Din „The Book Review Digest”, publicat în 1920 de Mary Katharine Reely și Pauline H. Rich, în editura The H. W. Wilson Company din New York, aflăm că „Moara cu noroc” a fost recenzată și în alte ziare americane. Astfel, în cotidianul new-york-ez „Dial” din 31 mai 1919, după repovestirea nuvelei, se arată că acțiunea, personajele și fundalul sînt originale, reamintind de Dostoevski și atestînd o „complexitate infinită”.

Ziarul „Springfield Republican”, în numărul său din 11 iunie 1919, precizează între altele, că „Moara cu noroc” este

Moara cu noroc la New-York

o povestire din viața satului „foarte omenească”, iar tragedia acesteia impresionează profund cititorul”.

Cum se prezintă editia new-york-ez a „Moarei cu noroc”? A apărut sub titlul „The Lucky Mill”, în 1919, în editura Duffield and Company, în format mic, cuprinzînd 220 p. Este tradusă din română în engleză de A. M. Emperle, care semnează și o scurtă prefață.

Din primele sale rînduri A. M. Emperle afirmă că, după cucerirea independenței naționale, literatura română a început să dobindească „o originalitate care o distinge printre celelalte literaturi ale Europei”. Sînt prezentate apoi cîteva date biografice ale lui Ioan Slavici. Precizînd că autorul român este originar din Transilvania, A. M. Emperle reliefează faptul că românii ardeleni sînt de „o sensibilitate autentică și au un orizont mai larg. Elementul transilvan este în mod sigur cel mai bogat și mai fertil. Aici lumea este mai naturală în simțiri și idealuri”. „Ioan Slavici, susține prefatorul, nu este un intelectual aristocrat. Cînd își observă semenii, el nu se urcă la o tribună a indiferenței pentru a contempla în mod pasiv lumea care se desfășoară mai jos. El nu este un poet al naturii, ci este făcut din materia din care

sînt plămădiți poezii umanității. Pentru el fericirea omenirii are o însemnătate covârșitoare. Desigur, nu este vorba de o fericire „cinematografică”, ci de cea care se poate naște prin educarea spirituală a poporului”. Referindu-se la creația literară a lui I. Slavici, prefatorul american al volumului „Moara cu noroc” adaugă: „S-ar putea aprecia că Ioan Slavici portretizează în principal tipuri umane. Dar ceea ce constituie cea mai mare enigmă pentru el este sufletul omului, conștiința sa, loviturile pe care trebuie să le sufere din partea soartei și absurditățile ei... Dezvăluirea acestei enigme, dezlegarea și derudarea ei în fața percepției umane — aceasta este sarcina pe care și-a asumat-o Ioan Slavici. O sarcină... de neîmplinit, ca însăși viața”.

Traducerea lui A. M. Emperle este fidelă, cursivă și aerisită. Specificul local al povestirii este ocrotit cu grijă. Cuvintele intraducibile, sau pentru care nu există echivalente englezești satisfăcătoare sînt păstrate în text în limba română, iar în subsolul paginilor sînt date explicațiile de rigoare. Cititorul american ia astfel cunoștință de cuvinte și expresii, cum sînt opinci, popă, Buză Ruptă etc. Pentru ușurarea pronunției, unele nume proprii românești sînt ușor modificate ca ortografie: Ghizta, Utza, Petrișor. Alte nume proprii sînt redactate cu ortografia originalului românesc: Ineu, Fundureni, Osaada Mare etc.

Critica literară românească este unanimă în a considera „Moara cu noroc” o capodoperă a prozei lui Ioan Slavici. Nuvela rămîne o pildă de profunzime artistică. Consecințele dezastroase ale setei de înăvutire apar în această povestire cu o forță de convingere unică. Cititorii americani nu puteau să nu fie sensibili în fața atmosferei tragice impresionante, zugrăvită cu vigoare și talent de scriitorul român, Nicolae Iorga nota cîndva: „Tîrîniile lui Slavici, adevărați și energici, au intrat biruitori în literatura românească”. Difuzarea în străinătate a operei lui Ioan Slavici, comentarea ei favorabilă în numeroase țări, cunoașterea ei tot mai largă de categorii diverse de cititori constituie o biruință a scrierilor românești în literatura universală. O asemenea biruință se înscrie organic în capitolul contribuțiilor nepieritoare ale poporului român la zestrea de frumos și vrednicie a întregii lumi.

IOAN VOICU

Ghici, cine bate la ușă!

Scrisul după dictare, ne amintim noi cei care am început a albi cam odată, reprezenta pentru școlar un test deloc simplu. De la o vreme dictarea ca fel de a scrie a devenit o modă. Lăsînd deoparte penița, romanțierii au îndrăgît compunerea cărților în făcîntul mașinii de scris ca mai apoi să constate că pot face asta pur și simplu privind pe fereastră și dictînd totul stenograful, și ea cu ochii spre ceașca de cafea. Experții susțin că prin dictare eficiența transpunerii ideilor crește de șase pînă la zece ori. O constatare nu prea greu de făcut, rămînd doar ca noi, beneficiarii metodei, să nu ne învîrtim de ne știu cite ori în jurul călcîielor pentru a găsi cuvîntul căutat. Cu atîta încredere în virtuțile dictării, privesc din umbră uneltele ajutoare. Dictafonul nu reprezintă chiar o sculă de ultimă oră dar el revendică meritul deschizătorului de pîrtie. Trecuri prin malaxoarele modernizării a ajuns acum să contracareze carnetul și bunul nostru pix pus pe vremea rea sau vreme bună să retină toate cite ne vor trebui mai tîrziu.

Nu procedeul în sine are alură insolită, atîta timp cit casetofonul cu microfon la butonieră se găsește azi pe toate drumurile ci deprinderea de a-l subordona unor activități presupunînd mare volum de informații, acuratețe și rapiditate în înmagazinarea lor. Odată ce relațiile de muncă au fost definite, rămîne să se tragă foloase cit mai multe din vecinătatea acestor bănci de date portabile.

Prin urmare, în avion, la volanul mașinii, la birou — aparatul de înregistrat ne poate ajuta în fixarea ideilor. Tehnicienii genului s-au și pus în mișcare pentru a facilita procesul muncii. S-a născut astfel casetofonul la care un singur buton acționează combinat operația de înregistrare, mersul înapoi și oprirea. Sînt aparate, acționate prin voce, care pornesc și se opresc automat în raport de ce face vorbitorul. Au apărut în compunerea unor dictafoane ceasul de alarmă pentru a avertiza sonor asupra unor momente. Există deja casetofone cu înregistrare stereo. Pot fi urmăriți, de asemenea, fixarea în lungul benzii a unui anume fragment înregistrat.

Există și în cazul de față o anume diversitate de atîtuț față de „scrisul prin dictare”. Sînt oameni care s-au grăbit a-i exploata ofertele. Se dictează, în mașină sau tren, ordine de servicii, circulare, rapoarte, instrucțiuni, seara de acasă, totul fiind transferat prin telefon la aparatul de înregistrare aflat pe birou. Secretara își începe ziua de muncă bînd la mașină totul, pentru a prezenta la prima oră documentele la semnătura. A trezi oarecum nedumerire înfirzirea în materie a japonezilor. Ei care nu sînt chiar în urmă cu producerea de echipamente de acest fel. Întrebarea

a și fost rostită. Răspunsul n-a întîrziat: legătura tradițională a japonezului cu scriitura de mîna.

Ceea ce nu înseamnă că lucrurile ar sta pe loc. Utilajul pentru dictare digital și-a anunțat apariția, în vecinătatea unui microprocesor. Este un lucru de finețe care uzează de sistemul binar al transpunerii informației. Dovedește o flexibilitate superioară în redactarea și transcrierea textelor, permițînd aplicarea de inserturi în locuri precise, depistarea urgentă a unor fraze fără a fi obligat să parcurgă toată banda cu înregistrări.

Tehnologia digital pare a-și fi asumat rolul decisiv pentru deprinderea dictării a zilei ce vine.

NEAGU UDROIU

Petele albe ale cunoașterii se împuținează pe măsură ceștiința progresaază tot mai spectaculos. Geografic, practic totul a fost descoperit, iar atunci cînd se produc modificări datorate unor fenomene sau procese naturale, o întreagă cohortă de sateliți artificiali de observație le aduc la cunoștință cercetătorilor. „Misterele” de acum un veac, nenumărate lucruri socotite altădată de domeniul „imposibilului” au intrat astăzi sub reflectorul rînelui, și în sfera înfăptuirii, de la călătoriile omului în Cosmos la descifrarea treptată a codului genetic, de la structura atomului la construirea de inteligențe artificiale, de la transplanturile de organe la minunile tehnice (submarin, cinematograf) prevăzute de Jules Verne. Desigur, noile descoperiri aduc cu ele și noi întrebări, universul cunoașterii se dovedește tot mai complex, cu trăsături adesea impredictibile, dar „domeniul a ceea ce cunoaștem și putem se lărgește tot mai mult. Poate că în cîteva decenii, dacă nu mai curînd, vom descoperi și fapțurile rationale care victuiesc pe alte tîrîmuri din Univers, căci nu este de conceput că sîntem singuri în cuprinsul Cosmosului; au intuit-o atît Giordano Bruno, cît și alte spirite luminate, începînd cu cele din Antichitate.

Dar înainte de a intra în contact cu reprezentanții alor civilizații galactice, avem de rezolvat o problemă, încă misterioasă pe Terra. Trebuie să descoperim fapțura stranie, „gigantopitecul” pe care exploratorii englezi l-au denumit „Omul zăpezilor”, cercetătorii sovietici „Ciuciuna”, canadienii „Sasquatch”, tibetanii „Yeti”, iar chinezii „Yeren”. Pe lîngă cercetătorii onesti, au existat, e drept, și șarlatanii, care au inventat relatări despre el sau au trucat chiar fotografiile, în scopuri evident publicitare. Dar dovezile autentice se acumulează. Oamenii demni de toată încrederea au văzut grupuri de asemenea ființe, există fotografii, e drept luate de de-

parte, dar de necontestat, în Canada s-a realizat și o scurtă înregistrare pe film, în apropierea unei păduri. Omul zăpezilor există și poate că reprezintă o verigă din lanțului care a dus la formarea omului, o verigă care a suferit modificări datorate condițiilor climatice speciale în care s-a refugiat, unde viețuiește. Ceea ce lipsește este doar capturarea unui exemplar viu și studiul lui.

Pentru a analiza „dovezile” la care ne-am referit și care nu au nimic de a face cu halucinațiile, ne vom referi pe baza reportajelor publicate de „Paris Match” la cercetările ce se întreprind în Republica Populară Chineză, de către specialiști cunoscuți prin scrupulozitatea lor.

Profesorul Li Jian s-a lăsat fotografiat ținînd în mîni nula în ghips a unei labe de „Yeren”. O amprentă uriașă, măsurînd nu mai puțin de 48 cm. Savantul chinez, care lucrează ca istoric la Universitatea din Șanghai, este fondato-

rul Societății chineze pentru studii și cercetări asupra Yerenului, al cărei secretar general a devenit. Au fost analizate pînă acum peste 1000 de amprente, au fost strînse și numeroase alte indicii și urme, precum și mărturii care fac neverosimile orice dubii. Yerenul pare a fi o făptură înaltă, unori de aproape 3 metri, acoperită cu păr, avînd o seamă de caracteristici care o apropie mai curînd de om decît de mai-

de căderea nopții, aprinseseră un foc mare, ca să se încălzească. Deodată un Yeren apărură din desișul pădurii. Unul dintre vînători se repezi să-și ia pușca. Un altul însă, care nu era la prima întîlnire de acest fel, îi porunci să arunce arma și le ceru tuturor să se întindă la pămînt și să rămînă nemișcați, ca și cum ar dormi. Se supuseră, totuși neliniștiți, privind cu ochii întredeschiși și cu gîndul să trea-

focul s-a reaprins de-a binelea. S-a așezat din nou lîngă foc, a mai stat cîteva timp și apoi a plecat liniștit. Oamenii au vrut să se scoale și să discute despre cele întimplate. Dar vînătorul, care mai avusese de-a face cu straniile făpturi, le-a spus să rămînă imobili. Intr-adevăr, după o jumătate de oră, Yerenul a reapărut, venînd din pădure, încărcat cu o nouă provizie de crăci, mai groase. Le-a azvirlit în foc, a plecat iar și din nou a venit și iarăși a întefiț focul. Cînd flăcările au atîns aproape pantalonii unuia dintre oameni, Yerenul a îndepărtat, cu un gest ușor, piciorul amenințat de vîlvătaie. În zori, vizitatorul s-a îndepărtat iarăși și nu s-a mai întors.

Raportul societății chineze arată că mărturiile numeroaselor persoane care i-au zărit pe Yereni diferă prea puțin între ele. Cu toții aproape arată că făpturile au urechile pe laturile capului, ca oamenii și nu în partea superioară a acestuia, ca urșii. Merg, de asemenea, ca oamenii, pe picioare și nu se sprijină în membrele anterioare, în brațe, decît cînd urcă o pantă foarte abruptă (așa cum fac și alpinistii cînd se cațără pe stînci). Se știe că brațele maimuțelor sînt mai lungi decît picioarele; la Yereni, ca și la oamenii, picioarele sînt mai lungi decît brațele. Părul lor are, după cei mai mulți, o culoare roșie, strălucitoare, care nu se întîlnește la nici o specie de maimuțe sau de urși.

Într-o regiune păduroasă de mare altitudine din provincia Hubei, profesorul Li Jian a colindat sate sau oamenii povestea despre întîlnirile cu Yerenii ca despre fapte curente. Doar copiii se mai speriau de ei cînd îi zăreau în drum spre școală. Oamenii maturi se obișnuiseră cu „făpturile” și le știau neagresive.

Cu ce animal seamănă? I-a întrebă profesorul. Apropo de la toți a primit un același răspuns: Cu nici unul!

SERGIU SRAGHER

(Continuare în numărul viitor)

O afirmație îndrăzneță cu destui opozanți dar și cu numeroase argumente

Omul zăpezilor există!

că la „contraatac”, dacă va fi nevoie. „Făptura” însă s-a apropiat de foc și... s-a așezat pe jos, ca să se încălzească. A rămas mult timp așa, pînă ce flăcările au ajuns aproape să se stingă. Ce avea să facă acum? se întrebau oamenii. Yerenul nu a șovăit. S-a dus, cu pași greoi, spre mormanul de crăci adunat de vînători, a luat un braț zdravăn și l-a aruncat în focul care abia mai pîlpîia. A repetat manevra de cîteva ori. Și cum flăcările nu țîneau destul de puternice, a luat o cracă mai lungă și a început să le agite de colo-colo, pînă ce

Cinci subiecte captivante

Geto-dacii, un nume

strălucit al antichității

Sărbătorim 2500 de ani de la un eveniment care îi aduce în scena istoriei pe geto-daci. Popor mindru și brav, liber și doritor să trăiască pașnic, suveran și independent cu prețul oricăror jertfe, dacii au cucerat să înfrunte, pentru a-și păstra spațiul de dănuire, cel mai puternic imperiu al timpului — Imperiul Persan. Sub conducerea împăratului Darius I, expedițiile de cucerire ale persilor erau de nestăvilit. Ajunși la gurile Istrului, precum relatează Herodot, primul istoric al lumii, întemeietorul istoriografiei universale, geto-dacii s-au așezat zid în fața invincibilei armate a lui Darius. Învătațul antic grec lasă însă nu doar o simplă informație despre o incursiune militară, ci o prețioasă mătură despre trăsăturile etnice ale acestui popor curajos, despre spațiul stăpinit de el, și despre viața lui spirituală. Civilizația geto-dacă a fascinat milenii. Arheologia românească a înregistrat în ultimele decenii mari progrese în cercetarea vieții geto-dacilor, adunând date noi, deosebit de prețioase despre cultura materială și spirituală a acestui popor, care confirmă continuitatea și unitatea sa în spațiul carpato-dunărean, ca una din componente esențiale ale etniei noastre, alături de componenta romană, strămoși de la care am moștenit „o dată cu fruntariile țării, numeroase și numeroase trăsături morale și spirituale, tradiții inestimabile. Despre a-

ceste noi descoperiri, despre importanța și semnificația lor, ALMANAHUL FLACĂRA 1987 îl informează pe cititor într-un amplitud grupaj de materiale semnate de istorici de prestigiu.

Pe insula

lui Robinson Crusoe

Robinson Crusoe i-a făcut să viseze pe milioane de adolescenți din întreaga lume. Părintele lui literar, Daniel Defoe, n-a inventat în întregime povestea marinarului naufragiat pe o insulă nelocuită; multe din peripețiile atribuite lui Robinson i s-au întâmplat de-adevăratelele conțrmaistrului Alexander Selkirk. Într-adevăr, Robinson-Selkirk a trăit mai bine de patru ani pe o insulă pierdută în imensitatea Oceanului Pacific. Salvat de corsarii englezi, el s-a întors în Anglia. Dar anii de singurătate petrecuți pe insulă n-au rămas fără urmări: fostul conțrmaistru apărea în lume îmbrăcat în piele de capră, iar izolarea a devenit pentru el o pasiune puternică. În cele din urmă, Selkirk s-a reîntors pe mare. El a murit navigând pe întinderile oceanelor, fără să-l întâlnească pe Vineri al său, pe „sălbaticul cel bun“ imaginat de Daniel Defoe. Însă locuitorii de pe insula pe care Selkirk a trăit mai bine de patru ani se referă la Vineri ca la un strămoș. Dar, cum arată astăzi insula lui Robinson Crusoe, ce se petrece acolo? Despre toate acestea cititorul află din reportajul publicat de Almanahul FLACĂRA 1987.

Călătorie în interiorul

creierului

Reputatul neurochirurg profesor doctor docent Constantin Arseni, după o experiență pe care o cuprinde în 60 000 de intervenții, după ce a stat de atâtea ori față-n față cu drumul fără întoarcere, spune — și-l credem — „oamenii au curajul să rămână în viață“. „Călătorie în interiorul creierului“ este o lungă confesiune a marelui neurochirurg, care la 74 de ani intră uneori și de 6 ori pe zi în sala de operație, într-un nou tur de forță. Această confesiune poate fi citită în Almanahul FLACĂRA 1987.

Cavalcadă în West

În reportajul istoric cu acest titlu, din Almanahul FLACĂRA pe anul 1987, jocul cu moartea revine ca un leit-motiv. Cucerirea Vestului este prezentată în câteva pagini, palpitate. André Maurois scria că „în

West erau permise orice visuri, orice ambiție era legitimă, orice basm era verosimil“. Viața nu avea pe atunci mare preț; oferta de lucru pentru însoțitorii de diligențe suna astfel: „Se caută tipi înalți și solizi, în vîrstă de pînă la 18 ani. Să fie experți în călărie, dorind să-și riște viața zilnic. Se preferă orfani“. Alte amănunte despre epopeea cuceririi Vestului și despre eroii acelei epoci eroice pot fi aflate citind „Cavalcadă în West“.

Meciul-revanșă

În toamna anului 1985, nici nu se încheiase bine meciul pentru titlul mondial de șah, că s-au și infiripat discuții despre un nou duel între câștigătorul coroanei, Gari Kasparov, și Anatoli Karpov. Ex-campionul lumii revindica un drept pe care îl avuseseră și alți campioni mondiali și de care beneficiase ultima oară cu citeva zeci de ani în urmă Mihail Botvnic. Nici Tigran Petrosian nici Boris Spaski și, cu atît mai puțin, Bobby Fisher, n-au mai avut dreptul la un meci-

revanșă după pierderea titlului. Dar Karpov insistă... Nu se putea împăca cu gîndul că numelui său nu i se mai asociază noțiunea de campion mondial. Kasparov, la rîndul său, nu voia să audă de un nou meci. Era acum campionul lumii și nu intenționa să ofere nici o revanșă. Dorea să se bucure pe deplin de succesul său, obținut la o vîrstă așa de fragedă pentru o astfel de supremație — 22 de ani. Era și plictisit, pe drept cuvînt, să-l aibă din nou în față pentru citeva sute de ore pe același adversar incomod. Invoca Regulamentul de desfășurare a Campionatului mondial de șah, arătînd că fostul campion nu poate revindica un drept nespecificat în regulament; cu atît mai mult cu cit Karpov, care intrase în posesia titlului nu la masa de joc, ci la masa verde, nu acordase în timpul celor zece ani cit fusese campion nimănui nici o revanșă. Dar Federația Internațională a hoștărit în favoarea lui Karpov. Și așa a avut loc, în 1986, cea de-a doua confruntare Kasparov — Karpov. Ea este prezentată partidă cu partidă în Almanahul FLACĂRA 1987.

Pe larg le puteți citi în

ALMANAHUL FLACĂRA '87

care va apărea în zilele următoare

Prima zăpadă reprezintă un deliciu pentru copii, indiferent dacă grosimea ei nu întrece pe cea a unei coji de nucă. Orice petec de gheață e speculat la maximum. Chiar și adultului îi merge preocupat spre serviciu și se așterne pe față un crîmpei de zămet, după ce făcîndu-și vînt, cum zic cei mici, reușește să alunecă cîtiva metri pe minuscula pîrtie de gheață. Îți vin în minte celebrele versuri din „Iarna pe uliță“ cînd ai cum cîțiva metri pătrați de zămet, proveniți din zăpadă topită și prefăcut în gheață, transformată de zeci de copii într-un tablă patinoară. Zarvă, veselie pe seama celor care se străduiesc să facă cunoștință cu zămetul scriu în aer cu miinile lor, figuri care ar stîrni învidia celor mai reputați pa-

trîni. Gheață are din păcate și de altă natură. Numai în iarnă ar asista pe medicii de la spitalele de urgență să se arde de seama de următoarea zăpeză pentru cei care te de plecare nu s-au fereastră ori au omis să se uite de meteo de la radio sau de la televizor, dar mai ales n-au avut precauția să se încălzească cu ghetă sau ghete cu talpă anti-gheață. În aceste zile graficurile de picioare, miinile și ghetele se rupe crește considerabil.

Deosebit de mare deosebire între copii și adulți. Și ei o pot păți dacă încălțămintea marcată arată ca pielea obrazului. Faptul că primele zile de iarnă aduc modificări substanțiale în statistica accidentelor rutiere, de la banalele tamponări la cele mai grave evenimente de circulație și conduc la o sporire a numărului de mașini cu infățișare de bidon turrit aduse la atelierele service, demonstrează că mulți automobiliști nu învață din ceea ce au văzut în anii trecuți. Rulăm prudent, strict pe parapeț. Stratul de zăpadă depășește trei centimetri. Liniștit, dar cu fulgi mari, încercăm să admiri frumusețea zăpezii, a diversității formelor, dar tendința mașinii să se derapeze te readuce la realitate. Trebuie să privești în jur numai în față. Două fațete care te pot ține exact spre tine, te pot ține o decizie rapidă. Învoiesc să pui întrebarea: „Ce este partea stîngă?“ și să răspunzi dintre cei care au dorit să discute după consumația de vinovat, n-au putut s-o facă, deoarece au ajuns la spital sau... mai rău. Pentru acest motiv extrem de

simplu, omul de la volan face o eschivă, evitînd în extremis o coliziune frontală. Cum e și firesc, dorești să știi motivul pentru care cel ce venea din sens opus și-a ales o traiectorie atît de ciudată. Omul nu pare dispus să discute deoarece își continuă mersul. Noroc de un paparapet care nu s-a putut da la o parte și în care s-a infipt agresorul. Coboară din mașină și-și examinează stricaciunile. Te gîndești rapid la ipostazele în care s-ar putea afla cel de la volan; un simplu imprudent care a uitat lecțiile iernii trecute, un bețiv cărui alb zăpezii i-a sporit starea euforică, un individ care a furat mașina respectivă și a cărui unic țel e să se îndepărteze de locul unde a subtilizat autoturismul, un „viitor“ șofer care, pînă la examen

Cronica șoselei

A anticipa înseamnă a preveni

a dorit să exerseze cum reacționează mașina în condiții de drum alunecos. Nu, e vorba de prima variantă. „Tovarășe, vă rog să mă scuzați. Mă grăbeam la serviciu. Întru în schimb de noapte. Cine să-și dea seama că o zăpadă atît de mică poate să-ți pună probleme atît de mari. Eu am luat carnetul în timpul verii. Instructorul mi-a spus el ceva de zăpadă, de lunecus, dar cînd afară sînt 30 de grade la umbră, dimpotrivă parcă ai dori chiar puțină zăpadă să te mai răcorești. Îți vine să zîmbesti cînd auzi de gheață, de derapaj. Eu cred că și acum, iarna, 30 de minute îmi sînt suficiente pentru a ajunge la serviciu. Omul pînă nu se lovește cu capul de plafon nu învață“.

Un tribut nu lipsit de importanță îl plătesc numeroși șoferi dominați de o mentalitate nocivă și anume aceea a ignorării implicațiilor care pot avea loc ca urmare a atitudinii neglijente, libertine, imprudente, în procesul pilotării automobilului. Conducătorul auto vede pe o

șosea din sudul țării, în zona de demarcație a celor două sensuri de mers un om, care îl ajută pe altul, căzut, să se ridice. Bărbatul e preocupat să-l pună pe celălalt în poziție verticală. Atenția lui e concentrată spre acest lucru și deloc, sau aproape deloc, asupra șoselei. Ușuratic, fără a anticipa secvențele următoare ale filmului care se desfășoară în fața ochilor lui, șoferul emite doar un semnal sonor, fără a reduce viteza, bazîndu-se pe prudența celor de pe șosea care își închipuie el, se vor ridica și se vor retrage din calea mașinii. În realitate, lucrurile stau însă altfel. Cel doi sînt în stare de ebrietate. Singura deosebire e că unul e beat turtă, iar celălalt, ceva mai rezistent, care poate că a băut și mai puțin, crede că dispune de forța necesară pentru a-l ridica pe al doilea și a-l transporta pe marginea drumului. Aceste detalii nu le știe însă șoferul și nici nu anticipă că cel căzut, un om voluminos, greu, în momentul cînd va ajunge să fie ridicat în picioare, lăsîndu-se cu toată greutatea lui pe celălalt, mai treaz, dar nu chiar atît de puternic, îl va doborî la pămînt, prăbușindu-se peste el. Omul de la volan vede această scenă la care nu se aștepta, de la o distanță insuficient de mică pentru a mai face ceva și lovește în plin pe cel doi, care la prima vedere par niște gladiatori încălțerați. Pe valoare mai au vorbele. „Am crezut, mi-am închipuit, nu-mi imaginam că se va întimpla așa etc.“.

Șoferul, pe timp de iarnă este indus în eroare de șosea uscată, adeseori pe mari distanțe. El nu anticipă că vitregii curenți reci care se plimbă sub un pod metalic îl pot transforma într-un patinoară, că într-o porțiune de șosea unde zăpada s-a topit la amiază, apa se transformă spre seară în gheață, devenind o teribilă capcană pentru imprudenți. Pilotul autoturismului care, după ce a rulat peste 50 de km pe drum absolut uscat și s-a pomenit pe un asemenea sector de șosea cu polei tocmai cînd intrase într-o curbă strînsă la dreapta, n-a mai putut întreprinde nimic pentru a salva situația. S-a prăbușit în gol de la 7 metri înălțime, după ce a penetrat parapetul metalic. Noroc că mașina a căzut peste niște arbuști care au jucat rolul unor resorturi. Exact ca un săritor pe prăjina care în final cade pe o saltea groasă.

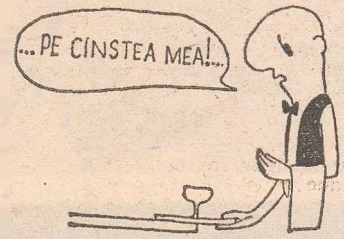
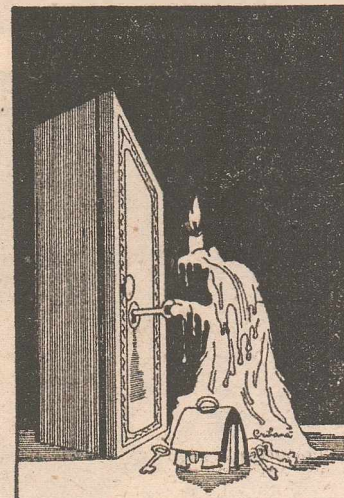
De unde se vede încă o dată că a anticipa înseamnă a preveni!

VICTOR BEDA

Racul

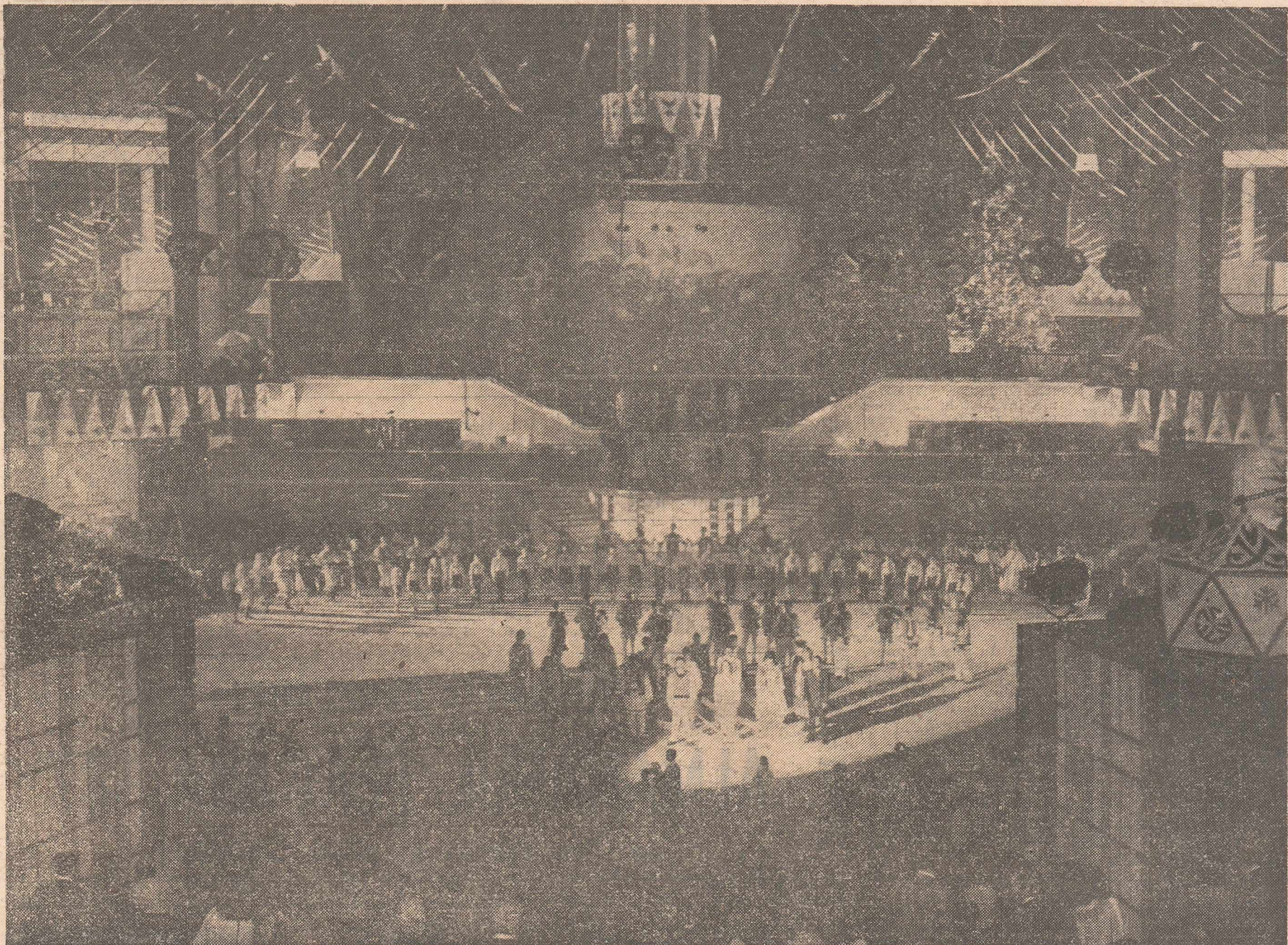
- Talentul face din pană aripi.
- Plapuma cu care te învelești ziua nu îți ține de cald.
- Cosmopolitul își taie rădăcinile cu foarfecă străină.
- Cine cascadează ziua, oftează noaptea.
- În loc să-și construiască corăbiile mai bune unii se roagă să nu mai fie furtuni.
- Sabia are miner, nu cap.
- Nu te încrede în servil!... Degetele care se îndoaie formează pumnul.
- Norocul se sperie de zarurile aruncate prea des.
- Dacă punctul nu-i pus unde trebuie, „i“-ul se transformă în semn exclamării.
- Nimeni n-a reușit să urce în viață pe scările de la cramă.
- Servilul își ține căciula în mină pentru a nu-i cădea cînd se apleacă.
- Lacrimile se evaporă cel mai greu.
- Sînt oameni care cred că își pot recăpăta echilibrul psihic renunțînd la cel fizic.

N. PETRESCU-REDI

- Cînd ești bolnav de fericire, dorești din toată inima ca boala să fie incurabilă.
- Poteca nu se mai cunoaște, așa că au mers tot pe lingă ea.
- Boala fiind cronică, a fost chemat un doctor în istorie.
- Lovitura primită sub centură i-a dat mari dureri de cap.
- A plătit de mai multe ori prețul succesului. Dar, de fiecare dată, reprezentanța se amînase.
- În jurul arenei s-au instalat plase. Urma dresura de purici.
- Au ajuns deodată la linia de sosire. Cap în cap.
- Termometrul era strîcat în ultimul grad.
- La a treia încercare nereușită s-a oprit. Știa că toate lucrurile bune sînt trei la număr.
- Spiritul de glumă se încearcă la un banc de probă.
- A deschis ușa cu piciorul. Cheia o avea în pachet.
- Cînd s-a renunțat la armuri, caii au simțit o mare ușurare.
- La stînga, calul de bătaie este măgarul.

LAURENȚIU ORĂȘANU

Revelion '87

Care bucurie, La noi să tot fie!

Revelion 1937 — strălucitoare cumpănă între ani, cuprinzând în sărbătoreasca ei arcuire împliniri de muncă și viață, bilanțul rodnicului urcus al omului și al țării prin 365 de zile, speranțe de viitor, certitudini de viitor. Am prăznuit înalta noapte dintre ani strînși toți, ca o familie, la aceeași masă, vastă cât țara și, tot ca țara, încărcată de roadele zilei de azi, aureolate de făgăduințele celei de mâine. Mesajul de Anul Nou adresat națiunii de președintele Nicolae Ceaușescu, mesaj de pace și de noi și mărețe întemeieri ale existenței noastre, ne-a umplut inimile de nouă și fierbinte credință în zilele care vor veni. Am mai îmbătrinit cu un an, am întinerit totuși cu unul, într-o patrie

care, pururi întinerită prin munca noastră, va fi tot mai aptă să răspundă nădejdelor vârstelor ei de aur.

An Nou — an de nouă și robustă tinerețe și a celor ce-i duc mai departe misiunea și destinul în lume. Imaginile din noastră, surprinse la Revelionul tineretului Capitală, sint, de aceea, simbolice. Simbolice pentru noi toți cei ce-am dat basmului desorete fără bătrînețe temeii de ființă și temei de faptă.

La mulți ani, țară, la mulți ani, tinerețe!

Fotografiile de LUCIAN TUDOSE

Flacăra, Redacția : București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10 17 60 20, interioare : Actualitatea politică : 25 66 ; Publiciști-comentatori : 14 53 ; Reportaj economie : 26 00 ; Știință : 21 28 ; Cultură-învățămînt : 14 57 ; Probleme moral-cetățenești : 17 00 ; Sport : 25 66 ; Scrieri-audiențe : 25 42 ; Foto : 25 28 ; Secretariat de redacție : 21 23 ; Secretariat redactor șef : 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10 876, prsfr București, Calea Griviței nr. 64-66.